

GÖZ

SAYI : 5 / 2016

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ HABER AJANSI YAYINIDIR.

- **Dr. Mustafa Aydın: "Dünya insanı yetiştirmiyorsanız, öğrencilere ihanet etmiş olursunuz"**
- **Hepsinin ortak isteği biraz hayattı ● Yeşilçam'dan geriye hiçbir şey kalmadı**
- **Aziz Sancar İAÜ'de ● Bu diyar baştan başa**

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ **TIP FAKÜLTESİ**

"Eğitimdeki başarımızı Tıp Fakültemiz ile taçlandırıyor,
aydınlık geleceğin doktorlarını yetiştiriyoruz"

Değerli okurlar,

Hayatımıza Suriyeli mülteciler hiç beklemediğimiz bir anda girdi. Onları gördükçe yüreğimiz yanıyor ve onlar için ne yapabileceğimizi düşünüyoruz. Türkiye’de 3 milyondan fazla Suriyeli sığınmacı barınıyor. Sığınmacılardan 750 bini öğrenim çağında, 85 bini ise daha okuma yazma bilmiyor.

Ekonomik, siyasi ve sosyal problemlerin de temelinde eğitimsizlik yatıyor. Mültecilerin topluma entegrasyonu kaçınılmaz bir gerçeklik haline geldi. Kendi dil, din ve kültürüyle topluma entegre olmalarını, toplumun değerlerini bozmadan aynı ortamda yaşama kültürünü sağlamak zorundayız. UNESCO ile birlikte çalışılan projede İstanbul Aydın Üniversitesi olarak pilot uygulamanın Türkiye’den başlayarak diğer ülkelere yayılmasını diliyoruz.

Bu çerçevede Suriyeli sığınmacı kadınlara mesleki eğitim de verilecek. Kendi fiziki, öğretmen ve teknoloji imkanlarımızla, UNESCO ve Anadolu Eğitim ve Kültür Vakfı işbirliğinde çalışıyoruz.

Stajyer öğretmen adayları Suriyeli sığınmacılara hem Türkçe hem de ana dillerinde eğitim verecek. Mültecilere Eğitim adı verilen projede öğretmen adayları staj dönemlerini, Suriyeli mülteciler de eğitimlerini tamamlayacaklar.

Bizi mutlu eden verdiğimiz mücadeledir.

Dr. Mustafa Aydın

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı

İÇİNDEKİLER

- 10- Dr. Mustafa Aydın: "Dünya insanı yetiştirmiyorsanız, öğrencilere ihanet etmiş olursunuz"
- 20- İletişimin çınarı Hıfzı Topuz
- 28- Orient Express'in ruhu bu odada gizleniyor
- 34- Yüz Fotoğraf Bir İstanbul
- 42- Ejder Beyoğlu bir boyama kitabıysa en renkli sayfalarında gezinmeye hazır olun
- 50- Ölüdeniz'in üstünde bir kuş oldum!
- 56- "Masumiyet Müzesi"ni dolaşmadım"
- 66- Bu diyar baştan başa
- 80- Yeşilçam'dan geriye hiçbir şey kalmadı
- 90- "Yeşilçam'ın yaşayanlarından biri de benim"
- 96- Hepsinin ortak isteği biraz hayattı
- 104- Siz hiç Suriyelilerle göz göze geldiniz mi?
- 112- Suriyeli Küçük Muhammed!
- 116- Savaş başlayınca ölen hep yoksullardır
- 124- Bir lira
- 128- "Mahalle kültürünü yaşamak için Balat'a geldik"
- 132- Haliç'i pat patladık
- 136- BİZ
- 140- "Depremle yatıp depremle kalkıyorlar"
- 148- "Bahtımızın efendisi olmalıyız, yoksa o efendimiz olur"
- 152- "Saçlarımı özledim"
- 158- Büyük İstanbul Otogarı
- 168- Kuzguncuk herkesi bağrına basar
- 172- Uçuşan yeleler içinde bir kadın
- 178- Bir kısa pantolonlunun Rolleicord'la dostluğu
- 184- "Ahıska bir cennetti bizim için"
- 190- Kıraathanede isyan: Arda sana ne oldu!
- 196- Aziz Sançar İAÜ'de
- 204- Prof. Dr. Hasan Saygın: "Türkiye dünyanın en hızlı büyüyen enerji piyasalarından biridir"
- 214- Bir Hayalim var
- 216- Bir Hayalim var
- 218- Işık geçidi
- 226- Bir Hayalim var
- 228- Ne Var Ne Yok
- 246- Bir Hayalim Var

20

34

80

56

96

152

218

GÖZ

OCAK - HAZİRAN 2016

KÜNYE

İmtiyaz Sahibi
İstanbul Aydın Üniversitesi
Mütevelli Heyeti Başkanı
Dr. Mustafa Aydın

Yayın Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Yadiğâr İzmirli

Yayın Danışmanı
Prof. Dr. Hülya Yenğin

Genel Yayın Yönetmeni ve
Yazı İşleri Müdürü
Öğr. Gör. Kayhan Güven

Haber Koordinatörü
Semra Dursun

Düzeltili
Fatma Gödeoğlu

Ne Var Ne Yok Haber Koordinatörü
Sibel Doğu
İrena İçios

Fotoğraf Editörü
Samet Sertan İnce

Tasarım
Serkan Veliöğlu

Kapak
Kayhan Güven

Baskı ve Cilt
BİLNET Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.

Muhabirler

Aylin Rana Aydın, Bahadır Başaran,
Derman Altınbaş, Ege Ural, Elena Nabi,
Fatma Gödeoğlu, Gizem Aydın, İrena İçios,
Kayhan Güven, Necmi Girit, Olcay Uçak,
Samet Sertan İnce, Semra Dursun, Sibel
Doğu, Tuba Yenen

Adres

İstanbul Aydın Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Florya Yerleşkesi
Beşyol Mah. İnönü Cad. No.38
Sefaköy/ İstanbul
Tel: 212 444 14 28
Faks: 212 425 57 59

Dergimizde yayımlanan
yazı ve fotoğraflar izinsiz
kullanılamaz. Dergimizde yer
alan ilan, yazı ve fotoğrafların
sorumluluğu sahiplerine aittir.

Merhaba,

Biz İstanbul Aydın Üniversitesi'nin öğretim elemanları, yöneticileri öğrencilerimizin başarı haberlerini duydukça seviniriz. 40 üniversitenin iletişim fakültesi öğrencilerinin katıldığı "Genç İletişimciler Yarışması"nda iletişim fakültemizde kurulu İstanbul Aydın Üniversitesi'nin muhabirleri yazılı dalda hatırı sayılır derecede ödül alınca sevindim.

Yayımladıkları GÖZ dergisinde, Cemal Kaçan "Görmemek Futbol Sevdasına Engel Değil" yazısıyla Spor dalında "Birincilik Ödülü"nü alırken, İsa Örken, "Bir Suriyeli Dilenciydim" yazısıyla Haber- Haber Araştırma dalında "İkincilik Ödülü"nü, yine aynı öğrencimiz "Röportaj" dalında "Türk Basınında Tutkulu Bir Direnişin Öyküsü" yazısıyla üçüncülük ödülünü aldı.

Bu ödüller Türkiye çapında Yazılı Dal'da en çok ödül alan üniversite anlamına geliyormuş, öteki iki üniversiteyle.

Genç arkadaşlarımızı kutlar başarılarının devamını dileriz. Yolları açık olsun.

Prof. Dr. Yedigâr İzmirli
İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

GÖZ'ün 5. sayısına merhaba

ZAMAN ÇABUK GEÇİYOR GÖZ'ÜN BEŞİNCİ SAYISI ELİNİZDE. GÖZ'ÜN YAYIMLANMASININ NEDENİ RÖPORTAJ DENİLEN HABER TÜRÜNÜN DOĞRU TANIMLANMASINI HATIRLATMAK VE HATIRLATIRKEN YAPTIĞIMIZ UYGULAMALARLA KARŞINIZA ÇIKMAK.

2015-2016 DÖNEMİ İAHA MUHABİRLERİ

Röportajı size bir kez daha tanımlayalım. Röportaj, Türkiye’de soru sorup karşılığını almak üzere tanımlanıyor. Hâlbuki evrensel tanımına bakarsak, öyküsel bir haber yazısı. Doğallıkla haber denince o yazıda 5N 1K aranıyor. Bütün bu öğeler röportajda da var. Bu yazının öteki haber yazı türlerinden farkı, amacının yaşatmak olması, yani okuru sanki olayın yakınına götürmesi, tanıklık olmadan yazılamaması.

Röportaj, toplumsal yaşamdaki mesafeli ilişkilerin arkasına bakmaya yatkın bir haber türüdür; engelleri, uzaklıkları aşarak okurlara konularıyla yakınlık sağlamayı amaçlamaktadır. Bunu yaparken haberin kuru bilgi veren tavrından sıyrılmakta, insanları, insan ilişkilerini, olguları canlı bir biçimde sunmaya çalışmaktadır.

Dilerseniz size bu sayıdaki bir röportajdan söz edelim. Amacımız Suriyelilere, onların hayatlarına tanıklık ederek tanıklıklarımızı size iletmektir. Fatma Gödeoğlu, Necmi Girit, İrena İçios, Gizem Aydın adlı İAHA Muhabirleri Süleymaniye Camisi’nin hemen yakınındaki bir sokakta onlara rastladılar. Sonra ne oldu? Arkadaşlarımızdan biri çocuklardan birine bir lira verince, bütün mahalledeki genç anneler bizi bir bakkal dükkânına sıkıştırdılar, kollarında bebeleri bizden üstümüzü yırtacasına para istiyorlardı. Ellerinden zor kurtulduk. Bakalım yaşadıklarımızı, “Siz hiç Suriyelilerle göz göze gelmiş miydiniz?” başlıklı yazıyla kaleme almış mıyız bir röportaj yazısıyla.

Bu sayıdaki bir başka röportaj yazısında Türk Sineması denince akla gelen Yeşilçam’ın bugünkü halini muhabirimiz İrena İçios yazdı. 1970’li yıllarda minibüslerin film ekiplerini doldurduğu Yeşilçam artık kafelerin mesken tuttuğu bir sokak olmuştu. O günleri yaşayanları sokağın havasıyla yazdı bize arkadaşımız.

Ya İAÜ İletişim Fakültesi öğretim elemanlarından Yrd. Doç. Dr. Olcay Uçak’ın Babadağ’dan Ölüdeniz üstüne paraşütle atlayışı ve uçuşu. Olcay Uçak uçuştan önceki korkusunu, uçmanın hazzını, konduktan sonraki sevincini başarılı bir röportaj yazısıyla - “Ölüdeniz’in üstünde bir kuş oldum”- dile getiriyor.

Bir röportaj yazısını kaleme almak hiç de kolay değil. Yazının nasıl kaleme alınacağını muhabirler İstanbul Aydın Haber Ajansı’ndaki derslerde öğreniyorlar. İAHA’lıların bir de röportaj kitapları var: “Röportaj Hayatın Özüne Bir Yolculuktur.”

İAHA odasına girenler şaşırıp kalırlar, o kadar sevimli bir odadır burası. Sibel Doğu, İrena İçios, Fatma Gödeoğlu, Sertan İnce ve Semra Dursun her şeye hâkimdirler. İAHA’da çalışmak kolay değildir, derslerinizin yanında haberlere koşturacaksınız, yaz kış geleceksiniz, merakınızı ve heyecanınızı yitirmeyeceksiniz.

İyiliklerle.

Kayihan Güven, Genel Yayın Yönetmeni

Semra Dursun, Haber Koordinatörü

Genç İletişimciler Yarışıyor

Her yılın sonuna gelindiğinde iletişim fakültelerini bir heyecan sarar, çünkü Genç İletişimciler Yarışması'nın sonuçları merak edilmektedir. Yarışma yıllardan beri düzenli olarak yapılmaktadır. İletişim fakültelerindeki uygulamaların en başarılıları seçkin bir jüri tarafından seçilmektedir. İstanbul Aydın Üniversitesi Haber Ajansı da yıl içinde gerçekleştirdiği haber-araştırma, röportaj, fotoğraf dallarında yarışmaya 41 fakülte ile katıldı. Sonuçta İstanbul Aydın Üniversitesi Haber Ajansı (İAHA), spor dalında büyük ödülün sahibi oldu. Cemal Kaçan, "Görmemek Futbol Sevdasına Engel Değil" yazısıyla görmeyenlerin futbol topu peşindeki koşturmalarını kaleme aldı. Haber Araştırma dalında ise İsa Örken, bir Suriyeli dilenci rolüne soyunarak Eminönü Meydanı'nda dilendi ve ikinci oldu. İsa Örken, röportaj dalında Türkiye'de yaşama uğraşı veren Apoyevmatini gazetesini yazarak üçüncü oldu.

Cemal Kaçan yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

"Her şey benim için 'okul içinde okul' olan İAHA ile tanışmamla başladı. Spor haberleriyle yakından ilgiliydim. GÖZ dergisinin 4. sayısı haber toplantısında benden bir spor haberi yapmam istenmişti. Konum: "Görme Engellilerin Futbolu"ydü. Görme engellilerin gözünden futbola bakmak benim için farklı bir deneyim olacaktı, öyle de oldu. Doğrusunu isterseniz yarışmada birinci olmayı hiç beklemiyordum. Ödül töreninde birincilik ödülünü aldığım açıklandığında o kısa süre içerisinde doğru tabir midir bilinmez ama hayatım kısa bir film gibi gözlerimin önünden geçti. Bana olumlu ya da olumsuz etkisi olan kişiler, yaşadıklarım. Elimde ödülümle eve döndüğümde annemin yaşlı gözleriyle karşılaştığım anı asla unutamam. Ödül töreni ardından ailemin ve sevdiğlerimin gözlerindeki sevinci ve gururu asla unutamam."

İAÜ Dekanı Prof. Dr. Hülya Yenşin, Gazetecilik Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Olcay Uçak ve İAHA Muhabirleri

Merhaba,

Doktora hocam Hıfzı Topuz, akademik anlamda Türkiye’de gazeteciliğın duayenidir. GÖZ dergisi muhabirleriyle kapısını çaldığımızda, bizi kitaplarla, Afrika’dan topladığı masklarla dolu odasında ağırladı. Derginin bu sayısında onunla yaptığımız unutulmaz söyleşide bize gazeteciliği çok severek yaptığını anlatmaya başladı. “Unutamadığım röportajlar vardır,” dedi ve ekledi: “Kurtuluş Savaşı’nda Atatürk’e karşı savaşmış komutan Trikopsis ile görüşmüştüm.”

Gazeteciliği daha öğrenciliği sırasında kafasına koyduğunu söyledi bize. Mesleğe başlarken Topkapı Sarayı’nda ilk kez katıldığı bir basın toplantısında bütün başyazarları, gazetecileri tanıdığını anlatıyor bize.

Yıllar içinde ünlü iletişimcileri tanır ve onlarla çalışır. Hıfzı Topuz Türkiye’deki iletişim eğitimine unutulmaz yararlar sağlar.

Ya Afrika! Hocanın yüreğinin bir tarafı Afrika’dır. Birçok kez koca kıtaya gitmiş ve orada gazeteciler yetiştirmiştir. Günümüzde artık çok okunan belgesel romanlarıyla tanınıyor. Kendisine uzun yıllar diliyoruz. Saygılarımızla.

Prof. Dr. Hülya Yenğın

İletişim Fakültesi Dekanı

Yazı ● Fatma Gödeoğlu (IAHA)
Fotoğraf ● Sertan İnce (IAHA)

dr. mustafa AYDIN

**“DÜNYA İNSANI
YETİŞTİRMİYORSANIZ,
ÖğRENCİLERE İHANET
ETMİŞ OLURSUNUZ”**

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ MÜTEVELLİ HEYETİ BAŞKANI DR. MUSTAFA AYDIN ÜNİVERSİTE ÇEVRELERİNDE ENERJİSİYLE TANINIR, 24 SAATİ SANKİ DAKİKALARIN KESİRLERİNDE DEğERLENDİREREK GEÇİRİR. GZ'E BİR GÜNÜNÜ, YAŞAM PRENSİPLERİYLE ANLATMASINI İSTEDİK. RESMEN İSRARLA PEŞİNE DÜŐTÜK VE RANDEVUMUZU KOPARDIK. SARIYER'DEKİ EVİNİN BAHÇESİNDE SAAT 06.00'DA BULUŐTUK. HER ZAMANKİ GİBİ ÇIKTI, CANLIYDI. DEDİ Kİ: “BİR DAKİKA GECİKSEYDİNİZ BİR DAHA BENİ GREMEYECEKTİNİZ.” PERDELERİ KAPALI MİNİBÜSÜ TAM BİR ÇALIŞMA ODASIYDI. BİNER BİNMEZ TELEVİZYONU AÇTI. BESBELLİ DÜNYADAN KOPUK DURAMIYORDU. ONUNLA HEM KONUŐACAđIZ HEM ÜNİVERSİTEYE DOğRU YOLA KOYULACAğIZ.

Neredeyse 24 saat boyunca çalışıyorsunuz. Bu enerji nereden geliyor?

Önce insanın enerjisini kendi kendine üretmesi gerek. Bir topluluğun yöneticiliğini yapıyorsanız, sadece kendinizi değil, çalıştığınız insanların da motive etmeniz gerekiyor. Şöyle diyeyim, hem yönetici olacaksınız hem de başkaları tarafından motive edileceksiniz, bu zordur. Kendi motivasyonunuzu kendiniz üreteceksiniz, çare yok. Herkes yönetici olacak diye bir kural yoktur. Dolayısıyla kendi enerjimizi kendi motivasyonumuzu hem de çalışma arkadaşlarımızı motive etmek zorundayız.

Sarıyer'den Florya'ya gidiyoruz, dört tekerlekli bir çalışma odasında. İstanbul daha yeni uyanıyor.

Çalışmaktan, işimden zevk alıyorum. Yaptığım işi çok severek yapıyorum. Gece saat üçte kalkıyorum. Üniversitedeki çocuklarımla yazışmalarımı yaparım. Sosyal medyadaki (twitter) sorulara cevap veririm. Çocukların sorunlarıyla ilgiliyimdir. Bunları yaparken Al Jazeera, CNN International kanallarını mutlaka

izlerim. Gelen talepleri izlerim, çok gerekirse görürüm. Asistanlarım kimi zaman devreye girer. Eş zamanlı yürürüz, şu arkadaşlara randevu verin diyebilirim. Bütün programımı özel kalemim planlar.

Sosyal medya hesaplarınızı kendiniz takip ediyorsunuz. Biz de takip ediyoruz sizi. Saat dörtte tweet atmaya başlıyorsunuz.

Evet, dörtte başlıyorum ama önce e-mektuplarımı cevaplandırırım. Öğrencilerimin talepleri oluyor. Onları yönlendiriyorum. Benim bizzat kendim cevap vermem gerekiyorsa, şöyle yapmanız gerekir, doğrusu budur diyorum.

Sabah yavaş yavaş yükseliyor. Dört tekerlekli çalışma odası hızla üniversiteye doğru ilerliyor. İstanbul daha yeni yeni güne başlıyor. İster istemez bir gün içinde nasıl beslendiğini soruyorum.

Beslenmeme çok dikkat ederim. Abur cubur şeyler yemem. Dışarıda kahvaltı yapmam. Kahvaltıyı kesinlikle evde yaparım. Muhakkak ki, sabah soframda domates salatalık olur. Zeytinyağlı bir şey de

“Yaptığım işi çok severek yapıyorum”

mutlaka olur. Bu bir pazı, fasulye, lahana, ıspanak kavurması olabilir.

Bunlar Karadenizli olmaktan mı kaynaklanıyor?

Hayır. Zeytinyağlıları çok seviyorum. Zeytinyağ olmazsa olmazıdır. Zeytinyağlı her şeyin başında gelir. Mesela bir zeytinyağlı sarma olabilir. Biz genelde Karadeniz'de kavurma deriz. Azıcık bal da yerim. Peynir ve bir tane haşlama yumurta da yerim.

Beslendiğiniz gıdaları Karadeniz'den mi getiriyorsunuz?

Yok, öyle bir takıntım yoktur. Ama konsantre şeyleri ağızıma koymam. Olabildiğince doğal yiyeceklerle beslenirim. Yapay gıdalar beni rahatsız ediyor. Kola, hazır meyve suları içmem. Dışarıda asla sulu yemek yemem. Dışarıda yemek zorunda kalırsam muhakkak salata ağırlıklı bir şey yerim. Tercihim de birazcık tavuk etidir. Et ve balığa çok düşkün değilim ben. Hele ete hiç düşkün değilim. Kırk yıl yemesem eti aramam yani. Balık yerim, ben zeytinyağlıcıyım. Yemeğin zeytinyağlı olması gerekir, dolayısıyla dışarıda yemek yerken tedirgin oluyorum.

Dört tekerlekli çalışma odamız boş İstanbul trafiğinde sarsılmadan üniversiteye doğru ilerliyor. Dr. Mustafa Aydın'ın sesi parlak, vücut dili güne hazır... Aileye önem verdiğinizizi medyada sık sık vurguluyorsunuz. Ailenize zaman ayırabiliyor musunuz?

Aile insanın sadece eşi, çocukları, anne babası filan değildir ki... İnsanın sosyal ortamı da ailesidir. Babacığım rahmetli oldu. Annem benimle beraber.

Annem, eşim ve çocuklarım yanımda. Bir kızım yanımda, oğlum ve büyük kızım evli biliyorsun. 5 tane torunum var bu arada. Babacığım hayatta en önemli varlığımıydı. En önemli varlıklarım annem ile babamdır. Sonra işim, sonra eşim ve çocuklarım olarak böyle devam eder gider. Dolayısıyla burada şöyle bir plan yaptım; her cumarte-

“Sigaranın son molekülü dünyada tükeninceye kadar mücadelemiz sürecektir”

siyi pazara bağlayan gece çocuklarım ve torunlarım-la beraber akşam yemeği yeriz. Bunu her cumartesi yapıyoruz. Pazar sabahı da evimizde kalan en küçük kızım ve eşim kahvaltı yaparız. Diğer günler kahvaltıda beraber olmamız mümkün değil. Eşimle beraber her sabah kahvaltımızı yaparız. Eve erken geldiğim çok nadirdir.

Dr. Mustafa Aydın, besbelli sabahleyin üniversiteye gittiği aracını da hayatının bir parçası yapmış. Aracın bir yerinde okuduğu kitaplar sıralanmış. Kitapların arasında bir Kuran-ı Kerim de göze çarpıyor, öteki kitapları bilimle eğitimle ilgili çalışmalar. Evrak çantası da ayağının dibinde... Öğrencileri bilir, Dr. Mustafa Aydın dik yürür, adımları sağlamdır. Soruyoruz, spor yapıyor mu diye.

İki günde bir spor yapıyorum. Yurtdışı seyahatlerimde spor kıyafetlerimi yanıma alıyorum. Ayakkabımı,

tişörtümü, eşofmanımı yanıma alıyorum. Biliyorsun yakın zaman önce ABD'deydim. Çantamın kenarına mutlaka spor kıyafetlerimi yerleştirirler. İki günde bir spor yapmaya çalışıyorum. Spor salonunda da arkadaşlarımız var, onlarla birlikte spor yapıyoruz. Tenis oynuyoruz. Masa tenisi oynuyoruz. Öğrencilerimle spor yapmayı çok severim.

Özellikle sağlık alanında çok duyarlısınız. İnsan sağlığına büyük önem veriyorsunuz. Uyuşturucuyla mücadelede ödüllerinizi biliyoruz. Sosyal çalışmalara verdiğiniz katkılardan dolayı 21 tane ödülünüz var. Diğer vakıf üniversitelerinin sigarayla verdiği mücadeleyi, sosyal konularda verdiği mücadeleyi yeterli buluyor musunuz?

Bu konuda Türkiye bir mesafe aldı. Bunu kabul etmemiz gerek. Unutmayın, Türkiye'de uçaklarda bile sigara içiliyordu. Türkiye'de uçaklarda sigara içilen

bir dönemden, tütün ve tütün mamullerini kısıtlayıcı bir döneme gelindi. 27 milyon sigara içenimiz vardı. Şimdi bu sayı 21 milyona geriledi. Bu yeterli mi, tabii ki değil. Yapacak çok işin olması, yapılan işleri görmemezlikten gelmemiz anlamına gelmez. Türkiye bu anlamda muhalefetiyle, iktidarıyla, siyasetçileriyle iyi bir mücadele verdi. Bu bir kültür meselesidir, birden insanlara uygulayamazsınız, sıkılmadan sabırla anlatacaksınız. Biz üniversitede bir güzel iş yaptık. Sigara içen insanlara, sigara içmeyen insanların havasına saygı göstermeleri kültürünü vermeye çalışıyoruz. Kampusta sigara içenleri sarı çizgilerin içinde sigaralarını içmeye zorladık. Sarı çizgilerin yanına Atom Enerji Kurumu'nun "burada radyasyon vardır" anlamına gelen "ölüm işareti"ni koyduk.

Sabahleyin İstanbul'da trafik durmaksızın akıyor, biz kendimizi söyleşiye kaptırmışız. Yılların deneyimli Mütevelli Heyeti Başkanı sanki doğuştan konuşmaya yetenekli. Sigara konusunda ekleyecekleri var.

Sen ille de sigara içeceksen o zaman mutlaka bu işaretleli alanda içeceksin kültürünü vermeye çalışıyoruz. Arzu edilir ki, bütün üniversitelerimiz aynı uygulamayı yapsa. Dolayısıyla bu mücadelemiz hep sürecek. Sigaranın son molekülü bu dünyada tükeninceye kadar mücadelemiz sürecek.

Asker kökenlisiniz. Başarınızı disipline mi borçlusunuz?

Emekli subayım, evet.

Aynı zamanda eğitimci geçmişiniz de var.

Evet. Silahlı Kuvvetler'de öğretmen subaydım.

Ben hep eğitimciydim.

Asker kökenli olmak disiplinli olmakla bağdaştırılıyor. Burada şöyle bir yanlış var. Disiplinli olmak Silahlı Kuvvetler'de olan bir olguymuş gibi algılanıyor. "Bizim Başkan emekli bir subay, demek ki disiplinli bir adam" kanısı var. Disiplinli olmak aslında planlı olmak demektir. Planlı olmak sistemli olmak demektir. Ben bütün planlı olmayı, sistemli olma-

“Günümüzde üniversiteler yerel kalamazlar. Dünya insanları yetiştirmek zorunluluğu vardır”

yı babamdan öğrendim. Elbette Silahlı Kuvvetler’in de katkısı olmuştur. Ama esas aldığım yer, Silahlı Kuvvetler’in ötesinde ailemdir diyorum. Babam müftüydü. Çok affedersiniz, tuvalete bile kafanıza göre gidemezsiniz derdi. Böyle öğretmişti bize... İnsan kendi metabolizmasını planlayabiliyor. Siz nefsinizi planlayabilirsiniz. Ben bunu planlı olmak, sistemli olmak, düzenli olmak olarak nitelendiriyorum.

Anlattıklarını kendi hayatımızla karşılaştırıyoruz hızla ve onu dikkatle dinlemeyi sürdürüyoruz.

Bir yol haritan olacak senin. Her günün bir yol haritası olacak. Ben bugün kalktım, ne yapacağım? Yapacağım işlerin belli olması lazım. Öyle rastgele kafama göre bir günü geçiremem. Yani insanın planlı yaşaması lazım, düzenli yaşaması lazım. Benim geçmişimde askeriye olmasının bununla bir ilgisi yok. Benimkisi bir yaşam tarzıdır. Siz kalktınız, sabahleyin altı buçukta evime geldiniz. Evime gelebilmek için belki beş buçukta kalktınız. Ama buraya zamanında gelmemiş olsaydınız, ne yazık ki sizinle görüşmezdim. Yeniden

randevu almak zorundaydınız.

Bütün bunları biliyorduk ve randevu saatinden önce evinin kapısını çalmıştık... Dört tekerlekli çalışma ofisimiz İAÜ’ye doğru gidiyor. O söyleşisini sürdürüyor. Almanya ve Japonya örneğini veriyor. Diyor ki: “Alman disiplini ve Japon disiplini derler. İkinci Dünya Savaşı’nda dümdüz oldular ama bakın şimdi neredeler?”

Şu anda hayatta olmayan Vehbi Koç’a, Sakıp Sabancı’ya bakın. Hepsinin disiplinli hayatları vardı, iş disiplinleri vardı, günlük hayat disiplinleri vardı. Çağdaşsan planlı olacaksın, bu bir vazgeçilmezdir. Çaresiz, böyle yaşayacağız..

Uluslararası medyayı da yakından takip ediyorsunuz.

Evet, evet... Buna çok önem veriyoruz. Yabancı dillerdeki akademik kadromuz sayesinde Almanca’dan Çince’ye, Rusça’dan İspanyolca’ya kadar geniş

yelpazede, birbirinden farklı dillerde dünya medyasında çıkan eğitim haberlerini günbegün takip ediyoruz. Eğitim dünyasıyla ilgili gelişmeleri, düzenlemeleri, araştırmaları... aklınıza gelebilecek ne varsa Türkçe'ye çevirtip oraları yakından izliyoruz. Bu sayede de sadece ulusal değil, uluslararası alanda yüksek oğretimdeki çalışmaları, gelişmeleri, sorunları ve örnek alınabilecekleri yakından takip ediyoruz.

Peki İstanbul Aydın Üniversitesi'ne işe alacağınız bir kişiye mülakatlarda hangi soruları soruyorsunuz?

Özellikle karakterine bakıyorum, bunu çok net söylüyorum. İnsanların iş deneyiminden çok insanların kişiliğine, karakterine, iş ahlâkına bakıyorum. Kişinin iş tecrübesi olmayabilir ama sonra kazandırabilirsiniz ona. Hizmet içi eğitim aldırırınız. Ama insanın kişiliği zayıfsa onu kazandıramıyorsunuz. Onun için ben öncelikle insanın kişiliğine bakarım, sonra iş tecrübesine bakarım.

Dört tekerlekli ofisimiz İA'ye ulaştı, önce Diş Hekimliği Fakültesi'ne bir göz atacağız... Müzikle aranız nasıldır, hangi tür müzikleri dinlersiniz?

Müzik türleri arasında bir seçim yapmam ama Halk Müziğini severim. Türk Sanat Müziğini severim.

Aracınızda bir kk ktphanenizi görüyoruz. Hangi tür kitapları okursunuz. Tarihte en çok sevdiğiniz, rol model aldığınız kişilerden söz edebilir misiniz?

Ben mesela Deli Petro'yu okudum. Birçok konuda kendimi onunla zdeleştiririm. ar Petro, Deli Petro, Büyük Petro. Biz ona Deli Petro diyoruz ama tarihte Büyük Petro olarak geçer. Modern Rusya'nın kurucusu olan Deli Petro beni çok etkilemiştir. Saint Petersburg şehrini, binlerce meşe ağacını kestirerek bataklığı kurutarak kanallarla birbirine bağlaması ve kurması. Donanmayı kurması, kuzey ülkeleriyle mücadelesi, papazlara karşı vermiş olduğu mücadele, yenilikçiliği, reformist yaklaşımları, hayatımda önem-

lidir. Mustafa Kemal Atatürk beni çok etkilemiştir. Onun mücadeleci ruhunu çok benimserim. Bir de Peygamber Efendimiz (S.A.V.) Hz. Muhammed'in toplum anlayışı, ahlakı beni etkiler. Yaser Arafat, Rauf Denktaş'tan etkilenmişimdir. Bunlar dava adamlarıdır. Onlar hayatlarını ortaya koyarak bir dava uğruna ömürlerini harcayan insanlardır. Atatürk'ün okuduğu kitaplara bakıyorsunuz, okuduğu kitaplarda işaretlediği yerlerini toplayarak altı, yedi ciltlik kitaplar yapmışlar. Yani okuduğu kitaplardan söz etmiyorum, okurken çizdiği yerlerden ciltlerle kitaplar yapmışlar.

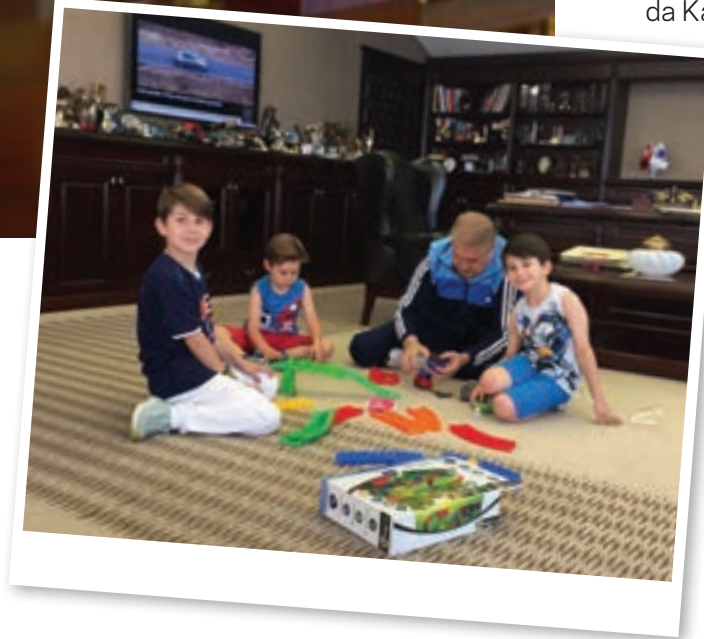
Sözü İA'ye getiriyoruz. Uluslararası akreditasyon yapıyorsunuz.

Artık günümüzde niversiteler yerel kalamazlar. Dünya insanlarını yetiştirmek zorunluluğu vardır. Eğer dünya insanı yetiştirmiyorsanız, oğrencilere ihanet etmiş olursunuz. Bakın bugün bizim Türkiye'de 40 milyonun üzerinde eğitim nüfusumuz var. Nüfusumuzun yarıdan fazlası hemen hemen okul ağında. Ya niversitelerde ya da ortaokulda, ilkokulda. 6 milyon insan hatta fazlası üniversitelerde eğitim görmekte. Bu oğrenciler yarın mezun olacaklar. Peki bu oğrencileri Türkiye'de istihdam etme imknı var mı? Yani Türkiye'de yüzde 10 civarında işsizlik oranı var ve her geçen gün mezunlarımız artıyor. Biz bu oğrencilere Türkiye içerisinde iş bulamayabiliriz. İş bulamazsak işsizlik oranı artacak. Bir ülkenin işsizlik oranının artması ülkenin ekonomisini olumsuz etkileyecek. 3 kuruş alırken 2 kuruş almaya başlayacaksınız. Başkası işine talip olacak. Dolayısıyla dünya insanı yetiştirmek zorundayız. Lafla dünya insanı olmaz, onları dünya normlarıyla kurgulamamız gerek. Yabancı dil bilmesi gerek.

Dr. Mustafa Aydın, bir eğitim entegrasyonundan söz açıyor ve dışarıdaki üniversitelere giderek onların eğitiminin alınması gereğini vurguluyor. Burada aldıkları eğitimin orada geçerli olması gerekir diyor. Uluslararası eğitimin altını ısrarla çiziyor ve şöyle devam ediyor.

“Türkiye’de en çok uluslararası öğrenciye sahip üniversiteyiz”

Onun için 500’ün üzerinde dünya üniversitesi ile işbirliği yapıyoruz. Her yıl 500 üzerinde öğrenciyi ve akademisyeni yurtdışına gönderiyoruz. Bir o kadar da yurtdışından insan üniversitemize geliyor. İAÜ’de 4 bin civarında uluslararası öğrencimiz bulunmakta. Türkiye’de en çok uluslararası öğrenciye sahip üniversiteyiz...

Diyor ki, farklı anlayış, farklı kültür, farklı iş yapma şekillerini nasıl bir ortak düzlemde toplayacaksın, işte bu entegrasyonla sağlayacaksın. Onun için dünyayı algılamak, dünyayı öğrenmek için globalleşiyoruz. Ne demek globalleşmek, onu da şöyle açıklıyor:

Dünya küçük bir köye dönüşmüş. Adam buradan kalkıyor iki saat sonra İngiltere’ye gidiyor. İngiltere’de ya da Kazakistan’da iş bulabiliyor. Benim öğrencim

Kanada, Dubai, Şili’de iş yapabiliyorsa, o kültürlerle entegre olabiliyorsa, iş yapma becerisini kazanmışsa, işte o zaman dünya insanı yetiştirmiş oluyoruz.

Dr. Mustafa Aydın, gününün bir kısmını kampusun içindeki camlı ofisinde geçirir. Kimlerle görüştüğünü görürsünüz. Öğrencileriyle Pazar günleri konuşur. Yaklaşık olarak 40-50 öğrenciyle konuşur. Biz de İstanbul trafiğindeki yolculuğumuzu burada noktaladık. Kampusta olan her şeyi sizden daha iyi bilir, her

şeyin farkındadır. Bütün yaptıkları için bir hedef koymuştur: 2023 yılında dünyanın ilk 500 üniversitesi arasına girmek.

Evet, 2023 Cumhuriyet'in 100. yılıdır. Biz bir de slogan geliştirdik. İlk beş yüz, ilk beş. Bu hedefe doğru gidiyoruz. İstanbul Aydın Üniversitesi tüm yapılanmasıyla bu hedefe doğru gidiyor. Allah'ın izniyle bu hedefe ulaşacağız. Zaten hedefsiz yaşıyorsanız, yaşamıyorsunuz demektir. Mutlaka bir hedefiniz olacak.

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı ile uzun söyleşimiz sona erecek... Çok enerjik, sanki yorulmayan biridir o. O zaman tatilin onun için ne ifade ettiğini soralım.

Benim bir yerde telefonum kapalıysa, kendimi dinleyebiliyorsam, mekân değiştirebiliyorsam, benim için tatil odur. Farklı bir kültür, farklı bir ortam, farklı insanlarla berber olabiliyorsam, bu benim için tatildir... İşimi gücümü bırakmak gibi bir tatil anlayışım yok. Sıkılırım ben zaten öyle... Ben dünyanın 5'te 4'ünü gördüm. Japonya, Hindistan, İspanya, Amerika, Ortadoğu, Afrika, İtalya, ben buraları gezdim. Şöyle bir anımı anlatayım. 4-5 yıl önce yurtdışından dönüyorum. Uçaktan indim. Bana deseler ki, dünyanın bu kadar yerini gördün, bir yer seç, nerede istiyorsan git bundan sonra orada yaşa deseler, nereyi seçersin diye bir soru sordum kendime. Şehirleri ve ülkeleri elemeye başladım. Eledim eledim, en son Trabzon Maçka'ya geldim. Bütün yüreğimle söylüyorum, doğduğum köye geldim.

Köyünü neden seçtiğini şöyle açıklıyor:

Çünkü kendimi burada güvende hissediyorum. Güven çok önemli. Orası asırlardır benim toprağım. Yine sordum, ben burada ne kadar yaşayabilirim? Kendimi sıktım, en fazla 3-4 gün kalabilirim dedim... Benim için tatil farklı kültür, farklı mekân, farklı insanlar, farklı iş yapma şekilleri, farklı anlayışlardır.

Sayın Başkanım, GÖZ dergisini kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz.

Söyleşi • Fatma Gödeoğlu (İAHA)
Fotoğraflar • İAHA Fotoğraf Grubu

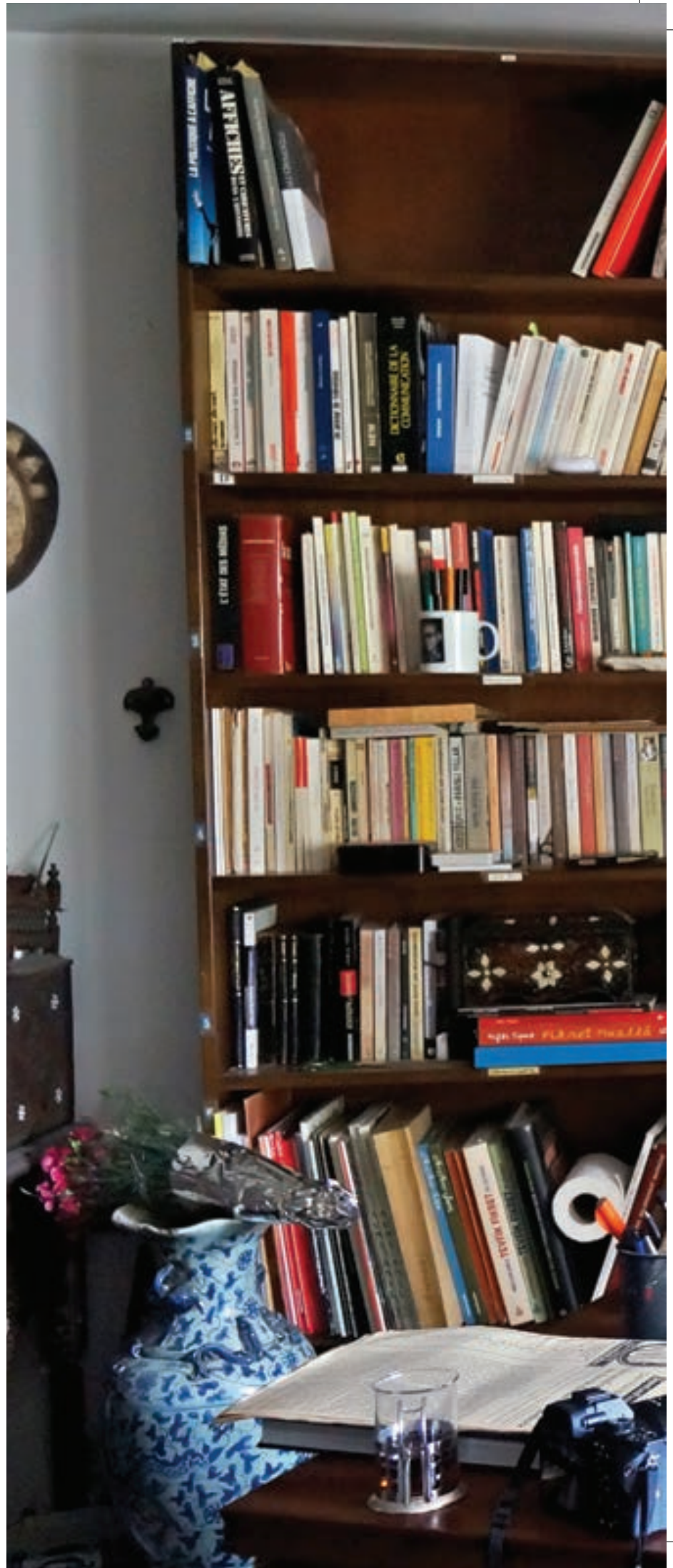
İletişimin çınarı Hıfzı Topuz

TÜRKİYE'DE AKADEMİK ANLAMDA GAZETECİLİĞİN DUAYENİDİR HIFZI TOPUZ. SON ZAMANLARDA TARİHİ ROMANCILIĞIYLA ÖN PLANA ÇIKSA DA, TÜRKİYE'DE İLETİŞİM ÇALIŞMALARI KONUSUNDAKİ GİRİŞİMLERİ, ARŞİVCİLİĞİ VE KOLEKSİYONCULUĞUYLA DA BİR ÖNCÜ.

Yerde el dokuması kilimler, kitaplıklarla kaplı duvarlar, masklar ve biblolarla dolu çalışma odasında güler yüzüyle karşılıyor bizi Hıfzı Topuz. Duvarlarda duayen gazetecinin göz bebeği gibi baktığı Fikret Muallâ, Ali Atmaca ve Nejad Devrim gibi yakın dostlarının ettiği hediye tabloları. Yılların izini taşıyan odasında sandalyelerimize yerleşip ses kayıt cihazımızın düğmesine basıyoruz.

Duayen gazeteci konuşmasına unutamadığı röportajlarını anlatarak başlıyor.

"Röportajı çok seviyordum. İlginç röportajlar yaptım. Unutamayacağım röportajlarım var. Bunları çok kullandım hayatım boyunca. Biri Atina'da Trikopis ile yaptığım röportajdı. Atina'ya gitmiştik, 1952'de Vali Fahrettin Kerim ve bir - iki gazeteci. Büyükelçi Ruşen Eşref Ünaydın idi. Ruşen Eşref, bizim için bir resepsiyon verdi.

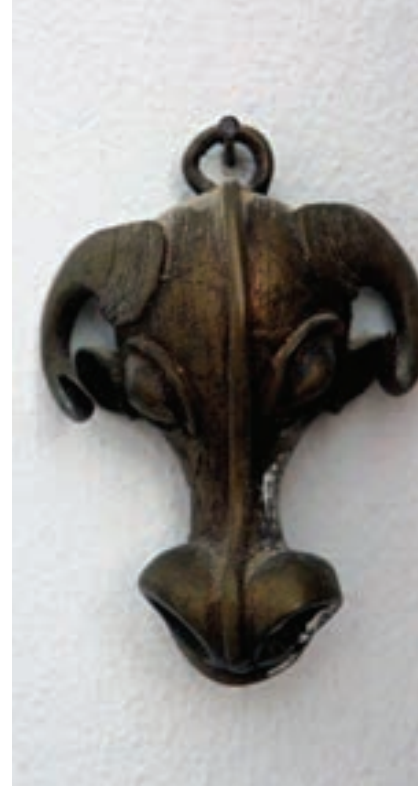

Davetliler vardı, bana birini tanıttılar; General Trikopis. 'Siz, Kurtuluş Savaşı'nda Başkumandan, Yunan Kumandanı değil misiniz,' dedim. 'Evet, benim,' dedi. 'Aman! Sizinle konuşmak isterim,' dedim. 'Hay hay olur, yarın evime gel' dedi. Öbür gazeteciler bunun hiç farkına varmadılar. Kimse tanımadı. Ertesi günü evine gittim. Bana Atatürk'ü anlattı. İstiklal Savaşı'nda nasıl yenildiğini anlattı. Atatürk'ün gösterdiği sıcaklığı anlattı. Bunları yazdım, unutamam. Trikopis, savaş bittikten sonra Yunanistan'a dönüyor, Türk-Yunan Dostluk Cemiyeti'nin Başkanı oluyor. Türkiye'yi çok seven bir adamcağızdı. Diğer bir unutamadığım röportajım Fransa'da şair Prevert ile yaptığım röportajım. Unutamam. İsmet Paşa ile yaptığım röportajı unutamam. 'Cumhuriyeti Kuranlar' adında bir dizi röportaj yaptım, hepsi önemli insanlardı. TRT'de haftalık konuşmalar yaptım."

Odanın penceresinden içeriye sızan güneş ışığı kağıt kokulu odanın içine yayılıyor. Hıfzı Topuz ilk gazetecilik yıllarına gidiyor.

"Gazeteci olmayı daha öğrenciyken kafama koymuştum. O zaman Tasvir'e gitmiştim. O dönem Cihat Baban başındaydı. Cihat, 'hemen başla' dedi. Stajyer olarak ertesi günü başladım işe. Vali Lütfi Kırdar'ın Topkapı Sarayı'nda bir basın toplantısı vardı, oraya gittim ilk iş olarak. Orada bütün başyazarları, gazetecileri gördüm, tanıdım. Heyecanla yazdım. Ertesi günü bekliyorum, gazetede hiçbir şey çıkmadı. O dönemde yazı işleri müdürü Tekin vardı, onu gördüm: 'Okumayız bile, hele 6 ay geçsin ondan sonra,' dedi. Sonra Akşam Gazetesine gittim, anlaştık. 50 lira aylık, o zaman asgari ücret 90 liraydı. Ben 50 liraya razı oldum. Ertesi ay aylığımı 70 liraya çıkarttılar. İki ay sonra 90 lira oldu. Yani asgari ücreti buldum. Ondan sonra da istihbarat şefi oldum. İstihbaratı çok seviyordum."

Akşam gazetesinde başlayan gazeteciliğini, Beyoğlu muhabirliğini ve Fransa macerasını bir çırpıda anlatıyor. Söz dönüp dolaşıp Strasbourg Üniversitesi'nde Devletler Hukuku ve Gazetecilik

*Hıfzı Topuz
Afrika'ya
kırk kez gitti
ve oranın
kültürünü
anlatan
masklarla
döndü*

alanındaki yüksek lisansına ve gazetecilik alanındaki doktorasına geliyor.

"İşsizdim bir gün, bir telefon geldi. 'Bir seminer var Strasbourg'da oraya katılır mısınız?' dediler. 'Tabii' dedim. Üç aylık bursla Strasbourg'a gittim. Strasbourg'da ilk defa gazetecilik eğitim semineri toplanıyormuş. UNESCO böyle bir şeye öncülük yapmış. Gazetecilik hocalarını çağırmışlar. Ben de o zaman işsizlik döneminde, iki yıllık eğitim veren İstanbul'daki İktisadi Ticari İlimler Akademisi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'na gazetecilik öğretim üyesi olarak katıldım. Oradaki çevre beni çok ilgilendirdi."

Akıcı konuşması bizi çok şaşırtmıştı. Masasının üstünde çalışmakta olduğu son romanın notları duruyordu. İşlek el yazısıyla yazıyordu romanlarını.

"Strasbourg'da uluslararası toplantılara katılıyor ve oldukça mahcup oluyordum. Çünkü bizden, Türkiye'de basın ve iletişim araştırmalarıyla ilgili kaynaklar isteniyordu. Kaynak yoktu! Basın tarihi diye bir şey yoktu! Kaynak bulmakta güçlük çekiyordum. Sanırım bu beni teşvik etti. Türkiye'de basın çalışmaları diye bir şey yoktu. İstanbul Üniversitesi'nde iki senelik bir Basın

Yayın Meslek Okulu vardı. Buraya girenler, gazetede çalışıp da yüksek tahsil diploması almak isteyenlerdi. Okulda ders verecek kimse yoktu. Genel kültür dersleri ağırlıklı ele alınırdı, meslek dersleri zayıftı. Gelen hocalar anılarını anlatıyorlardı.”

Strasbourg’da iletişimcilerle beraber çalışmak Hıfzı Topuz’a ilham kaynağı olur. 1958’de UNESCO’da bir görevin boşaldığını duyar ve 80 kişinin başvurduğu kadroya girer. Türkiye’de iletişim çalışmaları macerası da böylelikle başlar. Hıfzı Topuz, UNESCO’dan aldığı destekle Türkiye’deki akademik iletişim sorununa faydalı olabileceği düşüncesiyle üniversite bünyesinde bir çalışma yapmak ister. Ankara’ya gittiğinde Ankara Gazeteciler Cemiyeti üyelerinin de kendisiyle

benzer fikirlere sahip olduğunu görür ve Ankara’daki bütün üniversitelerle temasa geçer. Konuya en sıcak bakan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi olur. Topuz, UNESCO’dan aldığı destekle Türkiye’ye torpil yaptığını her fırsatta vurguluyor.

“UNESCO’da gazetecilik eğitiminden sorumlu olarak işe başladım. Amaç bütün ülkelerdeki gazetecilik eğitimini geliştirmekti. Ve Fransa’da bir mesleğin kurduğu Gazetecilik Yüksek Okulu vardı Paris’te. Bir de papazların kurduğu okul ve bir iki de özel okul vardı ama onlar ciddiye alınmıyordu. Almanya’da, İtalya’da projeleri geliştirme vardı, Amerika’da çok gelişmişti. İngiltere’de meslek çerçevesi içindeydi. Toplantılar düzenleme-

ye başladık, bütün müdürleri çağırdık. Strasbourg'da senede iki defa toplantılar yapmaya başladık. Onların sorumlusu olarak çalışıyordum. Esas amaç iletişim eğitimini geliştirmektir, iletişim eğitim araştırmalarıydı. Paris'e gittiğim zaman UNESCO'ya girmeden evvel Paris'te dediler ki, 'bir iletişim araştırmaları toplantısı var, Türkiye'den de sen katıl toplantıya' katıldım. Bizim meşhur Bireysel Sözleşme Eylem Raporu (ICAR) öyle kuruldu. O toplantıdan hayatta kalan 45 kişiden bir ben kaldım. Örgütün amacı dünyada iletişim araştırmalarını geliştirmektir. O dönemde sadece basın tarihi var, başka hiçbir şey yok. Basın işleviyle ilgili hiçbir şey yoktu. Gazete yazılarını yazmaya başladım. Araştırma olsun ayıp olmasın diye..."

Bizler bir zamanlar Hıfzı Topuz'un girişimleri ve çabaları sayesinde, bugün daha sağlam temelleri olan iletişim fakültelerinde okuyoruz. Onun kendi ülkesinde iletişim araştırmalarının yerleşmesi için gösterdiği direniş, gazeteciliği akademikleştirmiş ve bu direniş daha sonra dünyada sefalet içindeki koskaca bir kıtaya, kara Afrika'ya yayılmıştı.

"Türkiye'de de UNESCO Genel Müdürü ile birlikte Ankara'ya gelmiştik 1963'te. Ankara'da da böyle bir fakülte kurulsun diye Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ne başvurulmuş. Kimler vardı? Metin Tuncer, Seyfettin Turan cemiyet başkanıydı. Birleşmiş Milletler de benimsemiş öneriyi ve bize UNESCO'ya havale etmişler. UNESCO'da bu iş bana geldi, böyle bir talep var diye. Aman dedim! Ankara'yla ben ilgilendim. Tanıdığım Bahri (Prof.Dr. Bahri Savcı) vardı. Diğer tanıdıklarım, sevdiğim insanlar vardı, onlara danıştım, 'ne yapalım diye.' Basın Yayın Yüksek Okulu böyle açıldı. Sonra Basın Yayın Yüksek Okulu'ndan mezun olanlara altı aylık burs verdik."

Bugünün öğretim elemanları Prof. Dr. Aysel Aziz, Prof. Dr. Oya Tokgöz o dönem bu burslardan yararlanmışlar. Hıfzı Topuz Ankara'ya özel bir ilgi göstermiş. Okulun açılması Türkiye'de bir örnek olmuş. Bu arada doktorasını da bitirmiş. Doktoranın konusu, "Türkiye'de Gazetecilerin Sorumluluğu, Türk Basını'nın Dış Haberleri."

"Biz UNESCO olarak ülkelerin o zamanki dört büyük ajansa ihtiyaçları kalmasın istedik. Amerika'ya karşı, İngiltere'ye karşı, Fransa'ya karşı haberleşmede bir bağımsızlık sağlayalım dedik. Ulusal ajanslar kurduk. Bu iş Amerika'nın UNESCO'dan ayrılmasına kadar gitti."

Hıfzı Topuz'un hayatına en çok etki eden insanları öğrenmek istiyoruz.

"Nazım Hikmet'i çok severim. Tevfik Fikret'i çok sevdim. Sabahattin Ali'yi çok sevdim. Orhan Kemal'i çok"

*Hıfzı Topuz,
GÖZ dergisi
yöneticilerini ve
İstanbul Aydın
Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Dekanı Prof.
Dr. Hülya
Yengin'i (sağda)
romanlarını
yazdığı masasının
etrafında topladı*

sevdim. Esat Mahmut'u çok sevdim. Belirli arkadaşlarımla her çarşamba toplanırdık, hala da toplanırız. Ama artık ayda iki defaya çıkardık. Ali Sirmen, Turgay Olcayto, Niyazi Dalyancı gibi on arkadaşla hala bir araya geliyoruz."

Hıfzı Topuz'a, Paris'i sormadan olur mu hiç.

"Paris'e heyecanla gittim, hayatım boyunca ben hep bağımsız kaldım. Hiçbir siyasi partiye girmedim, onunla da iftihar ederim. Hayatım boyunca bağımsız olmayı sevdim. Entelektüelliği bağımsız aydın saydım. Benim gibi çok sayıda insan var dışarıda hiçbir örgütten emir almıyor. Paris'te mitingleri, salon toplantılarını, kapalı

mitingleri izliyordum ve çok heyecan duyuyordum. Paris yaşamında 1960'lı yıllardaki havayı şimdi görmüyorum. İş daha magazine döndü. O siyasal kaynama yok artık, 1967 olayları biraz canlandırdıysa da geri gelmedi. O zamanlar başka bir şeydi. O zaman hepimiz toplantılara atılıyorduk. Son dönemde Gezi Olayları bizi heyecanlandırdı ama maalesef sonu gelmedi."

Peki Hıfzı Topuz geriye dönüp baktığında hangi insanları, hangi mekanları özleyiyor?

"Ah! Eski Paris diye ağlamıyorum. Olayları olduğu gibi kabul ediyorum. İstanbul, eski İstanbul değil; Paris, eski Paris değil ama ben bu gelişmeyi normal ka-

bul ediyorum. Geçmişe ağlamıyorum hiçbir zaman, özlemimi çektiğim insanlar var her zaman. Zaten şimdi 93 yaşındayım. Benim kuşağımdan kimse kalmadı artık. Ne benim eski meyhane arkadaşım Bedri Rahmi Eyupoğlu kaldı, benim çok sevdiğim, özlediğim. 1976'da öldü. Ferruh Doğan çok iyi dostumdu, arkadaşlarımdan hepsi öyleydi. Heyecanımı paylaşacak kimse kalmadı. Bu biraz acı geliyor tabii ki."

UNESCO ile Afrika'da gazetecileri yetiştirdi. Ve o yetiştirdiği gazeteciler de ona 50 yıl sonra ödül verdiler.

"Afrika'ya kırk kez gittim. Gittiğimde mask toplamaya başlamıştım. Afrika'ya dört uzman gönderecektik. Biri gazetecilik içindi. Kalktım Afrika'ya gittim. Bütün gazeteciler Belçika'lıydı. Bağımsızlıklarından sonra bütün Belçikalılar da dönmüşlerdi. Dışarıda yetişmiş gazetecileri de yoktu. Ben orada iki seminer düzenledim, biri iki aylık, biri dört aylık olmak üzere gazeteci yetiştirmeye çalıştım. Orada bulunan muhabirlerden ve öğretim üyelerinden, öğretmenlerden yardım aldık. Başarılı da olduk. Onlarla dostluğum yıllarca devam etti. Mektuplaştık, Paris'e geldikleri zaman beni aradılar. Sonra Afrika'yla alakalı Kongo hakkında bir kitap yazdım. O kitap Fransızca'ya da çevrildi. Bir gün bir telefon aldım. Telefon eden Kongo'nun büyükelçisiymiş, 'Bu kitap sizin mi?' dedi. Benim dedim. 'UNESCO ile gelen bizdeki gazetecileri yetiştiren siz misiniz?' dedi. 'Sizi davet edeceğiz,' dediler. 'Size fahri doktora unvanı vereceğiz,' dediler. 'Arkadaşlarınızla birlikte bekliyoruz,' dediler. Biletlerimizi aldılar, kalktık gittik. Ve çok heyecanlı bir tören oldu."

Hıfzı Topuz, Türkiye'deki iletişim fakültelerinin kuruluşlarına önyak oldu. Dünyayı ve Fransa'yı bu açıdan tanıyan bir öğretim üyesi. Ona soruyoruz, günümüzde iletişim fakültelerindeki eğitim nasıl olmalı diye.

"Kırk sene evvelki eğitim ile bugünkü koşullar aynı

değil, yeni koşullara göre programlar hazırlamak gerek. Sosyal medya var. Bu konuya ağırlık vermek lazım. Abone olduğum Fransız dergilerinden birinde sosyal medya hakkında bir araştırma vardı, şaşır-dım kaldım. On iki ila on beş yaş arası gençler sosyal medyayı nasıl kullandıklarını anlatıyorlar. Biri 'sabah-leyin yataktan kalkar kalkmaz, ilk işim elime telefonu almak olur' diyor.

'Günde bir iki saat de sosyal medya etrafında geçiyor' diyor. Yeni kuşağın konuştuğu Fransızca'yı ileri kuşaktakiler anlamıyorlar. Şimdiki de cümle yok. Kelime var. Sessiz harfler kaldırılmış durumda. Kısaltılmış üç harfle bir cümleyi anlatıyorlar. O üç harfin de ne olduğunun da herkes farkında. Eğitim ağırlığını, sosyal medyadan yana da kullanmak lazım. Teknolojiye ağırlık vermek lazım. Bir de işin basın kısmı var, biz basın ahlakını bir program olarak ele aldık. Bölgesel örgütlerin bir yasası olsun istedik. Yasalar hazırladılar, biz de uzmanlar gönderdik."

Hıfzı Topuz iletişim araştırmalarının gelişmesi için de büyük çaba göstermiş. Türkiye'de de bir örgüt kurulsun istemiş. Çok uğraşmışlar, izin almak kolay olmamış. Özel televizyonların kurulduğu bir dönemmiş. Vakıf kuralım demişler olmamış. Sonra İletişim Araştırmaları Derneği'ni (İLAD) Hüsamet-tin Ünsal, Aysel Aziz, Korkmaz Alemdar, Recep Bilginer, Neziha Demirkent ve birçok öğretim elemanı ve gazeteci bir araya gelerek kurmuşlar.

"İLAD başarılı oldu diyemem, çünkü gençlere inemedi. Doktora öğrencileri, yüksek lisans öğrencileri İLAD'da bir şey bulamadılar, gelmediler. İlk dönem çok toplantılar yapıyordu. Kitaplar, iletişim araştırma dergisi yayımlanıyordu. Bir gün kendimi yalnız hissediyordum. Genel Kurul yapıyor. Ben öneriler getiriyorum, sonrası alkış, oy çoğunluğuyla kabul ediliyor. Şimdi artık katılmıyorum, Fahri Başkan konumundayım."

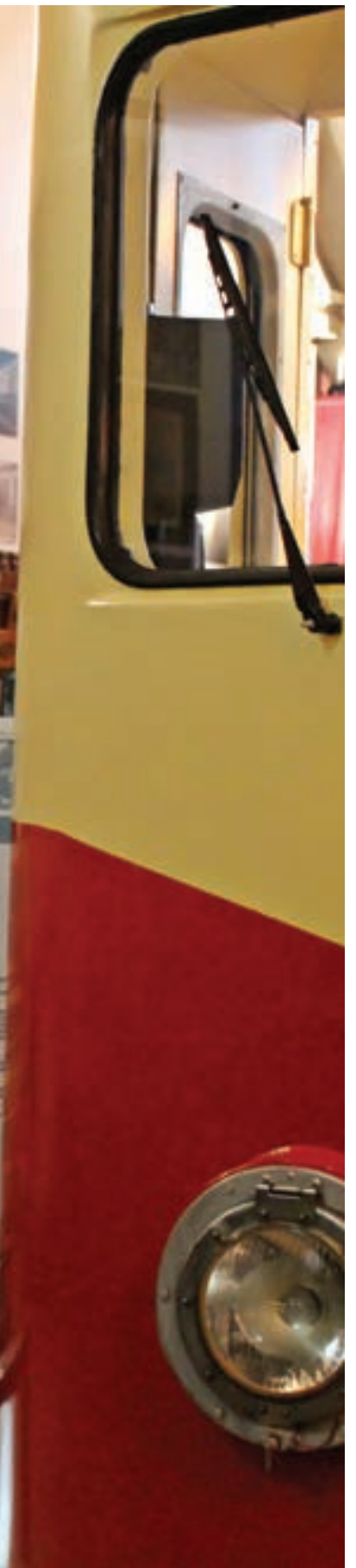
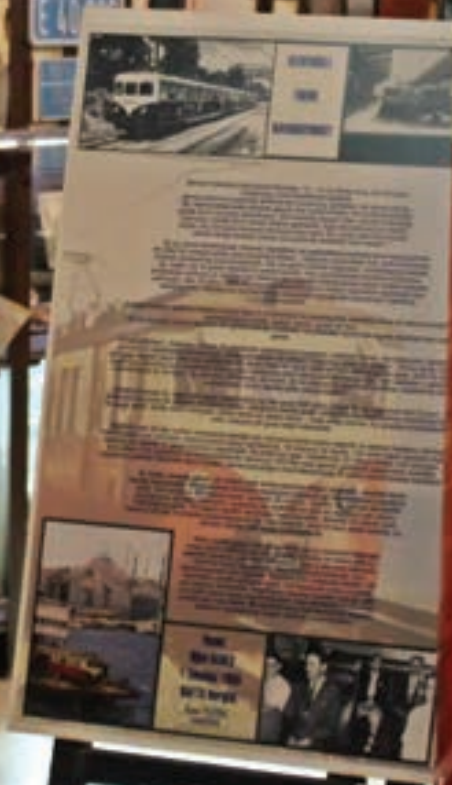
Orient Express'in ruhu bu odada gizleniyor

SİRKECİ TREN GARI ÇOKTANDIR YÜZÜNÜ DEĞİŞTİRDİ. ASYA-AVRUPA ARASINDA SEFER YAPAN MARMARAY'A GİRİŞ-ÇIKIŞ YAPAN YOLCULARI ARTIK YILLARIN TARİHİ GARINA FARKLI BİR HAVA VERİYOR. AMA İSTANBUL SİRKECİ GARI'NDA KÖŞEYE GİZLENMİŞ BİR TREN MÜZESİ HÂLÂ YERİNDE.

T CDD İstanbul Demiryolları Müzesi'ne ayak bastığınızda koskoca bir trenin makinist bölümü karşılıyor bizi. Bir zamanlar Sirkeci - Halkalı arasında çalışan banliyö trenlerinden biri, müzeye sığmayacağı için makinist bölümü kestirilip buraya getirilmiş. Müzenin kurulmasında büyük emeği geçen ise Müze Sorumlusu Ruhan Çelebi. Müzeye kadar gelip Sirkeci Garı'ndan söz etmemek olmaz! Osmanlı Sultanı II. Abdülhamid zamanında yaptırılan tren garı 1890 yılında açıldı. Garın planı ise Alman mimar August Jachmund tarafından çizildi. Bir zamanlar, kalabalıkların hâkim olduğu tren garı, şimdilerde sessiz sedasız bir bekleyişte. Anadolulundan İstanbullusuna, Almanya yolcusundan, Paris Ekspresi'ni bekleyenlere, Sirkeci'den Cankurtaran'a, Florya'ya gidecekler kadar pek çok insanın uğradığı istasyonu, müze görevlisi Semiha Akbudak şöyle anlatıyor: "Girişte bir insan topluluğu olurdu, amele pazarları gibi... Almanya'ya giderlerdi her gün. Sabahleyin gişeyi açar 30 kişi çalışırdık. Uluslararası gişeler, onun karşısında Anadolu gişeleri, holde ise banliyö gişeleri

Yıllar boyu ne çok İstanbullu Halkalı-Sirkeci arasında banliyö trenleriyle taşındı

Trenle ulaşımına ait ne çok şey Sirkeci Garı'ndaki müzede sergileniyor. Bunlar arasında yaka kokartları ve demiryolu şapkaları da var

vardı. Nöbetli çalışırdık, yer bulmak çok zordu.” Gişe memurluğuna 1976 senesinde Sirkeci Garı'nda başlayan Akbudak, eskilere dönmenin heyecanıyla Avrupa ekspreslerini anımsıyor. Semiha Hanım, kılık saatlerine kadar hatırladığı Avrupa seferlerini yüzünde bir tebessümle sıralıyor: “Akşam 16.20'de Almanya Münih'e giden bir sefer vardı. 21.00'da ise yolcular Dortmund için beklerlerdi burada.” Nazik, yavaş ama kendinden emin konuşmasıyla, hafif çatalı sesiyle garın eski günlerini gözümüzde canlandırıyor. Anadolu'dan gelen insanlar yanı başımızda bekliyorlar sanki. Ellerinde çuvalar, yiyecekler, çoluk çocuk herkes burada. “Yolcumuz çoktu. Gelenler Yozgat, Kayseri gibi şehirlerden gelirlerdi. Gar çok kalabalıktı, Mahmutpaşa gibiydi... Turist çoktu. Talebelerin indi-

rimli kartları vardı. Almanya'ya Yunanistan üzerinden giderlerdi.”

Zamanında meşhur Orient Express'i defalarca konuk eden gar, yine bu ekspresten izleri müzesinde taşıyor. Bir diğer adı Şark Ekspresi olan Orient Express, 1883 ile 1977 yıllarında arasında Paris - İstanbul seferleri yapar. Semiha Akbudak, Orient'in o zamanlar bir efsane haline geldiğini, “Onun gelişi halk oyunları, kılıç kalkanlarla karşılanırdı,” sözleriyle anlatıyor. Demiryolları müzesinde ise ekspresin son yolcularına armağan edilen bronz madalyalar sergileniyor. Müze Sorumlusu Ruhan Çelebi kendini bir “demiryolcu” olarak tanıtıyor. Hayali olan bu küçük, bir köşeye saklanmış müze 23 Mayıs 2005 tarihinde açılmış. “Haydarpaşa ve Sirkeci gibi iki anıt gara sa-

hip İstanbul'da demiryollarının bir müzesinin olmayışı büyük eksiklikti."

Müze de Bağdat Demiryolları'ndan da izlere rastlıyoruz. Yapımına 1903 yılında başlanan demiryolu 1930'ların sonunda bitirilmiş. İstanbul - Bağdat arasında seferlerin yapıldığı demiryolunun müdürleri ve müdür muavinleri müzenin duvarında yerlerini alarak ölümsüzleşmişler. Bilet pensleri, kondüktör para çantaları, para kasaları ve hatta garın bekleme salonunda yolcuları ısıtan bir çini soba sergileniyor müzede. Sirkeci - Halkalı Banliyö Hattı'nın küçük bir maketi, durak levhalarıyla birlikte yerini almış, yaka kokartları ve makinist şapkalarını selamlıyor. Daktilolar, eski büyük hesap makineleriyle loş bir ışıkla aydınlatılmış, eski zamanlara yolcuğa çıkarıyor ken-

dilerini görenleri.

Sirkeci Garı'nda, o eski zamanlara dönerken gözümüze bir koltuk çarpıyor. Almanya yolcuları, Paris yolcuları bu bekleme koltuklarında oturmuşlar. Bir banliyö treni yolcusu, işe yetişmek için şu koca saate bakmış. Gardaki görevliler, gerekli yerlerle bu telgraf sayesinde haberleşmişler. Sirkeci Garı'na ait eşya müzede kendine daha fazla yer edinmiş, hakkıdır edinsin. Kolay mı? Koskoca Orient Express'i ağırlamış bu büyük istasyon. Orient ise şurada duran gar karakoluna ait Türk Bayrağı'nı selamlamış.

İstanbul Demiryolları Müzesi, ziyaretçilerini Münih'e, Dortmund'a, Anadolu'ya, Paris'e doğru bir yolcuğa çıkarıyor. Bu küçük zaman makinesi, İstanbul Sirkeci Garı'ndan Bağdat'a, Paris'e uzanan anıları saklıyor.

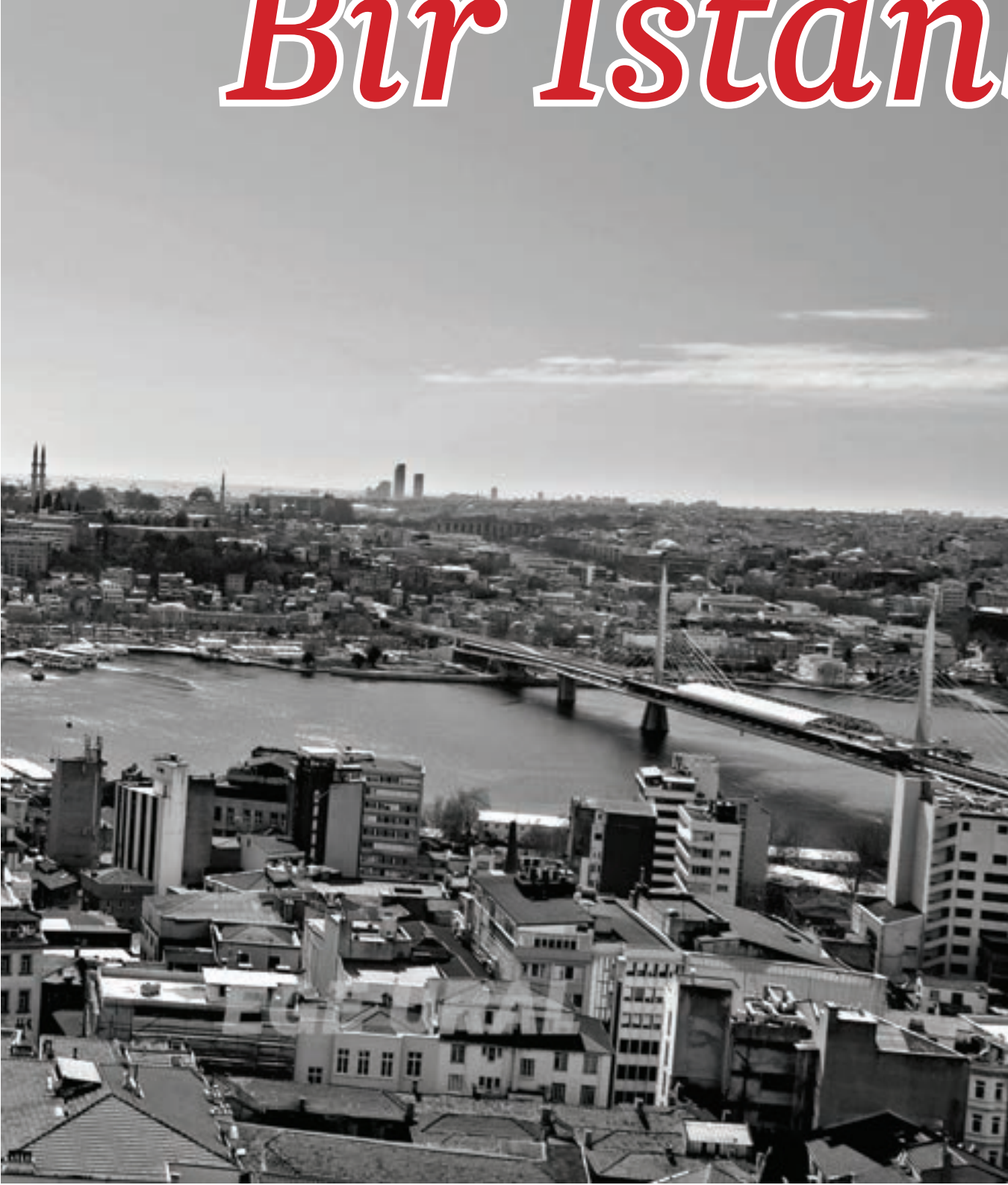
Yazı ve Fotoğraf • Ege Ural

“Yüz Fotoğraf”

Bir İstanbul”

İSTANBUL, KİM OLURSAN OL
SENİ BAĞRINA BASAR. BÖYLE
BABACANDIR... İZMİRLİ DE OL-
SAN, AĞRILI DA OLSAN BU DU-
RUM GEÇERLİ... İSTER ÇİNLİ OL,
İSTER AMERİKALI, İSTER ARAP
OL, İSTER RUS... HERKES BU
ŞEHRE RUHUNU VEREBİLİR, BU
ŞEHRİN RUHUNU YAŞAYABİLİR,
BU ŞEHİR HERKESİ SİNDİREBİLİR.
HER ZAMAN BİR KİŞİLİK YERİ
DAHA VARDIR.

Tarihte uğruna birçok savaşların yapıldığı, ancak "bence" kimsenin kazanamadığı, kazansa dahi ruhuna sahip olamadığı; nice üstatların kaleme aldığı, ancak kaleme alsa dahi "bence" tam olarak anlatamadığı bir şehir İstanbul. Üstatların suçu değil bu elbet, bu olsa olsa İstanbul'un azizliğinden...

Sakin ola ki beni yanlış anlayıp da, İstanbul'u anlatmış onca üstadı bir kenara atıp "İstanbul'u anlatmaya çalıştığım" bir densizlik örneği olarak görmeyin bu satırları, vallahi darılırim.

Çünkü, anlatmaya nereden başlanırsa başlansın bir başka yere haksızlık olacak, hangi üstatdan alıntı yapılırsa yapılsın, bir diğer üstada ayıp olacak kadar hassas bir mesele bizim için İstanbul.

İşte belki de İstanbul'u "eklektik" bir çalışma prensibiy-le anlatmaya yönelik gayeler bu yüzden ortaya çıkıyor.

Belki de şu anda satırlarını okumakta olduğunuz bu derginin de yaptığı gibi...

Çalışmada doksan dokuz fotoğraf yer alıyor

Girizgahımız açıklayıcı oldu ise ben yüksek müsaa-delerinizle, İstanbul'u anlatmaya yönelik yapmış olduğum ve sizlerin de bir kısmına bu dergi vesilesiyle tanıklık etmiş olduğunuz bir çalışmamdan söz edeyim. Öncelikle "Yüz Fotoğraf Bir İstanbul" adlı çalışmamda yüz değil, doksan dokuz fotoğraf yer alıyor. Peki neden?

Çünkü çalışmamın felsefesinde; İstanbul'a; çekmiş olduğum fotoğrafların çerçevesinden tanıklık edenlerin zihninde o yüzüncü fotoğrafı çektirmek gibi "ulvi" bir amaç yatıyor.

Şunu da şiddetle belirtmekte fayda var. Bu fotoğraflar, Orhan Pamuk'un imgelerinde ve tasvirlerinde gizli olan

"Siyah-Beyaz İstanbul"dan derin izler taşımaktadır. Orhan Pamuk kendisinde saklı "Siyah-Beyaz" İstanbul'u tasvir edebilmek adına satırlarca yazı yazmıştır, bu sebeple ki burada bu tabiri açacak olmak pek haddime olmasa da, bazı belli başlı öğelerden söz edebilirim.

Benim, Orhan Pamuk'un İstanbul'una dair yaptığım okumalardan çıkarttığım şudur ki: Hüznün ve kurşuni renklerin hüküm sürdüğü bu şehirde hangi sosyokültürel yapıdan veya hangi ekonomik "sınıftan" olursan ol; bu şehrin hüznünü ve o siyah ile beyazın birleştiğinde ortaya çıkarttığı griyi yani "o" arada kalmışlığı, "o" kötücüllük hissiyatını ve "o" anakroniği bu şehirde iliklerinize kadar hissedebileceğinizdir.

İşte böyle bir şehirdir İstanbul. En kabaca ve "ulu orta" tabirlerim ile.

Yaşar Kemal'den söz etmeden olmaz

İstanbul'dan bahsedip Yaşar Kemal'den bahsetmek olmaz elbette değil mi?

Eğer İstanbul'u Yaşar Kemal röportajlarından okur iseniz, bu şehrin insanlar için ne denli büyük bir "hem-

*“Yaşar Kemal
aslında sadece
İstanbul’un
değil, bu ülkenin
sarrafıdır”*

*“İstanbul,
İstanbuluların
değildir. İstanbul
herhangi bir
ulusun veya
milletin de
değildir”*

zemin” olduğu gerçeğiyle burun buruna gelirsiniz. Yaşar Kemal aslında sadece İstanbul’un değil, bu ülkenin de adeta sarrafıdır. Toplumu tüm gerçekliğiyle yansıtabilen ve bunu yazarak yaşatabilen bir üstadır. Adeta “Toplum Sarrafı”dır. En nihayetinde İstanbul, İstanbuluların değildir. İstanbul herhangi bir ulusun veya milletin de değildir. İstanbul tek bir kültüre maledilebilecek bir şehir değildir.

Hem sadece İstanbulular yaşasaydı İstanbul pek sıkıcı olmaz mıydı?

İstanbul’u İstanbul yapan biraz da bu şehrin bir “hem-zemin” olması ve enternasyonal bir yapıda olması değil mi?

Üstat Yaşar Kemal’in İstanbul okumalarımından çıkarttığım biraz da budur.

Onca üstatdan bahsettikten sonra naçizane bir yorum yapmak bile zor olacak benim için ancak içimden geçenleri yazmam gerekecek olursa:

Herkes bu şehre ruhunu verebilir

İstanbul, kim olursan ol seni bağına basar. Böyle babacandır... İzmirli de olsan, Ağrılı da olsan bu durum geçerli... Geçelim Türkiye’yi; ister Çinli ol, ister Amerikalı... İster Arap ol, ister Rus... Herkes bu şehre ruhunu verebilir, bu şehrin ruhunu yaşayabilir, bu şehir herkesi sindirebilir. Her zaman bir kişilik yeri daha vardır.

Bu şehirde insanların birbirleriyle görünmez bir iletişimleri vardır. Birbirlerini gözlerinden anlar buradaki insanlar sanki. Çoğu zaman dert ortağı olurlar, çoğu zaman hoşlanmazlar birbirlerinden. Birbirlerinin varlıklarından değil aslında, yaratmış oldukları kalabalıktan hoşlanmazlar. Ancak kalabalık olmadığında müthiş bir korkuya kapılırlar çoğu. Ayrıca hepsi aynı geminin içinde olduklarını bilir.

Gecekondu semtlerinden, uydu kentlere, bir daire fiyatına apartman satın alınabilecek mahallelerden, apartman satsan bir daire satın alamayacağın mahallelere... Çok geniş bir ekonomik yelpaze vardır.

Metrekare başına çok insan düşer, yüz ölçümü pek büyük değildir, her şey genelde iç içedir. Bu durum insanları da iç içe geçmeye zorlamıştır. Samimi olduğunla et tırnak olursun, ancak sevmediğin adamla iç içe olmak zorunda olma durumu fenadır. Genelde bu yüzdendir kavgalar.

Direnişin şehridir, direnir. En çok da tarihi dokunun

asırlardır; üzerinde yaşayan milyonlarca insana karşı direnişine şahit olursunuz burada.

Zaman tüneli gibi sokakları vardır, bir girdi mi çocukluğunuza dönersiniz. (Daha geleceğe götüreni bulamadım.)

Duvarları konuşur bu şehrin, görene adeta dile gelir konuşur, bir şeyler anlatır; genelde isyandır, aşktır.

Karanlık dehlizleri vardır, yeryüzünde ne ise, bir o kadar da yer altında bir tarihi vardır.

Girmekten korktuğun sokaklar vardır, o sokaklarda hayat vardır.

Devamlı bir insan sirkülasyonu vardır, hayat hiç bitmez, bitti dersin, birileri için başlar. Tam umudu keser sin, birileri çıkar bir yerlerden, göze görünür mutlaka. Hayaletleri vardır, insanların; sokakların ve duvarların da ruhları...

-Açlığın sefaletine, tokluğun da zerafetine en iyi burada şahit olursunuz.

-Hayatınızı sorgulatır bazen bazı sokakları...

Hayatı öğretir, yaşınız kaç olursa olsun sizi bir yaşınıza daha sokar. Ders verir.

Korkutur, güldürür, ruhunuzu okşar işte...

Budur İstanbul.

*Eğer Beyoğlu
bir boyama
kitabıysa
en renkli
sayfalarında
gezinmeye
hazır olun*

ÇOCUKLARLA DOLUP TAŞAN SOKAKLARI, BIÇKIN BAKIŞLI DELİKANLILARI, SİYAHİSİ, TRAVESTİSİ, ÇİNGENESİ, DİNCİSİ... HEPSİ AYNI MAHALLEDE YAŞIYOR. BU KADAR FARKLI İNSANI BİR ARADA ACABA NASIL GÜÇLÜ BİR TUTKAL TUTABİLİR DİYE SORMADAN EDEMİYORUZ. SORUNUN YANITINI TARLABAŞI SOKAKLARINDA DOLAŞIRKEN FARKINDA OLMADAN BULUYORUZ.

Artık aramızda bıraktık İstiklal'i, Ömer Hayyam'ı ve merhaba Tarlabası!
Başta kalp atışlarımız biraz hızlanıyor haliyle. Kolay değil onca anlatılandan sonra. Aman sakın renk vermeyin üç kilometreden anlaşılır vallaha.
Ve Tarlabası'nın bıçkınları teker teker başlıyorlar takılmalara, laf atmalara. İtiraf etmeliyim ki kulaklarıma çalınan bazı kelimeler içimi ürpertmiyor değil.
"Tarlabası'da turistik yer oldu anasını..."
"Ba ba... Gezecek yer bulamamışlar..."
"İsmet bak milyarlar geçiyo önümüzden..."
Bu kelimeleri birer ikişer duya duya devam ediyoruz

ilerlemeye. Bu süre içerisinde de köşe başlarında sokakları tutmuş abiler, sokağa baktığımızda bile bizi bakışlarıyla oradan uzaklaştırıyor adeta. Hani bir davranalım desek, ohoo...
Etrafı gözlüyoruz gözlerimizi dikmeden. Apartmanın birinden bir siyahi genç çıkıyor kulağında renkli kulaklıklarıyla, diğer apartmana bir trans giriyor salına salına, sonra Suriyeli bir çocuk fırlıyor sokağa neşeyle, ardından göçmen olduğu her halinden belli bir işçi, yorgunluktan gözleri kaymış, uyumaya gidiyor belki ağır ağır. Kaldırımlarda, apartman önlerinde yaşlı, genç kadınlar oturuyor. Torunları, çocukları sokakta diğer etnik kökenli çocuklarla oyun oynuyor. Hepsi

*Kaldırımlarda,
apartman önlerinde
yaşlı, genç
kadınlar oturuyor.
Torunları, çocukları
sokakta diğer etnik
kökenli çocuklarla
oyun oynuyor*

*“Uzaklaşırken
hummalı bir halı
yıkama seromonisi
içerisinde
buluyoruz
kendimizi”*

“Bu kadar farklı insanı bir arada acaba nasıl güçlü bir tutkal tutabilir”

aynı mahallede yaşıyor. Bu kadar farklı insanı bir arada acaba nasıl güçlü bir tutkal tutabilir diye sormadan edemiyoruz. Sorunun yanıtını da sokaklarda dolaşırken farkında olmadan buluyoruz aslında.

Rengarenk çamaşırlar “komşu çatlatan” kokularıyla birlikte

Karşılıklı apartmanlar arasında çekilmiş çamaşır ipleri. Adeta bir simgesi haline gelmiş eski İstanbul semtlerinin; Tarlabası da bozmuyor bu geleneği. Rengarenk çamaşırlar, “komşu çatlatan” kokularıyla birlikte el ele, kol kola sarmalıyorlar, çekip çeviriyorlar Tarlabası'nın dar yokuşlu sokaklarını. Çamaşırların altında ise genç bir kadın oturmuş, dertli ve derin dumanlar çekiyor sigarasından. Yoksulluk okunuyor yüzünden, mutsuzluk oturmuş göz çukurlarına sanki, öyle bir yüz ifadesi var ki, İstanbul'a methiyeler dizen üstatlar görse utanır.

O esnada, rutubetli bir depodan bozma midye dolma imalathanesinin açık kapısından sokağa yayılan mis gibi sıcak midye dolma kokuları burnumuza da şöyle bir göz kırıyor. Boş mideyle beynin mücadelesi de o anda başlıyor. Ha İstiklal'de yemişsin ha burada. Zaten aynı midye dolma. Karaburun'dan gelecek hali yok

ya. Tabii ki Tarlabası'ndan geliyor. Cennetindesin be oğlum yemeden olur mu?

Sonra keşke midye dolma kadar masum olsa her şey diye düşündürten bazı manzaralara tanık oluyoruz. Uçucu madde çekip kendini kesene. Uyuşturucu satanından kullananına... Ne pazarlıklara, ne hayatlara, ne kavgalara şahit oluyorsunuz. Adeta her türlü illegal iş zirve yapmış durumda burada. Ama bu durum her yerde böyle değil mi zaten? Fark ne diye soracak olursanız. Zaten her yerde gizli saklı olarak gerçekleşen tüm bu illegalite, burada uluorta ve gizlenmiyor. Bana soracak olursanız burada insanlar bu yönden çok daha gerçekler. Aslında her yönden çok ama çok gerçekler ve saydamlar. Yalan yok, dolan yok herkes şeffaf.

Devam ederken boynu bükük metruk bir bina çıkıyor karşımıza. Tüm heybetiyle dikiliyor öylece. Nice dozerler, iş makineleri geçmiş üzerinden. Kaç bin balıyoz darbesi almış. Yıkılmak kolay ama hayaletini yok edebilir misiniz? Tüpleri ürperiyor insanın. Paçamıza yapışıp para isteyen küçük bir çocuk getiriyor kendimize bizi.

Bozuk bir şive çalınıyor kulaklarımıza o anda. Tertemiz

giyimli eskilerden bir amca bir şeyler anlatıyor arkadaşına. Hızlı hızlı, acele acele... İster istemez dinliyorsunuz. Gündelik bir şeylerden bahsediyor. Ancak bizi 6-7 Eylül'e götürüyor bu şive ister istemez. Kim bilir, belki de bizim az önceki bina gibi yıkık dökük ruhu. O sırada bir kadın bağılıyor. Küçük bir ürperti. Eyvah, adres bu sefer biziz. 'Neyi çekiyorsun!!' "Seni çekmedim ki..." "Yiyosa çek ulan, çek de kocama dövdürteyim seni..."

Bir halı yıkama seramonisi

Ufak ufak toplama vaktinin geldiğinin sirenidir bu diyoruz. Yaylanıyoruz oradan tabii ki boynumuz önde. Uzaklaşırken hummalı bir halı yıkama seramonisi içerisinde buluyoruz kendimizi. On kişilik bir aile, fabrikada yok böyle bir iş bölümü. Evin beylerini bile hizaya getirmiş kraliçe arımız. Kızlarına direktifler verirken, adamlara da halıları nasıl asacağını tarif ediyor. Bir yandan da kulağına tutulan telefonda birileriyle tartışıyor. Sıra bize de gelmeden. Pes vallahi diyip uzaklaşıyoruz oradan.

Oldukça sıcak kanlı ve sizin niçin orada olduğunuzu merak edip sohbet etmek için yanınıza gelen insanlarda yok değil. Genel olarak şöyle başlıyor sohbet.

"E yıkıyorlar işte buraları, ne yapacağız, nereye gideceğiz..."

"Çok göç aldı burası, özellikle de Suriyeliler..."

Bu meseleler Tarlabası'nın en önemli iki gündem maddesi halinde. Bir iki kelam ettikten sonra, dudak uçuklatacak bir hikaye dinlemeniz artık işten bile değil. Bir başka hikaye duyana kadar, kafanızda dönüyor duruyor anlatılanlar.

Artık su soğuk gelmemeye başlıyor bize. Tedirginlik ile girilen, bele kadar titreye titreye yürünen o sokaklarda, artık titremediğimizi fark ediyoruz. Elbette bazı altın değerindeki kuralları unutmadan. Başta misafirlikte olduğumuzu unutmadan. Hatırlatmaları en son isteyeceğimiz şey.

Ancak bu misafirlik bir süre sonra büyülü ve gizemli bir şekilde öyle bir hal alıyor ki. Kendimizi, kendi sokamızdakinden hatta evimizdekenden bile daha güven-

de hissetmeye başlıyoruz ve anlıyoruz ki Tarlabası'na gerçekten sahip olamayacak birileri varsa, orayı ötekileştirip rant cehennemine çeviren kimselerdir. Oradaki o büyüü, o gizemi yok edecek ve üstünde sahte yaşam alanları oluşturacak kimselerdir. Kültürleri bir arada tutan o müthiş tutkalı yok edecek kimselerdir. Bu kimseler belki Tarlabası'nı parsel parsel bölüp aralarında paylaşarak bedenine sahip olabilirler ancak ruhuna asla!

Ve son olarak diyoruz ki:

Tarlabası biziz!

Tarlabası sizsiniz!

Ama kesinlikle "o"nlar değil!

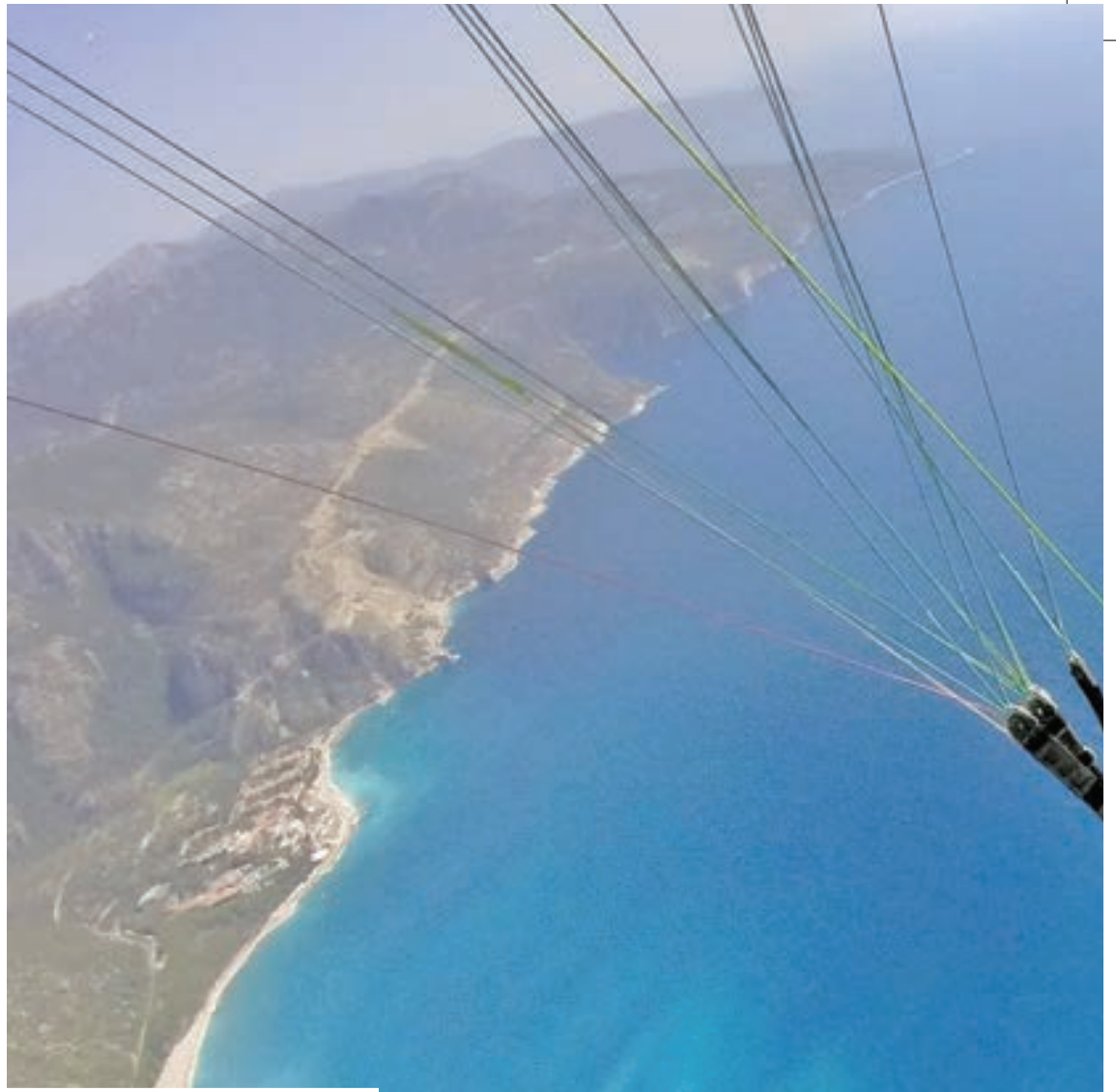
...

Yazı • **Olcay Uçak**

SİZE ÇİZİLEN YOLA VE KADERE RAZI OLUP YOLUNUZU DEĞİŞTİRMEYE KALKIŞMAYAN İNSANLARDAN MİSİNİZ YOKSA HER ZAMAN YENİ BİR SEÇENEK VARDIR UMUDUYLA YENİ YOLLARIN ARAYIŞINDA OLANLARDAN MİSİNİZ? GÖKYÜZÜ, GÜNEŞİN, RÜZGARIN VE MAVİNİN YOL VERDİĞİ YENİ BİR YOL, YENİ BİR SEÇENEK SUNUYOR. SADECE RÜYALARINDA UÇMAKLA KALMAYIP SINIRLARI ZORLAMAYI SEÇENLERİN, YAŞAMI BİR TUTKUYA DÖNÜŞTÜRENLERİN CESUR YAŞAM BİÇİMİ GÖKYÜZÜNDE OLMAK.

A person is paragliding over a coastal landscape. The person is wearing a black shirt, a grey jacket, and a yellow headband. They are holding onto the paragliding harness. The background shows a clear blue sky, a turquoise sea, and a green, hilly coastline. The text "Ölüdeniz'in üstünde bir kuş oldum!" is written in a black, serif font over the image.

*Ölüdeniz'in
üstünde bir
kuş oldum!*

Fethiye Ölüdeniz’de kendine sıradışı bir yol arayanların dünyasına giriyoruz. Kuşlar gibi özgür olmak, bulutlar gibi sonsuzluğu hissetmek, mavide kaybolmak belki de istedikleri. Hem onların uçuş tecrübesini paylaşmak hem de onları tanımak için Fethiye’ye doğru yola çıkıyoruz. Ölüdeniz’in sahilinden uzaklaşarak Babadağı minibüsle tırmanmaya başlayan 18 kişinin arasındayım. Araçtakilerin yarısı yanındakilerle sohbet eden, espriler yapan oldukça rahat ve neşeli görünen insanlar. Diğer yarısı ise konuşmaktan çekinip etrafına çekingen gözlerle bakan, arada bir gülümsemeye çalışan tedirgin bir grup. Yanımda oturan kusursuz makyajlı ve özenle giyinmiş genç hanım dikkatimi çekiyor, Eda. Böyle az sonra sahneye çıkacakmış gibi bir hali olması beni şaşırtıyor. Çünkü Babadağ’ın 2 bin metre yüksekliğine ulaştığımızda üzerimizdeki fazla eşyayı bırakarak, paraşütlerimizi takacağız. Her birimiz Ölüdeniz’in muhteşem maviliğini gökyüzünden görmeye niyetliyiz. Eda heyecandan kucağındaki çantayı eğip bükerek, “İzmir’den buraya uçmak için geldim ama yukarıda uçmaktan vazgeçebilirim,” diyor. Belli ki yolcular korku-

dan birbirleriyle konuşma ihtiyacı duyuyor. Yolcuların bu endişeli haline alışkın olan, grubun ayakta bize dönük üyesi Barış Engin, başlıyor espriler yapmaya. Barış tek tek bizimle sohbet etmeye, sorular sorarak heyecanımızı yatıştırmaya çalışıyor. Bu aşamada uçmaktan vazgeçmeyelim diye bizi ısındırmaya çalışıyor. Önümdeki sıralarda oturan bir başka yolcu, “Sizi nasıl ikna ettiler?” sorusuna “Ben kararlıyım, Ölüdeniz’e uçmak için geldim,” diye cevap veriyor. Yukarıda insanların yamaçla karşı karşıya kaldıkları birkaç saniyelik karar anı pilotlar için çok önemli; eğer yolcu aniden uçmaktan vazgeçerse o tırmanış pilotlar için boşa gitmiş oluyor. Bir taraftan, acaba ben ne kadar kararlıyım, yamaçla karşı karşıya kaldığımda geri dönecek miyim diye düşünürken, diğer taraftan ön sıralarda başlayan kura çekilişini fark ediyorum. Bize uzatılan bir kutudan üstünde isim ve numaralar olan tenis toplarını çekip uçuşta bize eşlik edecek olan tandem pilotlarımızla tanışıyoruz. Benim çektiğim topta “ibo” okuyorum, yani Gravity ekibinin en tecrübeli ve ne yazık ki en çılgın pilotlardan olan İbrahim Altın ile uçacağımı daha

*“Gravity
ekibinin en
tecrübeli,
en çılgın
pilotlarından
biriyle
uçuyorum”*

“Ayaklarım havada çığlık atarak kafamı kaldırdığımda güneşin altında sapsarı ışıldayan paraşütü görüyorum”

sonra öğreniyorum. Babadağ'ın çamlarını arkamızda bırakarak zirveye ulaştığımızda araçlardan süratle inen pilot ekipleri paraşütleri açıyorlar. Daha binlerce metre yükseklikten Ölüdeniz'i görmenin şaşkınlığını atlatmadan pilotlar bizlere paraşütleri giydirip kalkış sırasında mutlaka koşmamız gerektiğini anlatmaya başlıyorlar.

Uçuş hocam kaskımı ve paraşütümün askılarını kollarıma geçirerek kontrol ediyor, kameralar çalışmaya başladı, hazırlık ve kontrol çok kısa zamanda bitiyor, gülümsemeye çalışıyorum. Bastığımız yer aşağı doğru eğimli, çam ağaçlarının zirveleriyle denizi ve gökyüzünü birleştiren sonsuz bir ufuk çizgisine dönüşüyor. Bırakın paraşütle uçmayı, koşarak bile gitseniz uçabilmişsiniz gibi olağanüstü bir görüntü var altımızda. Heyecandan nefes bile alamıyorum, dizlerimden aşağısını hissetmiyorum, koşabilecek miyim? Yoksa heyecandan donup havalanan paraşütün etkisiyle yamaca doğru yuvarlanacak mıyım?

Önce rüzgarın şişirdiği paraşütün şişme hışırtısını sonra pilotun “koş” diye bağırın sesini duyuyorum, başka da hiçbir şey, sadece koşuyorum, birkaç adımdan

sonra eğim bitiyor, artık koşacak hiçbir yer kalmadı, ayaklarım havada çığlık atarak kafamı kaldırdığımda güneşin altında sapsarı ışıldayan paraşütü görüyorum. Havalandık. Babadağ'ın yeşil eteklerinde birkaç dakika uçtukten sonra işte Ölüdeniz, iki bin metreden alçalarak uçuyoruz, altımızda turkuvaz rengi bir sonsuzluk. Dünyanın her yerindeki yamaç paraşütü meraklılarının gelip uçmak istedikleri yerde uçuyorum. Gökyüzü kısa zamanda güneşin altında süzülerek parlayan sarı, beyaz, mavi ya da kırmızı paraşütlerle renk cümbüşüne dönüşüyor. Kafamı sağa sola döndürüp etrafımızı çevreleyen paraşütlere mi baksam, altımızda yeşilden maviye doğru uzanan Ölüdeniz'in güzelliğini mi seyretsem!.. Nereye bakacağımı şaşıyorum. Fakat bundan sonra daha büyük bir şaşkınlık yaşayacağımdan habersizdim. Paraşüt bin metreye doğru sakın sakın süzölmeye devam ederken pilotun aniden yaptığı bir çekişle dönmeye başlıyoruz. Sakin ve mutlu uçuş halim birden sona eriyor. Pilot bir süre kasma tehditlerime aldırmandan akrobasi hareketleri yapmaya devam ediyor. Hayatım bir film şeridi gibi önümden geçerse de etrafımdaki mavilik hızla dönmeye başlı-

yor. Sonradan öğreniyorum ki uçuş meraklılarını böyle sakın uçuşlar değil, heyecan yaratacak uçuş manevraları bekliyormuş ve çoğu da bu akrobasi uçuşlarını tercih ediyormuş. Zaten günde beş kez uçabilen pilotlar için de bu manevralar sıradan uçuşlara dönüşmüş. Ama ne yazık ki gittikçe artan çığlıklarım yüzünden İbrahim Hoca paraşütüne istediği kadar manevra yaptırıyor. İplerini kısa aralıklarla çekmeye başlayınca paraşüt tekrar uysal bir kuş gibi süzölmeye başlıyor. Aynı anda etrafımızda hızla dönen diğer paraşütlerdeki insanların çığlıklarını duymaya devam ediyorum. Bu işin doğası böyleymiş. Bu manevradan sonra aşağıya bakmakta zorlanıyorum ama bakmadan da edemiyorum; plajda yüzenler, sahilde dolaşanlar ve hatta tekneler oradan oraya hareket eden küçük noktalar halinde görünüyor. Başımızın yaklaşık yedi metre yukarısında paraşüte takılan mıknaatıslı kamera çekim yapmaya devam ediyor. Aynı zamanda elimizdeki selfie çubuklu kamerayla her yönden çekim yapabiliyoruz. Daha önceki yıllarda pilotlar ellerindeki kamerayla sadece yakından yüz çekimleri yapabiliyorlarmış. Neyse ki artık selfie çağındayız. Ölüdeniz'in sahiline doğru yaklaştığımızda tekrar heyecanlanmaya başlı-

yorum. Uçaklarda olduğu gibi yamaç paraşütünde de iniş anı en az kalkış anı kadar önemli ve tehlikeli. Bu sefer paraşütün aşağı indiği son birkaç metre yükseklikte atacağım adımlar hayati önem taşıyor. Eğer ayaklarımı öne doğru uzatıp bastıktan sonra o iki-üç adımı koşmayı başaramazsam yine düşüp yaralanma olasılığı var.

Gittikçe alçalan paraşütle altımızdaki her şeyi neredeyse normal boyutlarına yakın görmeye başlıyorum. İçimden "Ayaklarını öne uzat, sadece birkaç adım" diye tekrarlıyorum. Sahil yamaç paraşütü için ayrılan alana iniş yapan paraşütlerle ve onları bekleyenlerle kalabalık görünüyor. Bütün paraşütler incekleri uygun yeri nasıl bulacak diye düşünüyorum ama pilotların düzenli aralıklarla inişleri düzenlediklerini izliyorum.

Şimdi sıra bizde. Ağaçların hizasına kadar alçaldık derken tam paraşüt hafifleyip iplerin aşağı doğru inmeye başladığı anda ayaklarımın altında zemini hissediyorum ve birkaç adım daha; başardım. O dakikalarda yeni yürümeye başlayan bir bebek gibi sevinç duyduğumu hatırlıyorum. Güzel bir kalkış ve uçuştan sonra başarılı inişle uçuş maceram sona eriyor. Kameralar yine üzerimizde, bu defa içimden gelerek gülüyorum. 2015

Yazı • Aylin Rana Aydın (İAHA)
Fotoğraf • İAHA Fotoğraf Grubu

“Masumiyet Müzesi’ni dolaşmadım”

ORHAN PAMUK’UN BİR AŞKIN ANLATILDIĞI
MASUMİYET MÜZESİ ROMANINDAN YOLA
ÇIKILARAK AÇILAN ÇUKURCUMA’DAKİ MÜZESİNİ
DOLAŞTIM. SANKİ ORHAN PAMUK’UN ROMANINDAKİ
KAHRAMANLARINDAN YOLA ÇIKILARAK
SERGİLENIYORDU OBJELER. GERÇEK İLE KURGU
ARASINDA GİDİP GELİYORDU İNSAN... SONRA
MAHALLEDEKİ ANTİKACILARA SORDUK MÜZEYİ.
DOLAŞMAMIŞLARDI...

Müzeyi dolaştıkça romanın içine çekiliyordum sanki. Müzenin ikinci katında romanda geçen eski İstanbul fotoğrafları, Türk filmlerinden sahneler...

İstanbul Çukurcuma'da Orhan Pamuk'un Masumiyet Müzesi romanından yola çıkarak açtığı müzeyi dolaştım. Şimdiye kadar gördüğüm hiçbir müzeye benzemiyordu. Burada Masumiyet Müzesi romanındaki Kemal ile Füsun'un aşkı anlatılıyordu. Beni ilk şaşırtan şey kapıdan içeri girdiğimde Füsun'a ait 4213 adet sigara izmaritinin sergilenmesiydi. Tüm izmaritlerin altına Füsun'un söylediği bir söz ve sözün sarfedildiği tarih eklenmişti. Bir notta şöyle yazıyordu: "Karpuz keserken mutfakta çok mutluyduk, çok." Müzeyi dolaştıkça romanın içine çekiliyordum sanki. Hikaye, 1975'te bir bahar günü başlayıp 2008'e kadar gelen, İstanbullu zengin çocuğu Kemal ile yoksul akrabası Füsun'un aşk hikayesi. Müzedeki objeler o dönemdeki İstanbul'a gönderme yapıyordu ve tabii yaşanan aşka.

Müzenin ikinci katında romanda geçen eski İstanbul fotoğrafları, rakı kadehleri, Türk filmlerinden sahneler, Füsunların lavabosu hatta diş fırçaları, dönemin kolonya şişeleri, Füsun'un ısırdığı dondurma külahı ve romanın konusuna göndermeler yapan objeler...

Hepsi gezenin kafasında şu soruyu sorduruyordu: "Orhan Pamuk romanda yazdıklarını yaşamış mı?" Çatı katına çıktığımızda Kemal'in yatak odası karşılıyor bizi. Burası müzenin en mahrem yeri gibi.

Yatağın yanına yaklaşmanız bir kalın kadife iple mümkün değil. En merak ettiğim şey ise yatağın yanındaki fotoğraf çerçevesi. Bu katta Orhan Pamuk'un romanı için elyazısıyla aldığı notlar. Ne kadar da ayrıntılı her şey!

Müzei dolaşırken resmen bir başka aleme gidiyorsunuz, bir başka sarhoşluk yaşıyorsunuz. Acaba yazar yaşadıklarını mı dile getirmiş. Arkadaşarımla hep bunu konuşuyoruz...

Anlatılan aşk kötü biter.

Müzei terkederken her şey gerçek mi kurgu mu diye soruyoruz sürekli kendimize.

Çukurcuma

Müze Çukurcuma'da Dalgıç Sokak'ta... Müzenin bulunduğu Çukurcuma İstanbul'da İstiklal Caddesi'nin aşağısına düşer. Günümüzde oldukça yüklü bir iş potansiyeline sahip olan Çukurcuma, antikacılar mahallesi olarak adlandırılmasına karşılık, tarihsel geçmişi oldukça eskilere dayanan merkezinde yer alan camisi ve çeşmesiyle birlikte doğal dokusunu hâlâ koruyan tipik bir Osmanlı mahallesidir.

Çukurcuma Meydanı'nda bulunan dükkanların çoğu 1960'larda da vardı. Eski eşyalar, giysiler, ayakkabılar o dönemde gezgin eskicilik yapan Çingeneler tarafından toplanarak getirilir ve saat on birde açık pazar kurulurdu. Açık pazar buradaki esnaf haricinde çevreden ve Kapalıçarşı'dan da esnafa sesleniyordu. Ayrıca boyunlarına asılı geniş sepetleri ve eşekleriyle gelen, şimdilerde ancak eski gravürlerde görebildiğimiz zer-

zevatçılarının da geldiği söyleniyor. Şimdilerde İstanbul'da antikaseverler Beyoğlu'nun hemen altındaki Çukurcuma sokaklarını aşındırıyorlar. Müzeden yarı sarhoş çıktım günüşiğine. Hâlâ Kemal ile Füsun'u sorguluyordum kafamda. Bir roman ancak bu kadar güzel bir müzeye dönüştürülebilirdi.

"Masumiyet Müzesi'ni dolaştınız mı?"

Çukurcuma'da müzeden yukarıya doğru tırmandığınızda dükkanlar ağzına kadar "antika" ile doludur. Dükkanların önüne tabureler atılmış, müşteriler beklenir. Çaycıya bir "Merhaba!"

Çaycı: "Bakın Orhan Pamuk bu mahalleye turist getirdi. Pamuk, mahalleye yanında korumasıyla gelirdi. Ben müzeyi 2-3 kere dolaştım ama hiçbir şey anlamadım. Bakış açısı da önemli."

Kocaman bir atölyeye girdik sonra. Bitmiş, bitmemiş tablolar, sağa sola atılmış boya tüpleri, tam ortada yanan bir elektrik sobası, içerisi serin. Atölyenin ortasındaki yırtık pırtık koltuğa kurulmuş bir ressam. Hermann Hesse'den Siddhartha okuyor. Bize ders verir gibi konuştu:

"Artvin Yusufeliliyim. Burada biz resim yapıyoruz. İstanbul'a beş günlüğüne geldim, bir daha dönmedim. Ortaköy'e geldim. Antikacılık yapıyordum. Resim yapmakla kendimizi bulduk diyebilirim."

"Orhan Pamuk tam karşınızda, müzeyi dolaştınız mı?" Ses tonunu hiç değiştirmeden: "Orhan Pamuk benim iyi arkadaşımdır. Buraya sıkça gelmiştir. Kendisine dedim ki, senin kitabını okudum ama hiçbir şey anlamadım. Müzeyi dolaşmadım, dolaşma gereği de hiç duymadım. Dolaşmayı düşünmüyorum. Müzenin bir muhtevası yok ki!"

Avni Akmeahmetoğlu Orhan Pamuk'u romancı olarak sevmiyor, Ömer Uluç'u göklere çıkarıyordu. Bize çay ikram etmek istedi, ama gitmeliydik... Bizi Sezai Karakoç'tan bir şiirle uğurladı.

"Bu dünyada olup bitenlerin/Olup bitmemiş olması için/Ne yapıyorsun

Giderayak ekledi: "Marlon Brando hayranıyım, bana Türk Picasso diyorlar!"

Caddeden yukarıya çıkarken, antikacı Mahmut Gezmez ile tanıştık: "Orhan Pamuk müzeyi açtığında tek tek bütün esnafı dolaştı. İşgüç muhabbeti yapıldı. 10

*Romanın geçtiği
1975 -2008
yılları arasındaki
İstanbul'a dair
birçok obje
ve kupür de
sergileniyor*

yıldır buradayım, müzeyi dolaştığımı soruyorsunuz, ne yazık ki dolaşamadım.”

Sonra antikacı Muvaffak Çavuşlu ile de tanıştık. Kocaman dükkanında yok yoktu. Yazar kasalar, Josefin koltuk, 100 yıllık devasa bir avize, Rum işi 75 yıllık bir masa, Fransız iskemle, 40-50 yıllık şamdanlar, İtalyan-Rus-Fransız malı aynalar...

Kocaman bir koltuğa kurulmuştu. Kendinden pek emindi. Irak Erbil'den İstanbul'a göç etmiş. Çocukluğunu, anne babasını özlüyormuş. Akrabaları Irak'taymış. Hemen birkaç adım mesafedeki Masumiyet Müzesi'ni sorduk: “Bak 10 yıldır buradayım ben. Müzeyi gezmedim, çünkü sevmedim. Duyduğum kadarıyla sevmedim. Sana bir şey söyleyeyim mi, benim dükkan onun müzesinden daha bir müzedir.”

Müze dair bir not

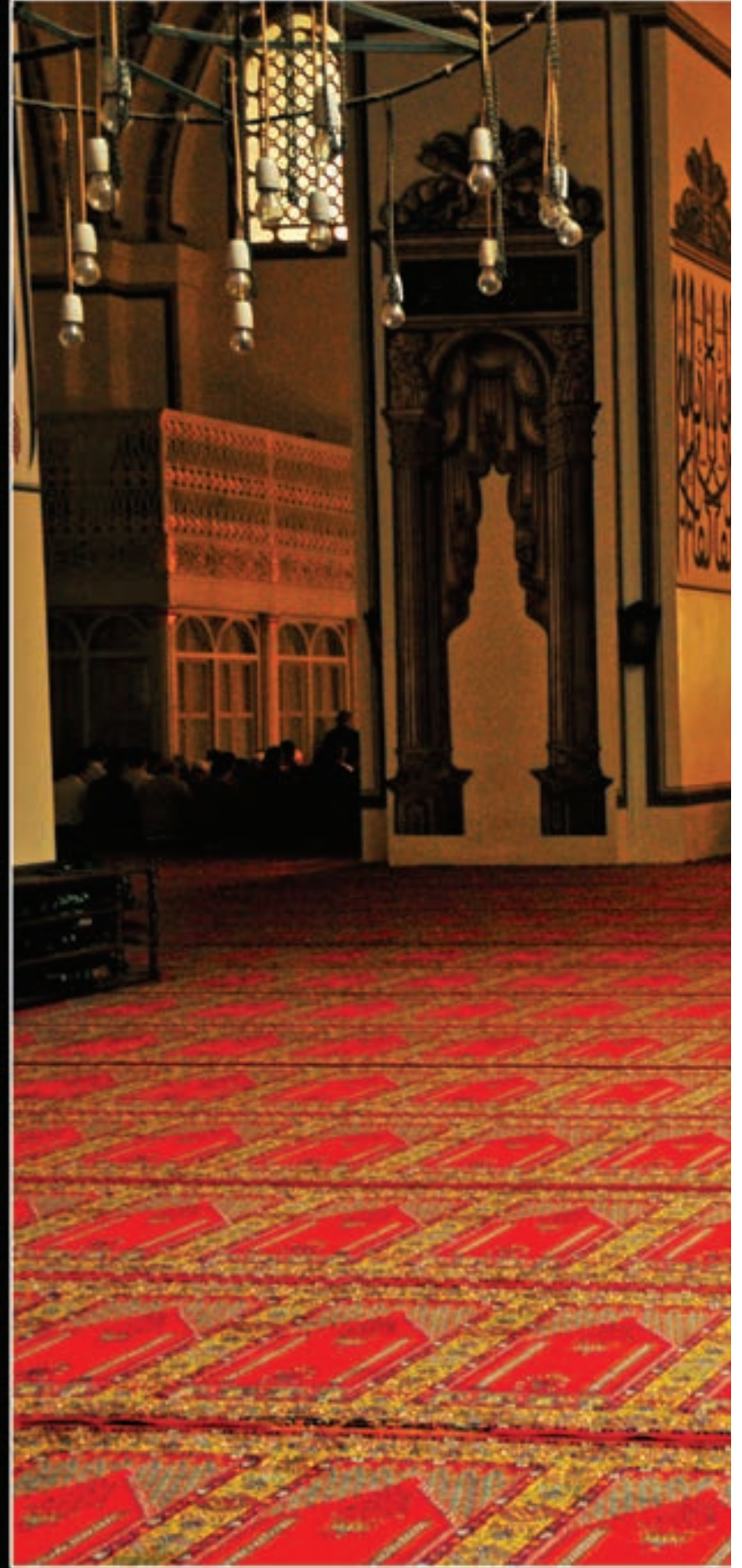
Aklımda müzenin bir köşesine iliştilmiş not: “Masumiyet Müzesi'ne, Avrupa Müze Forumu tarafından 2014'te “Avrupa Yılın Müzesi Ödülü” verildi. Masumiyet Müzesi'nin bireysel, yerel ve sürdürülebilir bir model olarak müzecilik fikrine yeni bakış açıları getirdiği, ödülün gerekçesinde vurgulandı. Ödül heykelciği olan Henry Moore'un “Yumurta” adlı eseri sergilenmek üzere Masumiyet Müzesi'ne verildi.”

Beyoğlu'na çıkarken yağmur çiseliyor, doğa bahara soyunuyor, ağaçlar çiçeğe durmak üzereler. Ben halle gerçek arasındayım daha ama böyle bir müzeyi gezdiğim için de mutluyum...

Bu diyar baştan başta

Türkiye'de her bölge her şehir sanki bir kültürü temsil eder ve görülme-ye, yaşanmaya değerdir. Büyük romancı Yaşar Kemal on yıl boyunca İstanbul'a, Türkiye'ye tanıklık etmiş ve röportajlar yazmıştır. Yani hayatlara, insanlara tanıklık etmiş, yazdıklarını okurlarıyla paylaşmıştır. Röportaj yazı olarak kaleme alınabileceği gibi fotoğraf olarak da dile getirilebilir. Aşağıdaki fotoğraflar, Anadolu'nun çeşitli köşelerinde çekildi. Fotoğrafçı, öğrencileriyle yurt topraklarını dolaşırken önüne birden çıkan görüntüler için deklanşöre bastı.

Bursa'daki Ulu Camii Osmanlı'nın ilk camilerindedir. Camiye girdiğiniz zaman caminin içindeki havuzun şırlıltısı size bir huzur taşır. Çocuklar koştu-rurlarken bir ezan sesi içinizi doldu-rur. Bursa'nın camileri bir başkadır.

Doğuda kar yağdığında trafik böyle görüntüler verebilir... İnsanlar doğdukları yıllardan itibaren kar onların yaşam parçası olur. Sokakta karda oynayan çocukları gördüğümüzde şaşırırsınız, çünkü üzerlerinde neredeyse hiçbir şey yoktur, yanakları ise elma kıvamındadır.

Kars'a İstanbul'dan kalkan tren 48 saat boyunca vadileri, nehirleri, dağları aşar, ne çok tünelden geçirdi. Fotoğraftaki kara tren, Kars istasyonunu beklerdi. Yine böyle uzun bir yol sonucunda tren gece yarısını geçe Kars'a ulaşmıştı. Öğrenci grubunun yatacak yeri yoktu. İstasyon görevlileri korkmayın dediler, yatakları hazırlattılar. Sabahleyin, burada kalamazsınız dediler, çünkü o yataklar görevlilerinmiş. Mesele anlaşılıymıştı, geceyarısı gelen yolcular için görevliler yataklarını vermişlerdi.

Bu fotoğraf Konya Ovası'nda Adana'dan gelen trenin camından çekildi. Yaz sonunda ekinler biçilmiş, hayvanlar tarlalara saliverilmiştir. Bu zamanda Anadolu'nun görüntüleri böyledir. Hızla geçen bir trenden kaçarlar.

Hemite Kalesi, romancı ve röportajcı Yaşar Kemal'in küçüklüğünün geçtiği bir hayal dağıdır. Romancı küçüklüğünde dağa çıkar, hayaller kurar doğayı incelerdi, sonrasında bu tanıklıklarını romanlarına aktaracaktır.

Sümela Trabzon/ Maçka yakınlarında dağa oyulmuş bir yerleşkedir. İlk Hıristiyanlar bu yerleşkede saklanmışlardır. Maçka'dan bu dağa oyulmuş Sümela'ya yayan yürüdüğünüzde aşağıınızda bir orman seli büyür. Ağaçların kökleri kimbilir kaç yılın ötesinden yolunuzu beklerler.

İstanbul'un vapurları, Şirket-i Hayriye'den beri koca şehrin iskeleleri arasında insanları taşır dururlar. Taşıyıcılardan birinin adı ünlü Paşabahçe vapurudur. İtalya'da 1952 yılında denize inmiş, yıllarca koşturup durmuş ama artık dinlenmektedir. Fotoğraf, onu Heybeliada önünde Büyükada'dan gelirken bir martının kolları arasında yakaladı.

İstanbul çok önemli sanat insanlarını ağırlıyor. Salvador Dalí'nin gerçeküstücü resimleri de bu koca şehre geldi ve İstanbul Boğazı'nın kıyısındaki Sakıp Sabancı Müzesi'nde ziyaretçilerini ağırladı.

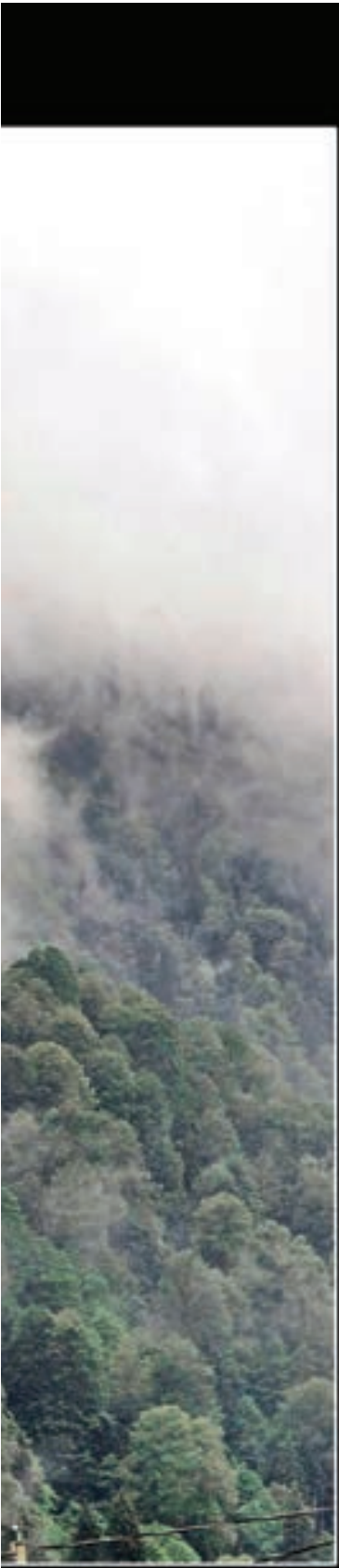

Midyat bir küçük Mardin gibidir. Kùltürler burada elele kolkoladırlar.

Karadeniz'in iklimi ilginçtir. Ağustos'un sıcağında diyelim ki Ayder Yaylası'nda incecik bir yağmur atıştırır ve sizi ferahlatır. Bir bakarsınız bir sis üzerinize doğru gelmektedir. Gelir üzerinizde durur. Sonra o yoğun sis parçası alır başını gider.

Burası Beyşehir Gölü ortasındaki Mada Adası... Günümüzde adada yaşayan kişilerin Tırtar Yörükleri olduğu bilinmektedir. 1870-1871 yıllarında Mada'ya gelerek daha sonra ayrılan Kazaklardan adayı satın alarak 1940'lı yıllarda Mada'ya yerleşmişlerdir. Bu yüzden adaya Kazak Adası da denilmektedir.

Yazı ● İrena İçios (İAHA)
Fotoğraf ● Kayıhan Güven (İAHA)

Yeşilçam'dan geriye hiçbir şey kalmadı

YEŞİLÇAM DENİNCE AKLA TÜRK SİNEMASI GELİR. 1960, 70'Lİ YILLARDA YEŞİLÇAM BİR FİLM FABRİKASI GİBİ ÇALIŞTI. BİR SÜRÜ SERVİS MİNİBÜSÜ, FİLMİN YÖNETMENİNİ VE OYUNCULARINI ALIR BİR SETE TAŞIRDI. BEYOĞLU BİRAZ DA YEŞİLÇAM DEMEKTİ. BEYOĞLU'NUN ARKA SOKAKLARINDAKİ MEYDAN FİLMLE KALKAR FİLMLE YATARDI. SONRA TELEVİZYON BAŞTA OLMAK ÜZERE KİMİ KOŞULLAR YEŞİLÇAM'IN YÜZÜNÜ DEĞİŞTİRDİ. İAHA MUHABİRLERİ ARTIK BİRÇOK KAFEYLE DOLU YEŞİLÇAM'IN BUGÜNÜNÜ MERAK ETTİLER.

ÇAM HATIRASI

"Yeşilçam'dan geriye ne kaldı?" "Yeşilçam'dan geriye hiçbir şey kalmadı. Burası bitti. Yeşilçam'da doğru dürüst film şirketi kalmadı. Biliyor musunuz? Bulduğumuz yer film şirketlerinin olduğu sokaktı, oyuncuların olduğu sokaktı. Bitti." Türk Sineması'nın bir zamanlar hayal makinesi Yeşilçam'daydık; İstiklal Caddesi'nin arka sokaklarından birinde karşımızda Yeşilçam'ın geçmişini bilen Ercan Nacaroğlu vardı. Tesadüfen karşımıza çıkmıştı. Ünlü oyuncu "Parçala Behçet" namıyla tanınan vurdulu kırılılı filmlerin aktörü Behçet Nacar'ın oğlu. Yeşilçam Sokağı'nın köşesindeki bir kafede sigarasını tütürüyordu, konuşmaya niyeti yoktu. Yeşilçam'daki anılarını bir kez daha yaşamak istemiyordu. Biz de ısrarlıydık. "Yeşilçam'ın bugününü anlatır mısınız?" diye sorduk. "Nesini anlatayım," dedi. Sigarasından uzun bir nefes

olarak devam etti. "Şirketler kapandı. Daha çok kafeler, barlar açıldı. Yeşilçam artık kafeler, barlar sokağı oldu. Yeşilçam'ın artık sinemayla hiçbir işi kalmadı. Şirketlerin çoğu Levent'e, Etiler'e gitti. Artık karşıdalar." Konuşmaya hiç niyeti yoktu Behçet Nacar'ın oğlunun. Sonra birden anlatmaya başladı. "Eskiden Yeşilçam'dan onlarca minibüs çeşitli yönlerde hareket ederdi. Her minibüs bir film ekibiydi. Minibüsün içinde filmin yönetmeni, başrol oyuncular, figüranlar olurdu. Sonra minibüs filmin çekileceği mahale hareket ederdi. Herkes vaktinde burada toplanır ve işe gidilirdi. Arabada herkes istediği yere otururdu. Şoför sigara içmeyin derse kimse içmezdi, böyle bir ilişki vardı aramızda." Karşımızda hızlı avatürlerin jönü "Parçala Behçet'in" oğlu vardı. Behçet Nacar filmlerinde ne çok araba parçalamıştı. Kendi deyimiyle "Canlarını ortaya koyarak

Şimdilerde kim hatırlar kötü adam tipini sevdiiren Ahmet Tarık Tekçe'yi. Daha geçenlerde yitirdiğimiz komik kovboy Yılmaz Köksal'ı...

çalışıyorlardı. Bombalar, ateşler, yumruklar, dövüşler arasında çalışıyorlar kimi zaman gözlerini hastanede açıyorlardı. Oğul Ercan Nacaroğlu babasından dört dörtlük bir baba olduğundan söz ediyordu. "Aile babasıydı. Öyle diğer şöhretler gibi gece kulüplerindeymiş öyle huyları yoktu."

Onlar da bu meydanın yolcuları olmuşlardı

Hafta içinde bir sabah Yeşilçam meydanındaydık... Şöyle bir düşündük, geriye doğru zaman yolculuğuna gittik. Yıl 1968, Lütfi Akad usta Türk Sineması'nın klasiklerinden birini çekecektir. Filmin başrol oyuncularları Türkan Şoray ve İzzet Günay meydana mini-büslerden birine biniyorlar.

Şimdilerde kim hatırlar filmlerinde kötü adam tipini sevdiiren kötü adam Ahmet Tarık Tekçe'yi, romantik filmlerin jönü Engin Çağlar'ı, daha geçenlerde yitirdiğimiz komik kovboy Yılmaz Köksal'ı, iyi filmlerin oyuncusu Selma Güneri'yi, yeşil gözleriyle çakan Devlet Devrim'i, ressam aktör Süleyman Turan'ı, çapkın jön Orhan Günşiray'ı... Onlar da bu meydanın yolcuları olmuşlardı. Hepsi bu meydandan geçmişlerdi.

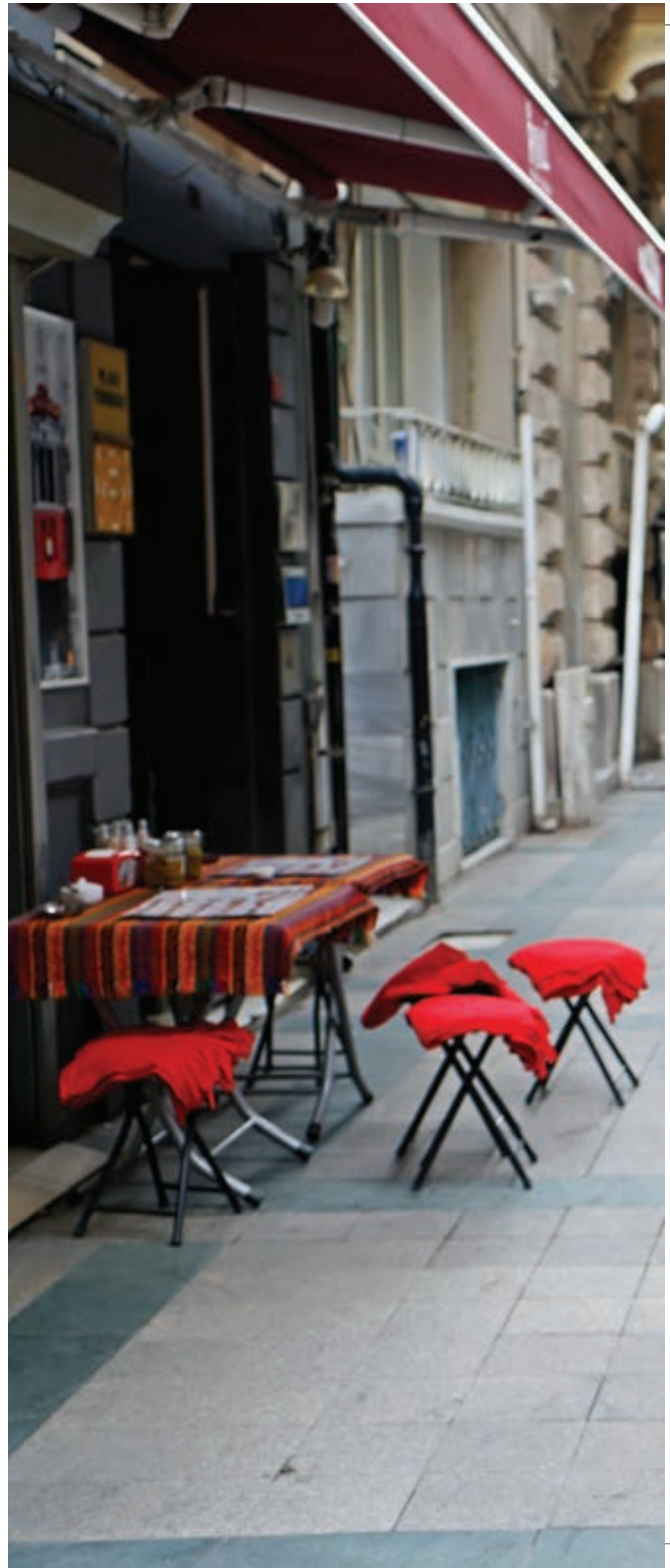
Hepsi servis minibüslerine binerek bir hayat hikayesini çekmeye gitmişlerdi. Sabahleyin meydanda filmin yönetmeni, başrol oyuncularını dışında filmde oynayacak kişileri "sen, sen" diye seçerdi. Ve iş biterdi. Bu işleri kovalayan amirler de varmış. Herkesin birbirine saygısından söz edilir Yeşilçam'da.

Ercan Nacaroğlu artık konuşmak istemiyordu. Uzakta bir kafenin önünde duran Ergin Duru'yu eliyle gösterdi. "Gidin ondan da Yeşilçam'ı dinleyin," dedi. Özenli sakalıyla sanki bir filmde oynayacakmış gibi duran biriydi. Yeşilçam Kafe'nin müşterilerine hızla kahve ve çay yetiştiriyordu. Kafenin duvarlarında Yeşilçam'ın emektarları Turist Ömer, Altın Çocuk Göksel Arsoy, Karaoğlan, Camoka, Vahi Öz selama durmuşlardı. Daha nice emektar selama durmuşlardı.

"Sokağa girdiğim zaman artistler kaynıyordu"

Ergin Duru, fotoğraf çekmemizi istemedi. Bunu defalarca vurguladı. Sanki bir filmde oynarmışçasına yapıyordu bunu. Biz de bir köşeye ilişerek Yeşilçam'a ait sorularımızı iletmeye çalışıyorduk. O ise sürekli bir sahneyi oynar gibiydi. Birine çay yetiştirirken bize bakıyor ve "fotoğraf çekmeyin!" diyordu. Sonra duruldu ve konuşmaya başladı.

"1978 senesinde İstanbul'a geldim. Bu sokağa girdiğim zaman buralar artist kaynıyordu. Burada Kemal Ata kahvesi vardı. O çok meşhurdur. O zamandan beri ben burayı bilirim. O zaman minibüsler buradan kalkardı. O zaman Yeşilçam burasıydı. Bütün minibüsler buradan kalkardı. Bir sete adam ihtiyaç olduğunda da öbür setten adam alınır. Ben o günleri bilirim yani. 'Gurbet Kadını', 'Vazgeç Gönüm', 'Cennet Mahallesi' dizilerinde karakter oyuncusuydum."

Ercan Nacaroglu

**Bir zamanlar
1970'li yıllarda
Yeşilçam'da 400
film çekilmiş**

Ergin Duru insafa gelmişti, bizi sevmiştir. Birlikte bir fotoğraf çektirdik. Sonra kafeye gelen Hayat Yapım'ın sahibi Şevki Tosunoğlu ile bir masanın etrafında çay içmeye oturduk.

"Geçmişte hammadde sorunu yaşadık. Hammadde hep yurt dışından gelirdi. Hala öyle. Bir polis elbisesi alabilmemiz için müracaatının olmasına rağmen o polis elbisesini alamazdık. Bir hemşire kıyafeti alamazdık, bir doktor önlüğü bulamazdık. Ama Türk Sineması kendi imkanlarıyla 2 bin 700 tane filmi buraya kadar getirmiş."

Tosunoğlu, çok mücadeleli ve zorlukların içerisinde çok büyük filmlerin yapıldığını anlatıyor. Sonra lafı televizyonlara getiriyor. Diyor ki: "Televizyonlar Yeşilçam'ı hazmedemediler. Ama hala Yeşilçam kurullarından gidiyorlar. Biz oyuncular üçer beşer bir araya getirirken, bunlar kendi yetiştirdikleri imkanların üstüne çıkamadılar. Ocakçısını yapımcı yaptılar, montajcısını yönetmen yaptılar. Bugün bir yerli film televizyonda yayınlansa yine reyting rekorları kırıyor."

Soruyoruz:

"Bize, Yeşilçam'ın en parlak döneminden bir günü anlatır mısınız?"

"Hindistan ile kafa kafaya gelmişiz"

"1972'lerde Yeşilçam'da bir minibüs yarışı vardı. 1970'li yıllarda 400 tane film çekmişiz. Hindistan ile kafa kafaya gelmişiz. Ama her türlü hammademizi dışardan getirtmişiz. Yönetmen istediği gibi film çekemiyordu. İstedikimiz kadar prova yapılamazdı. Film kısıtlı. Ve sokaklarda adam bulamadık filmlerde oynatalım diye. Kavgacılarımızı başrol oyuncusu, jön yaptık. Rahmetli Behçet Nacar, biz onu kavgacı olarak getirdik. Yıldız oldu, yapımcı oldu."

Yılların yapımcısı, "Şimdi Yeşilçam ölmez, bitmez. Kesinlikle kısıtlı da olsa yapımcılığı zor da olsa devam ettiririz. Ama ne oldu? Her sene 70-80 film yapılan bir ülkede 8-10 film yapılıyor."

Ayağa kalktı, gider ayak şunları söyledi: "Film çeken arkadaşlarımızı yürekten alkışlıyoruz."

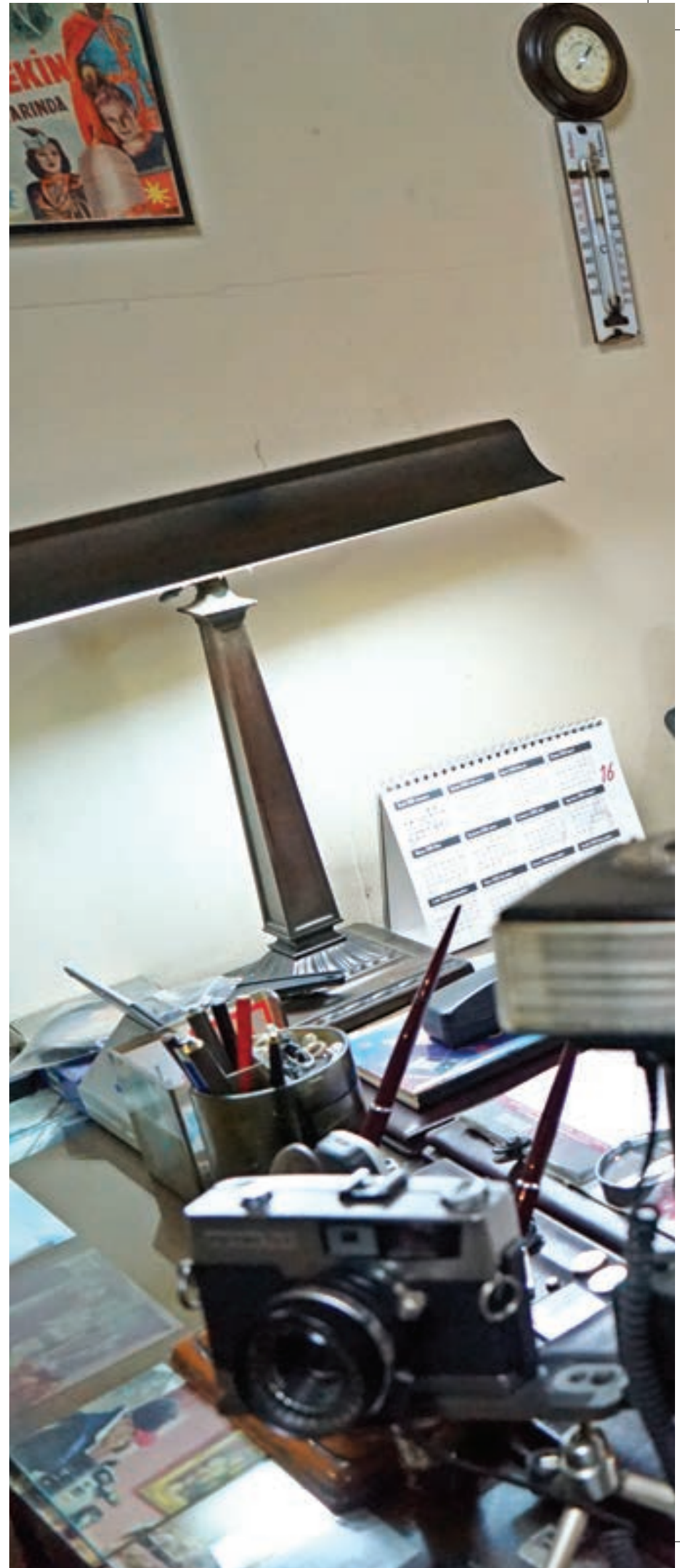

Çünkü yurtiçinde ve yurtdışında bizi tanıttılar. Ama bazı yönetmen arkadaşlar var. Bu işi yapmasınlar, eğer yapamıyorlarsa bize gelsinler, biz öğretelim öyle çeksinler."

Yeşilçam meydanındaki kafeler yavaş yavaş doluyordu. Ayak üstünde kiminle konuşsak yıllarca kameranın arkasında duran kameraman Ergün Özdemir'i işaret ediyordu. Küçük bir dükkanı vardı. Dükkânın içi fotoğraf makineleri ve kameralarla doluydu. Besbelli o da bir anı yorgunuydu. Düşünsenize tahminen 300 tane filmde çalışmış. Set fotoğrafçısı olarak çalışmaya başlamış. Çektiği siyah-beyaz fotoğraflarıyla övünüyor. "Şimdiki Yeşilçam çok farklı. Şimdi imkânlar var. Bizim zamanımızda sponsorluk yoktu. Banka bile kredi vermez, yapımcı kendi imkânlarıyla 60 kutu film ile 90 dakikalık film çekerdi. Bizi yönetmen seçerdi, o zaman az kişiydik."

Ergün Özdemir'den ayrılırken fotoğraf ve kameralarla çevrili masasında doğrularak biraz daha sesini yükselterek, "Benim dünyam burası, dışarıyı beni ilgilendirmiyor. Çevremde sinemayla ilgilenen benden başka biri kalmadı ki!"

Son söylediği sözler Yeşilçam'ın bugününü anlatıyordu. Koskocaman bir ülkeye nice hayatı filmlerle anlatan Yeşilçam artık Yeşilçam değildi. Yeşilçam artık anılarda yaşıyor ve yaşayacaktı.

Ergün Özdemir

“Yeşilçam’ın yaşayanlarından biri de benim”

YEŞİLÇAM’IN BUGÜNÜNÜ MERAK ETMİŞTİK. BİR KAFEYE OTURDUK. MASAMIZDA YEŞİLÇAM’IN, YEŞİLÇAM OLDUĞU DÖNEMLERİ BİLEN BİRİ OTURUYORDU, DEDİ Kİ: “KEŞKE ŞİMDİ BURADA İRFAN ABİ OLSA DA SİZE ESKİ YEŞİLÇAM’I ANLATSA!” O SIRADA İRFAN ABİ DE GÖRÜNMEZ Mİ... İRFAN ABİ ÜNLÜ OYUNCU, ÜNLÜ YÖNETMEN, YAPIMCI VE SENARİST İRFAN ATASOY GELDİ, MASAMIZIN YANINA OTURDU. PEK KONUŞMAYA NİYETİ YOK GİBİ GÖZÜKÜYORDU, UZATMAYALIM ALLEM ETTİK KALLEM ETTİK ONU KONUŞMAYA RAZI ETTİK.

D ünün Yeşilçam’ı ile bugünün Yeşilçam’ı arasında fark var mı, bize anlatabilir misiniz?

Defalarca anlattık... Yeşilçam’da yaklaşık 7 bin film üretildi. 7 bin film üretilirken bir sürü sanatçı da üretildi; yönetmen, senarist, kameraman, oyuncu... Bunların hepsi aslında sonuç olarak evrensel boyutlarda sanatçılardı. Daha ileri gitmek için uğraştık fakat öyle yasaklar vardı ki bu uğraşımız tahassus etmedi. Örneğin bir sansür vardı, örneğin bir Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu vardı, örneğin Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu vardı. Her istediğimizi çekemiyorduk, belki de çekiyorduk ama çekerek sansüre gönderiyorduk, halka biraz eksik veriyorduk filmleri. Yıllar geçti şimdi tamamını oynatıyorlar bilmiyorum zaten oynatan da çok az televizyon-

da... Seyircimize bakıyorsun, kalmadı gibi bir şey. Tabii ki sinemayı daha büyük boyutlara taşımak isterdik. Sinema evrensel bir olaydır, sinema dünya kültürüdür; sanatçı da öyle. Şimdinin Yeşilçam'ının halini görüyorsunuz. Yeşilçam'da bir tane ofis kalmadı, bir tek otobüs işe gitmiyor, bir tek oyuncu üretilmiyor. Tabii ki bu hepimizi üzüyor işte. Anı olarak geliyoruz, burada oturuyoruz, çayımızı içiyoruz, evimize gidiyoruz.

Yeşilçam'ın o dönemde oyuncular nasıl seçildi, kriterleri var mıydı Yeşilçam'ın ve oyuncuların?

Bizim 50 senede 60 senede öğrendiğimizi gelecek kuşaklara aktarmaktı maksadımız, bunu yapamadık. İnsanlardan özür dilerim bu konuda. Şimdi bir televizyon kuşağı, ondan yetişen oyuncular var. İnşallah bunlar sinemanın ne olduğunu öğrenirler, gelecek kuşaklara onlar aktarır.

Benim en büyük sevgim, en büyük isteklerimden biri, sinemanın eskisi kadar olması mümkün değil ama biraz daha gelişmesi. Şunu gerçek olarak söyleyebilirim ki bizim kuşağımız dünyadaki en iyi kuşaktı. Oyuncu-

larımız; kadın oyuncular olsun, erkek oyuncular olsun Yunan Tanrılarına benziyorlardı. Hepsi güzel yakışıklı ve kabiliyetli. İçlerinden yüzde ellisi eli kalem tutan güçlü oyuncular. Fakat bir eksikimiz vardı ve evrensel boyutlara gidemiyorduk. Bir de iki senede bir yurt dışına çıkma yasağı vardı. İkincisi lisan bilmiyorduk. Bu çok büyük bir eksiklikti. Şimdi o zaman da tamamlanabilirdi şimdi de olabilirdi, ama Yeşilçam kalmadı. Yeşilçam'ın bu hale gelmesi beni üzüyor. Bugünkü sinema seyircileri Yeşilçam Filmleri'ni izlerken ülkenin ne büyük bir kayıp verdiğini anlamışlardır herhalde. Bugün anlayamadılar ama gelecekte anlayacaklardır. Herkese selam Yeşilçam'dan...

Yeşilçam'da o sıralar bir festival havası yaşanmış. Sizden de bu renkli günleri dinlese, bize biraz bahsedebilir misiniz?

Yeşilçam'daki eski festival günlerini geçenlerde Beyoğlu Belediye Başkanı Misbah Demircan'a da söyledim, "Hiç olmazsa dedim üç ayda bir Yeşilçam Şenliği yapın. Yani şurayı biraz toparlayın," dedim. Durdu ve

düşündü, aklında kalırsa belki bir şey yapar. Yapması da lazım. Kamu görevi yapıyorsa kamunun ürettiği bu insanların ölenlere ve dirilerine saygı olarak bunu yapması lazım bir. İkincisi başlangıçta Türk kadınları sinemada oynayamazdı, günahı. Buna rağmen eğlence filmleri falan olarak gelişti sonunda müthiş bir sinema çıktı ortaya. Bu müthiş sinemayı biz işte birkaç sene evveline kadar taşıdık. Şimdi taşıdığımız bu sanat ki, evrensel bir sanattır, sinematografik filmler yani hareketli olduğu için her konuda geçerlidir. Her sanat dalını da kapsamına alan sanat dalıdır. Herkese bir şey öğretir, okuldur, kültüredür; yani buna daha geniş çapta sahip olmamız lazım gelirken biz yok ettik. Yok oluşuna yardımcı olanlara da teşekkürler. Her güzel şeyi yok ederlerse, bu insanlara ne kalır bilmiyorum.

Teşekkürler...

Yeşilçam'a geldiğiniz ilk yılları hatırlıyor musunuz?

Şimdi oraya gidersek çok uzar...

Yapımcısı olduğunuz Susuz Yaz filmini bize biraz anlatabilir misiniz? Türk Sineması ve Yeşilçam için çok önemli bir film.

Şimdi Susuz Yaz çok çaplı bir film. Necati Cumalı'nın en büyük eseridir diyebilirim. Bu arkadaş Köy Enstitüleri'nden yetişmedir. Köyün ve köylünün ne olduğunu bilirdi. Yani insanlar her zaman daha kültüresiz ve fakir insanlara hükmeden birileri çıkarırken o zaman da böyle bir ağa vardı, köylünün suyunu

“Bugünkü sinema seyircileri Yeşilçam filmlerini izlerken ülkenin ne büyük bir kayıp verdiğini anlamışlardır herhalde”

kesen, ırzına namusuna göz koyan aşağılık bir adamdı. Sonunda köylünün içinden her zaman çıktığı gibi, kahraman diyebileceğimiz güçte bir adam çıktı ve bu adamı yok etti. Susuz Yaz hem sinemamız için hem de ülkemiz için daha çok köylülerimiz için çok önemli bir filmidir.

Afişlerin önünde bize biraz filmleri anlatır mısınız? Bazıları çok önemli filmler.

İşte dışarıda da sorduğun gibi bunları seyretmeniz lazım. Bunların herbirinin bir meselesi var. Hepsi bir şeyleri anlatıyor. Onları ders olarak kabul edin, seyrettiğiniz zaman göreceksiniz zaten. Bunlar bir kısmı toplumsal filmidir, bir kısmı ticari filmidir. Yani iyi şeyler

yapmaya çalıştık, daha doğrusu halk bunu biliyordu, çok büyük kalabalıklarla gelip seyrediyorlardı, bugün de seyrediyorlar. Bugün de bizim yaptıklarımız, bizim kuşağın yaptığı filmler, bizim oyuncular daha çok seviyor gibi bir şey ve filmler de öyle. Seviliyorlar. Maalesef bir eksikliğimiz, bilgiyi kimseye aktaramıyoruz. Tabii ki bizi üzüyor ama bildiğimiz şeylerle gömüleceğiz herhalde ve her şey yeniden başlayacak. Hadi yeter yeter, bu kadar çok malzemeniz oldu.

(Bir fotoğrafı göstererek) Şurada, mesela şu resimde yaşayan bir tek ben varım bir de Muhterem Nur var. Yılmaz Duru, Sırrı Gültekin var, karısı, orada ben varım, burada da Muhterem Nur var yaşıyor hâlâ. Bu da Antalya'da İnce Cumali filminden en iyi film ödülünü

Bugün bizim kuşağın yaptığı filmler, bizim oyuncular daha çok seviyor

aldığım yıl. Belediye Başkanı, Vali falan hepsi var. Bu da ilk fantastik film Türkiye Sineması'na göre.

Yeşilçam'a yapımcı, yönetmen olarak da uzun yıllar emek verdiniz. Kaç filminiz var?

Dolu...

Az önce siz konuşurken internetten baktık ve hepimiz çok şaşırdık.

E! şaşırın artık yaşayanlardan biri de benim.

İrfan ağabey bayağı çalışmışsınız.

Yahu sinemayı sevmek lazım. Ben sana söyleyeyim mi benim yaptıklarımın dışında en az 20-30 tane bedava

senaryo yazdım ona buna. İşte bunlardan biri de 20 lira. Mesela Rezil filmini askerken yazmıştım bir piçi anlatıyordum.

Çok güzel saklamışsınız afişleri.

Var aşağıda dolu var. Hep çalışıyorlar, onları satıyorlar.

İrfan Atasoy, Yeşilçam'a oyuncu, yapımcı, senarist ve yönetmen olarak emek veren bir isim. Türkiye'ye ilk "Altın Ayı Ödülü"nü getiren, yapımcılığını üstlendiği unutulmaz "Susuz Yaz" filminin yanı sıra 45 tane sinema filminde oyunculuk, 17 tane sinema film senaryosuna imza, 31 filme yapımcı ve 3 filmde yönetmenlik yaptığını öğreniyoruz.

*Hepsinin
ortak
istegi
biraz
hayatti*

Bir denbire geldiler, girdiler hayatımıza. Yok-suldular, vurgun yemiştiler. Güngörmüş İstanbul bu tür insan akımlarını görmemiş değildi. En son gelenler ülkelerindeki savaştan kaçan Suriyelilerdi. Hepsinin ortak isteği biraz hayattı. Hepsinin isteği çocuklarının biraz gün yüzü görmesiydi. Nereyi bulsalar İstanbul'da iliştiller her köşe bucağa; ellerindeki satılık mendilleriyle toplu taşıma araçlarında aramıza karıştılar. Kara gözleriyle baktılar bize, biz ise şaşkındık. Dizlerimize tutunan yeni küçük İstanbullularla yaşarken. Besbelli daha uzun süre bizimle olacaklardı. Ne demiş şair: *"Dünyayı verelim çocuklara hiç değilse bir günlüğüne / Dünyayı çocuklara verelim kocaman bir elma gibi verelim sıcacık bir ekmek somonu gibi / Hiç değilse bir günlüğüne doysunlar / Bir günlükte olsa öğreysin dünya arkadaşlığı."*

Muhabir arkadaşlarımız Ege Ural, Fatma Gödeoğlu, Necmi Girit, Gizem Aydın ve İrena İçios bir günlüğüne yüreklerini, gözlerini onlara çevirdiler ve bize yansıtmaya çalıştılar.

*Vahşetin,
kaosun ve onca
çirkinliğin
arasında bazen
minik bir el
bazen de sıcak
bir gülümseme
hatırlatıyordu
bizlere
insanlığımızı*

*Hayatlara tanıklık
ettikçe küsüp
giden bir çocuğun
dargınlığı kadrāja
dil çıkaran başka
bir çocuğun
muzipliği ile
karşıyordu*

*Gün geçtikçe
alışıyorduk,
en acısı da
normalleştiriyorduk.
Onlar her
şeye rağmen
gülümsüyorlardı
biz ise onlara inat
hep kaşlarımızı
çatıyorduk*

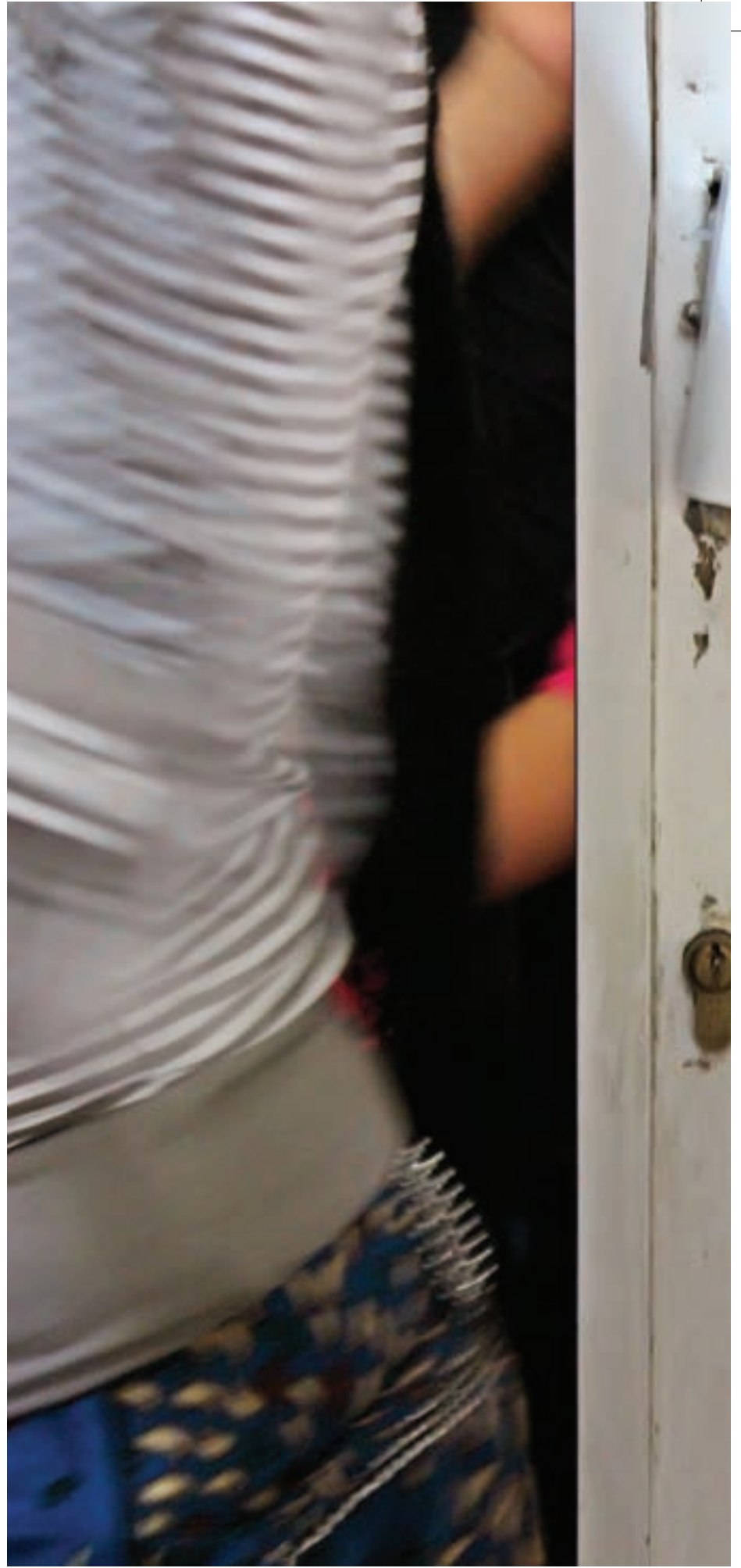

Yazı • Fatma Gödeoğlu, Necmi Girit, İrena İçios, Gizem Aydın (İAHA)
Fotoğraf • İAHA Fotoğraf Grubu

Siz hiç Suriyelilerle göz göze geldiniz mi?

MASA BAŞINDA OLMAKLA HAYATIN İÇİNDE OLMAK ÇOK FARKLI ŞEYLERMİŞ. GİDECEK, SÜLEYMANİYE'DEKİ SURİYELİ ÇOCUKLARI BULACAK, ONLARA GEÇMİŞLERİNİ, GELECEKLERİNİ, HAYALLERİNİ SORACAKTIK. BİLİYORDUK SÜLEYMANİYE CAMİİ'NİN ARKASINDA OTURDUKLARINI, YENİ HAYATLARINI ORADA KURMAYA ÇALIŞTIKLARINI. TAM MİMAR SİNAN TÜRBESİ'NİN ARKASINDAKİ SOKAĞA SAPTIĞIMIZDA GENÇ ANNELERİ VE ÇOCUKLARI GÖRDÜK. YERE ÇÖKMÜŞ, KİM BİLİR NE BEKLİYORLARDI. TA SURİYE'DEN GELMİŞLERDİ O SUR DİBİNE. YİRMİ BİR MİLYONLUK SURİYE'DEN ON MİLYON İNSAN HAYATLARINI YENİDEN KURMAK İÇİN CAN HAVLİYLE KAÇMIŞLARDI. TA VİYANA KAPILARINA KADAR, YÜRÜYE YÜRÜYE, BOĞULA BOĞULA...

Sokakta tek tük çocuk avuçlarını açarak geldi yanımıza. Tek istedikleri şey vardı: Para, para, para! Yaşları ne diye sorarsanız yürümeyi beceren dilenmeye başlamıştı besbelli. Daha konuşmayı sökmeyi dilenmeye başlamıştı. Nereden başlayacaktık, kimlerle konuşacaktık? Köşedeki şu bakkal bize mahallenin yeni sakinlerini anlatabilir miydi? Girdik içeriye. Tipik bir mahalle bakkalıydı. Hiçbir farkı yoktu diğer mahalle bakkallarından. Bakkal sahibiyle tanıştık. Adıyamanlıymış Ekrem Abi.

Biz dükkana girdiğimizde hiç kimse yoktu. Sorduk, "Burada Suriyeliler mi oturuyor? Ne zamandan beri bu mahalledeler?"

"Evet bunlar Suriyeli. Geleli bir ay oldu."

Ekrem Abi bir şeye dikkat çekti:

"Bakın bunlar sürekli yer değiştiriyorlar, iki ayda bir, üç ayda bir. Dilencilik yapıyorlar. İşleri dilencilik. Onun için de sürekli yer değiştiriyorlar."

"Zor bir semttesiniz."

"Zor demek ne, hem de çok zor. Hepsi kir içinde. Üst-

Nereden başlayacaktık, kiminle konuşacaktık. Köşedeki şu bakkal bize mahallenin yeni sakinlerini anlatabilir miydi?

leri başları kir. Hırsızlık da yapıyorlar. Dükkandan malları alıp kaçıyorlar.”

“Bakın kiralar burada beş yüzdü. Şimdi bin.”

Ekrem Abi Suriyelilerle nasıl iletişim kuracağını biliyordu. Bir Suriyeli çocuk dükkana girdiğinde dikkat kesiliyor, ne alacağını biliyor, sonra parasını alıyordu. Belli ki kapkaçılığa alışmış.

“En çok bunlar ekmeğin satın alıyorlar. Biz kendi ekmeğinini satıyoruz burada yani Suriye ekmeği.”

Merak ediyoruz hırsızlık yapıyorlar mı diye. Ekrem Abi hiç istifini bozmuyor. Buradaki hayata alışmış yüz ifadesi hep aynı. Gelen bir çocuk parasını uzatıyor ve küçük bir çikolata parçası alıp gidiyor.

“Vallahi dürüst olmam gerekirse, bunlar hırsızlık yapıyor diyemem. Buranın yerlileri daha çok hırsızlık yapıyor. Evlere giriyorlar, gece gasp ediyorlar insanları. Ben 10.30 dedin mi burada yokum. Kardeşim benim dükkana da 5 kez girdiler. Burası böyle bir yer. Tam 21 yıldır buradayım. 21 yıl öncesini sorarsanız bu mahallenin insanları çok rahattı. Sokakta gece yarısına kadar dolaşırlardı, kimse ilişmezdi onlara ama şimdi buraya tek başınıza gelmeyin.”

Mahallenin eski günlerini şöyle anlatıyor:

“Eskiden buralar hep iş sahasıydı. Atölye, tekstil... KİPTAŞ buranın yüzde 60'ını almış. Vergi falan yok. Bir kaç kişi el altından götürüyor parayı. Kimse müdahale etmiyor.”

Bir kalabalık birikmeye başlamıştı

Biz Ekrem Abi ile konuşurken bir şeyin farkına varmamıştık. Dükkanın önünde bir kalabalık çoğalmaya başlamıştı ve sonra dükkanın içine doluşmaya başladılar. Çoluk, çocuk. Bir karış boyu olanla, ilk gençliğinde bir kadın... 13-14 yaşındaydı genç anneler ve çocukları kucağındaydı yarı çıplak. Para istiyorlardı hepsi. Hepsinin avucu açıktı. Bir kişiye vermeye görün, hiç abartmıyoruz çekirgeler gibi saldırıyorlardı.

*Genç annelerle
göz göze geliyorduk;
onların en çok
istediği şey çocuk
beziydi*

Herkes para istiyor ve bir gürültü etrafımızı sarıyordu. Genç annelerle göz göze geliyorduk. Onların en çok istediği şey çocuk beziydi. Hepsi güzeldi ve gençti. Ne yapacağımızı şaşırmiştık. Etrafımız sarıldı. Cebimizdeki paranın son kuruşuna kadar vermek istiyorduk ama bunu yaparken de alamayanlar -resmen- azgın çekirgeler gibi saldırıyorlardı.

Ekrem Abi bizi saldırıdan korumak için Kürtçe tehditler savuruyordu. Kovuyordu dükkandan insanları ama dinleyen yok! Ekrem Abi dükkani biraz boşaltıyor ama tekrar doluyordu. Korkmaya başlamıştık. Evet bu bir haber dersi değil, hayatın ta kendisiydi. Muhteşem Süleymaniye Camii'nin hemen arkasındaydık. İstanbul'un tam göbeğindeydik. Bir bakkal dükkani içinde yerimizden kıpırdayamıyorduk. Bir dilenme ayini gerçekleştiriyordu şimdi. Onlarca el bize doğru uzanıyordu. Büyüklü, küçüklü kara kara eller. Bir bakkal dolabının dibinde çakılmıştık, kıpırdayamıyorduk.

Cebimizdeki paraları bakkala yatırdık

Sonra anlaştık onlarla her birine birer meyve suyu verecektik. Pazarlık yaptık cebimizdeki paraları Ekrem Abiye yatırdık. Şimdi onlarca el bir paket meyve suyu için birbirleriyle yarışıyor. TV'de tanıklık ettiğimiz şeyler başımıza geliyordu. Herkes bir şey bağıyor ama kimin ne söylediği anlaşılmıyordu. Ekrem Abi hızla raflardan meyve suyunu alıp tek tek dağıtmaya çalışıyordu. Meyve suyunu alan hızla dükkandan çıkıyor, çıkan bir kişinin yerini hemen iki kişi dolduruyordu. Kalabalığın içinde yaşlı kızıl derili

bir sureti andıran kadın kolundan kavradığı torununu bize doğru itip “Öksüz, öksüz, öksüz” diye önümüze atıyordu.

Simsiyah çarşafı içinde bir başka genç anne kucagındaki çırılçıplak bebeği için “bez istiyor, istiyor” diye bas bas durmadan bağıyordu.

Bir başkası elindeki boş biberonu uzatıp “Süt istiyor, süt istiyor,” diye tekrarlıyordu. Ne yapacağımızı bilemiyorduk. Ekrem Abi karar verdi ve ses tonunu yükseltti. Kürtçe bağırılmaya başladı. O kadar bağıyordu ki dükkan boşalmaya başladı. Bu sefer dükkanında üç Suriyeli erkek ve Ekrem Abi ile biz bize kalmıştık. Boy boy çocuklar bakkalın etrafını sardı şimdi. Hemen ardında kadınlar, onların ardında Suriyeli genç erkekler. Onlarca göz bakkalın vitrinin

hemen ardında bizi izlemeye koyulmuştu.

Artık bakkalı terk etmenin zamanının geldiğini anlamıştık. Öyle bir andı ki herkes meyve suyunu almış ve bir rahatlama olmuştu. Ekrem Abiye meyve suyunun paralarını ödeyip dükkanda kalan Suriyeli erkeklerle adambaşı bir çocuk bezine anlaştık. Bizi dışarıya çıkaracaklardı. Öyle de yaptılar. Kalabalığın içinden hızla uzaklaştık. Arkamıza bile bakmadan... Birkaç dakika sonra Süleymaniye Camii'nin önündeki kurufasulyecilerdeydik. Kendimizi bir lokantaya attık. Oturduk ve kurufasulye pilav ve turşularımızı ısmarladık. Hayat devam diyordu ama çok kısa süre önce yaşadıklarımız bizi o kadar etkilemişti ki dünyanın en lezzetli kurufasulyesine kaşık atamadık. Sonra Tahtakale'nin canlı kalabalığına karıştık.

Kalabalığın içinde yaşlı kızılderili bir sureti andıran kadın kolundan kavradığı torununu bize doğru itip, “öksüz, öksüz” diye önümüze atıyordu

Yazı ve Fotoğraf • Ege Ural

Suriyeli Küçük Muhammed!

SAYILARI MİLYONLARI AŞAN SURİYELİLER İSTANBUL BAŞTA OLMAK ÜZERE YURDUN DÖRT BİR YANINDA SEFALET İÇERİSİNDE YAŞIYORLAR. BUNUN YANI SIRA YER YER İTİLİYOR, KAKILIYOR VE HOR GÖRÜLÜYORLAR. AĞIR YAŞAM KOŞULLARI ALTINDA HAYATA UYUM SAĞLAMAKTA EN ÇOK GÜÇLÜK ÇEKENLERSE ŞÜPHE SİZ Kİ SURİYELİ ÇOCUKLAR. METROBÜS DURAĞINDA BEŞ KARDEŞİYLE BİRLİKTE MENDİL SATARAK YAŞAMA TUTUNMAYA ÇALIŞAN SURİYELİ KÜÇÜK MUHAMMED DE KENDİSİYLE AYNI KADERİ PAYLAŞAN YÜZBİNLERCE AKRANINDAN YALNIZCA BİRİ.

■ İstanbul'a öğleden sonra kapalı bir hava hakimdi. Güneş arada bir nazlı nazlı yüzünü gösterse de etkili olamıyordu. Göğün grisi, yerin grisi ile birleşmiş, ufuk gıpgri olmuştu. O sırada metrobüsün kapıları sertçe kapanmış, duraktan aracın içine girmeyi başaramış Suriyeli çocuklar ellerindeki mendilleri hıncahınç dolu metrobüsteki asık suratlı insanlara bir bir uzatacaklardı.

"Abee, Allaaa Rıza"

Bir, iki, üç durak... Onlar hiç bıkmadan yarım yamalak Türkçeleri ile asık suratlı metrobüs yolcularından defalarca yardım dileyceklerdi.

"Abeee!"

"..."

"Allahhh"

"Rızaa"

Bir kaç durak daha bu böyle gitti. Yaşları altı, yedi, en büyüğü onu geçmeyen beş çocuktular.

Dopdolu metrobüsün içerisinde çocuk bedenlerinin

verdiği kıvraklıkla insanlardan örülmüş et duvarları yararak, bir uçtan bir uca dolaşıyorlardı.

"Abeee, Abeee... Allaaahhh"

Ellerindeki mendili gergin ve aceleci metrobüs yolcularına satabilmek için yapmadıkları şey kalmıyordu. Sarılmalar, öpmeler, türlü sevimlilikler... Ardından mendili elinize tutuştururup masum gözlerle sizi süzmeler. Oturan birinin kucağına mendili bırakıp beklemeler, hatta gidiyormuş gibi yapıp geri dönmeler...

O sırada yolculardan biri bu çocukları kastederek başıra çağıra konuşmaya başladı.

"Ulan memleketi ne hale getirdiniz be! Her taraf Suriyeli! Her taraf dilenci!" Ardından başka bir yolcu: "Kedi köpek gibi doğurup doğurup sokağa bırakıyorlar! Sen sanıyor musun bunlar Suriye'de çok farklıydı!"

Metrobüste tansiyon birden yükselmişti ve bu iki gür sestten cesaret alan bir diğer yolcu: "Bunlar şimdi böyle! İleride hırsız, katil, tecavüzcü!" Hızla ilerleyen metrobüste uykulu bakan tüm gözler birden fal taşı gibi açılmış, bir uğultu metrobüsün içini doldurmuştu. Yolcuların bazılarının ileri geri konuşmalarını gerek vücut dilleriyle, gerek küçük fısıltılarla onaylayanlar da vardı. Metrobüs yolcularını beş Suriyeli çocuk çok ama çok kızdırmıştı.

Bir, iki, üç durak derken bu böyle gitti. Tam üçüncü durakta metrobüsteki homurtuların da etkisiyle şoför frene sertçe bastı. Tüm yolcular şöyle bir savrulmak suretiyle daha da yerleştiler aracın içine. Ardından tüm heybetiyle şoför mahalinden yükselen ses tüm metrobüsü sarmıştı.

"Yeter ulan! İnin aşağı başka yerde dilenin! Piç kuruları!"

Bu ani sesle irkilen beş çocuk can havliyle metrobüsün açılan kapısından kendilerini bıraktılar. Türkçeleri iyi olmasa da söylenenlerin kendilerine olduğunu biliyorlardı. Bu manzara karşısında -aslında milyonlarca İstanbullunun görmeye hemen her gün alışık olduğu bu manzara- karşısında ben de kendimi onlarla birlikte araçtan aşağı attım.

Üçer beşer adım durağın içerisine doğru koşarak kayboldular ilk önce. Sonra ellerinde mendilleriyle bir su otomatı etrafında topluştılar. En büyüklerinin adı Muhammed, on yaşında.

Kavrulmuş tenini ele veren kıyafetleri kir içinde. İri göz bebeklerinin etrafını sarmalayan göz akıysa en yüksek

dağların zirvelerindeki kardan bile beyaz. Bu aklığın ortasında bal rengi iri göz bebekleri sizi tedirginlik ve kuşkuyla süzüyordu. Kumral kıvırcık saçları, toparlak bir yüzü vardı.

Muhammed'in etrafını bir anda diğer Suriyeli çocuklar sarıverdiler. Bakışları birbirlerine benziyordu. Hepsi de pırıl pırıl.

"Kardeşlerim bunlar," dedi Muhammed.

"Ananız, babanız nerede?"

"Ana da, baba da yok!"

O sırada kardeşlerini dikkatle, etrafı da şüpheyle süzüyordu.

"Nerede yaşıyorsunuz?"

"Evde!"

Muhammed'in aydınlık yüzünü bir anda kara bir zar kapladı.

"Eviniz nerede?" diye sordum sustu.

"Size kim bakıyor?" dedim yine sustu. Konuşmak istemiyordu anlaşılın. Uzun bir sessizliğin ardından tam ağzını açacak oldu, tam o sırada arkamızdan gelen kalın bir sesle irkildi.

"Lann!"

"Lann, defolun gidin ulan!"

Hayretle kafamı çevirip baktığımda metrobüs durağının güvenlik görevlisinin çocukların ve benim üstüme doğru koştuğunu gördüm. Çocuklar ürkmüştü. Küçük Muhammed o anda büyüvermişti. Adeta bir set olmuştu kardeşlerine. Hepsi onun arkasına saklanmışlardı. Küçük Muhammed de benim arkama...

Güvenlik görevlisi ile karşı karşıya kalmıştım.

"Allah aşkına yüz vermeyin şunlara," dedi.

"Bir problem yok, sadece konuşuyorduk," dedim.

"Abi sen bilmiyorsun galiba, bunlardan bezdi millet, bizim de canımıza tak etti artık anladın mı?"

Arkama saklanmış çocukları işaret ederek sürdürdü konuşmasını.

"Her gün bırakıyorlar bunları duraklara, akşama kadar peşlerinde biz koşturuyoruz! Anladın mı?"

"Haklısın," diyebildim.

Güvenlik görevlisi o sırada bir el hareketi ile Küçük Muhammed'e kaybol hareketi yaptı. Muhammed ve kardeşleri de tam o sırada durağa yanaşıp kapılarını açan başka bir metrobüsün içine doğru hızla atılmışlardı. Küçük Muhammed'i kaşla göz arası kaçırdığıma mı üzüleym, her gün başlarına gelen bu rutinin kor-

kunçluğuna mı bilemedim...

O sahne, şiddetli dalgaların çakıllı bir kıyı kumsalıyla buluştuğu ilk anda ortaya çıkan köpükleri getirmişti aklıma. Bir dalga, bir sürü köpük demektir ve küçük Muhammed ve kardeşleri bir kıyıya daha vurmuşlardı, onlar için duraklar kıyı, metrobüs ise denizdi ve sonraki durakların birinde tekrar kıyıya vuracaklar, meydana tekrar küçük köpükler getireceklerdi...

Bir başka metrobüs, bir başka hikaye, bir başka şoför, bir başka güvenlik görevlisi derken bir başka mendilcilik oyunu başlamıştı onlar için. Ancak her şeye rağmen hayatta kalmak "bir başka" mıydı o çocuklar için? İnsanların konuştuğu dili bile anlayamıyorlardı evet, ancak ses tonlarından ve yüz ifadelerinden dolayı insanların onlara kızgın ve öfkeli olduklarını biliyorlardı bence.

Niçin kızgın ve öfkeliydi ki insanlar? Belki gerçekten

de güvenlik görevlisinin dediği gibi "Canlarına tak etmişti." Belki metrobüs şoförü için "Yeter ulan!" idi. Asabi yolcu için "Memleketi ne hale getirdiniz!" idi. Onu onaylayan diğer yolcu için "Zaten Suriye'de de dileniyor olmaları" idi. Bunlardan cesaret alıp söylenen diğer yolcu için bu çocuklar ileride "Hırsız, tecavüzcü, katil" olacak olma ihtimalleriydi.

Hangisi bir ceviz kabuğunu doldurabilirdi ki? Bu hayatı onlar seçmemişti! Peki küçük Muhammed için neydi tüm bu yaşananlar? Bizim için neydi? Toplumsal bir histeriyle bu çocuklara yaşattığımız bu psikolojik darbin cevabı verilebilir miydi? Açıklaması olabilir miydi? Kendi çocuğunuzu hayal edebiliyor muydunuz Küçük Muhammed'in yerinde?

Hıncahınc dolu bir metrobüsün içinde... Her defasında kıyılara vurup küçük köpüklere dağılırken...

Ellerinde mendiller, göğüs kafeslerinde masum yürekler, göz çukurlarında kuşkulu ama sevecen gözler... Onlar Suriyeli mendilciler

Savaş başlayınca ölen hep yoksullardır

EVDEN AYRILMA ZAMANIM GELİP ÇATTIĞINDA REZZAN VE SEZER KAPIYI TUTTULAR. BİLMEDİKLERİ TANIMADIKLARI İNSANA, YANİ BANA "GİTME" DİYE YALVARIYORLARDI, PAÇAMA YAPIŞMIŞLARDI. ACI RUHUMDA GİDEREK ETKİSİNİ ARTIRIYORDU, ELLERİNDEN TUTTUM VE KENDİMİ HIZLA SOKAĞA ATTIM.

Onlar Suriyelilerdi... Bağcılar'daki bu eve nasıl gelmişim? 15 Mart 2011'de Suriye'de çıkan iç savaş Halep'e 2012 Temmuzunda ulaşmıştı. Halep'te süren şiddetli çatışmalar kadın, çocuk, yaşlı demeden milyonlarca insanı unufak ederek savurmuştu. İnsanlar evlerini, bağlarını, yurtlarını bırakarak mülteci durumuna düşmüşlerdi. Türkiye'de 3 milyon mülteciye kucak açtı. Şimdi İstanbul'un hangi semtine yolunuz düşse, artık Suriyeli bir dilenciyle göz göze gelirsiniz. Yeni İstanbullular cadde başlarında, metro duraklarında, sokak

*Buldukları
çikolataları öyle
yiyişleri vardı
ki! Uzun süredir
hiç çikolata
yemedikleri
belliydi*

başlarında boyunları bükük, avuçları açık bizi bekler dururlar. Bu insanlar nasıl yaşıyorlar, ne yiyorlar, neden dilencilik yapıyorlar?

Günün birinde İstanbul'un işlek karayolu TEM'de bitmek bilmez trafik neredeyse durmuştu. Gözüme genç iri yarı bir adam takılmıştı, dilencilerin yanına gitti. Adamı tanıyor olmalıydılar, adam onlardan hızla para topluyordu. Çocuk, erkek, kadın hiç fark etmiyordu. Sanki onları haraca bağlamıştı.

Trafik yavaş yavaş akıyordu. Bağcılar Yüzyıl Köprüsüne yaklaşmıştım. Köprü'nün ayaklarının yanında genç bir kadın dileniyordu. Bir adam "ben polisim" dedi. Kadının ellerindeki paraları saklayarak kaçmaya başladı. Her şey hızla oluyordu. Kadın sanki yıllarca çökebileceği yerden birden çözüldü ve hızla kaçmaya başladı. İstanbul'un soğuk karakışına hükmeden kadın, kucağındaki bebekle dilenen bu anne hep dikkatimi çekmişti.

Dilenci kadınla tanıştım

Sonra bir fırsatını bulup dilenci kadınla tanıştım. 24 yaşındaki genç annenin adı Zeynep'ti. 5 çocuğunu hayatta bırakmak için İstanbullulara avuç açmıştı. Adını

öğrendiğim annenin adresini telefonunu istedim.

Adresini ve telefonunu verdi. Bana güvenmişti.

Bağcılar'da köhne çıkmaz bir sokakta, üst katı tekstil deposu olarak kullanılan bir evin önündeydim. Zeynep kadın beni kapıda karşıladı. İçinde söylemesi ayıp-bulgur, pirinç, mercimek, kuru fasulye, tereyağ, sıvıyağ, şampuan, ıslak mendil, çikolata, et sucuğu, çay, şeker, peynir, zeytin olan poşeti Zeynep annenin öyle bir taşıması vardı ki bu sahneyi hayatım boyunca unutamıyacağım.

Dış kapının aralığından Rezzan ve Sezer ayakları çıplak, burunları akmış, elleri yüzleri kir içinde bize bakıyorlardı. Ama gözleri iri parlak zeytin gibi ışıltılı sevgi dolu, hayat dolu...

Evin içi bir evin içine hiç mi hiç benzemiyordu... Odalar kontraplakla birbirinden ayrılmış. Bir divan, bir soba evin içine zorlukla sığdırılmış... Kim ağlıyor orada? Fatma bebek annesinin kucağından düşmüyor. Bas bas bağıyor. Üç buçuk yaşındaki Sezer ve iki yaşındaki Rezzan poşetlerin içinde bir şeyler arıyorlar, hızla. Buldukları çikolataları öyle yiyişleri vardı ki! Uzun süredir hiç çikolata yemedikleri belliydi. Evin içi buz gibiydi. Evin mutfağının bir köşesinde mavi po-

şet içinde biraz odun ve boş buzdolabı vardı. Yemek pişirecek ocakları olmayan aile, yemeklerini çöpten buldukları yiyeceklerle sağlıyor. Çocukların hepsinin burnu akıyor. Durmadan öksürüyorlar. Böcekler de evin sakinleri gibiydiler. Perdeler üstünde gezintiye çıkmışlardı sanki....

Genç anne Zeynep, Halep'teki yaşamını şöyle dile getirdi:

"Halep'te savaştan önce yaşam çok rahattı. Yıllık 5 Suriye Lirası'na su ve elektriğe para öderdik. Kira derdi yoktu. Devlet evinizi verirdi. Yaşam çok rahattı. Bizde kızlar, altıncı sınıfa kadar okur. İlkokulu bitirir bitirmez evlendirilir. Suriye'de kızlar 12-13 yaşında evlenir. İlk çocuğum Abdullah'ı 13 yaşında kucağıma aldım."

Zeynep Türkiye'ye gelmeden önce ev hanımı, kocası Abdulkadir Ahmed otobüs şoförlüğü yaparak yaşamalarını sürdürüyorlarmış.

Savaşın acımasız yüzü

"2013'te Halep'e savaş geldiğini evimize bomba düşünce anladık, 16 yaşındaki erkek kardeşim bacağını kaybetti. Bu sırada üçüncü çocuğum Sezer'e hamileydim. Halep'te hastaneler ameliyat hizmeti vermediği için sezaryenle doğum yapmak için G. Antep'e gelmek zorunda kaldım. Kolumdaki altın bilezikleri bozdurup ameliyat oldum."

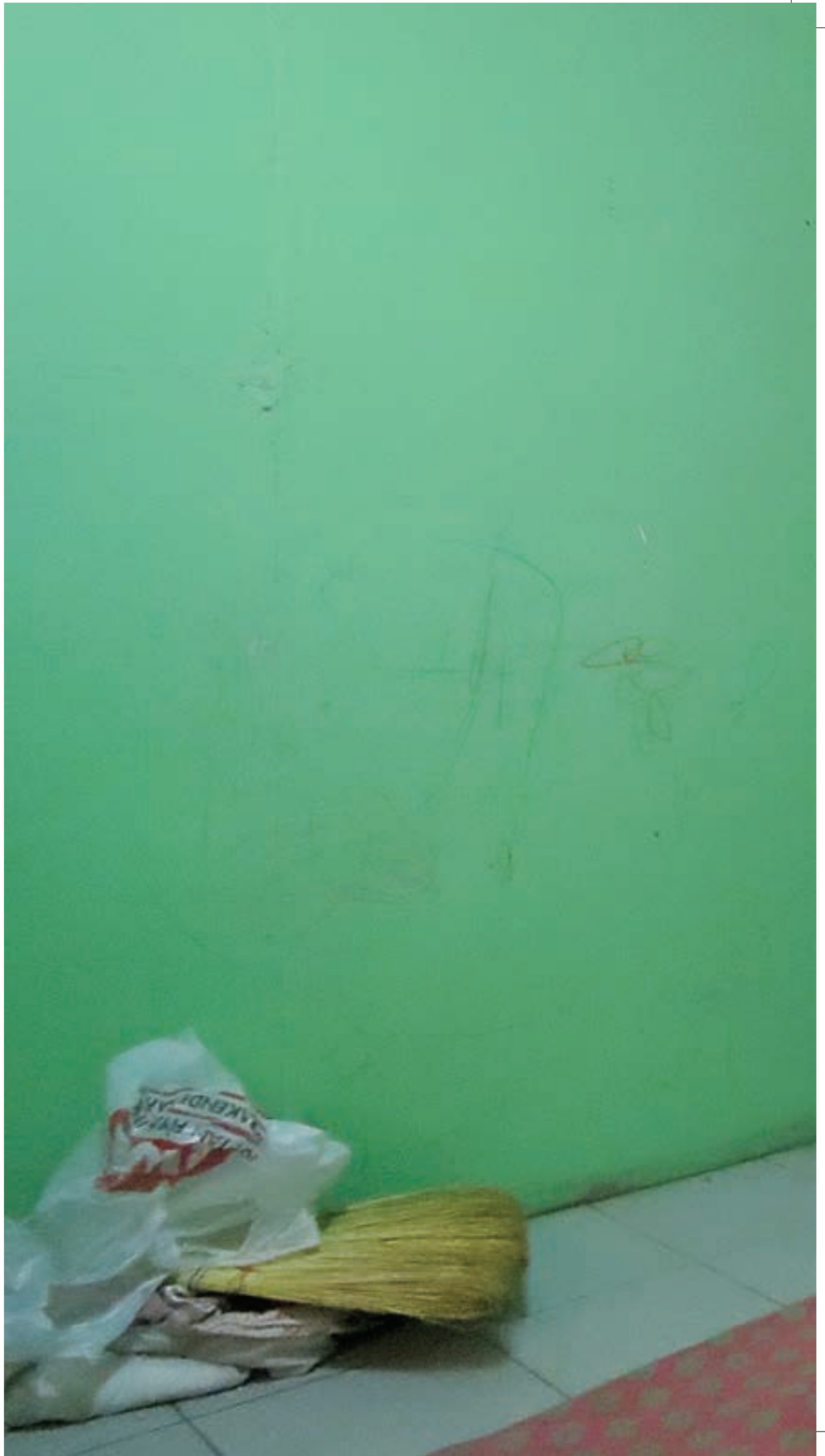
O dönemde sınırların geçişe kapatılmasıyla Suriye'ye dönemezler. Bir yıl G. Antep'te yaşamak durumunda kalan aile, geçimlerini sağlamak, çocuklarına bakmak için dilencilik yapmaya başlamışlar. Burada yaşadıkları süre içinde dördüncü çocuğuna hamile kalır. Sıcak yemek ve barınmayı devletin karşıladığı mülteci kampına neden gitmediğini sorduğumda ise, "Her mezhepten Suriyeli orada, kendimizi güvenlikte hissedemedik," diyor.

Türkiye'de dünyaya getirdiği, mülteci kampında kalmadığı için üç çocuğunun ne Suriye Devleti kimlik kartları var, ne de Türkiye'nin verdiği geçici kimlik kartlarına sahipler. Belediye, Kaymakamlık, Muhtarlıktan yardım alamıyorlar. Dünyaya getirdiği çocukların yaşadıklarını ispat etmeleri bile zor. İki yaşındaki Rezzan'ın ayak kemiklerinde ortopedik problem olmasına karşın tedavi ettiremiyorlar bile...

G. Antep'te Suriyeli dilencilerin çokluğu, birbirlerine zarar vermeleri nedeniyle taşı toprağı altın diyerek İstanbul'a gelen aile, barındıkları eve 500 TL kira

*İşte hayatlarının
özetini bu fotoğraf
pek güzel dile
getiriyor*

ödediklerini, ev sahibinin 600 TL yapmak istediğini belirtiyor.

Türkçe bilmeyen, 27 yaşındaki evin genç babası Abdulkadir, "İş bulamıyorum, horlanıyorum, dilendiğimde insanlar yüzüme hayvanmışım gibi gibi bakıyorlar."

Çat pat Türkçesiyle Zeynep çeviriyor kocasının derdini yüklenmişcesine... Sekiz yaşındaki İman ve altı yaşında olan Abdullah'ı sınır açılır açılmaz, bakamadıkları için tekrar Suriye'nin İkrîd kentinde yaşayan kayınvalidesinin yanına göndermişler.

"Abdullah ve İman'ı tekrar Türkiye'ye sokabilmek için kafa başına üç bin lira istediler. Bizde de para yok! Arada olsa da haberlerini telefonla alıyorum, o da yeter," diyor.

Günlerce açlık çekseler de, “Her an başımıza bomba ya da IŞİD’in askerlerinin gelip boğazımızı kesmesinden iyidir” diyorlar

Ölüm korkusu hiçbir şeye benzemez

İstanbul'a ilk geldiklerinde sokakta, parkta kalan aile iş bulamadıkları için dilenmek zorunda kaldıklarını dile getiriyor. Günlerce açlık çekseler de, “Her an başımıza bomba ya da IŞİD’in, Esed’in askerlerinin gelip boğazımızı kesmesinden iyidir! Açlık çekmek, evsiz kalmak? Evet! Ölüm korkusu yok mu... Ölüm korkusu hiçbir şeye benzemez. Her an ölüm korkusuyla yaşamak, ölmektir. Büyük abim Türkmen kardeşlerimizle birlikte savaşmaya gitti. Ölüsü bile gelmedi evine...”

Dilencilik yaparak yaşamlarını sürdüren karı-koca dilenemiyor artık...

Zeynep, çevrede bulunan üç apartmanın merdivenle-

rini silerek ayda 300 TL kazanıyor. Kocası Abdulkadir ise Türkçesi olmayan otobüs şoförü, genç yaşta romatizma hastalığından dolayı iş bulamıyor. TEM’de peçete satarak geçimini sürdürmek istese de soğuk havadan dolayı dışarıya çıkamıyor.

Ailenin bütün yükü genç kadının omuzlarında. Ne çok ailenin hayatı birbirine benzer biçimde sürüp gidiyor. Yaşadıklarına hayat diye tanımlamak ne zor! Evden ayrılmak istediğimde iki küçük zeytin gözleriyle bacaklarıma sarıldıklarında, “Hayat bu mudur” diye sordum kendime...”

Bir süre nereye gittiğimi bilemeden yalpalayarak yürüdüm sokakta...

Yazı ve Fotoğraf ● Ege Ural

SERT VE SOĞUK ARALIK AYI VE GÜNLERDEN PAZAR. SAAT 10.39'U GÖSTERİYOR. FATİH'İN DAR SOKAKLARINDAN BİRİNDE KÜÇÜCÜK SURİYELİ BİR KIZ ÇOCUĞU PAÇAMA YAPIŞMIŞ BOZUK BİR TÜRKÇE İLE "BİR LİRA" DİYOR. "PARAM YOK" DİYORUM ANLAMİYOR, ISRARLA "BİR LİRA" DEMEYE DEVAM EDİYOR. YÜZÜNE BAKIYORUM ÖYLE SEVİMLİ Kİ. CEBİMDEN ÇIKARTIP BİR LİRAYI BU TATLI YÜZÜN SAHİBİNE VERİYORUM. BİZİM BURALARDA ÇOCUKLARA PARA VERMEK YANLIŞTIR.

*B
i
r

l
i
r
a*

Öyle bir gülümseme yayılıyor ki yüzüne. Bir lira neymiş! Bu gülümsemenin yayılışına şahit olmanın yaşattığı his paha biçilmez bir şey diyorum kendi kendime. Bir liraya karşılık dünyaya fazla gelen bir mutluluk... Gökyüzünü gülümseten bir çocuk yüzü...

Bir çocuğu sevindirme yanlışlığı. Çelişkiler coğrafyası; ölümün, kanın, yetim ve öksüz kalmanın çocukların öz kardeşi olan coğrafya... Bu coğrafyada çocuğa para vermek yanlışmış!

Ancak o da ne? Bu küçük olaya şahit olan onca Suriyeli çocuk sarmalayiveriyor etrafımı... Hep bir ağızdan "bir lira, bir lira, bir lira" demeye başlıyorlar. Bakkal "işte şimdi yandın!" dercesine bakıyor bıyık altından güler. Evet evet bu gülümsemeyi de biliyorum; esnaf kurnazlığı!

O sırada aralarında en küçük olan, ağzı burnu yara bere içinde bir erkek çocuğu başlayiveriyor ağlamaya. O an göğsümü yarıp yüreğimi veresim geldi o yurtsuz çocuklara. Hem bir çocuğun gözyaşından hangi yürek daha değerli ki!!!

Birilerinin mutluluğu, birilerinin mutsuzluğu oluveriyor yine. Bir çocuğa bir lira vererek yanlış yapmadım bir yanlış varsa eğer, diğer çocuklara para vermeme yanlışlığıdır.

Zulüm hiç bitmiyor

İstanbululluların caddelerde, sokaklarda, meydanlarda, kafelerde, restoranlarda, toplu taşıma araçlarında her gün şahit olduğu manzaralar... Savaşın sadece tanığı değiliz bu çocukları görünce aynı zaman da sanıyoruz da. Dünya hepimizin ise o zaman neden

birileri hep mülteci oluyor? Politika halkın huzuru içinse neden emperyal politikalar birilerini hep yersiz yurtsuz bırakıyor? Zulüm neden hep çocuklara öz kardeş oluyor?

Zulüm hiç bitmiyor aslında, yalnızca yer değiştiriyor. Ülkesindeki zulümden kaçan insanlar, kendilerini burada başka bir zulmün içinde buluyorlar. Aklıma, geçen sene bindiğim İstanbul'a mülteci taşıyan o otobüs geliyor.

Saat sabahın dördü. Ankara Şehirlerarası Otobüs Terminali (AŞTİ) buz gibi. Çığırkanın biri bağıyor. "İstanbul, İstanbul, İstanbul..." "Ne kadar" diyorum, "Otuz lira" diyor. "Tamam" diyorum, "Gel benimle," diyor. Düşüyorum peşine. Benimle birlikte üç kişi daha geliyor çığırkanın ardından. Hep birlikte otogarın dışına çıkıyoruz. Yol kenarında bir otobüs bekliyor. Hatay'dan geldiğini anladığım bu otobüse bindiğimizde muavinin Türkçe bilmediğini farketmem sorduğum soruya Kürtçe-Arapça karışık bir cevap almamla uzun sürmüyor. Kaçak bir mülteci otobüsüne binmiş olmanın heyecanı ile hemen bulduğum boş bir koltuğa oturuyorum. Yaslanır yaslanmaz arkada oturan adamın dizinde buluyorum kendimi. Koltuk bozuk, otobüs çok kötü kokuyor, çocuklar ağlıyor...

Uyuyamıyorum haliyle. Kulağım sürekli ne anlama geldiğini tahmin edemediğim kelimelere takılıyor. Uyumak, konuşmalar kesildiğinde de mümkün olmuyor. Çünkü ya bir çocuk ağlamaya başlıyor ya da burnumun alıştığını zannettiğim koku yeniden canlanıyor ve daha güçlü bir hal alıyor. Bu koku ne yazık ki, "insan kokusu". İnsan olabilmemenin kokusu...

Bombaların ve mermilerin arasında, elektiriği-suyu olmayan, harabelere dönmüş evlerinden, mülteci kamplarından, soğuk misafirhanelerden, izbe dolaplardan, TIR konteynerlerinden hayatta kalmayı başaramış ve bir umut yolculuğuna çıkmış, bir otobüs dolusu insanın kokusu.

Saatler geçiyor, bir damla uyku yok. Ama Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nü nasıl geçtiğimizi hatırlamıyorum. Esenler Otogarına geldiğimizde bizim muavin bozuk bir Türkçe ile uyandırıyor. "Geldik abi, kalk!"

Otobüsten indiğimde, o perona giren tüm ama tüm otobüslerin içlerinin aynı olduğunu fark etmem uzun sürmüyor. Evlerinden alabildikleri kadar eşyayı çuvalalara, hurçlara, patlamış bavullara doldurup getirmiş bu insanlar. Yol bilmeden, yordam bilmeden, beş kuruş parayla ya da parasız çok geçmeden İstanbullu oluyorlar. İstanbul bu ya! Sindiriyor herkesi işte. Sindiriyor sindirmesine de, bir şu Suriyeliler battı boğazına!

Ve çok geçmeyecekti...

Artık yemek isteyenler pataklanacaktı!

Bu çocuklar sağda solda dilenip paçanıza "bir lira" diye yapışacaklardı.

Körolası aklıktan bir lokanta masasındaki artık yemekleri yemek isteyenler pataklanacaktı.

İtilip kakılıp hor görüleceklerdi.

Belki tecavüze uğrayacaklardı.

Ebeveynleri asgari ücretin altında ve sigortasız, birbirinden ağır işlerde köleler gibi çalıştırılacaklardı.

Kimse onlara ev vermeyecek, verenler de fahiş fiyat

uygulayacaktı.

Misafirhanalar, depolar, parklar, kaldırımlar alt alta üst üste Suriyelilerle dolacaktı.

Belki faşist saldırılara maruz kalacaklar, mahalleleri taşlanacak, sopalarla dövüleceklerdi.

Bir bombalama haberini televizyondan veya oradaki yakınlarından öğrenip sevdiklerini kaybettiklerini anlayınca ağıtlar yakacaklardı ve bu bizim pek de umrumuzda olmayacaktı.

Sonra bu zulümden de kurtulmak için, biriktirdikleri tüm parayla, ailecek bir tekneye, lastik bota binip umuda doğru yol alırken Ege açıklarında boğularak öleceklerdi.

Küçük bir Suriyeli çocuğun cesedi karaya vuracaktı.

Çok geçmemişti, hepsi olmuştu.

Demiştim ya. Zulüm sona ermemişti, sadece yer değiştirmişti.

Fatih sokaklarında kendine bir lira verilen çocuğun gülümsemesi tüm bunları bir an olsun unutturabilecekken, bir lira için gözyaşlarına boğulan o küçük çocuğun gözleriye hiçbir zaman bu hafızadan silinmeyecekti.

Yazılan bu tarih, bu insanlık ayıbı, bu suç, bu dram...

Hiçbir zaman unutulmayacak ve sonsuza dek evrenin tüm karanlık dehlizlerinden hiç durmadan başa dönerek oynayacak bir film haline gelecekti.

Her gün, her saat, her saniye... Evrenin karanlık bilinmezlerinin her milimetre karesi, o küçük çocuğun hıçkırık sesleriyle yankılanacaktı ve her birimiz bu filmin prodüksiyonunda belki büyük, belki küçük bir rol almış olmanın vicdan azabını ömrümüz boyunca yaşayacaktık.

“Mahalle kültürünü yaşamak için Balat’a geldik”

ONU, BİR BALAT HABERİ YAPMAK İÇİN GİTTİĞİMİZDE EMLAKÇIDA TANIDIK. KALABALIK BİR TOPLULUK İÇİNDEYDİK VE O SUSARAK BİZİ İZLİYORDU. SONRA DEDİ Kİ: “BİZİM BALAT’A GELME NEDENİMİZ MAHALLE KÜLTÜRÜ ÖZLEMİYDİ. KARIM, TELEVİZYONDAN BALAT HAKKINDA BİR BELGESEL İZLEMİŞ, ÇOCUKLARIMIZIN BÖYLE BİR MAHALLEDE YETİŞMESİNİ İSTEDİ. ALMANYA’DAKİ DÜZENİMİZİ BOZUP BALAT’A GÖÇ ETTİK.”

Bütün bunları dinledikten sonra, Aygun Uzunlar ve ailesini Balat’ta ziyaret etmek istedik. Bizi kabul ettiler. Balat’ın tipik sokaklarında önce kaybolduk, sonra evin kapısını çaldık, ince uzun bir kadın açtı. Anne Milena Rampoldi - Uzunlar ve çocukları Leyla, Zehra ve Taha bizi karşılıyorlar. Üç katlı evin ince uzun kolidorunda evin kedisi de peşimizde.

Baba Aygun Uzunlar Almanya’dan Balat’a uzanan hikayelerini anlatmaya başlıyor. “Aslında Balat’a yerleşmek fikri eşimin. Türkiye’ye yerleşmeye karar verdik. Eşim televizyonda Balat’ı görmüş çok sevmiş.”

“Çok sevdim,” diye söze karışıyor Milena Rampoldi. “Beni çok etkiledi, yani tarihi bir yer. Mecidiyeköy’e gidiyorum ne yapıyorum orada; burada evleri seviyorum, sokakları seviyorum. Balat’ta bizim Almanya’da görmediğimiz çok normal bir hayat yaşanıyor. Dükkanlar, insanlar çok normal; her şey. Mesela burada terzi var. Mesela bir kör giderken biri koluna giriyor, onu karşıya geçiriyor. Camide bir ihtiyar tesbihiyle huzur içinde. Burası yaşanması bir yer benim için.”

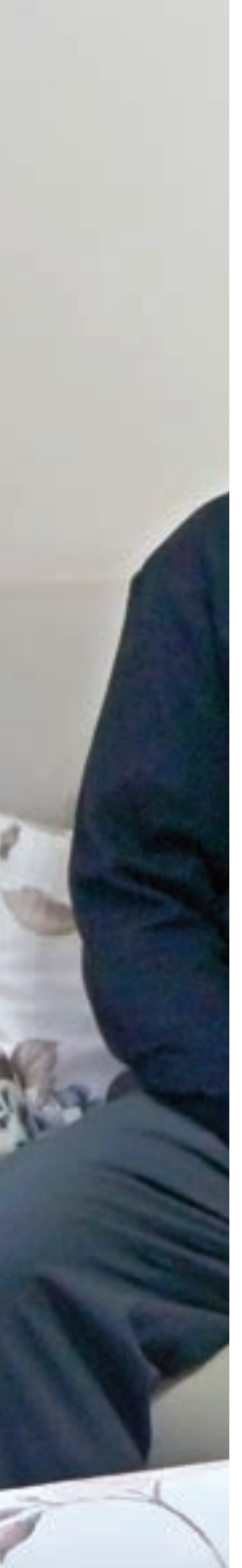
“Burada herkes birbirini tanıyor”

“Çok araştırdık İstanbul’u, buradaki mahalle yaşantısını İstanbul’un başka bir semtinde bulamayacaktık. Burada herkes birbirini tanır. Ben yokken kapıma birisi gelse, komşularım bana rapor verir. Sokakta herkes birbirinin çocuğunu tanıyor.”

Aygun Uzunlar’ın Balat’ı tanımlaması böyle.

Zamane telefonuyla kaydedilmiş bir videoda Balatlı çocukların oyunlarını izletiyor bize. İçlerinde Leyla ve Zehra’nın da bulunduğu yaklaşık on çocuk kocaman bir halka oluşturmuşlar. Balatlı çocuklar “Yağ satarım bal satarım. Ustam ölmüş ben satarım” diyerek İstanbul’un en meşhur sokak oyunlarından birisini oynuyorlar.

Aygun Bey anlatmayı sürdürüyor: “Çocukluğum Almanya’da geçti. Türkiye’de az zaman geçirdim aslında. Anneannemin, babaannemin yanına gelmişim çocukken. Köln’de yaşadım, Almanya’da. Orası Türklerin çok fazla yaşadığı bir bölge. Orada okula gittim. Sonra Türkiye’ye gelip Kabataş Erkek Lisesi’ni bitirdim. Üniversiteyi kazandım ama gitmedim. Almanya’ya dön-

*Leyla sekiz,
Zehra altı,
Taha ise beş
yaşında*

düm. Sonra dışardan okudum üniversiteyi. Pedagoji bölümünü bitirdim. Bu arada eşimle tanıştım. Kendisi o zaman çevirmendi. Çeviri üzerine bir şirketin sahibi olduk. Panasonic, Sony gibi şirketlerle çalıştık. 20'ye yakın bayimiz vardı. Şu an yatırımcılık yapıyorum. Apart olarak kiraladığım iki binam var. Vodina Caddesi'nde otel yaptırıyorum şimdi bir tane. Bitmek üzere. Gerçi turist de gelmiyor, uğraşyoruz ama." Leyla sekiz, Zehra altı, Taha ise beş yaşında... Kucaklarında evin kedisi. Hızla odaya giriyorlar. Annelerinden alınan İtalyanca komutla birlikte geldikleri hızla odadan uzaklaşıyorlar.

"Evde durmadılar, sokakta oynadılar"

"Geçen yaz tatilinde bir yere gitmedik. Üç ay evdeydik. Mutlulardı. Evde durmadılar, sokakta oynadılar. Mahalledeki diğer çocuklar gibi Kuran Kursu'na gittiler. Çok mutlulardı. Belki bu yaz da aynısı olur. Günümüzde çok az yerde görülecek bir şey bu. Gerçi ilk geldiklerinde parkta dayak yediler, korktular. İnsanların biraz vahşi bir yönü de var burada."

Söz dönüp dolaşıp İtalyan asıllı ince uzun Milena Rampoldi'ye geliyor. Konuşurken sürekli gülümsüyor. Sıradan bir anne değil o. Dokuz dil biliyor; ilgi alanı kültürler ve dinler arası diyalog. Bu alanlarda dört mastırı ve bir doktorası var. Kitap da yazıyor. Bir yandan da

Almanya'da açtıkları dernekleri ProMosaik'in internet sayfasıyla ilgileniyor. Milena Rampoldi, Gazze'de yaşayanlardan çok etkilenmiş ve bu alanla ilgilenmeye başlamış. Afrika'da kölelik, kadına sünnet ve kadın haklarıyla da ilgili. Türkiye'de her şeyin politik algılanmasından şikayet ediyor. Giyimden, konuşmaya bir algı yaratıldığını belirterek, "Bahriye Üçok feminist bir müslüman. Ben onun kitaplarını çevirerek müslüman kadınların yapabileceklerini vurgulamak istiyorum, kadın hiçbir zaman ikinci planda olmamalı. Biz bu çalışmalarını Avrupa için de yapıyoruz. Orada müslüman kadınlarına değer verilmiyor."

Çayların biri gidip biri geliyor. Odanın her bir tarafına antika bir saat yerleştirilmiş. Çocuklar bir koşu tutmuşlar evin içinde. Leyla, Zehra ve Taha....

Anneleri yarı Türkçe yarı Almanca konuşuyor: "İslam feminist bir din ama erkekler bunu kötüye kullanmış, Kadın evde oturduğu için. Kadın içeride, erkek dışarıda. Ama haklar aynı. Dışarda olan içeride olana baskı uyguluyor. İslam aslında çok aktif ve sosyal bir din. Ama kadın sosyal hayatın içinde olursa diye korkuluyor. Bu boş ve cahil bir yaşam olur."

Balat'ı terkederken ağızımızı lezzetli bir köfteyle tatlandırıyoruz. Yanına soğanlı piyazlarımızı ismarlarken ziyaret ettiğimiz ilginç ailenin hayatını konuşuyoruz aramızda.

Yazı ● irena içios (İAHA)
Fotoğraflar ● MİHA-İAHA Fotoğraf Grubu

Haliç'i pat patladık

BALAT'TAKİ SVETI STEFAN KİLİSESİ'Nİ GÖRMEYE GİTTİK. AMA DÜŞÜNDÜĞÜMÜZ GİBİ OLMADI, KİLİSEDE RESTORASYONA BAŞLANMIŞ VE ÖYLECE BIRAKILMIŞ, BAHÇESİNDE İN ÇİN TOP OYNUYORDU. GERİSİN GERİYE DÖNECEK HALİMİZ YOKTU. HEMEN ORACIKTA KÜÇÜK BİR TEKNENİN KAPTANIYLA AYAK ÜSTÜ BİR PAZARLIK YAPTIK. 40 YILDAN BERİ HALİÇ'TE YAŞAYAN MURAT ÇALIŞIR MOTORUNU PAT PAT DİYE ÇALIŞTIRDI.

Tam arkamızda İstanbul'un silueti; Ayasofya, Topkapı Sarayı, tepelerdeki cami minareleri... Murat Çalışır konuşuyor: "Eskiden Haliç çok kötü kokardı ama artık kokmuyor." Haliç'in eski halini ikide birde tekrarlıyor. "Artık balık da yakalıyoruz. Bakın eylülde çingene palamutları gelecek, sonra lüferlerin izini süreceğiz."

Güleç bir adam kaptan. "Bizim aile Rize'den buraya göç etmiş. Hâlâ çaylarımız var orada, bana her yıl çay gönderirler paket paket." Sonra yine ekliyor: "Bak koku alıyor musun?"

Küçük teknesini sol kıyıya yanaşık götürüyor. Anlıyoruz ki, Haliç'in doğal canlıları martılar ve karabataklar. Karabataklar tünedikleri yerler üstünde kanatlarını açmışlar ve sanki fotoğraf çektiriyorlar. Martılar beyaz, karabataklar ise adı üstünde kara...

Balat tepelerinde İstanbul'un ilginç yapılarından kiremit rengiyle Fener Rum Lisesi yükseliyor. 1881 yılında Mi-

mar Perikles Dimadis tarafından Fransa'dan ithal edilmiş malzemeler kullanılarak inşa edilmiş. Bu devasa kırmızı tuğladan inşa edilen bina zaman zaman da Kırmızı Kale olarak isimlendirilmiş. Bizim gibi bir tekne turundaydysanız, görkemli binayı görmemeniz mümkün değil.

Balat bir zamanlar İstanbul'un karakteristik bir Yahudi mahallesiymiş. Sermet Muhtar Alus "İstanbul Kazan ben Kepçe" kitabında Balat'tan söz açarken şöyle der: "Balat'ın şimdiki hali eskisine nisbetle güllük, gülüstanlık sayılır. Aman yarabbi, ne berbad, pis kokulu, daracık daracık sokakları vardı." Yazı, Akşam gazetesinde 1939 yılında yayımlanmıştır.

Ya şimdi Balat... Bir rehber kitapta Balat için "Saraydan Nostaljik Sokaklara" başlığı atılmış. Yazının spotu şöyle: "Aslında bir atölye burası. Fotoğraf sanatını öğrenmek isteyenlerin uğradığı, profesyonelce poz vermeyi öğrenmiş çocuklarla ilk fotoğrafların çekildiği yer. İstanbul'u solumak istiyorsanız mutlaka bir gün Balat sokakların-

*Haliç martıların,
karabatakların,
balıkçıların bir
mekanı*

da kaybolun ("İstanbul Hakkında Her Şey"; Saffet Emre Tonguç, Pat Yale).

İşte Eyüp... Eyüp sırtlarındaki Pierre Loti bizi yukarıdan selamlıyor. Pierre Loti'nin çevresi mezarlıklarla kaplı. Yukarıdan inen mavi-beyaz teleferik vagonu, aşağıdan yukarıya çıkan ile selamlaşıyor. İstanbul'un en kutsal türbesi Eyüp'tedir ve Hz. Muhammed'in Bayraktarı Eyüp Sultan anısına yapılmıştır. İşte deniz kıyısında Osmanlı Ordusu için fes üreten Feshane...

Biz bir pat pat ile denizden dolaşıyoruz Haliç kıyılarını, onun için sahilden gördüklerimizi anlatmalıyız size. Balıkçıl kuşları da Haliç'in ileri sularında karşımıza çıkıyor. İncecik uzun boylu kuşlar. Bir şeyin üstüne çıkmışlar, heykelvari bir görüntüleri var. Balıkçıl kuşları İstanbul'a pek çok anı bırakmış tarihi köprünün üstüne de tünemişler. Eski köprü Sütlüce ile Eyüp arasına yerleştirilmişti. Kaptan bize su akımını önler diye köprünün kapalı tutulmadığını anlattı. Eski İstanbul'da evi barkı olmayan insanlar köprünün altını mekan eylemişlerdi, onlara "köprü çocukları" denirdi. Şimdilerin köprü altı çocuklarıyla göz göze geldik.

"Bak" dedi Rize kökenli kaptan. "Şu gördüğün bina mezbahaydı. Haliç'in bu kesimi kıpkırmızıydı, hayvan kesiminden dolayı. Şimdi gördüğün şık bina "Haliç Kongre Merkezi." En göze çarpan özelliği ise kuleleri. İnşa edildiği 1923'te buzdolabı olmadığı için buzhane olarak kullanılmış. Mezbahanın ön cephesi korunarak bugünkü haline kavuşturulmuş.

İsterseniz bir kez daha "İstanbul Kazan Ben Kepçe"nin yazarı Sermet Muhtar Alus'a bakalım: "Sütlüce'de Süt Membar diye bir Rum Köyü varmış. İsim oradan gelme." Ama bugün Sütlüce'deki bir müze Türkiye'nin bir özeti gibi. Kaptan müzenin sahiline yakın geçiyor. Müzede Ayasofya, Sultanahmet Camii, Haydarpaşa Tren İstasyonu, Boğaz Köprüsü, Artemis Tapınağı, Sumela Manastırı, İshak Paşa Sarayı'nın maketlere dönüştürülmüş halleri sergileniyor, maket halleri gerçeklelerine çok yakın, çok başarılı maketler bunlar.

Daha önce de söylemiştik; Haliç martıların, karabatakların, balıkçıların bir mekanı. Nereye baksanız onlar, Haliç'in suları onlarla kaplı... Şimdi Hasköy sahillerinde-

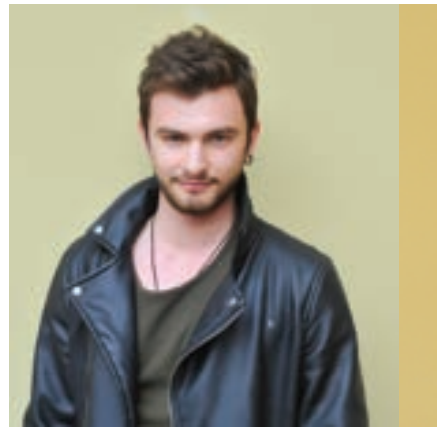
yiz. Haddimi aşarak soruyorum yazımda: "Rahmi M. Koç Müzesi"ni dolaştınız mı? Bence İstanbul'da ölmeden görülmesi gereken müzelerden biri. Pat pat eden tekemiz bir zamanlar İstanbulluları deniz üzerinde taşımış güzelim Fenerbahçe vapuru. 1953 Glaskow doğumlu vapur, müzenin sahiline çapa atmış. Ona bitişik Uluç Ali Reis denizaltı 1944-2004 yılları arasında görev yapmış, dünyanın en uzun hizmette kalmış denizaltısı. Sahilden görünmez ama Sultan Abdülaziz'in saltanat vagonu da içeridedir. Daha neler neler; Daimler ve Rolls-Royce'a kadar ne kadar çok otomobil de içeridedir.

"Siz üniversite öğrencisiniz, neden Santral İstanbul'dan söz açmıyorsunuz," diye kızmayın bize! Bir zamanlar 1914'ten 1952'ye kadar İstanbul'a elektrik sağlamış Silahtarağa Santrali artık Bilgi Üniversitesi'nin içinde bir Enerji Müzesi. Ziyaretçiler kontrol odasını da görebiliyorlar.

Başlama noktasına pat patlıyoruz. Kasımpaşa şurada, ne çok yıl ne çok tersane burada Osmanlıya gemi üretmiş, şimdilerde koskocaman binaların içinde in cin top oynuyor. Martılar için güzel sakin mekanlar. İncir ağaçları, osuruk ağaçları (İstanbulca) her yeri sarmış... Balat sahiline doğru pat patlıyoruz.

Gezimiz bir saat kadar sürdü. Teknemiz iskeleler içindeki Bulgar Kilisesi önüne bağlandı. Herkes birbirine Haliç'i içerden kadim semtleriyle dolaşmak için söz verdi. Sıcak, hayır çok sıcak bir gündü ama pat patlamamıza değmişti...

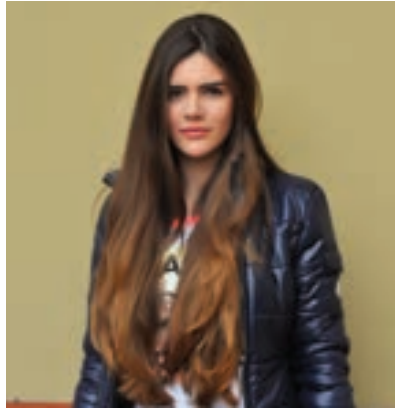

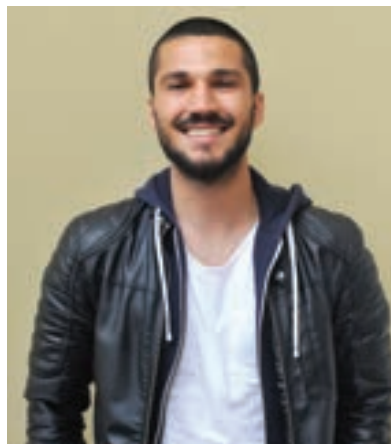
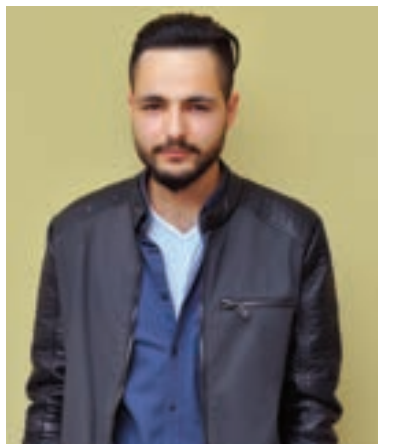
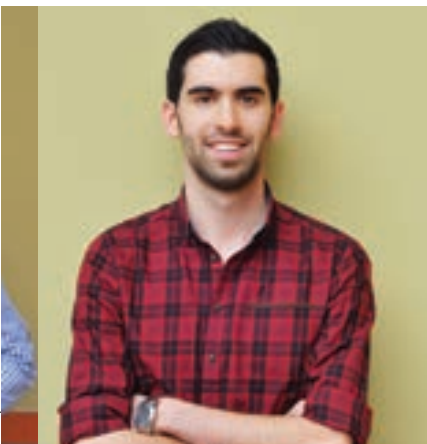
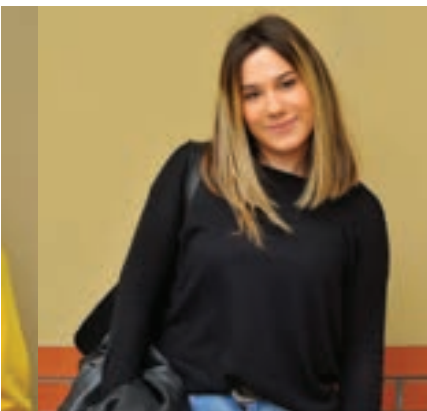
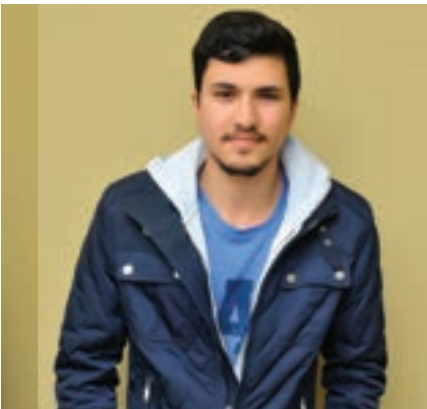
BİZ

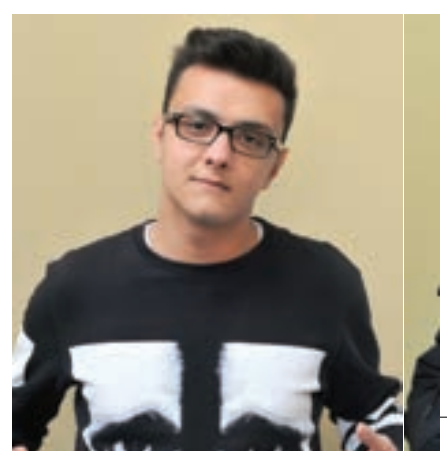
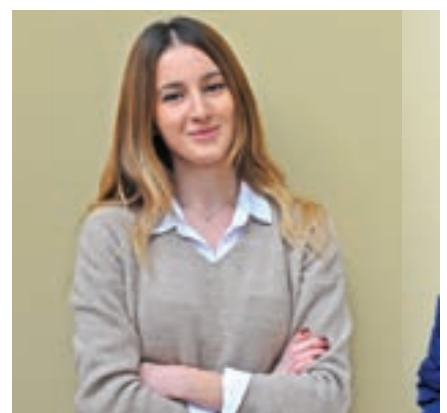
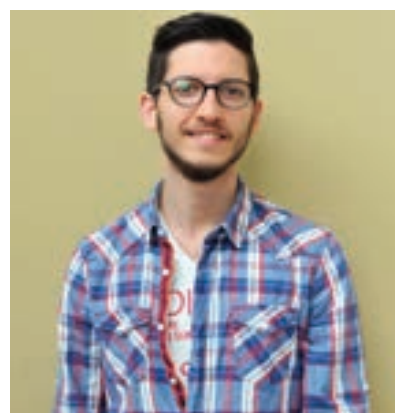
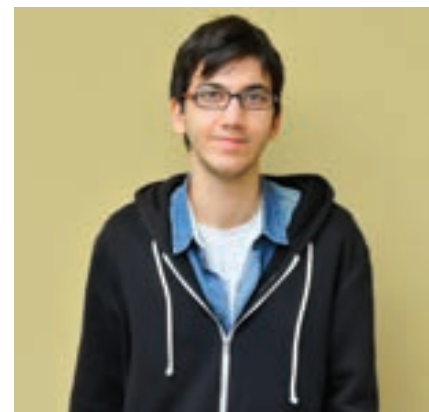
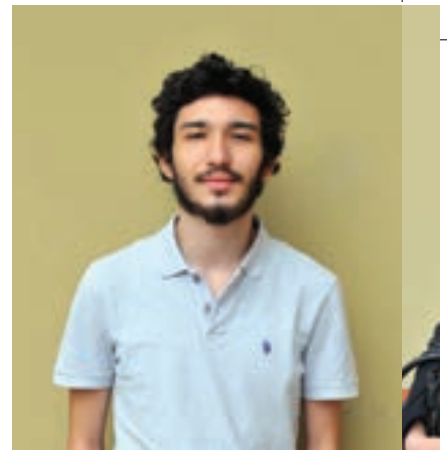

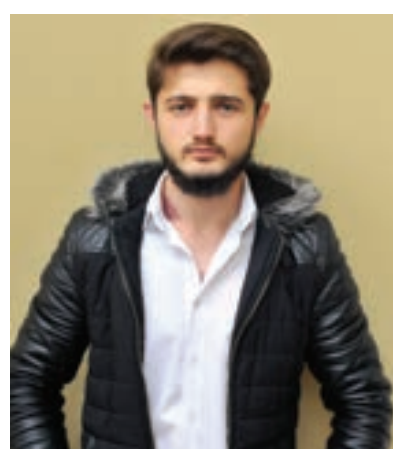
DERSTE FOTOĞRAFI ANLATAN ÖĞRETİM GÖREVLİSİ TAHTAYA ROLAND BARTHES'İN CAMERA LUCIDA KİTABINDAN BİR ALINTI YAZDI. "PORTRÉ FOTOĞRAFI KAPALI BİR KUVVETLER ALANIDIR. BURADA DÖRT GÖRÜNTÜ REPERTUVARI KESİŞİR, BİRBİRİNE KARŞI KOYAR, BİRBİRİNİ ÇARPITIR. MERCEK ÖNÜNDEKİ BEN, AYNI ANDA: OLDUĞUMU SANDIĞIM, BAŞKALARININ OLDUĞUMU SANMALARINI İSTEDİĞİM, FOTOĞRAFÇININ OLDUĞUMU SANDIĞI VE FOTOĞRAFÇININ SANATINI GÖSTERMEK İÇİN KULLANDIĞIMDIR." SONRA ÖĞRENCİLER SINIFTAN DIŞARIYA ÇIKTILAR, FOTOĞRAF MAKİNESİNİ EN SEVDİKLERİ ARKADAŞLARINI ÇEKMEK İÇİN KULLANDILAR.

Yazı ● Sibel Doğu (İAHA)
Fotoğraf ● Samet Sertan İnce (İAHA)

“Depremle yatıp depremlerle kalkıyorlar”

İSTANBUL BOĞAZI'NIN
KANDİLLİ SEMTİNDE BİR
TEPEDEYDİK. HAFİFTE
BİR YAĞMUR YAĞIYORDU.
ÇEVREDE YEŞİLİN BİNBİR TÜRÜ
HÜKÜM SÜRÜYORDU. HİÇ
ABARTMIYORUZ, CENNETTEN
BİR KÖŞEDEYDİK. TAM
OLARAK SÖYLERSEK; HER
TÜRLÜ YER SALLANTISINDA
VATANDAŞLARIN ORADAN
GELECEK AÇIKLAMAYI BEKLEDİĞİ
BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ KANDİLLİ
RASATHANESİ VE DEPREM
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ'NDEYDİK.

Rasathanenin girişinde bir taştan tabela karşılıdı bizleri. Taş tabelanın üstüne rasathanenin adı ve kuruluş yılı kazınmıştı. 1868'de kurulan Kandilli Rasathanesi, 31 Mart olayları (12 Nisan 1909) sırasında tahrip edilince Maçka'ya, daha sonra da matematikçi ve astronomi bilimcisi Fatih Gökmen tarafından 1911 yılında halen bulunduğu yer olan Kandilli'ye taşınmış.

1982 yılında Boğaziçi Üniversitesi'ne devredilen rasathane bünyesinde; deprem mühendisliği, jeodezi ve jeofizik anabilim dalları, astronomi, meteoroloji laboratuvarları bulunuyor.

Karşımızda Jeofizik Mühendisi ve Sismolog Dr. Kıvanç Kekovalı oturuyor. Ondan, beklenen İstanbul Depremi konusunda konuşmasını istedik.

"Evet biz de beklenen İstanbul Depremi için buradayız. Merkezimiz 24 saat çalışıyor. Kampus içindeki lojmanlarda ikamet eden arkadaşlarımız da var. Acil bir deprem anında hemen buraya ulaşıyorlar."

Bulduğumuz birimin adı "Bölgesel Deprem ve Tsunami İzleme Değerlendirme Merkezi". Önlerinde bir depremin büyüklüğünü ölçmek için kullandıkları ekranlar var. Bir ekranda Kuzey Anadolu Fayı'nın geçtiği yerleri ayrıntılı olarak görebiliyorduk. Bir harita da tüm dünyada deprem açısından riskli bölgeleri gösteriyordu.

Bizim merakımız, acaba önceden depremi anlayabiliyorlar mıydı?

"Üzerinde bulunduğumuz yer kabuğu hareket halinde. Türkiye tektonik olarak hareketli bir levhada. Burada bulunma amacımız, bir deprem meydana geldiğinde hızlı bir biçimde depremin parametrik verilerini hesaplamak. Yeri, büyüklüğü, derinliği gibi. Bu veriler deprem anında gerçek zamanlı olarak bize geliyor. Bizim bulunma nedenimiz bu. Depremin şiddeti ve büyüklüğünü saptamak."

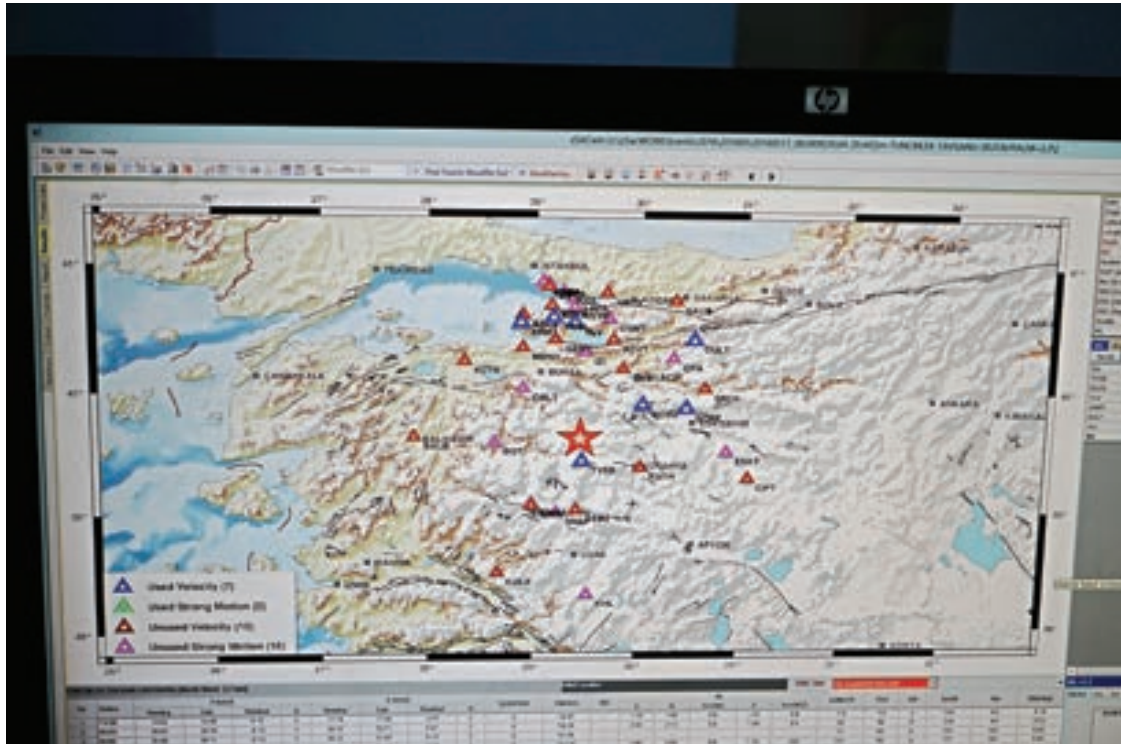
"Günde 30-40 deprem oluyor"

Biz deprem gözleme odasında konuşurken bahar ve yağmur hükmünü sürdürüyordu dışarıda. Resmen oksijeni koklayabiliyorduk. Öyle temiz bir hava vardı. Buna alışık olmayan bünyemiz yavaş yavaş yorulmaya

Rasathanenin girişinde bir taşın tabelanın üstüne rasathanenin adı ve kuruluş yılı kazınmıştı

başlamıştı. Bir yandan da kurum içindeki geleneksel koşu yapılıyordu. Biz açık camdan arada bir koşan insanlara bakarken, Dr. Kıvanç Kekovalı konuşmasını sürdürüyor:

“Günde yaklaşık 30-40 deprem kaydediyoruz. Yılda da 17.000-18.000 civarı deprem oluyor. Vatandaş bunların çoğunu hissetmiyor. Çünkü hepsi belirli bir şiddetin altında kalıyor.”

Kıvanç Kekovalı, biraz da birimin çalışma düzeninden söz ediyor:

“Türkiye’de 235 deprem istasyonumuz var. Daha çok topolojik açıdan önemli noktalara yerleştirdik. Yerleşim birimlerinden ve gürültüden uzak, dağlık ana kayalar üzerine konumlandırdık. Deprem anında burarlardan merkezimize sinyaller geliyor, cihazlarımızdaki dalgalarda bir titreşim oluyor. Büyük bir dalga geldiğinde biz de endişeleniyor ve korkuyoruz, bir yerlerde can kaybı yaşanacak diye.”

Giderken ona şu soruyu sorduk: “Sizin evinizde bir dep-

rem çantanız var mı?" Verdiği yanıt bizleri çok da şaşırtmadı (!). Olmadığını söyledi. Hepimiz gülüştük. Toplum olarak bu konudaki bilinçsizliğimizden söz ederken söz Japonya'ya geldi. Japonya'da bulunmuş Kıvanç Kekovalı. Bizlere, oradaki disiplinden söz ediyor: "Japonya'da kaldığın otellerde bile başucunuzda bir deprem çantası bulunur. Daha ilkokulda başlıyor o bilinç. Gerçi onlar da 2011'deki tsunamide çok kayıp verdiler. Hazır olsan da bazı şeyleri engelleyemiyorsun. Sonuçta, doğaüstü bir olay. Ama bu önlemleri göz ardı etmek anlamına gelmemeli."

Türkiye'nin en eski teleskopu

Kandilli'deki esas amacımız enstitünün deprem birimini ziyaret etmektir. Ama ziyaretimizi gerçekleştirmemizde bizlere yardımcı olan Enstitü Sekreteri Aylın Koç'un tavsiyesiyle, gelmişken Astronomi ve Meteoroloji Laboratuvarlarına da uğruyoruz. Biz sanmıştık ki, enstitü küçük bir binadan ibarettir. Ama büyük bir arazi içinde patika yolda ilerliyoruz. Binalar birbirinden uzak yerlerde. Yeşillikler arasındayız. Bir yandan koşucular koşmaya devam ediyor. Hava da serin, yağmur devam ediyor. Enstitünün güvenlik görevlisi İsmail Bey eşliğinde yola çıktık. Meteoroloji bölümü, enstitünün en eski birimi. Fatin Gökmen tarafından kurulan ilk bölüm. Bizi karşılayan

Prof.Dr. Haluk Özener

Meteoroloji Mühendisi Dr. Deniz Demirci anlatıyor: "Burası bir klima istasyonu. Basınç, sıcaklık, nem, rüzgâr gibi iklimsel elemanlar ölçülüyor. Günde 3 kere ölçüm yapılıyor. 07.00-14.00 ve 21.00'de. 5 günlük hava tahmini de yapıyoruz. Biz burada 9 mühendisiz. Yakın zamanda erozyon, sel ve kuraklıkla ilgili bir proje gerçekleştirdik. Bazı bölgelerde aşınmalar çıktı. Ayrıca; Türkiye'de, dünyada bir iklim değişikliği var. Yağışın karakteri değişti. Daha kuvvetli

yağış erozyona ve sellere yol açıyor." Meteoroloji binasında hava rasatlarının yapıldığı bir de kule vardı. Serin havaya rağmen kuleye çıkmadan edemedik. Karşımızda İstanbul Boğazı. Mavi ve yeşili birleştiren bu manzara İstanbul'da görüp görebileceğimiz en güzel doğa parçalarından. Sonraki durağımız, astronomi laboratuvarı oluyor. Laboratuvar şefi Hülya Yeşilyaprak, Türkiye'nin en eski teleskopunun geliş hikâyesini anlatıyor bizlere: "Kurucumuz Fatin Hoca 1910 yılında görevlendiriliyor, 1911 yılında da bu bina kendisine tahsis ediliyor. Meteoroloji bölümünü yenilemiş, PTT ve DDY'ye doğru zamanı bildirmek için zaman bölümünü oluşturmuş. Sonra da 1918 yılında, Alman Zeiss marka bir teleskop siparişi vermiş. Ama 1. Dünya Savaşı ve yurdumuzun işgal edildiği zor yıllar. Teleskop ancak 1925'de, Almanlarla hesaplar görüldükten sonra Türkiye'ye gelmiş. Tabii bina lazım. Bu binanın yapımına başlanmış. Bina 1933'de bitmiş, diğer binaların yapımı da iki sene sonra tamamlanmış. O zor koşullarda zamana yayılmış ama teleskop sonunda buraya yerleştirilip deneme gözlemlerine başlanmış. Sistematik gözlemler ise 1943'de dördüncü müdürümüz Muammer Dizer döneminde başlamış." Biraz da, tarihi teleskopun bulunduğu odayı anla-

talım. Karanlık bir yer ve ahşap, hareketli bir tavanı var. Tavan kalın bir halat yardımıyla açılıp kapanıyor. Her şey tarih ve eski kokuyor burada.

“Bir deprem bekliyoruz”

Gitmeden Enstitü Müdürü Prof. Dr. Haluk Özener’i de ziyaret etmeden olmaz. Kısıtlı bir zamanı var ama yine de bizleri ağırlıyor. Çaylarımızı içerken konumuz yine deprem oluyor.

“İki kere iki dört eder” diyor Haluk Bey. “Bir deprem bekliyoruz evet. Bir fay hattı var, tarihsel dönemde depremler olmuş ve yenileri de olacaktır. Deprem zararlarının azaltılması için bilim insanlarından çok

karar vericiler konuşmalı. Önlemler alınmalı.” Haluk Bey, 17 Ağustos 1999 depreminde bir bilim insanı olarak yaşadıklarını şu şekilde anlatıyor: “Ben o zaman araştırma görevlisiydim. Amerika’da doktoramın son aşamasındaydım. Çalışma konum da tam depremin olduğu bölgedeki yer kabuğu hareketleriydi. Doktoramı sunduktan sonra deprem oldu. Hocam da, ‘Git tekrar ölçüm yap. Dediklerin çıktı mı bakalım’ deyince doktoram bir sene uzadı.” İstanbul’un en güzel tepelerinden birinde geçirdiğimiz gün sona erdi. Deprem konusundaki bilgilerimizi çoğaltamadık ama bir deprem olduğunda burada neler yapılacağını gördük.

“Burası bir klima istasyonu. Basınç, sıcaklık, nem, rüzgar gibi iklimsel elemanlar ölçülüyor”

“Bahtımızın efendisi olmalıyız, yoksa o efendimiz olur”

YAZGILARI BAŞTAN ÇOCUK FELCİYLE ÇİZİLMİŞTİ ADİL ERUÇAR VE YEŞİM ERUÇAR'IN. AMA AYNI YAZGI ONLARI BİR AŞKLA DA BİRLEŞTİRMİŞTİ. BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORLARDI YAŞAMLARI BOYUNCA FAKAT İŞLERİ ZORDU. BU GÜÇ YOLUN ÖYKÜSÜNÜ ONLARDAN DİNLEDİK.

“Ben dokuz aylıkken Adil ise üç yaşından itibaren bedensel engelli hayatımızı devam ettiriyoruz,” diye başladı Yeşim Eruçar... Karşımda tekerlekli sandalyede oturan bir kadın ve bir erkek. Elleri birbirlerinin ellerinde, gözleri birbirlerinin gözlerinde... Tekerlekli sandalyelerini daha da bir yakınlaştırıyorlar. Ses kayıt cihazımın düğmesine basıyorum, Adil Eruçar'ın sesi titriyor, “Yeşim Hanım başlasın,” diyor.

“13 senedir dernekte görev alıyoruz. İkimiz de çocuk felci geçirdik. Daha önce de söylediğim gibi ben dokuz aylıkken Adil ise üç yaşından itibaren bedensel engelli hayatımızı devam ettiriyoruz. Çok uzun yıllardan beri dernekte olduğumuz için, Adil 2003'ten beri tekstil bölümünde. İkimiz de çeşitli bölümlerde aktif olarak görev alıyoruz.”

Ataköy'de bulunan Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği'nin tekstil bölümünde iki omurilik felçlisinin bir

roman tadındaki evlilik hikayesini dinliyoruz.

“Bu aşk nasıl mı başladı? Valla Adil Bey beni ilk günden beğenmiş,” diyor Yeşim Eruçar şiddetli bir kahkaha atarak.

“Her şeyin başlangıcı o gülümsemedir”

Konuşmaya Adil Bey dahil oluyor.

“O gün atölyede ütü yapıyordum. Yeşim Hanım ‘Evde de ütülerini siz mi yapıyorsunuz?’ diye sordu. Yok, ben evde ütü yapmam dedim. Böylece aramızda bir gülümseme gitti geldi. İyi ki de olmuş o gülümseme. Her şeyin başlangıcı o gülümsemedir.”

Yeşim Abla etkili bir kahkaha daha atıyor, “O anda nasıl gülmüşsem.” Atölyeyi bir gülümedir alıyor. Yeşim Hanım anlatmaya devam ediyor:

“8 senedir evliyiz. Başta çok meşakkatli bir evlilik oldu. 4,5 sene savaş verdik. Daha doğrusu mücadele ettik

“Ev zaten bahçe katında. Çekyatın boyunu arabanın ölçüsüne göre ayarladık”

diyeyim. Bir hocamız vardı ‘savaş verdik kelimesini kullanmayın, şiddet içeriyor’ derdi şimdi o geldi aklıma.” Tatlı bir gülümseme yerleştiriyor yüzüne... “Tabii ki sevgi güçlüyse her engeli aşıyor. Siz daha çok gençsiniz... Hani sevgiler yaşayabilirsiniz, hayatınızda iniş-çıkışlar olabilir ama sevgiye ve karşındakine önce güvenmek gerekiyor. Yani çok zorluklar çıkabiliyor ama yılmadan mücadele etmek gerekiyor. Bahtımızın efendisi olmalıyız dedik, yoksa o bizim efendimiz olur dedik.”

Bir gülümseme yüzünü sarıyor.

“Tabii bu konuda Adil Bey benden biraz daha çekim-

serdi. Benim engelim çok daha ağırdı. Dernekle tanışmadan önce yatağa bağımlıydım. Annemin yardımıyla hayatımı devam ettiriyordum. Hiçbir zaman tek başıma kalamıyordum. Fakat dernekle tanışıp neler yapabildiğimin farkına vardıktan sonra baktım ki benden çok ağır engelli arkadaşlarımız birçok şeyi başarabiliyor ve onları baz alarak ben de gayret göstermeye başladım. Çok azimliydim. Hayatta her zaman zoru seçerdim. Dernekle tanıştıktan sonra hayatım birebir değişti. Yüzde 90 şeklinde.... Aktif bir birey haline geldim. Düşünün tüketici durumundan üretici konumuna geçtik. Burada her şeyi yaptığımı gördükten sonra neden evlenmiyorum dedim. Kader defterini yeniden yazabilseydim, kendime gönlümce bir başka hayat seçerdim, ama yapacak bir şey yoktu.”

“Ben evliliği hiç düşünmemiştim”

Söz dönüp dolaşıp verdikleri mücadeleye geliyor. Adil Eruçar’ın yüzünü bir gerilim kaplıyor.

“Ailelerimizin durumu kısıtlıydı. Ben derneğe başlana kadar evliliği hiç düşünmemiştim. Yeşim’in ailesi izin vermedi. ‘Yapamazsınız, 15 günde sen geri gelirsin, el alem ne der? İki engelli ne yapacaksınız?’ dediler.”

Yeşim Abla o anda söze giriyor:

“Ben hep Adil’e şunu derdim, ‘Biz bir girişimde bulunalım Allah bize yardım edecek.’ Hep buna inanmışımdır. Ben engelli maaşı alıyordum, Adil Bey de sadece asgari maaş. Bunun dışında hiçbir gelirimiz yoktu. O zamanın parası 475 TL’ye kiraya çıkıyoruz. Elektrik, doğalgaz, faturaları düşününce cesaret edemedik.”

Adil Ağabey devam ediyor:

“Biz evi tutmuştuk. Evin içine eşyalar bile konmuştu. Üç ay eve kira ödedik. Belki ailede yumuşama olur diye. Denedik ama olmadı.”

Yeşim Eruçar’ın gözleri doluyor, “İnanır mısın her gece ağlamaktan gözlerim su toplardı. Düşünsene altı ay boyunca sevdiğini göremiyorsun. Telefonda ben ağlıyorum o ağlıyor... Ben olayı ilk babama açtığımda babam tamam dedi. Ama annem onu vaz-

geçirdi. Bir gün hastane dönüşü annemler erkek kardeşime kız istemeye gitmişlerdi. Arkadaşımın kucağında ağlayarak eve gittim. Bugün bu iş ya olacak ya da bitecek dedim. Kaderimin kaptanıyım dedim yaa. Adil'i arayıp bizim için hazırladığı eve gittim."

"Kaçma durumu da böyle yani" diyor Yeşim Abla gülererek. "Ben de kendim bindim taksiye gittim eve, akşam da Adil Bey ile annesi ve babası kendi evimde beni istemeye geldiler, ardından da imam nikâhımız kıyıldı. Bir baktım ertesi güne evlenmişim..."

"Peki düşününüz ne zaman oldu?" diye soruyorum meraklı gözlerle bakarak. Yeşim Abla: "Nikâhımız 14 Temmuz'da Bahçelievler Belediye Başkanı Osman Develioğlu tarafından kıyıldı. Çok kalabalıktı. Benim akrabalarım yoktu. Dayım, kardeşlerim ve sadece annem gelmişti. Babam gelmemişti... Ben gelin odasındayken bana 'Annenler geldi' dediler. Resmen bütün vücudum titriyordu. Hani gelinle damadın ilk çıktığı zaman oluyor ya o esnada annemle göz göze geldik ve annem o anda bayıldı. Nikâh kıyılacak ama ben sürekli annemi merak ediyordum. 'Annem nasıl, iyi mi? Annemi daha sonra acile kaldırdılar. Fotoğraflarda bile o tedirginliğim çıkmış."

"Evlilikte çığır aştık"

"İnanığımız yolda hiçbir zaman pişman olmadık. Evlilikte çığır aştık. Bizden sonra bir sürü evlenen engelli oldu" diyor Yeşim Abla, o mutluluğu da zaten gözlerinden belli oluyor.

"Devlet size herhangi bir yardımda bulunmadı mı?" diye soruyorum. Soruma cevap veren ilk Adil Ağabey oluyor. "Evet, Büyükşehir Belediyesi beyaz eşyalarımızı tedarik etti. Derneğin de bayağı bir faydası oldu." Ardından Yeşim Abla ekliyor: "Bir de 300 TL kira yardımı yaptı. Bu arada yatak odamızı da Metin Şentürk aldı."

Peki, evin dizaynını kendinize göre nasıl ayarladınız? Adil Ağabey cevap veriyor: "Ev zaten bahçe katında. Çekyatın boyunu arabanın ölçüsüne göre ayarladık. Yeşim bir kolunu kullanamadığı için daha rahat geçsin diye. Lavaboya da birkaç aparat tak-

tırdık. Mutfak tezgâhını alçalttık, yemekleri daha kolay yapabilmesi için. Bunun gibi şeyler..."

"Birbirinizi birer cümleyle anlatır mısınız?" Yeşim Abla, "Can" diyor ve arkasından ekliyor: "Yine dünyaya gelsem yine onu seçerdim." Adil Ağabey söze giriyor, "Çok güler yüzlü olduğu için 'Güleryüz' derim," diyor.

"Son olarak insanlara vermek istediğiniz bir mesaj var mı" diyerek son sorumu soruyorum. İlk sözü Yeşim Abla aldığı gibi son sözü de yine o alıyor: "Okumak her şeye çözüm değil. İnsanlar empati yapmayı öğrenmeliler. 'İnsan olmak' çok farklı bir şey. Hiç tanımadığın biri yere düştüğünde o acıyı hissetmeliyiz. Topluma yararlı olan insan her zaman kendine de yararlıdır. İlla ki bir yerlere katılıp zoraki gönüllülük yapmanıza gerek yok. 3430'a ATS yazarak akülü tekerlekli sandalye kampanyasına 5 TL bağışta bulunabilirsiniz. Bu bile bir gönüllülüktür. Bizler zoru başardık imkânsıza az kaldı."

“Saçlarımı çok özledim”

KANSERLİ ÇOCUKLAR KOĞUŞU... SERVİSTE YATAN HER ÇOCUĞUN ANNESİ YANINDA. EVLERİNDEN, AİLELERİNDEN UZAKTA EVLATLARINI YAŞATMAK İÇİN HASTANE KÖŞELERİNDE DİRENİYORLAR.

Sızıya sesleneceğim bugün. Tam beş gündür düşünüyordum o odaya nasıl gireceğim, hangi kelimeleri döneceğim kalbimden, o acıyı nasıl anlatacağım? Düşünüp durdum, durdum ve düşündüm. Kanserli çocukların koğuşuna girecek onların anneleriyle dünyalarına tanıklık edecektim.

Kalabalıklar içinden sıyrılıp heybemde boş ve kifayetsiz cümlelerle hastane kapısından atıyorum adımlarımı usulca. Hacer Hanım karşılıyor beni Çapa Onkoloji Servisi kapısında. Kemik kanseri 14 yaşındaki Ayşenur'un annesi Hacer Hanım. Elimde uçan balon servisin kapısından içeriye giriyorum. Bir ilaç kokusudur sarıyor etrafımı. Oldum olası sevemedim ya bu kokuyu. Tam karşımda 5 oda, her odada 3'er çocuk ve yanlarında dağ yürekli anneleri. Garip bir uğultu sarmış odaları ve bir o kadar garip bir sessizlik.

Ayşenur'un karşısına oturuyorum. Gözleri ıslık ıslık bir genç kız. Başlıyoruz hasbıhale. Elimde bir sarı uçan balon Ayşenur'a uzatıyorum.

“Yaşını bilmediğim için balon almıştım Ayşenur, olsun bundan sonra ne istersen sana onu alırım.”

“Peki ne istersin?”

İlaç kokulu odayı kısa bir sessizlik kaplıyor. Zeytin gözlü Ayşenur gözlerini gözlerime dikiyor.

“Saçlarımı çok özledim bee Aişe.”

“.....”

“Saçlarımı özledim. Saçlarımın bir an önce uzamasını istiyorum. Yeniden saçlarımı taramak, örmek, yeniden ayna karşısında durmak istiyorum. Arkadaşlarımı istiyorum. Yeniden onlarla gezmek, dolaşmak, görüşmek istiyorum. Başka da bir şey gelmiyor aklıma.”

Pamuk şeker gibi bir istekti bu aslında. Ellerim titremeye başlamıştı. Allah biliyor ve görüyor ya boğazım düğüm düğüm ne diyebilirdim ki. Gözleri parlıyordu, umutluydu, bu hastalığı yenecekti. Bir kere yenmişti yine başaracaktı. Kanser şimdi akciğerine sıçramıştı ameliyat olmayı bekliyordu.

Umut dolu gözlerini bir sis kaplıyor. Yüzü bir anda ekşiyor. Ellerini karnına bastırıyor.

“Ben hayatım boyunca bu kadar acı çektiğimi hatırlamıyorum. Bazen ağrılar çok şiddetli oluyor. 21 günde bir buraya geliyorum kemoterapi için. 10 gün boyunca hastanede yatıyoruz. Burası da benim ikinci evim gibi artık.”

Ayşenur, titreyen sesiyle konuşmayı sürdürüyor. Odanın kapısında dağ gibi kadın beliriyor. Ayşenur'un annesi Hacer Hanım dağ gibi dikiliyor karşımıza. Bir o kadar yorgun, bir o kadar mahmur gözleri. Onca yük yüklemiş omuzlarına. Her şeye rağmen o da direniyor hayata. “Ben annelere babalara seslenmek istiyorum,” diyor gelir gelmez: “Dimdik dursunlar”. Bir sandalye çekip yanıma ilişiyor.

“Arkadaşlarımı istiyorum. Yeniden onlarla gezmek, dolaşmak, görüşmek istiyorum”

“Kızımızın hastalığıyla çok şeyler atlattım,” diyor. “Acı geldi mi, tek tek değil, cümbür cemaat gelir” demiş ya Shakespeare. Hacer Hanım bir yandan Ayşenur’un hastalığı ile diğer yandan eşinin psikolojik rahatsızlığıyla nasıl mücadele ettiğini anlatıyor. “Eşim psikolojik rahatsızlığa yakalandı. Kendisini 4. kattan aşağıya attı. Hem bir yandan eşimle ilgilendim. Bir yandan Ayşenur ile... Tüm bunlar karşısında bir annenin kendini bırakmaması lazım. Anne bıraktığı zaman baba tek kalıyor. Baba bıraktığı zaman anne tek kalıyor. Onun için birbirlerine destek olsunlar. En önemli şey bu.” Hiç bir kimseden tek destek görmediğini vurguluyor. O anlattıkça ben karşısında kendi içime bir kez daha gömülüyorum. Gözlerim doluyor, ağlamamak için direniyorum. Ayşenur kocaman bir gülümseme ile bana bakarak anlatmaya devam ediyor: “Ben gülmeyi unutmuştum. Yeniden gönüllü anneler sayesinde gülüyorum. Çok büyük destekleri oldu bize, ak-

rabalarımızdan alamadığımız desteği gönüllü annelerden aldık. İlk kanser olduğumda herkes bana ölecekmişim gibi bakıyordu. Ama kurtulanlar var. Çok ağır zamanlar geçirdim. Yürüyemiyordum. Annem beni sırtında taşıyordu ama şimdi daha iyiyim ve daha da iyi olacağım.”

Arkamı dönüyorum 4 yaşındaki Baran’ın annesiyle göz göze geliyoruz. Pür dikkat kesilmiş konuşulanları dinliyor. Baran’ın yatağa düştükten sonra hastalığını farkettiğini söyleyen annesi, umutsuz konuşuyor. Baran’ın beyindeki tümörün ameliyatla alınma şansı yok. “Umutsuz Vaka” diyorlarmış.

Annesi umutsuz konuştuğu bir kez daha düşüyor omuzlarım. Çığlıklarla sükut biriktiriyorum yeniden. Ben Baran’ın fotoğraflarını çekerken, o da benim fotoğraflarımı çekmeye çalışıyor. Minik elleri titriyor. Annesi ona umutsuz baktıkça benim canım yanıyor. Neyin tesellisini vermeliyim diye düşünürken serviste bulunan çocukların oyun odasına geçiyorum.

Tüm anneler toplanmış beni bekliyor.

Serviste yatan her çocuğun annesi yanımda. Ne zorlu bir mücadele değil mi ? Evlerinden, ailelerinden her şeyden uzak evlatlarını yaşatmak için direniyorlar hastane köşelerinde. Kiminin gözü yaşlı, kimi yılmış, kiminin elinde tespih, dualar düşmüyor dillerinden; öyle ya da dua en büyük ilacımız diyorum koca yürekli meleklerle. Takdiri ilâhi bu da geçer, bu da geçecek elbet...

Dört yaşındaki Muhammed Veysel’in annesiyle konuşmaya başlıyorum. Veysel halsiz ve yorgun bakışlarla çizgi film izliyor. Yumuşak doku kanseri Veysel, çenesinin altında çıkan küçük bir beze sonrası Siirt ve Gaziantep’deki hastanelerde kendisine teşhis konulamamış. İstanbul’a gelmişler ailece. 6 aydan fazladır da Veysel’in tedavisi için geçiçi bir hayat sürmeye çalışıyorlar. Veysel’in annesi çocuğunun hastalığı boyunca 4 yaşında olmasına rağmen her şeyin farkında olduğunu anlatıyor.

“Her kıza saçlarını kestir diyor. Kemoterapide kendi saçları döküldüğü için benim de saçlarımı kestirmemi istedi. Babası ve abisi de onun için saçlarını kestirdi. Sadece o mutlu olsun diye. Babaannesine bile yanına gidip sen de saçlarını kestir demiş. Bunlar gerçekten çok zor süreçler. Herkese dayanma gücü versin Rabbim.”

*Veysel halsiz
ve yorgun
bakışlarla çizgi
film izliyor*

Veysel'in eskisine göre tedavilere cevap verdiğini de kaydeden anne, her şehirde çocuk onkoloji servisi bulunması gerektiğini sözlerine ekliyor. Doğuda İstanbul'daki gibi imkânların olmadığına dikkat çeken bu fedakâr anne, Doğu şehirlerinde de ilgili doktorların, onkoloji servisinin mutlaka açılması" diyor. Ben yine susuyorum. "İnşallah" başka diyebilecek kelime kalmıyor heybemde. Ayak bileklerimde bir sancı, bir an önce hızla servisten çıkıp ağlamak istiyorum. Rutubetli bir ruh hali içinde dışarıya çıkmak isteyen tonlarca cümlem var, hepsi yarım, hepsi boğazımda düğüm öylece kalıyor. Arkamı dönüyorum ki bebeklerin gün yüzü hatırına karşımda 7 aylık Çınar, mimiklerinden belli acı çekiyor, ağrısı var. Gülmeye çalışırken dayanamıyor ağrılara, ağlamaya başlıyor. Servisin en küçük hastası Çınar, hemşirelerin gözdesi. Doğduğunda geçirdiği sarılık yüzünden böbreklerinde kanama oluşmuş. Bu kanama daha sonra tümöre dönüşmüş. İlk ameliyatını 3 aylıkken geçiren Çınar yumuşak doku kanseri. Kemoterapi almış, saçları dökülmüş boncuk gözlü miniğin. Çınar'ın tedavisi ve bakımında maddi zorluklarından dolayı zorlandıklarını da belirtiyor anne.

"Korktukça tutsak, ümit ettikçe özgürüz" cümlesi geliyor aklıma; korkmayın bu savaşı biz kazanacağız diyorum yine içimden bir kez daha haykırarak. Onlar savaşıyor, onlar direniyor. Tek yürek hepsi, insanların kendilerine daha anlayışlı olmasını, anlayışlı davranmalarını istiyorlar. Desteklerimizi bekliyorlar. Herkesin bilinçlenmesini istiyorlar bu hastalık konusunda. Vedalaşıyorum herkesle, dualarla, dualarımla uğurlanıyorum. Bacaklarım titriyor. Boğazım düğümlemiş. Kendimi çekemez halde hızla kaçarak uzaklaşıyorum hastaneden. Uyarıyorlar beni: "Ne olur, yazmayı unutma. Çocuklarımız ameliyata girerken kana ihtiyaç var. Sana bunu bildireceğiz. Sen de bunu sosyal medyada yakınlarına, arkadaşlarına duyur!"

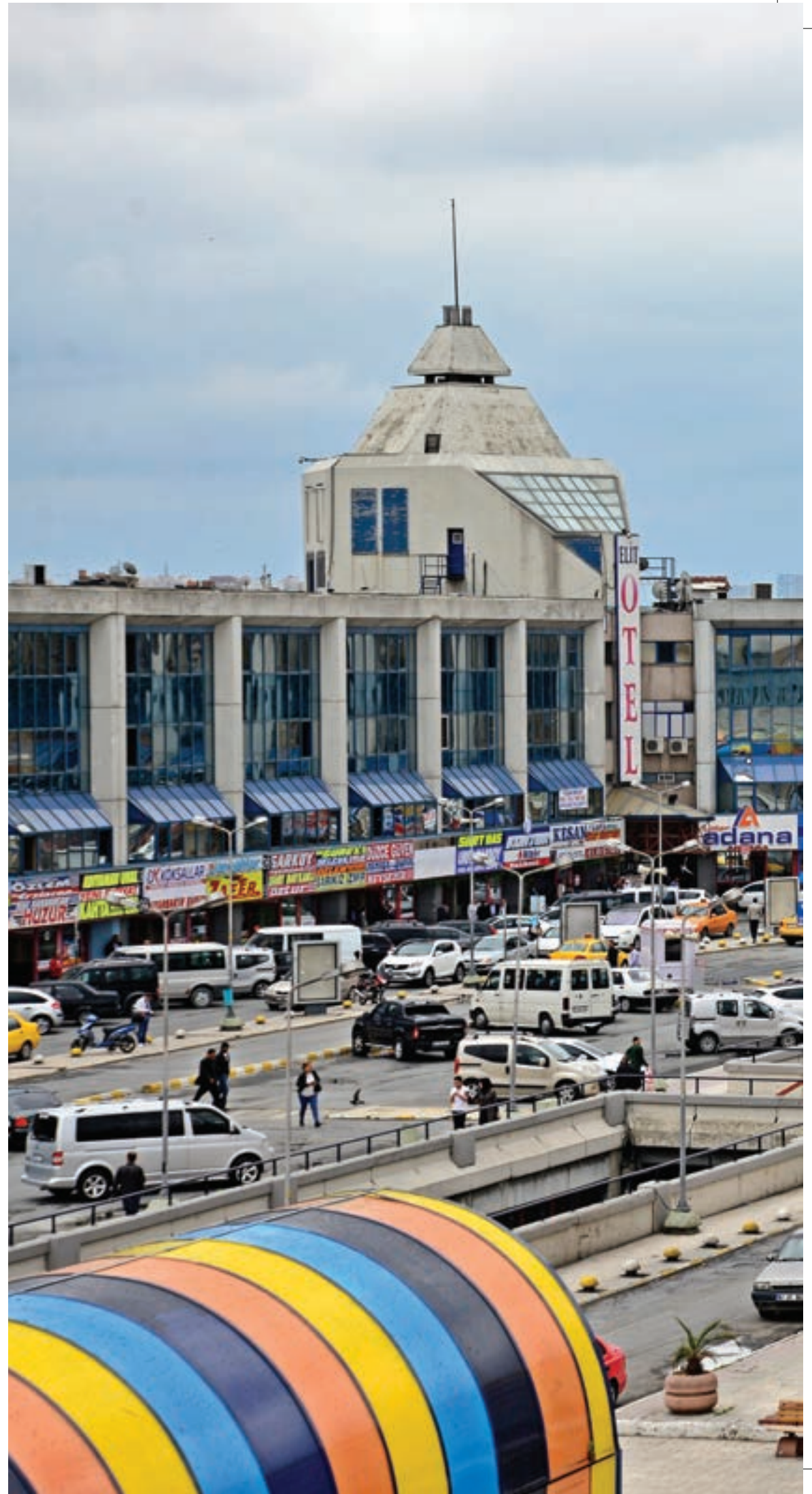
Sabrın sonu selâmet... Sabır hayra alâmet... Her şey aslına rucû eder bir gün!... Güneş doğmak için batar. Bugün de biraz öldük yaşamak için... Yaşamak taksitli ölüm ya herkes ruhundan yatırır bir parça. Bu hikâyede de unutmayın içinize bir çentik atmayı...

*Servisin en küçük
hastası Çınar,
hemşirelerin
gözdesi*

BÜYÜK İSTANBUL OTOGARI

Büyük İstanbul Otogarı, İstanbul'daki hatta Türkiye'deki ulaşımın benzetecek olursak bir Aort damarıdır. Her gün Bayrampaşa'daki otogara 2 bin otobüs, 30 bin araç ve 100 bin kişi giriş çıkış yapar. 24 saat içinde Hakkari'den Edirne'ye, Erzurum'dan İzmir'e, Türk insanı taşınıp durur. Yurt dışına giden ve gelenler de az değildir.

İstanbul Otogarı bir tek geleni gideni ağırlamaz, büyücek bir AVM gibidir. Bu AVM bizlere kıyafetten yemeğe, takıdan kuru temizlemeye kadar birçok tüketim maddesi sunar. Her şey otobüs saatinize bağlıdır.

İstanbul'dan Anadolu'nun bir köşesine giden otobüs boş gitmez hiçbir zaman. Koca bir evi döşeyecek kumaşlar, örtüler, ev eşyası otobüse tıklım tıklım yerleştirilir. Çocuklar her zaman iyi izleyicidir.

Her otobüs yürüyen küçücük bir devlettir. Temizliğiyle bakımıyla titiz şoförü ve muavini ilgilidir.

O tobüsün kalkışı için daha vaktiniz var ve saçlarınız uzamış. O zaman otogardaki berberi ziyaret ediniz...

Her otobüs şirketinin otogarda bir numarası vardır. Zamanı gelince o şirketin önüne ilgili otobüs gelir, kapılarını açar, muavini bavulları yükler ve bir telaştır gider.

Esenler'in bir köşesinde her an karşınıza Orhan Kemalvari bir roman karakteri çıkabilir, şaşırmayın.

Artık İstanbul kosko-
caman bir Anadolu
köyüdür.

Baba evine döneceksiniz. En iyisi kestirmeden küçük bir altın almaktır. Burası otogardaki tek kuyumcu.

Hayat her daim otogarda atar durur. Kaptanlar ve muavinler de otobüslerinin başına geçtiklerinde düzenli görünmek isterler. Ütüçüler onlar için vardır...

Otoğarlar hep düşüncelerin keşiştiği yerlerdir. Hep bir var olma, hayat kurma, yitirilenin arkasından üzülmeye ve gelecek üzerine düşünülür durulur.

Yazı ● Bahadır Başaran
Fotoğraflar ● İAHA Fotoğraf Grubu

KUZGUNCUK'TA YAŞAMIŞ OLAN
TİYATRO SANATÇISI UĞUR YÜCEL
ŞÖYLE HATIRLIYOR BÜYÜDÜĞÜ
BOĞAZ SEMTİNİ: "BİR RUM
CENAZESİ GEÇERKEN ANACAD-
DEDEN, BÜTÜN CADDELER
BOŞALIRDI. HERKES ŞAPKASINI
ÇIKARIR, CEKETİNİNİN DÜĞMESİNİ
YA DA ÜSTÜNÜ BAŞINI DÜZELTİR
VE HAZIR VAZİYETTE CENAZENİN
GEÇİŞİNİ İZLERDİ. ARKALARINDA
ÇOK KALABALIK KORTEJ; TÜRKÜ,
RUMU, ERMENİSİ... HERKES
ÇÜNKÜ ORADA HANGİ DİNDEN
İNSANIN ÖLDÜĞÜ DEĞİL, KİMİN
ÖLDÜĞÜ ÖNEMLİYDİ."

*Kuzguncuk
herkesi bağrına
basar*

Kuzguncuk üç dinin insanının koyun koyuna yaşadığı bir semt

Kuzguncuk üç dinin insanların koyun koyuna, can cana, yan yana yaşadığı bir semt olmuştu. Öyle ki sahildeki anayolun kenarında cami, Ermeni kilisesi, Musevi sinagoğu da yan yana, kol kola duruyorlardı. Bize bugün bu hoşgörüyü en iyi anlatacaklardan biri Kuzguncuk Camii imamı olmalıydı. Kapısını çaldık, karşımıza sanki bir imam değil de bir matematik öğretmeni çıktı. Sesi, bakışı, ses tonu daha çok bu dünyaya yakışan biriydi. 25 yıldır Kuzguncuk'taymış.

"Üç dinin içiçeliği hâlâ sürüyor burada. Yandaki Ermeni kilisesinin papazı Aram ile görüşürüm. Sinagoktaki arkadaşları, görevlileri tanırım, görüşürüm. Aramızda hiçbir sorun yoktur, çat kapı gider kilise ve sinagogtaki görevlilerle görüşürüm."

Cami imamı Aydın Vatan'a Kuzguncuk semtinin 25 yılda nasıl bir değişikliğe uğradığını da sorduk. Hiç düşünmeden hızlı hızlı coşkulu bir şekilde anlattı. Es-

kiden namaz çıkışlarında ancak iki saate kadar eve ulaşıyormuş, şimdiyse eve gidişi beş dakikayı buluyor. Namazdan çıkışta Gazeteci Fahri Amca ile başlıyormuş hasbıhale. Sonra Bakkal Hafız'a, sonra Minik Pastanesi'ne uğrarmış, sonra sıra Fırıncı Sabahattin'e gelirmiş. Berber Muzaffer'de verilen mola uzun sürermiş, haydi oradan Eczacı İlknur Hanım, kasap ve mahalle terzisi Bülent Ağabey. Anlayacağınız Boğaz'daki eski çingene vapuru gibi bir oraya bir buraya uğrayarak evine gidermiş imam ama o süre beş dakikaya inmiş şimdilerde.

İstanbul Boğazı'nda Anadolu ve Rumeli semtleri karşılıklı olarak birbirlerini süzerler. Kuzguncuk'un tam karşısını bir panoramik fotoğraf olarak görürsünüz. Sırasıyla Dolmabahçe Sarayı, Çırağan Sarayı, Galatasaray Üniversitesi, yanında Kabataş Lisesi, biraz ileride bir heykel gibi duran Ortaköy Camii vizöre takılıyor. Boğazın suları akıntılıdır, işte güçlü bir akıntı

Karadeniz'den Marmara'ya doğru akıp gidiyor. İskelede oturan bir genç adam elindeki kitapla denize dalıp gitmiş. Anılarını düzene koymaya, sanki önemli kararlar almaya gelmiş duruyordu.

İskeleyi İstanbul'un ünlü meyhanesi İsmet Baba tamamlıyor. Meyhanenin garsonları çipuraları, levrekleri ayıklamaya oturmuşlar. Sabahın bu saatinde bizimle konuşurlar mı, konuşmazlar mı, bir deneyelim. Kemal Altınay ve Yusuf Üstündağ lafı sırasıyla konuşuyorlar: "Burası Boğaz'ın ünlü beş restoranından biridir. Buraya her kesimden insan gelir. Sanatçıların pek sevdiği bir mekandır. Buranın deniz mahsulleri çok ünlüdür, işte lakerdası, işte çirozu. Pilakisi de meşhurdur."

İnsan denizin üstündeki bu ünlü restoranının çalışanlarının nerelerden geldiğini merak ediyor. Kastamonululardan oluşan bir ekipmiş. İstanbul'un balık satanları Erzincanlı, midye dolmacıları Mardin'den gelmedir ya, anlı şanlı İsmet Baba çalışanları da Anadolu'nun Kastamonusundan gelmişler ve İstanbul Boğazı'nın kıyısına bir lezzet atölyesi kurmuşlar.

Kuzguncuk'u dolaşırken belirli bir süre sonra başka dünyada bulunduğunuzun farkına varıyorsunuz, devasa çınar altındaki Çınaraltı Kafesi de o dünyanın bir küçük parçası. Adamın biri oturmuş Eski Yunanca çalışıyor. Rehber olarak çalışıyormuş Gazi Ünsal.

"Bana göre biraz değişmiş olmasına karşın, Kuzguncuk koskoca şehrin içinde bir köydür. Burada herkes bir birbirini giyabende olsa tanır. Herkes birbirini bilir. Diyelim ki bugün Kuzguncuk'a taşındınız, sizi hemen içine alır. Herkesi de kabul eder. Muhafazakar bir insan da gelse kabul eder."

22 yıldır burada yaşıyormuş, çok karma bir yermiş Kuzguncuk; bunlar kendilerine ait mekanlarda toplanırlarmış. İcadiye Caddesi'nden yukarıya doğru yüründüğünde ne çok insanla selamlışılırmış. Kuzguncuk'un en önemli özelliğinin yeni gelenleri içine almasıymış. Böylece semt zenginleşiyormuş.

"Bu özellik eskiden Ortaköy'de de vardı. Ama yitti gitti. Orada artık kimse kimseyi tanımıyor, o güzelim semtin artık ruhu kayboldu. Kuzguncuk'a gelen insanlar belli bir süre sonra birbirlerini tanımaya ve bu sem-

tin ruhunu oluşturmaya başlıyorlar."

Boğaz'dan yukarıya doğru uzanan caddenin adı İcadiye Caddesi. Kafeler, lokantalar, sanat galerileri, kilise, ne varsa Kuzguncuk'un ruhunu oluşturuyorlar. Başka bir semtte var mı bilmiyorum. Semtin göbeğinde koca bir alan, adı Kuzguncuk Bostanı. Küçük alanlar insanlar, eğitim kurumları tarafından ekilip biçiliyor. Dedi ya burası Kuzguncuk...

Sonra bostanın ortasında Selvinaz Teyze çantasından paskalya çöreklerini çıkararak bize dağıtmaya başladı. Babasının ruhu için dağıtıyormuş. Yaşı altmış küsur gözükmüyor ve Kuzguncuk'ta büyümüştü. Dedi ki: "Bizim ailemiz Rizeliydi, babam kaptandı. Beni buraya Rize'den kundakta getirdiler. Evladım, biz Rumlarla içiçe büyüdük, burada evlerin kapıları kapanmazdı, bir sorunumuz olduğunda insanlar merak eder sorarlardı. Biz tok olanı da bilirdik, aç olanı da bilirdik."

Öfkeliydi, "Size rastladım öfkem biraz geçti," dedi. Neye öfkenmişti, sormadık, besbelli bugünkü dünya hallerine öfkeliydi, eski günlerini arıyordu besbelli, Kuzguncuk'ta bir zamanlar Rumlara ait bostanın ortasında.

Kuzguncuk'ta yaşayan Can Yücel'den söz etmeden olur mu! Kuzguncuk'ta yaşarken sağlık sorunları yüzünden nemden kaçmış ve Datça'ya göç etmişti. Çınaraltı Kafe'nin duvarlarında resimleri, şiirleri. Bir şiirinde,

"Öyle parçalandım ki ömrümde

Sevgiyle öfke arasında,

Sevgimi öfke vurdu

Öfkemi sevgi kaçırıldı

İçim parçalandı arada

Bi de bigün baktım gökyüzüne bi bayram gecesi

Bi kestane fişeği açmış yedi rengimden

Yağıyor çocukların üstüne

Kuzguncuktan ayrılırken koca şehirde hâlâ bir köy gibi yaşayan Boğaz semtinden ayrılıyorduk. Ne çok yerden gelmiş gelinler damatlar güzelim evler arasında, zakkumların altında birbirlerine iyi gününde ve kötü gününde hayat sözleri veriyorlardı.

Uçuşan yeleler içinde bir kadın

ERKEK HAKİMİYETİNİN AĞIR BASTIĞI ATÇILIK SEKTÖRÜNDE YILLARINI ATLARA VERMİŞ BİR KADINI TANIMAYA GİDECEĞİM. ARALIK AYININ SOĞUK GÜNLERİ... KOCAELİ'NİN AKMEŞE'YE BAĞLI BİR AT ÇİFTLİĞİNDE GECEYİ GEÇİRİYORUM. ERTESİ SABAH 04.00'TE AYAKTAYIM. ATÇILAR İÇİN GÜN ERKENDEN BAŞLAR. BİR YANDAN ERKENDEN GİYİNİYORUM, ÖTE YANDAN BU ÖYLE HERKESİN ÜSTESİNDEN GELECEĞİ BİR TEMPO DEĞİL DİYE DÜŞÜNÜYORUM.

Babam yanımda, saat 05.00... Hava daha aydınlanmamış, yola koyuluyoruz, sisten göz gözü görmüyor. Baykuş sesleri dışında çit çıkmıyor. Kirazoğlu köyü, Uzunçiftlik, Köseköy'ü geçtik; bir tabela: "Dikkat geyik çıkabilir!"

İşte Kartepe Hipodromu. Saat 05.30. Hava daha karanlık, gün yavaş yavaş ışıyacak. Padokta tatlı bir telaş. Kat kat giyinmiş seyisler 20 kadar atı her sabah yaptıkları gibi kenter öncesi gezintiye çıkarmış. Bu gezinti yaklaşık 40 dakika sürüyor, daha sonra jockeyler gelip atları seyislerden teslim alıyorlar ve antrenörlerin direktifleri çerçevesinde idman yaptırıyorlar.

Saat 07.00'ye geliyordu ki, beklediğim kadın Nebahat Cankılıç sahaya girdi. 1.55 boylarında, sarı saçları beline kadar uzamış bir kadın. Yanına giderek selamlaştık. Pırıl pırıl parlayan gözleriyle, "Demek gazeteci olacaksın ha!" dedi. Ben de "Evet gazeteci olacağım inşallah," dedim.

Buraya gelmeden önce aralarında 1,5 yaş olan iki erkek çocuğunu okula bırakmış... Bu arada ilgilendiği ata seyisi eyeri vuruyor. Ben ise sabahın soğukunda titreyerek atlarla besbelli iletişimi olan bir kadını çekmeye çalışıyorum. İletişimi o kadar dikkat çekici ki, sürekli

atıyla konuşuyor. "Oğlum" diye başlıyor konuşmaya, "Oğlum" diye bitiriyor. Atı onu besbelli çok seviyor. Bizim anlamadığımız bir iletişim var aralarında. Sonra gezintisi sona eriyor, yanlarına gidiyorum, atın sıcacık nefesi insanı bir başka dünyanın insanı yapıyor.

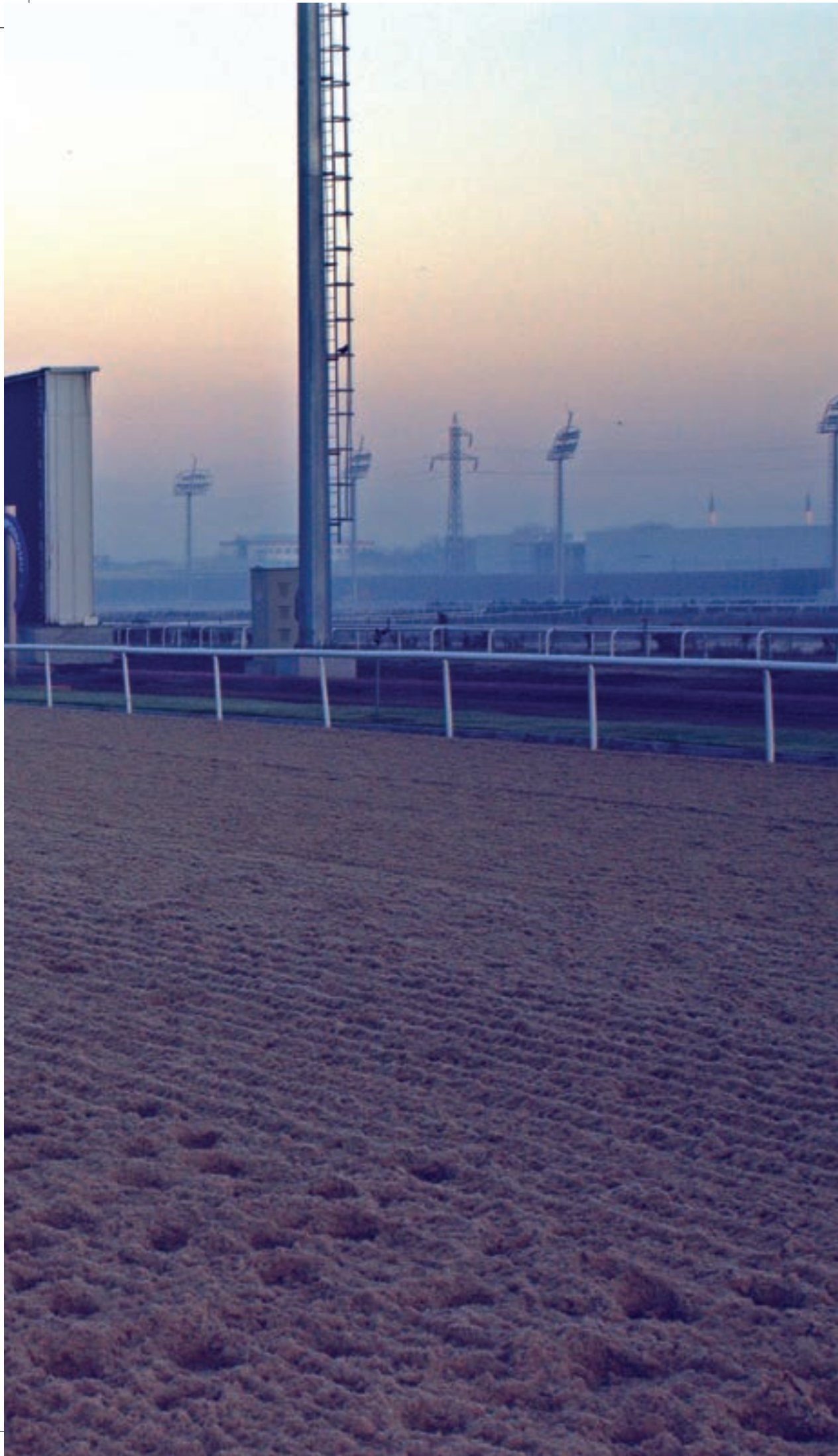
Onların dünyaları attı, atlardı. Gözleri gibi bakıyorlardı onlara. Nebahat Hanım idman pistine girmeden önce atında bir sorun olduğunu gördü, yüzü gerildi, atına bu durumda idman yaptırılmazdı. Atını gezdirirken, yüzündeki mutsuzluk okunuyordu. Atının nallarında sorun vardı. İki senedir bu atla ilgileniyormuş ve tam yarışa hazır dediği sırada bir sorun çıkıyormuş.

Sitem ediyordu atına, "Çok hainsin oğlum!" Gezinti bittikten sonra seyis arkadaşıyla atın ayaklarını birlikte yıkarlarken seyis arkadaşına uyarılarda bulunuyordu: "Sağ ayağını yıkama, mikrop kapabilir!" Böylesine özen gösteriyordu atına. Atıyla arasındaki sevgi bağı görülmecek cinsten değildi. Atını tutarken, at ise şımarıyor kadının kollarını ısırarak çekiştiriyordu. "Yeter oğlum her tarafımı yoldun!" Yıkama işi bittikten sonra seyis atı ahıra götürdü, tımara ve yemlemeye sıra gelmişti.

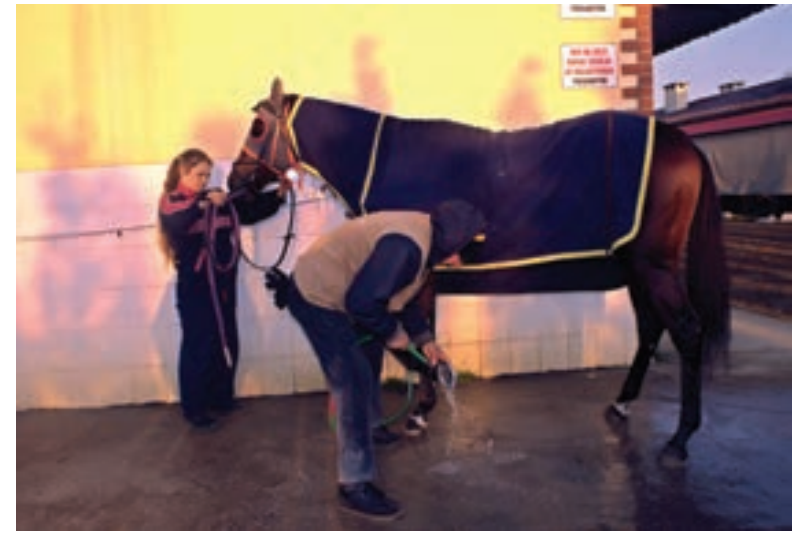
Sıra Nebahat Hanımı daha yakından tanımaya gelmiş-

*Atı besbelli çok
seviyordu onu. Bizim
anlamadığımız
bir iletişim vardı
aralarında*

ti...1970 yılında Bulgaristan'ın Silistra eyaletinde doğmuş. At sevgisi babasından kalma, o zamanlar atları varmış. Ata on bir yaşında binmeye başlamış, gülerек anlatıyor:

"Attan düşmeyeyim diye beni ata bağlıyorlardı, biliyor musun? Sonra Roza isimli atımla ilk yarışı kazandım, mahalli yarışmalarda birinciliklerim oldu."

1989 yılında yolları zorunlu göç nedeniyle Türkiye'ye, İstanbul'a düşmüş. Tek başına bir kadının atların arasında ne işi varmış, çok garipsemişler onu. Pes etmemiş, sevgi ağır basmış.

2003 yılında kendisi gibi jokey olan Ertül Cankılıç ile evlenmiş. Evlilikten Ertuğrul ve Eren adında oğulları var. Eşi, Nebahat Hanımın at sevgisi için, "Çocuklar hasta olsa doktora koşmazsın" diye takılmış. At sevgisi, yarışlar onu İstanbul, Ankara, İzmir, Adana arasında savurmuş da durmuş. Gülerек, "Taşınmaktan bıktım, bir yerleşemedik," diye yakınıyor.

Görünen o ki, bir hayat atların peşinden koşturup durmuş, ama hiç bıkmamış. Çocuklar doğduktan sonra beş yıl hipodromun kapısına bile uğramamış, sonra at sevgisi onu pistlere çağırmış.

Birinciliklerini soruyoruz. Sıralıyor, Denizhan adlı safkanı, Tuğba II'yi, Seher 23'ü, Arman Caud'u, Lime

Light'ı, Kınalı Efe'yi Enes Bey'i, İki Kardeş'i, John Carew'i unutamamış. Hele 2011 yılında Enes Bey ile idmansız kazanılan yarışı hiç unutamamış...

Hipodroma atlarla çalışmaya gelen kadınlara ilişkin düşüncesi şöyle: "Türkiye'de insanların atlarla çalışmaya başlamaları ileri yaşlarda oluyor, halbuki bu işe erken yaşlarda başlamak atla insanı bir araya getirmesi açısından avantajlı. Türkiye'de şartlar Avrupa'dakinden farklı. Avrupada atlarla kadınlar ilgileniyor, doğduklarından itibaren itina ile eğitiliyorlar. Sert karakterli atlar olsa da orada atlar daha sakin ve huzurlu ortamlarda yetiştiriliyorlar; kadınlar orada bu sektör içinde daha fazla yer buluyorlar."

"Peki yanınızda kadın seyislerin çalışmasını ister misiniz?"

"Neden olmasın. Başarılı olabileceklere şans veririm. Keşke yanındakilerin hepsi kadın olsa!"

Hipodromlarda kadın çalışanların artırılmasını istiyordu. Ona göre, bir iyi eğitim sonrasında başlangıçta daha sakin karakterli atlarla çalışmalı kadınlar. Bir kocaman hayali vardı, at yetiştiriciliği yapmak istiyordu. Gün artık iyice ışımtı. Atların dünyasındaki onca erkeğin içindeki bir kadın çalıştırıcıya başarılar dileyerek veda ettik.

Nebahat Cankılıç, 2011 yılında idmansız kazanılan yarışı hiç unutmamış

Yazı • Elena Nabi
Fotograf • İAHA Fotoğraf Grubu

Bir kısa pantolonlunun Rolleicord'la dostluğu

EĞER FOTOĞRAFLA İLGİLİYSENİZ YOLUNUZU İSTANBUL'UN GÖBEĞİNDE SİRKECİ'DE YER ALAN HAYYAM ÇARŞISI'NA DÜŞÜRECEKSİNİZ. HAYYAM ÇARŞISI ALTI KATLI BİR HANDIR. HANDA BULUNAN KIRKI AŞKIN DÜKKANDA FOTOĞRAFA İLİŞKİN NE VARSA SATILIR. FOTOĞRAF MAKİNESİ Mİ ALACAKSINIZ? BİR OBJEKTİF Mİ ARIYORSUNUZ YA DA BİR IŞIK SİSTEMİ Mİ KURACAKSINIZ? HEPSİ BU HANDADIR. FOTOĞRAF MAKİNESİ TAMİRATI DA BU HANDA YAPILIR. MURAT KEPOĞLU, TA KISA PANTOLONLU HALİNDEN BERİ FOTOĞRAF MAKİNELERİYLE İÇİÇEDİR. ONUNLA SİRKECİ'NİN ESKİ HALİNİ, MESLEĞE GİRİŞİNİ, TEKNOLOJİNİN GELDİĞİ YERİ KONUŞTUK.

1 2 yaşındaydım. Yaz tatilimi değerlendirmek için çeşitli meslek dallarında çalıştım, hatta bir tornacıda. Fakat hiçbirini kendime uygun bulmadım. Sonra babam beni Cağaloğlu'nda Atahan'da Ahmet Ağabeyin yanına götürdü. O Nikon makineleri tamir ediyordu aynı dükkanda çalışan Nazmi Kılıçer ise daha özel işlere bakıyordu. Nazmi Ağabey Türkiye'de en önemli tamircilerindendir diyebiliriz.

Murat Kepoğlu daha sonra okula gitmemiş, ama babası okuluna devam etmesi gerektiğini ısrarla söylemiş. Kepoğlu babasına bu mesleği sevdiğini ve devam etmek istediğini söylemiş. 'Çay getir götür'den başlayarak tamir masasına oturmaya başlamış.

İlk başladığımda ustanın karşısına geçer saatlerce izlerdim. Bizim meslekte temizlik çok önemlidir. Makineyi ilk açtığımızda bize temizlik yaptırılırdı, parçaları temizlerdik. Bir makineyi iyi temizleyebilersen işin birinci adımını atmış olurdun. Bir sarı bezimiz vardı, parçaları sırasıyla sökerek sırasıyla monte ederdik.

İlk tamir ettiği makine Rolleicord'muş o yüzden

Rolleicord serisini çok seviyormuş. Sonra sırasıyla Rolleiflex, Nikon F2, Canon Ftb, Nikon FM, Nikon FM2 gibi makinelerin tamirine başlamış. Bütün önemli gazeteciler dükkana uğarmış, sözelimi Uğur Mumcu'yu ve daha rahmetli olmuş pek çok gazeteciyi de hatırlıyor.

O dönemde gazeteciler en çok Nikon ve Canon marka fotoğraf makineleri kullanırlardı. Spor muhabirleri daha çok Canon tercih ederlerdi, çünkü makinenin otomatik netlik sistemi daha iyiydi. Haber fotoğrafçıları ise daha çok Nikon kullanıyorlardı. Hatırlıyorum Hürriyet gazetesi muhabirlerine bir kampanya çerçevesinde Nikon FM2'yi özel lensleriyle getirtmişti. Ardından bu kampanyayı öteki gazeteler de izlemişlerdi.

Yıllar geçmiş ve Murat Kepoğlu yollarını ustalarından ayırmış. Kasım 1996'da henüz 26 yaşındayken kendi dükkanını açmış. Meslek hayatı boyunca birçok insanı yetiştirmeye başlamış.

Biz Hayyam Çarşısı'na geldiğimizde burası izbe bir yerdi, üç dört dükkan vardı. Daha sonra fotoğraf malzemesi satanlar bu handa toplanmaya başladı-

Murat Kepoğlu mesleğin ilk yıllarında ustalarının yanında

Murat
Kepoğlu'nun
çalıştığı Hayyam
Çarşısı'nda
bütün dükkanlar
fotoğraf
malzemesiyle
dolu

lar. Şimdi kırk dükkanı geçtik. Hayyam şimdi tamamen dijitalleşti. Tabii eski makineleri de tamir ediyoruz ama nadir. Eski makineleri daha çok gençler tercih ediyorlar, diyorlar ki 'Fotoğraf uzun bir süre filmle yaşadı biz o dönemi yaşamadık, biz de o makineleri kullanmak istiyoruz'.

Ona ustalık döneminde yanında çalışanlara nasıl bir eğitim verdiğini soruyoruz.

Ben de ustalarımın öğrendiklerimi onlara uyguladım. Çok önemli bir nokta, her şeyin sırasıyla yapıl-

ması. Bir iş yaparken başka parçaları bırakıp kendi işini yapacaksın. Makineler birbirine karışmamalı. Temizlik bizim işin püf noktasıdır. Dürüstlük mesleğimizde önemlidir; fiyat konusunda bile gerekirse makine sökülecek hasar tespiti yapılacak ve fiyat öyle verilecektir.

Murat Kepoğlu fotoğrafçılıkla ilgili olarak birçok ülkeye gitmiş. Hayyam Pasajı'nı öve öve bitiremiyor. Diyor ki: 'Hayyam Pasajı'nda fotoğrafla ilgili her şeyi bulabilirsiniz. Ben dünyanın hiçbir köşesinde böyle bir mekan görmedim. Japonya'da buna benzer çarşılar gördüm ama hiçbirinde tamir atölyesi yoktu" ve sözlerine şöyle devam ediyor.

Şimdiki çocuklar hayatta bir yere varabilmek için çok okumaları gerekiyor, herkes ustalıktan başlamak istiyor. Günümüzde gençler üniversiteden mezun olduklarında işlerini dört dörtlük yapıyorlarmış, işin ustası olmuşlar gibi bir havaya giriyorlar. Halbuki biz ustalarımızdan her işin bir püf noktası olduğunu öğrendik. Bizim işte tecrübe çok önemlidir. Bu ne demektir? En kolayından en zoruna kadar iler-

leyeceksiniz. Eğer arızayı en doğru yolundan tespit ederseniz, sonuca en kolay yoldan varırsınız.

Hayyam arşısı İstanbul'un merkezinde. Önünden tramvayların biri gidiyor biri geliyor. Marmaray hemen dibinizde. Deniz birkaç adım ileride. Üsküdar'dan, Kadıköy'den insanlar akın akın geliyorlar. Eğer cumartesi günü oralardaysanız ne çok insanın Hayyam Pasajı'na girip çıktığını görürsünüz. Deneyimli fotoğrafçılar derler ki, eğer Hayyam Pasajı'nda bir şey arıyorsanız çaresiz bütün vitrinlere bakacaksınız. Esnafla tek tek konuşacaksınız.

Artık Hayyam'a gelen birçok kadın fotoğrafçı var. Turlara katılıp gezilerde fotoğraf çekmesini seviyorlar. Düğün fotoğrafçıları da çok arttı. Doğum fotoğrafçılığı da yaygın. Aynı fotoğrafçı çocuğun doğum gününden düğününe kadar ve sonrasında çekip arşivliyor. Son olarak size Hayyam'ın dünyada da bilindiğini bir kez daha hatırlatayım. Almanya'ya gittiğimde bir turist bana çarşımızı anlatmıştı. Hayyam arşısı İstanbul'u İstanbul yapan mekanlardan biridir. arşımızı çok seviyoruz.

“Biz ustalarımızdan her işin bir püf noktası olduğunu öğrendik”

“Ahıska Bir Cennetti Bizim İçin”

1944 YILINDA VAHŞİCE VATANLARINDAN SÜRGÜN EDİLDİLER, TRENLERLE HAYVAN VAGONLARINDA ASYANIN DÖRT BİR TARAFINA GÖNDERİLİRLERKEN YOLLARDA TELEF OLAN BİR MİLLETTİR, AHISKALILAR. BİR GRUP AHISKALI ÖĞRENCİ GENÇ, MİLLETİNİN BİR ZAMANLAR MUTLU GÜNLER GEÇİRDİĞİ, ŞİMDİ GÜRCİSTAN SINIRLARI İÇERİSİNDE BULUNAN TOPRAKLARINI GÖRMEYE GİTTİ. YAZI, BU KISA YOLCULUĞU ANLATIYOR.

Yolculuğum, eğitim gördüğüm İstanbul'dan başladı. Sabah otogardan Ankara istikametine giden otobüse bindim. Çok heyecanlıydım, dedelerimin doğduğu topraklara gidiyordum, yani Ahıska'ya gidiyordum. Ahıska, Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan binlerce yıllık Türk Yurdudur. Posof ilçesine yakındır ve Türkiye sınırına sadece 15 km uzaklıktadır. Heyecan ve neşe hat safhadaydı. Ta ki, İstanbul Ankara istikametine giden otobüsün plakasını görene kadar. 1944 yazıyordu ve bu rakam bizim için kara bir yılı temsil ediyordu. Plakayı görünce boğazıma kocaman bir taş bağlandı. Bir anda sürgünün canlı tanıkları ve anlattıkları geldi aklıma. Onların yaşadıklarını hissetmeye başlamıştım sanki.

“14 Kasım 1944, Ahıska Türkleri için kapkara bir tarihtir. Gece saat ikide askerler kapıyı çaldılar, bize iki saat içerisinde evi boşaltmamızı emrettiler, üç gün sonra evlerimize döneceğimizi söylediler, biz de kalın kıyafetlerimizi alarak Borjom istasyonunda toplandık. Ama hayvan vagonlarında yirmi sekiz gün boyunca Orta Asya topraklarına doğru savrulduk. Yolda ne felaketler yaşandı, ölenler mezarısız ezansız dışarıya atılıyordu, nice can gitti. Güzelim kızlar hastalıktan hayatlarını kaybediyordu.

Hamile gelinlerimiz vardı vagonda doğumlarını yapmış. Sonu gelmeyen çok korkunç bir yolculuktu. İşte bu yolculuk milletimi Orta Asya'nın dört bir yanına dağıttı durdu.” Ne olmuştu o kara günde? 1944 yılında Stalin bir emir verdi ve iki saat içinde Ahıska Türkleri hayvan vagonlarına bindirildi. Nereye gittiklerini, ne olacaklarını hiçbiri bilmiyordu. Sürgün edilecekleri yere vagonlardan hiç indirilmeden çok uzun süren bir yolculukla Orta Asya'ya sürüldüler.

Yol uzundu. Çok zordu. Çok soğuktu. Yolda insanlar bu kadar ağır şartları kaldıramıyorlardı. Tek suçları Türk olmaktı. Tek suçları yaşadıkları yerlerdi. Çünkü Stalin onları istemiyordu. Aslında bu kadar basitti mesele! Karadeniz kıyıları Türklerden temizlenmeliydi. Ahıska Türkleri o topraklarda yaşıyorlardı ve toprakları ellerinden alınmalıydı.

Bunu nereden biliyoruz? Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra açıklanan arşivlerde Stalin'in zalim politikası anlaşıldı. Ahıska Türklerinden binlercesi insan bu insanlık dışı sürgünde yolda ebediyete uğurlandı. 14 Kasım 1944 tarihinde, yaklaşık 100 bin Ahıskalı Türk vatanlarından kopararak Özbekistan, Kazakistan ve Kırgızistan'a sürgün edildi. Yaklaşık bir ay süren bu bilinmezlikte, bu

ölüme yolculukta yaklaşık 17 bin Ahıskalı kadın, çocuk hayatını kaybetti.

İkinci Dünya Savaşı'nda kahramanca savaşan ve Alman Ordusu'na geçit vermeyen Ahıskalıların ise ancak yarısı geri dönebilmişti. Savaş öncesi askere giden 46 bin kişinin yarısı kanı ile sulamıştı toprakları. Bu dramı ait olduğum millet yaşamıştı. Dedelerimiz için vatanımız bir cennetti, onlar vatanlarına dönmek hayaliyle yaşadılar hep. Benim gibi insanlar "ölmeden son bir kez Veteni görsem, Ahıska'yi özledim" gibi cümlelerle büyümüştü. Biz büyüklerimizden bu sözleri işitmiştik hep. İşte biz böyle bir gruptuk. Her daim Ahıska hasretini çeken büyüklerimizden dinlediklerimizle yetişmiş öğrencilerden oluşan bir gruptuk. Ahıska'ya Ankara'dan yola çıkacağımız grupla Gazi Üniversitesinde toplandık. Üniversitede görev alan hocalar bizimle heyecanlarını paylaştılar ve bizi yolculuğa dualarıyla uğurladılar. "Çocuklar sizinleyim, benim için de bakın Ahıska'ya" demişti Seyhan Hocam. Bu söz hiç aklımdan çıkmadı. Sürgünü görmemiş ve sürgünden onlarca sene önce Türkiye'ye göç etmiş Ahıskalı bir ailenin akademisyen kızı bizimle aynı duyguları paylaşıyordu. Ahıskalı olmak böyle bir şeydi işte. O gün belki fiziksel olarak bizimle gelemiyordu ama kalbi bizimleydi. Bizi uğurlamaya gelmişti. İşte bu duygularla yola çıktık.

Geceleyin Posof'a ulaşmıştık. Gürcistan'ın "Türkgözü" sınır kapısında Gürcistan Gümrüğü'ndeki görevliler bizi anlaşılmayan nedenlerden dolayı ülkeye almadılar. Tarih tekerrür etmişti. Yıllar önce sürgüne uğrayanların torunları olarak "dostluk ve kardeşlik" şarkıları ile gittiğimiz Ahıska'dan bir kez daha nedensiz bir yere ayrı bırakılmıştık. Posof Belediye Başkanı bizi misafir etti, geceyi bir yurttta geçirdik. Sabahleyin Posof'un muhteşem manzarası ise bizi büyülemişti. Her taraf bizi çağıran dağlarla çepeçevreydi. Sonbaharı yaşamamıza karşın doğa bin türlü yeşille kaplanmıştı. Sokakta yürürken Posoflular, "İşte sınırdan geçemeyen gençler bunlar," diye konuşuyordu. Demek ki bizi tanıyorlardı. Belki de yıllar önce dedelerimiz beraber oynamıştı buradaki dedelerle. "Kızımcan gelin, buyurun bahçemizden istediğiniz kadar alma yiğabilursuz," diye bizi davet ettiler. Konuştuğumuz Ahıska Ağzı bölgeseldi. Bu davet ise bunun en güzel kanıtıydı. Anadolu kültürünün bir parçasıydı Ahıska'm. Posof'ta tüm insanların Ahıska Ağzı'yla konuşması kendimizi evde hissettirmişti. Yabancılık çekmiyorduk. Kızlarla, bir ninenin bahçesine buyur edil-

dik. Elma ve ayvalardan yayılan koku Posof'un temiz havasıyla birleşmişti, benzersiz bir kokuydu.

Yoldaki insanlardan biri bize dedi ki: "Ahıskalılar Anadolu Türklerinin aziz bir parçasıdır. Siyasi tarih aramızda bir sınır çizmiş. Fakat bu sınır bizi ayıramaz, biz bir elmanın iki yarısıyuh, Yohari Ahıska, Aşağı Ahıska diye bölgeydi burası."

Ahıska, Türkiye sınırına 15 km, Posof'a 29 km uzaklıktaydı. Posof Çayı'nın iki yakasında yer alan Ahıska, Tiflis, Batum ve Türkiye'ye karayoluyla bağlıydı.

Türkgözü'ne ulaştınca Ahıska'nın varlığını daha fazla hissetmeye başlamıştık. Herkes heyecanını yenmeye çalışıyordu. Fakat nafileydi. Yılların özlemi, hasreti vardı içimizde en derinde bir yerlerde...

Tüm sınır kapısındaki Türk ve Gürcü görevli memurların durumdan haberleri vardı. Burhan Özkoşar'ın devreye girmesiyle sorun T.C. Dışişleri Bakanlığı düzeyinde çözülmüştü. Biz hiç beklemeden sınırı geçmiştik. Ahıska'daydık işte. Yıllar önce sürülen bir neslin torunları olarak dostluk köprüsü kurmak için gelmiştik. Yeşil tepeler birbirini izliyordu. Tabiat dağlarla bir gösteriye çıkmıştı sanki. Rengârenk ağaçlar sonbaharın güzelliklerini anlatıyordu. Ahıska'da Ahıska ağzıyla konuşmak bir başka güzeldi.

On, on beş kilometre ileride Ahıska'nın ilk kapısı olan Vale köyüne girdik. Yol boyu Orhan Faik abimiz Ahıska ve köyleri hakkında bilgi veriyordu. Bizler ise her tarafı meraklı gözlerle izliyor, gördüklerimizi kafamızda nakşetmeye çalışıyorduk. Vale'de evler seyrek seyrek sıralanmıştı. Boştular. Sürgünden sonra o evler sahipsiz kalmıştı! Yıkık dökük evler besbelli sahipsizdiler. O an içimizde hissettik herşeyi. O evler sahiplerini, beklemekteydi. Bazı yerlerde insanlar yaşıyordu ama bana çok boş bir mekan gibi geldi oraları. Ahıska'nın girişinden başlayan çam ormanlarıyla kaplı dağlar arasındaki dar vadide kurulmuş olan kaplıcalı Abastuban, Kilde, Gizde, Sinis, Gorgisiminda, Persa, Mugaret, Zigla, Agara, Sakunet, Tisel ve Temlala gibi köyler Azgur kalesine giden yolun güzergâhındaydılar.

Meshetiya ve Cevahetiya Dağları Şahlar zirvesi de bu köyleri kaplıyordu. Ahıska'nın linyit yatakları da yakındaydı. Hepimiz efkârlı, dalgın, nemli gözlerle ufka bakıyorduk. Yıllarca buraya dair cümlelerle büyümüştük ve hakikaten dedelerimizin anlattığı gibiydi buralar. Yani bir yeryüzündeki cennetti. Kasım ayında buraları böyle bir güzellik takınıyorsa kim bilir yaz nasıldır buralarda

diyor, onu hayal etmeye çalışıyordum. Rehber abimiz; "Arkadaşlar sol tarafta Ahıska Kalesi'ni görüyoruz" demesiyle birden tüm otobüs sol tarafa dikkat kesildi. "Kal'a-yı Ahıska" tüm görkemiyle solumuzdaydı. Kalbimiz gibiydi. İnsanın kalbi gibi... Kalenin ilhamıyla çarpılan bir arkadaşımız duygularını seslendiriverdi birden:

"Ahıska Kalesi yüksekten bakar,
Kür nehri Ahıska'm sinenden akar.

Senin garipliğin içimi yakar.

Damarlarımda akan kanımsın benim

Ahıska'm, Ahıska'm, Ahıska'm benim..."

Ahıska'da çoğu köyler birbirine benziyordu. Eski bir kokusu vardı. Sanki tarih kokuyorlardı. Yol boyunca Posof Çayı bizi takip ediyordu. Ahıska topraklarının en önemli akarsuyu, Kür ırmağıydı. Batıdan gelip Ahıska'ya ulaşmadan birleşen Posof ve Adıgön çayları, şehrin doğusunda Kür ırmağına karışır ve Hazar Denizi'ne doğru akardı. Yer yer düzlükler görülmekle beraber dalgalı bir yapıya sahip olan bu topraklar, sulak ve tarıma elverişliydi. Posof'ta olduğu gibi buralarda da yaylacılık geleneği vardı. Ormanlık tepelerin aralarındaki yüksek ve bol otlu vadilerde hayvancılık yapılıyordu.

Bugünün sakinleri orada yaşamıyordu. Ahıska ve çevresindeki nüfus da seyrekti. Hatta ıssız bir yer gibiydi. 1944 sürgünüyle boşaltılan köylere, zorla veya zaruretlerle gelenler dışında nüfus hareketlenmesi olmamıştı. Bölgeye iskân edilmek istenen Gürcüler gelmedikleri gibi, kasabalara da sadece Ermeniler yerleşmiş. Tarıma uygun arazileri vardı. Sürgünden önce dedelerimiz hep tarımla uğraşmış az ilerideki arazilerde. Gözlerimin önünde canlanıyordu o günler.

Osmanlı kaynaklarında "Sengistan (taşlık arazi)" olarak kaydedilen Ahıska Bölgesi'nin Doğu Gürcistan'a, oradan da Kafkaslara açılan bir kapısı olarak bilinen "Azğur (atskuri) Nahiyesi'ne ve Azğur Kalesi'ne" doğru hareket ettik. Azğur Kalesi, Ahıska'nın kuzeyinde yüksek bir tepe üstünde duruyordu. Yukarıdan köyler kuş bakışı görünüyordu. Otobüsten iner inmez çıkamazsınız dedikleri kalenin, tam uç noktasına kadar tırmandık. Biz Türk'tük, azmimizin önünde kim durabilirdi ki? Azğur'un zirvesinden büyüleyici, izlenimci bir tabloyu seyrederek gibiydik. Manzaranın esas ögesi Kür Irmağı'ydı ve sanki ayağımızın altından akıyordu. Her yer sessizce tarih kokuyordu. Buraların güzelliği şiirlere konu olacak ka-

dar vardı. Aşağıya inince rehberimiz kaleyle ilgili bilgiler paylaştı bizimle.

Programımızda "Hırtız Kalesi" de olmasına rağmen sınırdaki gecikmeden dolayı iptal edildi...

Gürcistan'a gelip de Borjom suyu içmeden dönmek olmaz dediler. Bir sonraki durağımızda Borjomi Irmağı'ydı. Mideye çok faydalı olan Borjom kaynak suyu, dünyaca ünlüydü. Üçgen bir mimarisi vardı çeşmenin ve üstü çadır şeklinde kapalıydı. Etrafına toplandık. Herkes suyu tatmak için sıraya girmişti. Su ılıktı, biraz tuzlu ekşimsi bir tadı vardı. Lezzetli değildi. Ancak tadına bakabilirdim, içilecek gibi değildi. Soğuk içince bir bardak rahatça içilebiliyormuş. "Bir bardak içmeyin hemen uykunuz gelir" dediler. Çıkışta teleferiğe bindik, tüm Borjom bölgesi ayağımızın altına serilmişti gece manzarasını izleyebilmiştik. İkinci ve üçüncü gün Ahıskalı Gençler Birliği tarafından Samtskhe-Javakheti State Üniversitesi'nde düzenlenen "Geçmişten Geleceğe Uzanan Dostluk Köprüsü" isimli konferansa katıldık. Konferansın amacı, Gürcü gençler ve Türkiye'de eği-

tim gören gençler arasında entegrasyon sağlamaktı. Buradan sürülmüş bir halkın torunları olarak gelmiştik buraya ve amacımız eski kardeşliği, dostluğu yeniden inşa etmektir. Konferans beklediğimizden daha verimli geçmişti. Gürcü öğrenciler bizi çok sıcak karşıladılar ve gelecekte birlikte neler yapabileceğimizi paylaştık. İkinci günün yarısında Ahıska merkezinde bulunan Rabat Kalesi'ni keşfettik. Kalenin büyüleyici manzarası bizi etkilemişti. Kale çok büyüktü. Kalenin tarihini anlatan olmadı. Kalenin ne zaman ve kimler tarafından yapıldığına dair bile bilgi alamadık. Osmanlı-Rus Savaşı esnasında Ruslar tarafından işgâl edildiğini öğrendik. Kalenin merkezindeki Ahmediye Camisi bu işgali yaşamıştı. Caminin içine yerleştirilmiş taş kütleler üstüne benim okuyamadığım Gürcü alfabesiyle yazılar oyulmuştu. Taşın en tepesine ise bir haç kazınmıştı. Caminin hemen yanında Djakelli Kulesi ve Ortodoks Kilisesi yer alıyordu. Yaklaşık on beş dakika yürüme mesafesinde ise girişi camiye bakan sinagog inşa edilmişti. Sinagog kapalıydı içine giremedik. Rabat Kalesi

*Dedelerimiz için
vatanımız bir
cennetti, onlar
vatanlarına
dönme hayaliyle
yandılar hep*

bu bölgenin insanların toleransını sembolize ediyor-
muş. Kalenin içi yürü yürü bitmiyor. İçinde restoran,
kafe-bar, müze, otel, eskiden beri faaliyet gösteren
medrese binası yer alıyor. Gürcü kültürünün vazgeçil-
mez sembolü şarap deposu işletiliyordu, turistler gelip
hakiki Gürcü şarabını tadabilsinler diye. En çok ilgimi
çeken ise kalenin içinde evlendirme dairesinin bulun-
masıydı.

İçimize diken diken batan, bizi Ahıskalıların tarihine
götüren ise tren yolu olmuştu. Bu tren yolu üstünde
Ahıskalıları günlerce hayvan vagonlarında taşınmış,
kimisi ölmüş, kimisi vagonlardan atılmıştı. Biz de bü-
yüklerimizin yaşadığı o kara günleri yaşıyorduk işte.
Hepimiz suskunduk, içimiz derinden yanıyordu. Tari-
himizin acıyla dolu kara günleri gözlerimizin önünde
duruyordu. Ki o tren yolunu dedelerimiz kendi elleriyle
inşa etmişti. On üç yaşındaki çocuklar bile o inşaata
ölesiye yardım etmişlerdi. Çünkü tren yolunun askere
gidenleri geri getirecek yol olduğunu düşünüyorlardı.
Nereden bilsinler ki o tren yolu üstünde ölüme taşına-
caklarını, vatan denen bu cennet topraklardan uzak
kalacaklarını. 14 Kasım 1944 tarihinin, o kara tarihin
tren yoluyla karşımızda. Acısıyla tatlısıyla, sevinciyle
hüzünüyle bu gezinin sonuna gelmiştik. Dört günlük bu
yolculuk sonucunda çok etkilenmiştik. Biz cennet bir
vatanın çocuklarıydık, Ahıskalıydık.

Kıraathanede isyan: Arda sana ne oldu!

TÜRKİYE BU MAÇI BEKLİYOR. BİRAZ SONRA İSPANYA TÜRKİYE İLE OYNAYACAK. BAKIRKÖY'DE BİR KAFEDEYİM.

Tam olarak söylemek gerekiyorsa Kartaltepe'de Huzur Kıraathanesindeyim. Bildiğimiz bir kıraathane bu. Duvarlarında Atatürk posterleri asılı. Sigaranın biri sönmüyor, biri yanıyor. Kül tablaları ağızına kadar dolu. Maç saat onda oynanacak. Kafede 9-10 kişiyle birlikte maçı izleyeceğiz... Çay servisleri başladı. İzleyenlerin arkasına doğru oturdum.

Maç başladı. İlk dakikalardan itibaren, "Şu Arda'yı neden oynatıyor hâlâ Fatih?" lafları dolaşmaya başladı kıraathanede. "Bu adam ne kadar fazla düşünüyor yere yaa, paspasçı mı bu adam?"

Maçı izleyen yaşlıca bir adam var, bir tek o ısrarla maçı izliyor. Suskun ve ısrarla... Otuzunu geçmiş bir grup ise ateşli ve tam bildiğimiz taraftar. Pas hataları yapıldıkça ana avrat düz gidiyor derler ya, öyle gidiyor. Sonra Nice'de ilk gol geldi İspanya'dan Morata'dan. "Reklamlarda daha iyi oynuyoruz galiba," diye bağıyor bir izleyici.

"Ulan bu reklam takımı mı bel!"

Çaycı herkesin önüne çayını koyarken: "Bunlar futbol-

*“Futbol bu kadar basit be!
Al ver at. Şu İspanyollara bak be, deli gibi koşturuyorlar”*

cuysa ben de oto galericisiyim.”

İlk golden sonra, sigaralar tellendirildi öfkeyle, sonra birkaç kişi yerinden kalkarak okey masasına doğru yollandı. Küfürün bini bir para.

Ama insanların içinde bir inanç var hâlâ; seyircilerin içinde maçı çevirebilmek için.

Kahvedekilerin hepsi birden sanki takımı yönetir gibi, hepsi milli takım antrenörüne ders verir gibiydiler. “Böyle takım mı yönetilir? Emre Mor’u neden oynamıyor-sun? Yahu şu çocuklar aldıkları parayı haketmiyorlar.”

Duyduklarım, her yerde başarısızlık gelince sarfedilecek laflar. Maç nedense Arda odaklıydı. Nedense Burak’a kimse laf atmadı. Nice’de Türkler Arda’yı yuh-luyorlardı, top ayağına gelince bir ısıktır gidiyordu. İspanyollar seyirciler ise Arda’ya sahip çıkıyorlardı, “Ardaa, Ardaa” diye. Onlar da bir alkış tutturuyorlardı Arda için! Suratlarda gizli bir alay vardı, kimse aylardan beri gelen “dolduruşlar” a inanmamışlardı sanki.

Sonra ikinci gol 37. Dakikada Nolito’ndan geldi. Kısa paslaşmalarla geldiler, İspanyollar böyle oynuyorlardı. Kimisi okey masasından kalktı geldi, laflar, küfürler havada uçuşuyordu.

“Ulan siz kimsiniz, yazıktır bize, adam veriyor alıyor,

kaleyi buluyor. Volkan hani iyi kaleciydi!”

Beriki: “Futbol bu kadar basit be! Al ver at, şu İspanyollara bak be, deli gibi koşturma! Emre Mor’u oynamazsan böyle olur Fatih Hocam.”

Bir tarafta okey masası, bir tarafta televizyonda İspanya-Türkiye maçı... Okey masasındakilerin bir gözü okeyde, bir gözü Selçuk’ta, bir gözü İniesta’da, bir gözü elindeki suyu fırlatan Fatih Hoca’da, bir gözü kılını kıpırtmadan oturan del Bosque’da.

“Sonra üçüncü gol... Kıraathanede herkes çöktü. Yeniden sigaralar yakıldı. Hiç kimse artık televizyon izlemiyordu. Herkes küskündü, futbolla ilgili bir şey duymak istemiyorlardı. Okeyciler önlerindeki bakıyorlardı artık. Ama biri bağırdı: “Hadi ulan dört yap şunu! Dört yaparsan kupon tutuyor. Bizim adamların poposu çok fazla kalkmış abi, koşamıyorlar artık.”

Edilen küfürleri yazmaya kalksak (yazı bu küfürleri kaldırmaz) herhalde yarım sayfa dolardı.

Sanki maç hiç oynanmamıştı, kıraathane normal haline dönmüştü. Çaycı televizyonu kapattı. Çaylar servis edidi, ağızları bıçak açmıyordu. Türkiye futbol takımının tüm umutları sona ermişti. Artık her şey, hayat eski haline dönebilirdi.

“Sonra üçüncü gol... Kıraathanede herkes çöktü”

*İstanbul
Aydın
Üniversitesi
Haber
Ajansı*

GÖZ

SAYI : 5 / 2016

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM FAKÜLTESİ HABER AJANSI YAYINIDIR.

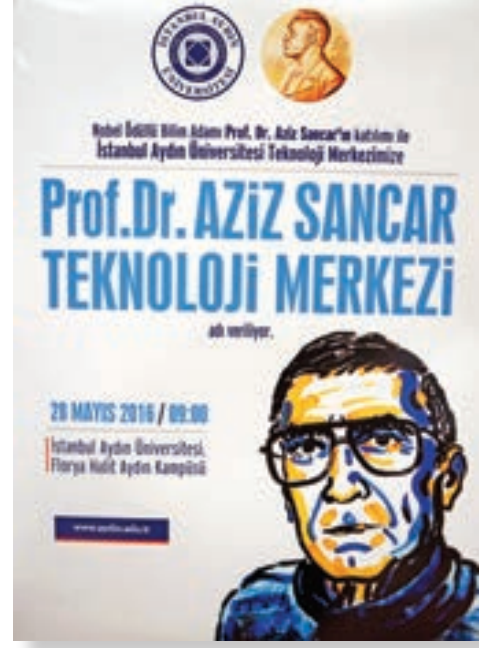

PROF. DR. AZİZ SANCAR TECHNOCENTER

Merhaba,

PROF. DR. AZİZ SANCAR'IN 2015 NOBEL KİMYA ÖDÜLÜ'NE LAYIK GÖRÜLMESİ TÜRKİYE'Yİ SEVİNCE BOĞDU. HOCAYI, İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ'NE DAVET ETTİK VE "PROF. DR. AZİZ SANCAR TECHNOCENTER" AÇTIK. ÇOK KALABALIK BİR İZLEYİCİ KİTLESİNİN KATILDIĞI GÜNDE BENİ HEYECANLANDIRAN ŞU KONUŞMAYI YAPTIM.

Çok saygıdeğer hocam, hoş geldiniz, onur verdiğiniz. Bu gururu bize yaşattığınız için bendiniz İstanbul Aydın Üniversitesi'nin Mütevelli Heyeti Başkanı olarak sizlere ve saygıdeğer hanımefendiye hoş geldiniz diyorum ve saygılar sunuyorum efendim. Elbette gururluyuz ve gururumuzun esas

kaynağı bu topraklardan yetişmiş, cumhuriyetin kazanımlarını Ulu Önder Atatürk'ü ve geçmişini daima hatırlayıp, bütün bilim hayatında onu kendisine şiar edinen bu bilim insanının nihayetinde elde etmiş olduğu başarıyı sadece kendisine, şahsına münhasır olarak değil, ülkenin tamamına, kuzeyiyle güneyiyle, batısıyla doğusuyla,

Diyarbakır'dan Trabzon'a, Edirne'den İzmir'e hepsine şamil kıldığı için ben kendilerine ülkem adına tekrar şükranlarımı arz ediyorum.

Değerli Hocam, elbette ki Nobel ödülü çok önemli fakat bu ülke 80 milyona adım atmakta olan ve dünyanın hem ekonomik hem sosyal hem siyasi hem kültürel yönden varlığını bir kez daha ispat etmek zorunda kaldığı bir dönemde bu başarınızı ülkeye hediye ettiğiniz için, bu başarınızı bizlerle paylaştığınız için en çok ihtiyaç duyduğumuz anda bizlerle beraber olduğunuz için sizlere tekrar şükranlarımı sunuyorum.

Teknoloji merkezine giderken zati halinize arz ettim; üniversitemiz şu anda Türkiye'nin en büyük vakıf üniversitesi, 38 bin öğrencisi, 4 bin uluslararası öğrencisi, 200'e yakın programı, 2 bin 500 civarında akademik personeli ile ve her yıl 'Yaşam Boyu Eğitim Merkezi'nde 10 bin ki-

“İşimiz zor, bunu biliyoruz sizler bilimde en zirveye oturdunuz, sizlerin ışığı sadece İstanbul Aydın Üniversitesi’ne değil, Türk yükseköğretimine ışık saçacağından en küçük kuşku yok”

*“Teknoloji
Merkezine
benim adımı
vermekle beni
onurlandırdınız.
Bu bana ayrı
bir sorumluluk
veriyor ve elimden
geldiği kadar
buna layık olmaya
çalışıyorum”*

şiyeye eğitim vererek ve çok güçlü bilişim altyapısıyla Türk yükseköğretiminde dünya ile rekabet edebilecek yollarda koşar adımlarla yoluna devam ediyor.

İşimiz zor, bunu biliyoruz. Sizler bilimde en zirveye oturdunuz, sizlerin ışığı sadece İstanbul Aydın Üniversitesi'ne değil, Türk yükseköğretimine ışık saçacağından en küçük kuşku yok. Bugün burada bizlerle beraber olmakla ve teknoloji merkezimize isminizi vermeyi kabul etmekle bizleri onurlandırmakla ve ışığınızdan binlerce akademisyen, binlerce öğrenci yetiştirerek o bilimin ışığında sizin yolunuzda yürüyeceğinden ben tekrar gurur duyuyorum ve umuyorum ki sizler bütün bu öğrencilerimizden, akademisyenlerimizden yardımlarınızı esirgemeyeceksiniz.

Değerli Hocam, bendeniz aynı zamanda Türkiye Sigarayla Savaş Derneği'nin başkanlığını yürütüyorum. Kurulduğumuz günden beri sizlerin de üzerinde hassasiyetle durduğunuz, insan sağlığının ve insanın 21'inci yüzyılda en büyük vebası olarak nitelendirdiğiniz sigara, tütün ve tütün mamulleri konusunda hassasiyetiniz, bu konuda bizlere vermiş olduğunuz mesajlarınız bizler için çok önemli. İstanbul Aydın Üniversitesi de bu anlamda Türkiye'de bir ilki gerçekleştirdi ve sigarasız kampüs projesini hayata geçirmiştir.

Bu anlamda da sigara konusunda vermiş olduğunuz mücadeleden, vermiş olduğunuz mesajlardan dolayı hem ülkem adına hem insanlık adına sizlere şükranlarımı arz

*Nobel Kimya
Ödülü sahibi Prof.
Dr. Aziz Sancar
İstanbul Aydın
Üniversitesi'ni
28 Mayıs 2016'da
ziyaret etti.*

etmek istiyorum. Değerli Hocam, bütün bu insanlar, bütün bu coşku sadece ve sadece sizleri dinlemek için buradalar. Onun için benim sözü fazla uzatmama gerek yok. Ne kadar çok bizlere mesaj verirsiniz, ne kadar çok ışık tutarsanız, bizlere mesaj verirsiniz, bizlere ve bu ülkenin geleceğine o kadar aydınlık tutulmuş olur. Ben bu duygularla, sizlere ve değerli hanımefendiye lütfedip bizleri onurlandırdığınız için, bu üniversiteyi şereflendirdiğiniz, bu geniş ailenin bir parçası olduğunuz için sizlere tekrar ülkem adına, üniversitem adına şükranlarımı sunuyorum ve hoş geldiniz diyorum değerli hocam.

Prof. Dr. Aziz Sancar'ın konuşması

Çok teşekkür ederim. 11 Mayıs'ta Türkiye'ye geldiğimden beri birçok üniversiteyi ziyaret ettim, birçok hocamız, öğrencimle görüştüm ve o kadar ilgiyle karşılaştım ki hislerimi dile getirmem gerçekten güç. Milletimi o kadar etkileyeceğimi düşünemezdim, bu şimdi bana büyük bir sorumluluk yüklüyor.

Sayın Dr. Mustafa Aydın ile ortak yönlerimiz bulunuyor, ikimizin de ailesinde asker kökenliler var. Tabii ikimizin de millet sevgisi var ve millete olan bağlılığımızı ve milli değerlerimizi ön plana koyuyoruz.

Teknoloji merkezine benim adımla beni onurlandırdınız. Bu bana ayrı bir sorumluluk veriyor ve elimden geldiği kadar buna layık olmaya çalışacağım.

Her üniversiteyi ziyaret ettiğimde, konuşmalar yaptım. Türkiye'nin kalkınması, Avrupa ve Amerika ile aynı düzeye gelmesi için temel bilimlere önem vermemiz gerekir. Temel bilimi desteklememiz, tekel bilimlerde insan yetiştirmemiz gerek. Teknoloji çok önemlidir, fakat teknolojinin temelinde temel bilimler vardır, onu mutlaka yapmalıyız ve kullandığımız materyalleri kendimiz üretmeliyiz. Burada birçok modern cihaz gördüm, fakat hepsinin üstünde Made in USA, Made in England gördüm. İnşallah o cihazları biz üretiriz. En son ilaçları, otomobilleri, uçakları üretmeye başlarız. Bunları başardığımız zaman kendimizi Avrupa ve ABD ile aynı düzeyde görebiliriz. Yoksa dışarıdan malzeme, makine, ithal edersek gelişmiş ülkelerle rekabet edemeyiz. Tekrar tekrar söylüyorum, bizim bunları mutlaka üretmemiz gerek, yoksa dışarıya bağımlı kalıyoruz. Amaçladığımız seviyeye gelemiyoruz. 2023 yılında Cumhuriyet'in 100'üncü yılında Atatürk'e ve atalarımıza borcumuz var. Bizim Amerika ve Avrupa düzeyinde olmamız gerek. İnşallah 2023'te olur, bu bizim namus, vefa borcumuzdur.

*Türkiye
dünyanın
en hızlı
büyüyen enerji
piyasalarından
biridir”*

PROF.DR.

hasan
SAYGIN

NÜKLEER ENERJİ ALANINDA OTORİTE İSİMLERDEN OLAN PROF. DR. HASAN SAYGIN, TÜRKİYE'NİN İLK ENERJİ ENSTİTÜSÜ'NÜ 2003 YILINDA İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ BÜNYESİNDE KURARAK 2003-2005 YILLARI ARASINDA BU ENSTİTÜNÜN MÜDÜRLÜĞÜ'NÜ YAPTI. YİNE AYNI ÜNİVERSİTEDE ÜNİVERSİTE SENATÖRLÜĞÜ, REKTÖR DANIŞMANLIĞI, SANAL ORTAMDA EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ GİBİ GÖREVLERDE BULUNAN SAYGIN, 2007 YILINA KADAR TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU'NDA, KOMİSYON VE DANIŞMA KURULU ÜYELİKLERİNİ ÜSTLENDİ. GENELKURMAY BAŞKANLIĞI, STRATEJİK ETÜT BAŞKANLIĞI, STRATEJİK ARAŞTIRMA VE ETÜT MERKEZİ'NDE (SAREM) STRATEJİK ÖZEL KONULAR UZMANI VE PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME KURULU (PDK) ÜYESİ OLARAK GÖREV YAPAN SAYGIN, İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ'NDEN 25 YILINI DOLDURARAK EMEKLİ OLMASININ ARDINDAN, 2010-2011 YILLARINDA İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ'NDE GÖREVE BAŞLAYARAK MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK FAKÜLTESİ DEKANLIĞINI VE İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCILIĞI'NI YAPTI. 2010 YILINDA İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ MERKEZİ'Nİ PLANLADI VE KURDU. DAHA SONRA, 2012 YILINDA İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ TIBBİ BİLİMLER LABORATUVARLARI'NI PLANLAYAN VE KURAN, BUGÜN İSE İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ MÜTEVELLİ HEYETİ BAŞKAN DANIŞMANI OLAN SAYGIN, KURUMDA İLERİ ARAŞTIRMALAR UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ'Nİ (İAUYGAR) KURARAK BU OLUŞUMU AVRUPA NÜKLEER ARAŞTIRMA MERKEZİ (CERN) İLE İRTİBATLANDIRMIŞ VE BÖYLECE TÜRKİYE'DE İLK KEZ EKİBİNİN KATKISINI VERECEĞİ PROTOKOLÜ KURUCU GRUPLA İMZALAMIŞTIR. 200 CİVARINDAKİ YAYIN FAALİYETİNE 500 CİVARI ULUSLARARASI ATIF ALAN DEĞERLİ BİLİM İNSANI PROF. DR. HASAN SAYGIN'LA TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ ENERJİ SORUNLARININ BUGÜNÜNÜ VE GELECEĞİNİ KONUŞTUK.

Dünyanın enerji talebinin kısa ve orta vadede hızla artacağı öngörülüyor. Enerji kaynaklarının kısıtlılığı ve iklim değişikliği nedeniyle dünyada enerji güvenliğine ilişkin sorunlar hızla büyüyor. Türkiye'nin geleceğe yönelik enerji politikalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Uluslararası Enerji Ajansı'nın projeksiyonlarına göre, 2010 yılında 524 Btu olan dünyanın enerji talebinin 2040 yılında 820 Btu'ya ulaşarak yüzde 56'lık bir artış gerçekleştirmesi bekleniyor. Bu artışın büyük ölçüde başta Hindistan ve Çin olmak üzere hızla büyüyen gelişmiş ülkelerinden kaynaklanacağı da biliniyor. Dünyanın 15'inci Avrupa'nın 6'ncı büyük ekonomisi haline gelen Türkiye, aynı zamanda dünyanın en hızlı büyüyen enerji piyasalarından birisidir. Hızla artan enerji talebi, ağırlıklı olarak fosil yakıt kaynaklarına dayanan enerji üretimi nedeniyle hızla artan dışa bağımlılığı ve CO2 salınımını beraberinde getirdiğinden Türkiye ciddi enerji ve çevre güvenliği sorunlarıyla karşı karşıyadır.

Şöyle ki, Türkiye brüt elektrik enerjisi tüketimi 2014 yılında 257,2 milyar kWh olarak gerçekleşirken, 2015

yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,7 artarak 264,1 milyar kWh, elektrik üretimi ise bir önceki yıla göre (252,0 milyar kWh) yüzde 3,1 oranında artarak 259,7 milyar kWh olarak gerçekleşmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yayımladığı verilere göre, yine 2014 yılında elektrik üretiminin yüzde 47,8'i doğal gazdan ve yüzde 29,8'i kömür olmak üzere yüzde 76'sı fosil yakıtlardan elde edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye'nin 2012 seragazi salınım envanterine göre, Türkiye'nin karbon salımında 1990 yılına oranla yüzde 133,4'lük bir artış söz konusudur. Bu artış oranıyla Türkiye, OECD ülkeleri arasında sera gazı salınımı artışında ikinci ülke olmuştur. 2017 yılında ise salınımların 2012 yılına göre yüzde 50 civarında artış göstereceği öngörülmektedir. Türkiye birincil enerji ihtiyacının karşılanmasında büyük ölçüde petrol ve doğal gazla bağımlıdır. Enerjide dışa bağımlılık oranı yüzde 74 civarında olup petrol ve doğal gazda yaklaşık olarak yüzde 60 oranında tek bir ülkeye, Rusya'ya bağımlıdır. Bu rakamlar durumun ciddiyetini yeterince ortaya koymaktadır sanırım.

Tüm bu sorunların çözülmesine yönelik olarak,

Türkiye'nin enerji stratejik planı çerçevesinde fosil yakıtlarda dışa bağımlılığın getirdiği risklerin azaltılması için kaynak ülke ve güzergâh çeşitliliğine gidilmeli. Yerli kaynaklara öncelik tanınmalı, enerji verimliliği ve enerji karışımında yenilenebilir enerjinin payı artırılmasının yanı sıra nükleer enerjinin de karışıma eklenmesiyle kaynak çeşitliliğinin geliştirilmesine yönelik hedefler ve yöntemler belirlenmiştir. Enerji güvenliğinin sağlanmasında, Türkiye geçiş ülkesi olarak avantajlı jeopolitik konumundan faydalanmayı da hedeflemektedir. Enerjiyle ilgili mevzuatın oluşturulmasında özellikle AB Enerji Müktesebatına uyum kapsamında başta Enerji Verimliliği Yasası ve Yenilenebilir Enerji Yasası'nın çıkarılması olmak üzere önemli bazı adımlar atılmasına karşın, ne belirlenen hedeflerin ne de yöntemlerin yeterliliğinden söz etmek ne de belirlenen hedeflerin hayata geçirilmesinde kayda değer bir gelişme olduğunu söylemek henüz mümkün değildir. Karar vericilerin bu bağlamda vaaz ettikleri enerji politikalarını destekleyecek proaktif bir dış politika izlemeleri gerekmektedir. Örneğin, dışa bağımlılıkla ilgili riskleri azaltmak için nükleer enerjiyi devreye sokarak kaynak çeşitliliğini artırmaya çalışırken, ilk nükleer reaktörün kurulması, işletilmesi, yakıt imalatı ve kullanılmış yakıtların bertaraf edilmesinde doğal gazda yaklaşık olarak yüzde 60 bağımlı olduğumuz Rusya'yı devreye sokmak, bununla beraber konjoktürün getirdiği nedenlerle dış politkada Rusya ile karşı karşıya kalmak beraberinde enerji güvenliğini sağlayacak politikaların başarıya ulaşmasında ciddi zafiyetler ortaya çıkmaktadır. Yani enerji güvenliğinin en temel koşulu olan ülke ve kaynak çeşitlendirmesi koşulunu sağlamayarak, yani Rusya örneğinde olduğu gibi, petrol, doğal gaz ve nükleerde tek bir ülkeye büyük bir yüzdeyle bağlı olmakla tehditlere açık bir hale gelmekteyiz. Yine, bir yandan CO2 salınımı azaltmaya çalışırken diğer yandan enerjide yerli kaynakların kullanılmasının artırılması gerekçesiyle salınım oranı yüksek yerli kömürlere dayanan çok sayıda kömür santralleri kurmak gibi yaklaşımlar enerji politikalarının

“Türkiye ciddi enerji ve çevre güvenliği sorunlarıyla karşı karşıyadır”

“Nükleer enerji, dünyanın güç dengesinde önemli bir parametre olarak karşımıza çıkmaktadır”

tutarlılığı konusundaki soru işaretleri oluşturmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye'nin sürdürülebilir enerji politikalarına ilişkin temel bazı adımlar atılmasına ve belirli bir gelişme kaydedilmesine karşın, ne enerji politikalarının kendi içinde tam olarak tutarlı ve yeterli olduğunu ne de uygun dış politikalarla desteklendiğini söyleyebilmek ne yazık ki mümkün değildir.

Avrupa'da bazı nükleer reaktörlerin kapatıldığı ya da devre dışı bırakıldığı ve dünyanın nükleer enerjiden vazgeçme çizgisinde olduğu söylenmektedir. Türkiye neden nükleer reaktör inşa ediyor?

Uluslararası Enerji Ajansı'nın verilerine göre, 2015 yılı itibarıyla dünyada 31 ülkede işletimde bulunan 379 bin 261 MW kurulu güç kapasitesine sahip 438 güç reaktörü bulunmakta, elektrik ihtiyacının yaklaşık yüzde 11'ini karşılamaktadır. Geçmişe baktığımızda nükleer güç üretiminin esas itibarıyla Avrupa ve Kuzey Amerika'da merkezlendiğini görmekteyiz. Bugün bu eksen Asya'ya doğru kaymaktadır. Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın (IAEA) verilerine göre hazırlanan Nükleer Enerji 2014 Durum Raporu'na göre, 2014 yılı ortaları itibarıyla 15 ülkede kurulma aşamasında 67 yeni reaktör bulunmaktadır. Bunların beşte dördü (56) Asya ve Doğu Avrupa'da olup yarısı (28) Çin'dedir. Kurulma aşamasındaki yeni re-

aktörlerin yaklaşık üçte ikisinin Rusya, Hindistan ve Çin olmak üzere sadece üç ülkede toplandığı görülmektedir. Nükleer enerjiye yeni giren, ilk reaktörünü kurmaya hazırlanan ülkeler arasında Türkiye'nin yanı sıra Mısır, Suudi Arabistan, Belarus, Bangladeş, Vietnam gibi ülkeler sayılabilir. Öte yandan, kullanılmış yakıtların depolanması sorununa nihai bir çözüm bulunamamış olmasının dışında, işletme güvenliğine ve nükleer silahların yaygınlaşmasına ilişkin riskleri nedeniyle dünyada nükleer enerji kullanımı ciddi olarak sorgulanmakta ve nükleer enerjinin geleceği çeşitli belirsizlikler içermektedir. Bu nedenle nükleer teknolojiye sahip gelişmiş Batı ülkelerinin bazıları nükleer enerjiye ilişkin nihai kararlarını vermek üzere bir süredir “bekle ve gör” politikası uygulamaktadırlar. Çoğu yeni reaktör kurmaktan kaçınmakta ve bazıları enerji güvenliğine ilişkin kaygılar nedeniyle nükleer enerji seçeneğini bir süre daha ellerinde tutmak için var olan reaktörlerini ıslah ederek çalışma ömürlerini uzatmaya çalışmaktadırlar. Bu yaklaşım, nükleer teknolojide mevcut sorunların çözümlenmesini sağlayacak yenilikçi reaktör teknolojilerinin ya da yenilenebilirler gibi alternatif enerji teknolojilerinin geliştirilmesi için zaman kazandırmaktadır. Ancak, AB'de nükleer enerji kullanan sekiz ülkeden beşi moratoryumu kabul etmiş veya nükleer enerjiden vazgeçme kararı almış bulunmaktadır. Çernobil nükleer reaktör kazasından

sonra yaygınlaşan bu yaklaşım ve nükleere soğuk bakış, iklim değışiklikleriyle ilgili belirtilerin ciddi boyutlara ulaşmasının yarattığı baskıyla yumuşamaya yüz tutmuş ve bazı çevrelerce “Nükleer Rönesans” söylemleri başlatılmışken, 2011’de Japonya’da yaşanan Fukushima Daiichi kazasının ardından nükleer enerji sektörü yeni bir darbe daha almıştır. Kazanın ardından nükleer enerjiyi yaygın biçimde kullanan gelişmiş ülkeler arasında örnek gösterilen Japonya da nükleer enerjiden vazgeçme kararı olarak yenilenebilir enerji seçeneğinin geliştirilmesine yönelmiştir.

Dünya Nükleer Birliği verilerine göre, Türkiye dahil 15’ten fazla ülke nükleer enerji seçeneğini gündemine alırken Japonya’da yaşanan Fukushima Daiichi kazası sonrasında Japonya başta olmak üzere yenilenebilir enerjiyi gündemlerinin ilk sıralarına taşıyan Avrupa ülkeleri nükleer santrallerini kapatmakta ya da yenilerini yapma kararlarını geri çekmektedir.

Zıtlıklar içeren bu görünüm nükleer enerjinin ekonomik ve teknolojik boyutlarının yanı sıra politik ve stratejik ölçütlerle de değerlendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Türkiye’de kurulması planlanan Akkuyu Nükleer Reaktörünün dört ünitesinden elde edilecek güç miktarının 4800 MWe, Sinop Nükleer Güç Santrali’nden sağlanacak toplam güç miktarının ise 5600 MWe civarında olduğu bu oranlarda enerjinin kayıp kaçacağın önlenmesiyle sağlanabileceğine ilişkin veriler gözönüne alındığında Türkiye’nin de nükleer enerjiye yönelik yaklaşımının sadece enerji parametresine bağlı olmadığı, bunun aynı zamanda bir siyasi karar olduğu söylenebilir. Dünyanın güç dengesinde nükleer önemli bir parametre olarak yer alırken ülkelelerin sert gücüne katkıda bulunarak caydırıcılık unsuru taşımaktadır.

Nükleer enerji çevre dostu bir enerji üretim seçeneği midir?

Nükleer enerji üretimi esnasında, sera gazı yayımı fosil yakıtlı enerji üretimine kıyasla oldukça düşüktür. Nükleer enerjinin yaşam süresi boyunca salınan sera gazı

miktarı yenilenebilir enerji kaynaklarından salınımına çok yakındır. Bu nedenle nükleer enerji bazı çevrelerce “yeşil enerji” olarak sunulmakta ve sürdürülebilir enerji kaynakları çerçevesinde değerlendirilmektedir. Ancak bu yaklaşımda radyoaktif atık sorununun kasıtlı bir biçimde göz ardı edildiğini vurgulamak gerekir. İddia edildiğinin aksine hiç de seyrek gerçekleşmeyen Çernobil ve Fukushima kazaları gibi büyük nükleer reaktör kazaları esnasında küresel ölçekte çevreye büyük miktarda radyoaktif madde salınımının neden olduğu radyoaktif kirliliği gözardı etmek elbette mümkün değildir. Ancak daha da önemlisi son derece yüksek düzeyde onbinlerce, yüzbinlerce yıllık ömre sahip radyoaktif maddeler içeren kullanılmış yakıtların uzun dönemde muhafazasına ilişkin soruna beklentilere karşın henüz bir çözüm bulunamamış olması nükleer güç teknolojisinin en önemli ve çözümü en güç sorununu teşkil etmektedir. Kullanılmış yakıtlar, reaktörün çalışması sırasında gerçekleşen nükleer reaksiyonlar sonucu oluşan ve yarı ömrü birkaç saatten yüzbinlerce yıla kadar değışen radyoaktif izotopları içermektedir. Bu nedenle radyoaktif atıkların binlerce yılı kapsayan çok uzun zaman aralıklarında güvenle muhafaza edilmesi zorunludur. Bunun için radyoaktif atıkların camlaştırılarak ve/veya bakır çelik ve titanyum gibi malzemelerden yapılmış metal muhafazalara konularak çevre ile radyoaktif madde arasında tampon vazifesi gören beton, kil ve tuz tabakaları veya granit, bazalt kitleleri ihtiva eden derin jeolojik oluşumlarda depolanmasına yönelik projeler mevcuttur. ABD gibi bazı ülkeler bu amaçla kullanılacak jeolojik oluşumlar için yer belirlenmesine ve bunların lisanslanmasına yönelik çalışmaları sürdürmesine karşın, bu dünyanın hiçbir ülkesinde henüz uygulamaya konmamış denememiş bir yaklaşımdır. Atıkların muhafaza süresinin jeolojik değışimlerin meydana gelebileceği kadar uzun olması nedeniyle ortaya çıkabilecek (jeolojik hareketler, su dolmasıyla kayaların çatlaması, iklim değışiklerinin olası etkileri gibi nedenlerle) radyonüklidlerin biyosfere difüzyonuna neden olabilecek doğadan

kaynaklanan risklerin yanı sıra, şimdiden öngörülmesi mümkün olmayan insan kaynaklı riskler de söz konusudur. Binlerce yıllık süreleri kapsayan çok uzun zaman aralıkları nedeniyle güvenli olacağı öne sürülen depolama yöntemlerini ve depoları doğa bilimleri ilkelerine dayanan klasik deneysel yöntemlerle test etmek mümkün olmadığından nükleer enerjiyi varsayımlara dayanarak temiz enerji seçenekleri arasında değerlendirmek olası değildir.

Gelecekte karbon salınımının ulaşacağı oranlar, yeşil enerji diye adlandırılan yenilenebilir enerji kaynaklarını gündemin üst sıralarına taşıması ön görülüyor. Yenilenebilir enerji konusunda Türkiye’de yapılan çalışmalar yeterli buluyor musunuz?

Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması Enerji Stratejik Planı’nın bir parçası olarak Türkiye’nin resmi enerji politikalarının önemli unsurlarından birisidir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın stratejik planı kapsamında, ülkenin sahip olduğu hidrolik, rüzgar, güneş, jeotermal, biyokütle, dalga ve akıntı gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması kaynak çeşitliliğinin sağlanması açısından stratejik öneme sahip olarak tanımlanmış yenilenebilir enerjinin elektrik enerjisi üretimindeki payının artırılması ve ayrıca ısı enerjisi kaynağı olarak da kullanımının sağlanabilmesi hedeflenmiştir. Enerji Strateji Planı ile Türkiye’nin 2023 yılı yenilenebilir enerji hedefi yüzde 23 olarak belirlenmiştir. 2023 yılına kadar teknik ve ekonomik olarak değerlendirilebilecek hidroelektrik potansiyelin tamamının kullanımının sağlanması, rüzgar enerjisi kapasitesinin 20 bin MW’a, güneş enerjisi kapasitesinin 5 bin MW’a çıkarılması ve 600 MW’lık jeotermal potansiyelin tümünün 2023 yılına kadar işletime alınması hedeflenmiştir. Yenilenebilir enerjiyle ilgili düzenlemeler esas olarak 6446 sayılı Elekt-

“Sürdürülebilir enerji kaynaklarını hayata geçirecek daha büyük çabalara ihtiyaç var”

rik Piyasası Kanunu, 5346 Sayılı Yenilenebilir Enerji Kanunu ve 6094 sayılı Yenilenebilir Enerji Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ile yapılmıştır. Farklı yenilenebilir enerji kaynakları için farklı sabit fiyatlı alım garantisi ve arazi kullanım teşvikleri gibi teşvikler sağlanmaktadır. Bütün bunlar elbette olumlu gelişmelerdir. Ancak bu teşviklerin yatırımı cazip kılacak düzeyde tutulmaması ve eşlik eden lisans alımındaki bürokratik güçlükler gibi nedenlerle yeterli sayıda yatırımcıyı sektöre çekememesi yüzünden yasanın işlevini yerine getirmesi tam olarak mümkün olamamaktadır. Ayrıca önemli yenilenebilir enerji potansiyeline karşın yenilenebilir enerji hedeflerinin dünya ülkelerine göre düşük kaldığı vurgulanmalıdır. Sürdürülebilir enerji için bu planları hayata geçirecek daha büyük çabalara ihtiyaç olduğu açıktır.

Toplum olarak yenilenebilir enerji konusunda yeterli bilince sahip miyiz?

Yenilenebilir enerjiye çok da bilinçli olmayan bir sempatiyle baktığımız söylenebilir. Ancak bu bakışın yeterli ve gerekli kavrayışa sahip olduğu söylenemez. Toplumumuzun sadece yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin değil, enerji gibi hayati bir konudaki tüm çetrefil sorunlara ilişkin de yeterli bir kavrayışa ve toplumsal bilince sahip olduğunu söylemek ne yazık ki mümkün değildir. Enerjiyle ilgili sorunlara ve bu sorunların çözülmesinde yenilenebilir enerji kaynaklarının önemine ilişkin olarak toplumu bilgilendirecek ve yeterli toplumsal bilinci oluşturacak çalışmaların gerçekleştirilmesi için devlete, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına önemli görevler düşmektedir.

Türkiye’de yenilenebilir enerji konusuna üniversiteler nasıl yaklaşıyor, üniversitelerin bu konuda yeterli çalışmalar yaptığını düşünüyor musunuz?

Son yıllarda yenilenebilir enerji konusu oldukça popüler bir araştırma konusu haline gelmiştir ve üniversitelerde bu alanda çok sayıda çalışma yapılmakta olduğu görülmektedir. Ancak bu çalışmaların ülkenin enerji

politikalarının hayata geçirilmesine ve enerji sorununun çözülmesine katkıda bulunacak ve bilimsel, teknolojik ve politik gelişmeyi sağlayacak şekilde eşgüdüm içerisinde yapıldığını söylemek tam olarak mümkün değildir.

İstanbul Aydın Üniversitesi, İleri Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin dahil olduğu Avrupa Nükleer Araştırmalar Merkezi’nde (CERN) gerçekleşen ATLAS deneyi hakkında bilgi verir misiniz?

İsviçre’nin Cenevre kentinde 2010 yılında yapımı tamamlanarak veri toplamaya başlayan ATLAS ve CMS dedektörleri çokuluslu kolaborasyonların yardımıyla başarıyla yürütülmekteydi. Nitekim 2012 yılında Higgs parçacığını keşfederek son yılların en büyük bilimsel buluşlarından bir tanesini gerçekleştirdiler. Üniversitemiz ise İleri Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin (IAUYGAR) kurulmasından kısa bir süre sonra üye 21 ülkeden birçok üniversite ve enstitüsünün katılımıyla 15 - 20 Haziran 2014 tarihinde, Romanya’nın Sibiu kentinde gerçekleşen işbirliği toplantısında oybirliğiyle kabul edilen karar ile ATLAS kolaborasyonunun resmi üyesi oldu. IAUYGAR çalışanları halen ATLAS deneyinde veri analizi, hesaplama ve verinin dağıtımına ilişkin görevlerde ve çeşitli bilimsel toplantılarda bulunuyor. ATLAS deneyi uzun bir süre daha çalışarak evrenin bilinmeyen kuvvetlerine ve boyutlarına ilişkin araştırmalarda bulunulacak ve bilinen bilimsel gerçeklerin açıklayamadığı anormalliklerin nedenlerini ortaya koyabilecek.

Türkiye CERN üyeliğinden yeterince faydalıyor mu? CERN’e tam üyelik Türkiye’ye bilimsel anlamda neler kazandırabilir?

Türkiye, Mayıs 2014’te imzalanan üyelik anlaşmasıyla CERN’e ortak (assosiye) üye olarak girdi. Fakat anlaşmanın TBMM tarafından kabulü ve yürürlüğe girmesi, 5 Mayıs 2015 tarihinde gerçekleşti. “Ortak” üyelik Türkiye’ye -CERN yönetmeliği gereği- asil üyelerle tamamen aynı hakları kazandırırken, sadece CERN konseyinde oy hakkı olmaksızın bir temsil hakkı kazandır-

miş oldu. Dolayısıyla tam üye bir Türkiye'nin CERN Konseyi'nde de oy hakkı olacaktır. CERN'de gerçekleştirilen bilimsel ve teknoloji araştırmalarında Avrupa ülkeleriyle eşit oy hakkına sahip olmak Türkiye'nin bilimsel anlamda çağının gelişmelerine yön verebilme yeteneğini kazandığının işareti olacaktır. Bu seviyeye gelebilmek için tabii ki ortak üyeliğin getirdiği haklardan yeterince faydalanmamız gerekir. Öncelikle dünyanın en seçkin üniversitelerinin yer aldığı CERN kolaborasyonlarında Türkiye üniversitelerinin ve enstitülerinin de yer alarak bilimsel çalışmalarını aynı seviyelerde yürütmeleri gerekir. Böylece üniversiteler ve enstitüler arasında karşılıklı bir sinerji yaratılmış olur hem de bilgiye ulaşmak için kullanılan metodolojiler gelişir. Türkiye'nin ortak üyelikten sonra bu yönde bazı adımları oldu, ancak daha iyi organize olmaya ve odaklanmaya ihtiyacı var.

Üyesi olduğunuz diğer bir CERN kolaborasyonu, Gelecek Dairesel Çarpıştırıcı (FCC) olarak isimlendirilen proje hakkında bilgi verebilir misiniz?

Gelecek Dairesel Çarpıştırıcı Projesi (FCC) ile CERN'de

en erken 2030 yılında 100 km uzunluğunda ve 100 TeV çarpışma enerjisiyle yeni bir dairesel hızlandırıcı ve çarpıştırıcı tesisi kurulması planlanıyor. Yeni tesisin boyutları ve enerjisiyle halen çalışmakta olan Büyük Hadron Çarpıştırıcısı'ndan en az 7 kat büyük olacağı öngörülüyor. Projede sadece proton çarpışmaları değil, elektron ve pozitron çarpışmaları da dahil edildiğinden FCC-hh (Hadron çarpıştırıcısı), FCC-ee (Lepton çarpıştırıcısı) ve FCC-he (Hadron-Lepton çarpıştırıcısı) olmak üzere 3 opsiyonlu olacak şekilde planlama yapıldı. 26 ülkeden 72 enstitü kolaborasyona dahil edilmiş, Türkiye'den ise 10 Aralık 2014 tarihinde CERN ile mutabakat zaptı imzalayarak Türkiye'den kolaborasyona katılan ilk üniversite İstanbul Aydın Üniversitesi olmuştu. Daha sonra TOBB ETU ve Ankara Üniversiteleri de projeye dahil oldular. Uzun vadeli ve çok büyük yatırım gerektiren proje olduğundan FCC projesini geleceğe yapılan yatırım olarak görmek gerekir. Bu anlamda bilim insanı olmayı hedefleyen gençler için büyük fırsatlar açılacağı öngörmek zor değil.

Benim bir hayalim var...

Gamze Sera Ceylan

Fotoğraf • **Kayhan Güven**

Merhaba, benim adım Gamze Sera Ceylan. Hoşgörünün başkenti Mardin'den geliyorum. Mardin Fen Lisesi öğrencisiyim. Mardin, farklılıkları aynı coğrafyadan hoşgörüsüyle yakalamış güzel bir yer. Yaşadığım yerle birlikte kazandığım bir başka değer ise edebiyat oldu. Edebiyat, hayatıma girdiğinden beri ufku, hayallerime de yön verir oldu. Gönülme imzasını atan bu sanatla hayatın başka alanlarında dolaşıyorum. Benim bir hayalim var ve o hayalim insan olmak. İyi bir insan olmak. Bu kavramı mümkün olduğunca hatta olması gerektiği gibi iyiyeye dair yaşayabilmek. Bu kavramı anlarsak ve olması gerekeni yaparsak işte o zaman hayallerimizdeki dünya içinde bulacağız kendimizi. O zaman gökyüzü daha güzel olacak, ağaçlar daha yeşil, fidanlar yeşerdikçe yeşerecekler... O zaman bir sabah insanca yaşanabildiği bir dünyaya, bir ülkeye, bir coğrafyaya uyanacağız. Benim bir hayalim var, o da herkesin hayallerinin olması. Çocukların hayallerinin olması. Çocukların hayal kurabildiği bir coğrafya. İşte o zaman hayallerimiz çoğalacak. Büyüyecekler, yeşerecekler... Nazım'ın da dediği gibi "ümut ümut ümut... ümut insanda"

Benim bir hayalim var...

Abdullah Duman

Fotoğraf • **Kayhan Güven**

Hiç unutmuyorum beş altı yaşlarındaydım. Bir gün babam elinde bir doktor çantasıyla çıkageldi. Kırmızı bir oyuncak çanta içinde rengarenk şırınga, tansiyon aleti ve stetoskop... Yanımdan ayırmadığım doktor çantamla günlerce aynı yatağı paylaştım; arkadaşlarımı, annemi, babamı tek tek muayene ettim. Benim adım Abdullah Durman. Nobel Kimya Ödülü'nün bu yılki sahibi Prof. Dr. Aziz Sancar'ın yöresinden geliyorum. Benim de bir hayalim var. O da doktor olmak. Her çocuk küçükken doktor olma hayali kurar, ama ben bu hayalimi bir hayal olmaktan çıkarmak istiyorum. Mardin'in Kızıltepe ilçesinde yaşıyorum. Mardin Fen Lisesi öğrencisiyim. Benim doktor olma hayalim genişlektikçe genişledi. Şimdi çevremdeki herkes bana bir gün doktor olacak gözümüle bakıyor. Aslında bu durum da benim hoşuma gitmiyor değil. Ben doktor olmak istiyorum. İnsanlara yardım etmek, insanlara hayat vermek. Bir insanın hayatını kurtarmak ne güzel şey değil mi? Ben yardım etmek istiyorum. Hastalara, çocuklara... Binlerce insanın sevgisini kazanmak için çalışmak istiyorum. İnsanları gülümsetmek istiyorum. Doktorluk merakım kadar olmasa da edebiyata da meraklıyım. Kelimelerle oynamak çok hoşuma gidiyor. Kelimelerle kalplere dokunabilmek... Bazen aklıma şair olmak isteğim de düşüyor. O an içimi bir ürperti alıyor. Şiirler yazıyorum. Bu şiirim de sizin için: "İnsan olmak istiyorum/ diyecek bir şair/ insan kalmayacak çünkü biliyorum/ insan olacak bir şair/ insanlığı dağıtacak martılar diyecek bir şair/ işte benim diyeceğim hayallerimde, o şair."

IŞIK GEÇİDİ

"Çalışmalarımın tamamı İstanbul'un farklı bölgelerinde trafik ışıkları ya da dış cephesi özel aydınlatılmış binalar ve bazı iç mekanlarda gerçekleşti. Tüm çalışmalar, özellikle gece 22.00'den sonra şehir sakinleştikten sonra tamamlandı. Atmosfer yapısı önemli, pus veya sis sorun oluşturabiliyor." Çalışmalarının ana hammaddesini böyle anlatıyor İAÜ GSF Moda ve Tekstil Tasarım Bölüm Başkanı Doç. Sefa Çeliksap. "Ana eğitimim tekstil olması bana farklı bir avantaj sağlıyor. Disiplinlerarası bir ilişki söz konusu. Özellikle renklerin seçimi, bazı kompozisyon oluşumlarında tekstil desenlerinden etkilenmeler var. Ancak günümüzde tekstil baskı tekniklerinin temelini de fotoğraf oluşturmakta." Doç. Çeliksap, "Deneysel ya da klasik anlamda bilinen fotoğraf çalışmalarında aslında aynı yaklaşım biçimim var. İçerik olarak çağdaş yaklaşımda soyut çalışmalar yapmayı tercih ediyorum. 2011 yılında Türkiye'nin ilk fotoğraf müzesi olan İstanbul Fotoğ-

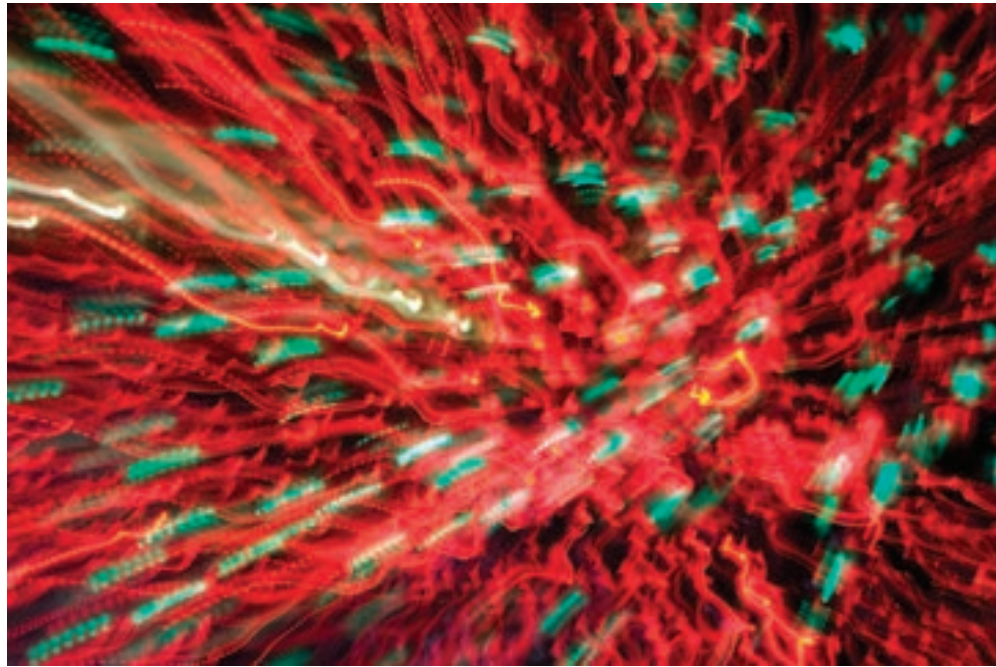
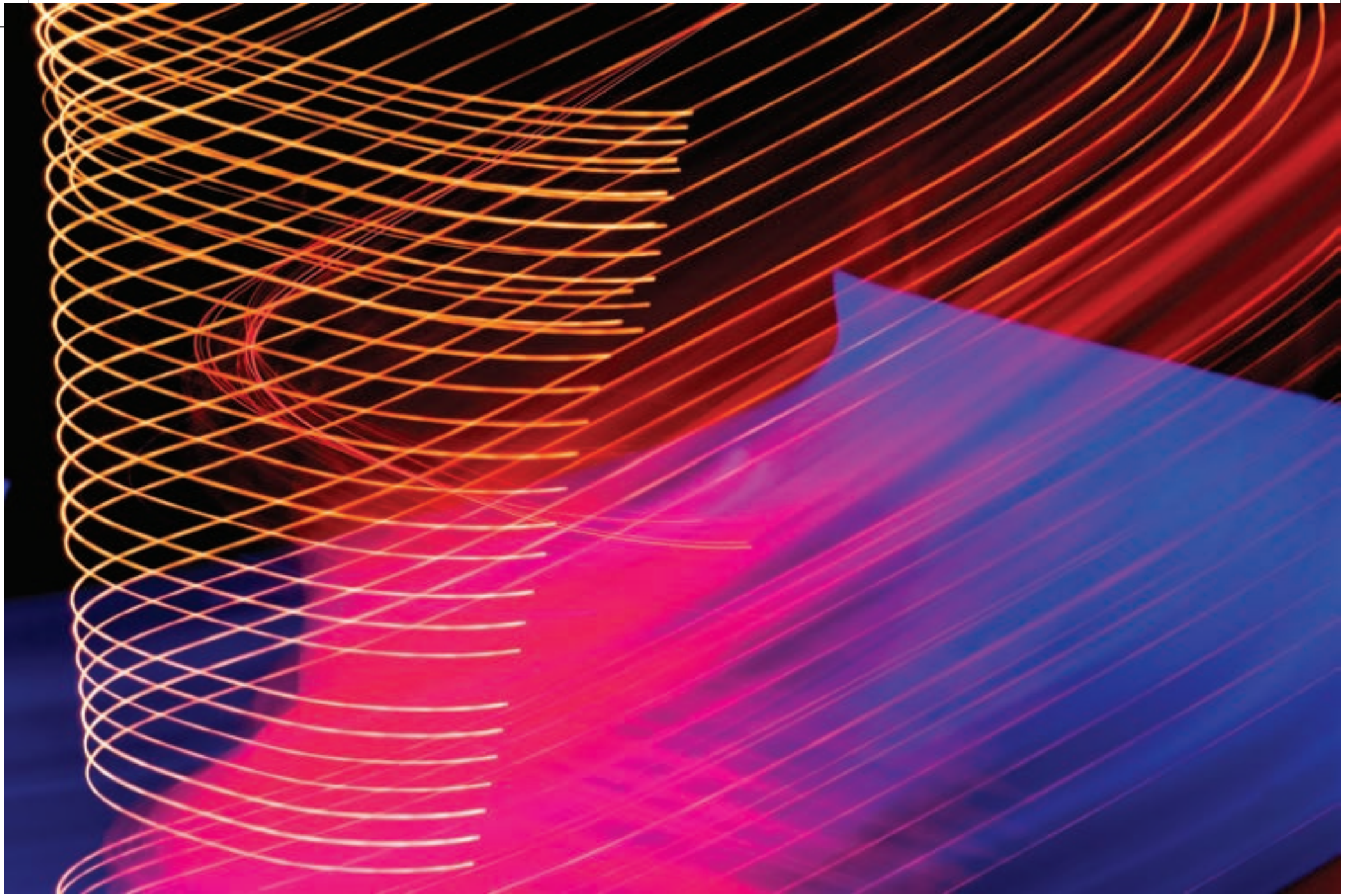
raf Müzesi'ne (İFM) soyut-deneysel çalışmalarım kabul edildi ve arşive alındı."

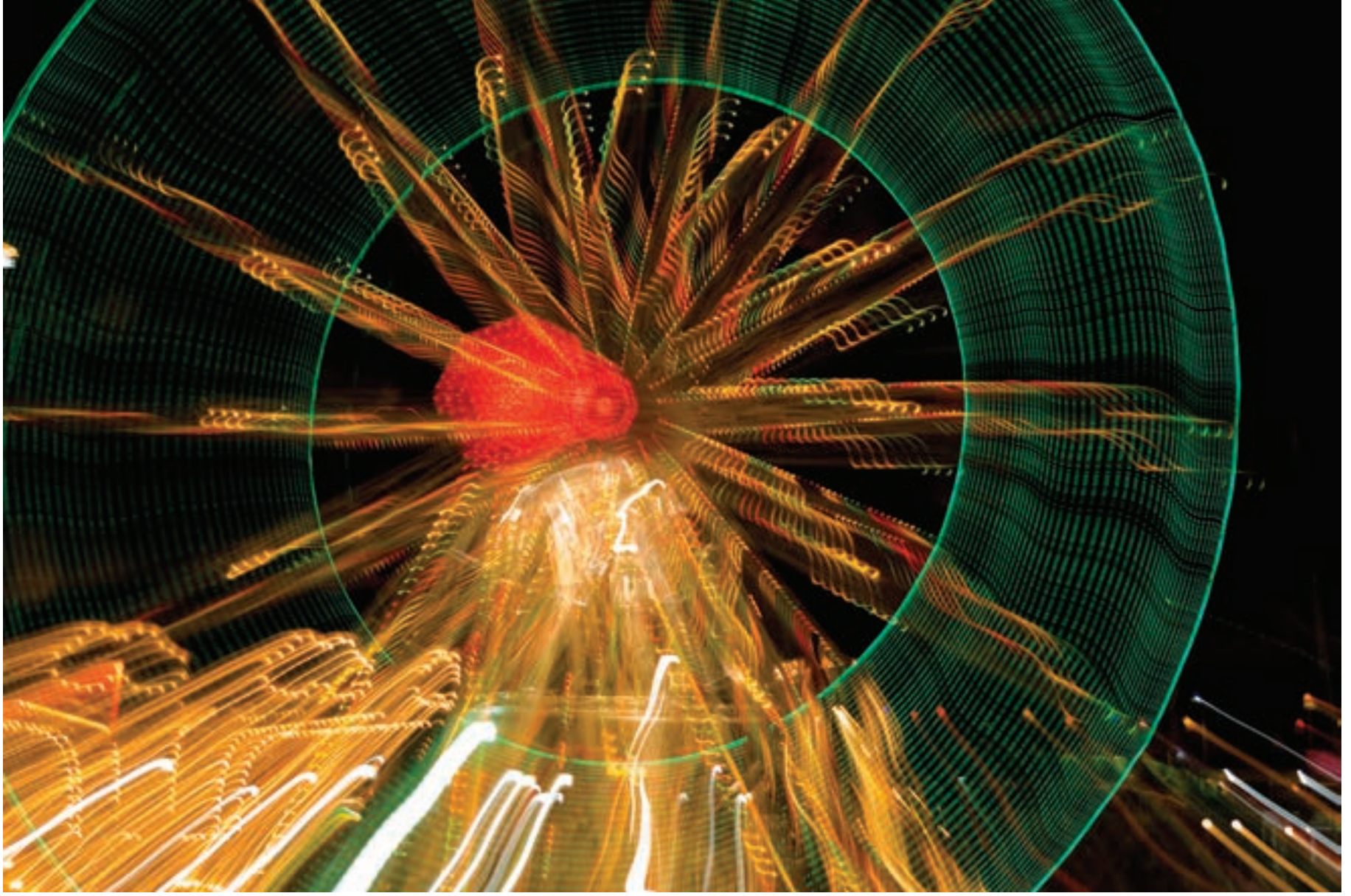
"CERN, evrenin sırlarını anlamaya yönelik fizik deneyleri yapan İsviçre merkezli çokuluslu bir bilim kuruluşu. Prof. Dr. Serkant Ali Çetin, CERN ATLAS ve CAST deneyleri Ulusal Koordinatörü. Kendisiyle öğrencilik döneminde yapmış olduğum benzeri bir fotoğraf etkinliğinde tanışmıştık. İlgimi çeken ışığın değişkenliği, hareketi, yapısı gibi fizik konularında sorular sorup cevap aldıktan sonra çalmalar yapıyordum. Işık ile oluşturduğum soyut deneysel görüntülerin görsel olarak CERN'de yapılan çalışmaları çağrıştıran yönler barındırdığını birlikte fark ettik.

"Türkiye'nin sadece bilimsel değil, kültürel ve sanatsal bir işbirliği ile de katkıda bulunmasına karar verdik. Farklı sosyal etkinlikler, sergiler yapılmış ancak evreni algılamak ana fikrinde ışığı konu alan araştırmalara paralel sanat-bilim işbirliği ilk olarak bu "IŞIK GEÇİDİ" başlıklı sergide gerçekleştirildi."

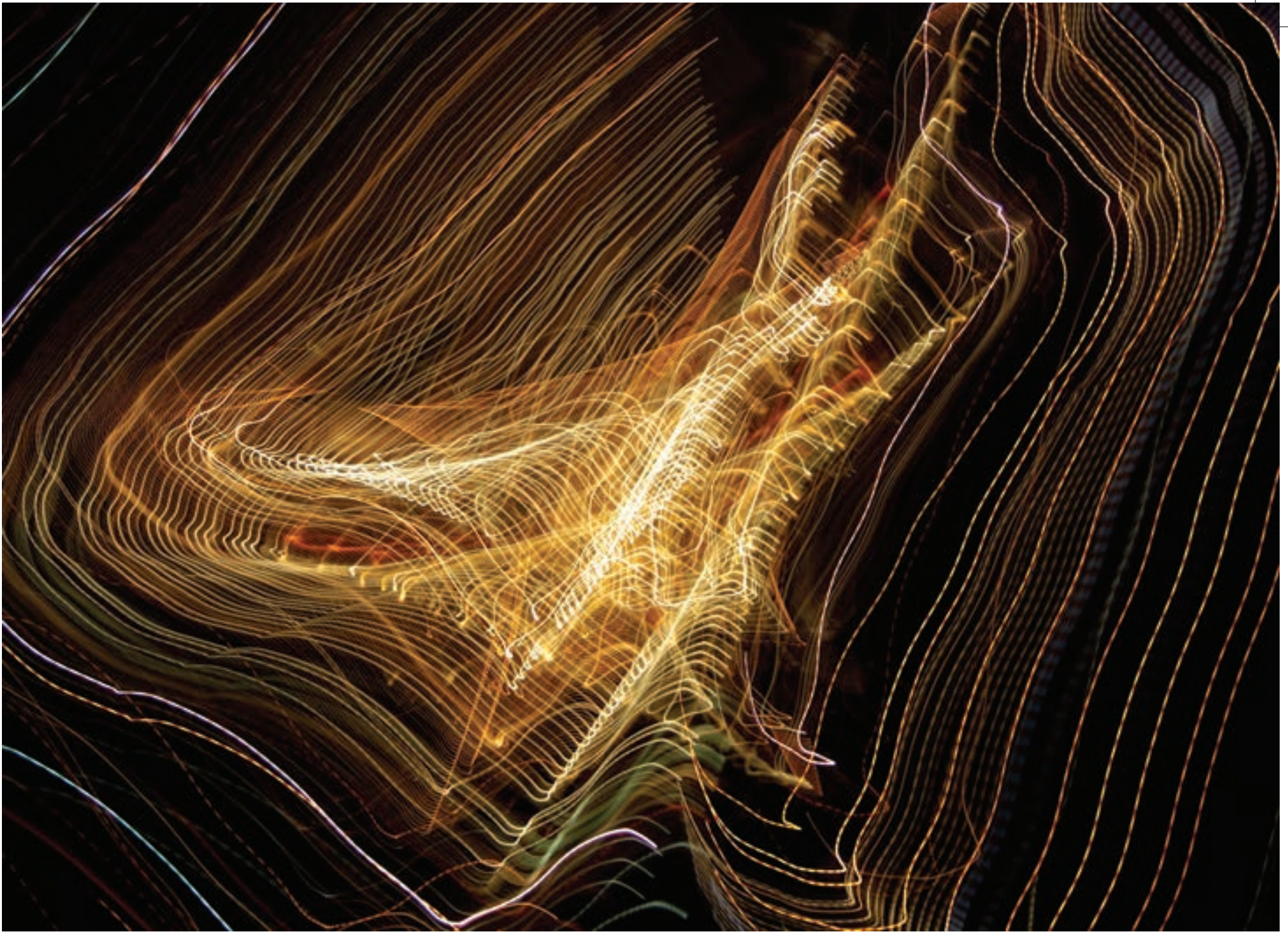

*“Ana eğitimimin
tekstil olması
bana farklı
bir avantaj
sağlıyor”*

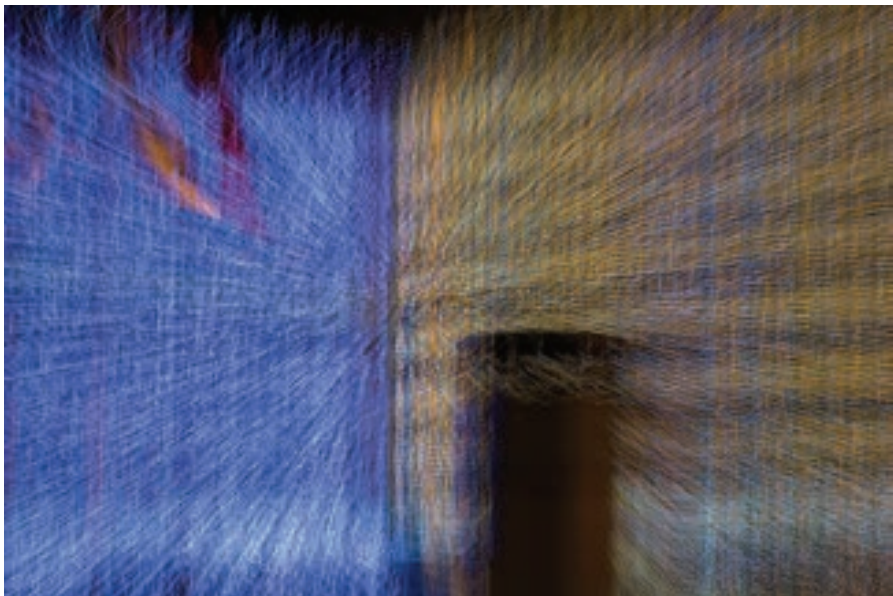
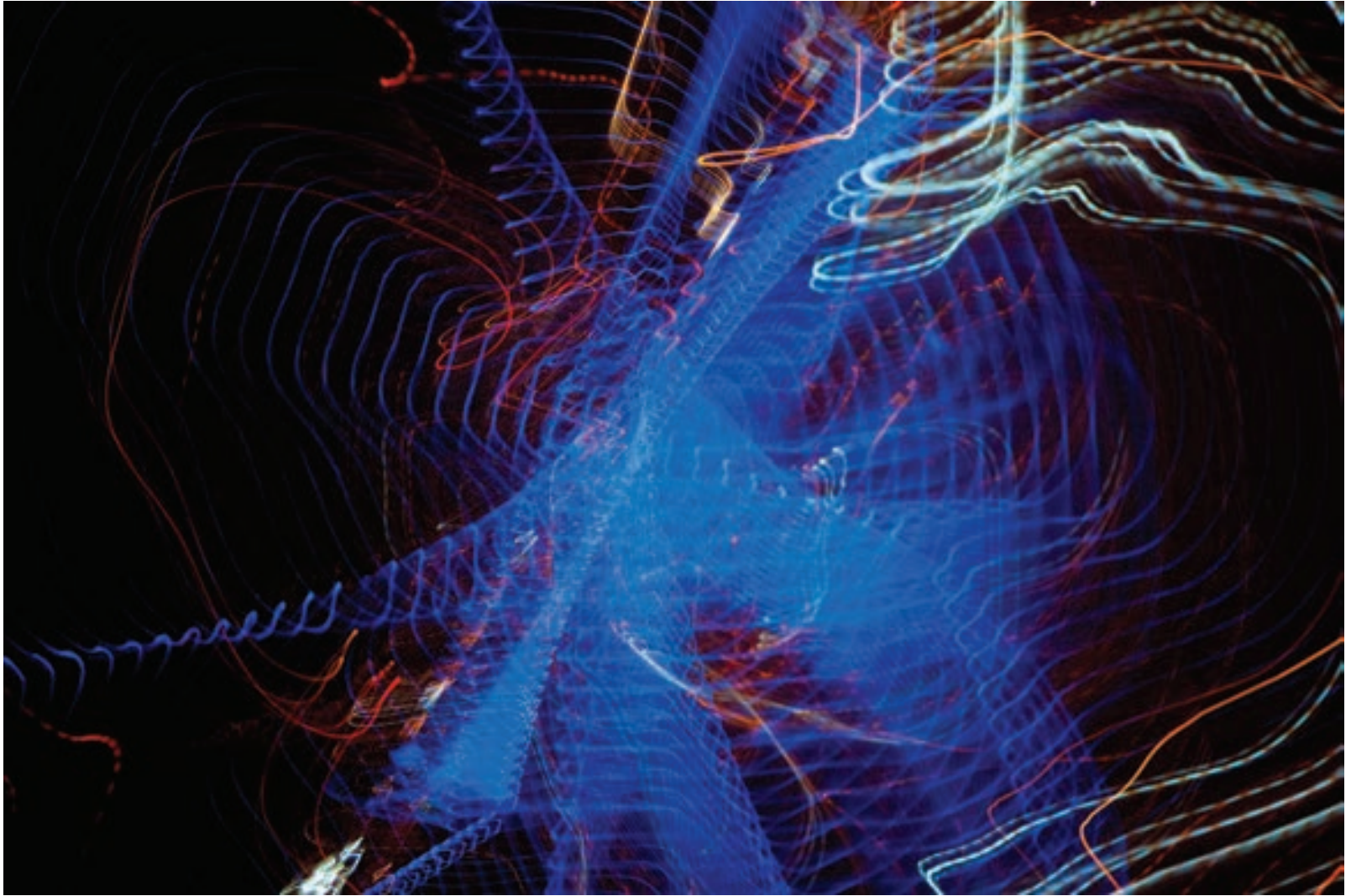

*“Işık ile
oluşturduğum
soyut deneysel
görüntülerin görsel
olarak CERN’de
yapılan çalışmalarını
çağrıştıran yönler
barındırdığını fark
ettik”*

“Farklı sosyal etkinlikler, sergiler yapılmış, ancak evreni algılamak ana fikrinde ışığı konu alan araştırmalara paralel sanat-bilim işbirliği ilk olarak ‘Işık Geçidi’ başlıklı sergide gerçekleşti”

Benim bir hayalim var...

Nilgün Hasret İncesu

Fotoğraf • Kayhan Güven

Merhaba benim adım Nilgün. Nilgün Hasret İncesu. Nobel Kimya Ödülü'nün bu yılki sahibi Prof. Dr. Aziz Sancar'ın yöresinden geliyorum. On sekiz yaşındayım. Mardin'iym. Mardin'in Savur ilçesinde doğdum fakat çocukluğum Anadolı'nun farklı şehirlerinde geçti. Şu an Mardin Fen Lisesi'nden mezun olmak üzereyim. Bugün burada bulunmağımın nedeni Aziz Sancar ile olan ortaklığım. Benden hayalimi anlatmamı istediniz. Evet benim de hayalim var; hayallerim var ve bugün burada ilk kez Aziz Sancar'ın yanında hayallerime ne kadar yakın olduğumu anladım. Doğup büyüdüğüm topraklardan, şu an bizim okuduğumuz sıralardan Nobel Kimya Ödülü bir bilim adamının yetiştirmesi biz Mardinli gençlerin içlerine umut tohumları serpti. Hepimiz hayallerimize biraz daha tutunduk. Son yedi yıldır ise en büyük hayalim Moleküler Biyoloji ve Genetik Mühendisliği okumak. Bazen gözlerimi kapadığım zaman kendimi beyaz önlük içinde hayal ediyorum. Beyaz önlük içinde laboratuvar ortamında saatler geçirdiğimi düşünüyorum. Bunları düşünmek bile yüzümde tebessümüne sebep oluyor. Bir başka hayalim de güçlü bir kadın olmak. Her kadının hayali gibi çok güçlü bir kadın olmak... Benim yaşadığım şehirde kadınlar güçlüdür. Belki herkesin kafasındaki güçlü kadın profiline uygun değildirler, ama güçlüdürler. Ben de güçlü bir kadın olmak istiyorum. Erkek egemen bir coğrafyada kadınların daha fazla söz sahibi olacağı bir gelecek hayal ediyorum.

İstanbul Aydın Üniversitesi'nde Ne Var Ne Yok

YIL BOYUNCA NE ÇOK KONFERANS, PANEL, SEMPOZYUM YAPILDI İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ'NDE. BİZ İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ HABER AJANSI (İAHA) OLARAK BUNLARIN BİRÇOĞUNU İZLEMeye ÇALIŞTIK. İŞTE SİZE 2015-2016 EĞİTİM VE ÖĞRETİM DÖNEMİ BOYUNCA İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ'NDE GERÇEKLEŞTİRİLEN ETKİNLİKLERDEN DERLEDİĞİMİZ HABERLERİN BİR BÖLÜMÜ.

Haber: Cemal Kaçan - Fotoğraf: Semra Dursun (İAHA)

Aziz Sancar'ın adı İAÜ Teknoloji Merkezi'ne Verildi

İstanbul Aydın Üniversitesi Teknoloji Merkezi'ne, Nobel Kimya Ödülü Sahibi Prof. Dr. Aziz Sancar'ın adı verildi. Prof. Dr. Sancar, İAÜ'de Türkiye'de üniversite bünyesinde tek bir alanda kurulu "en büyük teknoloji merkezi"ne adının verilmesi dolayısıyla düzenlenen törene katıldı. İAÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Mustafa Aydın'ın da hazır bulunduğu törende konuşan Nobel ödüllü bilim adamı Türkiye'nin kendi teknolojisini üretmesi gerektiğine vurgu yaptı.

Halit Aydın Ödülleri sahiplerini buldu!

İstanbul Aydın Üniversitesi Toplumsal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (TARMER) tarafından düzenlenen "Halit Aydın Bilim ve Araştırma Ödülleri Eser Yarışması" sonuçlandı. İAÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Mustafa Aydın'ın müftü olan babası Halit Aydın'ın adına dağıtılan ve Türkiye'de bilimsel çalışmaların gelişimine katkı sağlamak, akademik çalışmalarını teşvik etmek amacıyla düzenlenen yarışmanın bu seneki konusu "Çok Kültürlülük ve Küreselleşme Tartışmaları bağlamında Türkiye'nin Sosyo-Kültürel Değişim Süreci" olarak belirlendi.

Haber: (İAHA)

Fotoğraf: Sertan İnce (İAHA)

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

27. Genç İletişimciler Yarışması'nda İAHA 3 ödül kazandı

Aydın Doğan Vakfı'nın düzenlediği 27. Genç İletişimciler Yarışması'nda dereceye girenlere düzenlenen bir törenle ödülleri dağıtıldı. 40 üniversitenin iletişim fakültelerinden 93 öğrencinin 925 çalışmayla katıldığı yarışmada 20 üniversitenin 105 öğrenci 2 projeye ödüle değer bulundu. Ödül töreni Bilgi Üniversitesi Santralistanbul yerleşkesinde düzenlendi. İstanbul Aydın Üniversitesi Haber Ajansı (İAHA) 2014-2015 ders yılında GÖZ Dergisi içindeki verimlerle yarışmaya katıldı. Yazılı dalda, İAHA muhabiri Cemal Kaçan "Görmemek Futbol Sevdasına Engel Değil" yazısıyla spor dalında büyük ödülü aldı. İsa Örken, Haber Araştırma dalında "Bir Suriyeli Dilenciydim" başlıklı yazısıyla ikinci oldu. İAHA muhabiri İsa Örken, röportaj dalında "Türk Basınında Tutkulu Bir Direnişin Öyküsü" başlıklı yazısıyla üçüncü oldu.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

Fotoğraf: İrena İçios- Sertan İnce (İAHA)

17. İnsanın Gerçek Dostları Ödül Töreni Gerçekleştirildi

Türkiye Sigarayla Savaş Derneği (TSSD) tarafından geleneksel olarak gerçekleştirilen ve yıl içerisinde derneğin sigarayla savaş konusundaki mücadelesine destek veren kişi ile kurumlara verilen "İnsanın Gerçek Dostları Ödülleri" sahiplerini buldu.

Haber: Fatma Gödeoğlu (İAHA)

Burhan Kuzu: “Yeni anayasanın çok teferruata girmemesinden yanayız”

İstanbul Aydın Üniversitesi Aydın Düşünce Platformu'na konuşmacı olarak katılan AK Parti İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Burhan Kuzu, yeni anayasa ve başkanlık modelini anlattı. Türkiye'nin önümüzdeki günlerde en temel konuları arasında yeni anayasa ve dokunulmazlıklar olduğunu vurgulayan Kuzu, “Yeni anayasanın çok teferruata girmemesinden yanayız,” dedi.

Trabzonspor Kulübü Başkanı Muharrem Usta İAÜ’de

Haber: İAHA

İstanbul Aydın Üniversitesi'nde gerçekleştirilen bir panele katılan Trabzonspor Kulübü Başkanı Muharrem Usta, “Türkiye’de hepimizin bildiği bir gerçek var, o da şudur: Bizde genelde spor adamları gençleri ken-

di takımları etrafında fanatize etme konusunda çok başarılılar. Halbuki bize düşen şey sporun bir kardeşlik olduğunu dostluk olduğunu, eğitimin aracı olduğunu, insanlık olduğunu göstermek,” ifadelerini kullandı.

Haber: Sibel Doğu- İrena İçios-Kübra Eser

İstanbul Aydın Üniversitesi’nde “Çin Araştırma Merkezi” açıldı

Türkiye’de ilk kez bir üniversite bünyesinde Çin Halk Cumhuriyeti ile ilgili çalışmalarda bulunacak bir merkez kuruldu. İstanbul Aydın Üniveritesi bünyesinde kurulan “Çin Araştırma Merkezi”nde yürütülecek akademik çalışmalar sayesinde, Çin ve Türkiye halkları arasında her alanda işbirliğine ışık tutulacak.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)
Fotoğraf: Sertan İnce (İAHA)

Facunda Cuevas: “Türkiye’deki yoksulluk düzeyi ortalamamın üzerinde”

Dünya Bankası Türkiye Ülke Ofisi çalışanı ve ekonomist Facunda Cuevas, İstanbul Aydın Üniversitesi’nde düzenlenen konferansta Türkiye’deki yoksulluk düzeyinin ortalamamın üzerinde olduğunu söyledi. İstanbul Aydın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından düzenlenen konferansa konuşmacı olarak katılan Dünya Bankası Türkiye Ülke Ofisi çalışanı ve ekonomist Facunda Cuevas, sosyal adalet, yoksulluğun azaltılması, refahın paylaşımı, bölgesel eşitsizlikler, kadınların ekonomik fırsatlarının güçlendirilmesi konularında bilgiler verdi.

Gazetecilik Öğrencileri Hürriyet Gazetesi’nde

Hürriyet Seyahat Genel Yayın Yönetmeni ve İAÜ Gazetecilik Bölümü Öğretim Görevlisi Serkan Ocak “Gazetecilik Uygulamaları” dersi kapsamında gazetecilik üçüncü sınıf öğrencileriyle Hürriyet Gazetesi’ni ziyaret etti. Yapılan ziyarette Hürriyet Gazetesi’nin binasını gezen genç gazeteci adayları, gazetenin haber birimleri hakkında da bilgiler aldı. Genç gazeteciler gün sonunda gazeteci Altan Öymen ile de biraraya geldi. Gençlerle gazetecilik mesleğine dair bir sohbet gerçekleştiren Altan Öymen, gazetecilik mesleğinin gelişen süreçle birlikte değiştiğini ve teknolojinin gazeteciliğe çok şey kattığını söyledi.

Haber: İAHA

Haber-Fotoğraf: İAHA

Malezya Ticaret Bakanı İAÜ’de

İstanbul Aydın Üniversitesi, Malezya Ticaret Bakanı Hamzah Bin Zainudin ve Malezya Heyeti’ni üniversitenin Florya Yerleşkesi’nde ağırladı. Malezya Ticaret Bakanı Hamzah Bin Zainudin Franchising ve Markalı Bayilik Fuarı kapsamında gerçekleştirilen 13. “URFAD Bayim Olur Musun?” etkinliği için İstanbul’a geldi. Malezyalı Bakan, fuar öncesi beraberindeki heyetle İstanbul Aydın Üniversitesi’ne bir ziyaret gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen ziyarette Malezyalı Bakan’a İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı ve Uluslararası Franchising Derneği (UFRAD) Genel Başkanı Dr. Mustafa Aydın eşlik etti.

Haber: Zeynep Zayım (İAHA)
Fotoğraf: İAHA Fotoğraf Grubu

“Bayim Olur musun Franchising ve Markalı Bayilik Fuarı” Kapılarını Açtı

Bu yıl 13. kez düzenlenen “Bayim Olur musun Franchising ve Markalı Bayilik Fuarı”, İstanbul Yeşilköy CNR Expo’da kapılarını açtı. Fuarın açılışında konuşan UFRAD Başkanı Dr. Mustafa Aydın, “Bugün Türkiye Franchising sektöründe 43 milyar dolar iç hacme sahiptir, 2015 yılının sonunda 50 milyar dolara ulaşacaktır,” dedi. 22 bin metrekare alanda yerli ve yabancı olmak üzere 400 firmanın katılımıyla gerçekleştirilen fuarın açılışında UFRAD Genel Başkanı Dr. Mustafa Aydın, Malezya Ticaret Bakanı Hamza bin Zainudin, Avrupa Franchise Federasyonu Başkanı Guy Gras ve çok sayıda katılımcı yer aldı.

Haber - Fotoğraf: İrena İçios (İAHA)

Uluslararası Kent Konseyleri ve Kentler Kongresi İAÜ’nün ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırma Merkezi, UNESCO Kültürel Diplomasi, Yönetim ve Eğitim Kürsüsü, Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA), Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı iş birliğiyle düzenlenen “Uluslararası Kent Konseyleri ve Kentler Kongresi” İstanbul Aydın Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirildi. İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi’nde gerçekleşen kongrenin açılışında konuşan Eski Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce, kongrenin önümüzdeki yıllarda şehir ve medeniyet anlayışına ışık tutmasının heyecanı içerisinde olduğunu ifade etti.

Haber: İAHA

Fotoğraf: Samet Sertan İnce (İAHA)

Okul psikolojik danışmanlığı İAÜ’de masaya yatırıldı

İstanbul Aydın Üniversitesi’nde düzenlenen “Okul Psikolojik Danışmanlığı Sempozyumu”nda okul psikolojik danışmanlığı ve rehberlik servislerinin daha kaliteli hizmet verebilmeleri için yapılması gerekenler, ortak problemler ve çözümler tartışıldı. İAÜ Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü’nün düzenlediği “Okul Psikolojik Danışmanlığı Sempozyumu”na MEB Temel Eğitim Genel Müdürü Yrd. Doç. Dr. Cem Gençoğlu, MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Celil Güngör, İstanbul Aydın Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik AD Prof. Dr. Ragıp Özyürek ve Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Genel Başkanı Prof. Dr. Filiz Bilge konuşmacı olarak katıldılar.

Haber: İrena İçios (İAHA)

Fotoğraf: Bahadır Başaran (İAHA)

NASA'lı Astrofizikçi İAÜ'de

Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi'nde (NASA) astrofizik ve veri bilimi alanlarında araştırmacı olarak görevli Türk bilim adamı Dr. Umut Yıldız İstanbul Aydın Üniversitesi öğrencileriyle bir araya geldi. İstanbul Aydın Üniversitesi Sürdürülebilirlik Mühendislik Kulübü'nün düzenlediği konferansa konuşmacı olarak katılan Türk bilim adamı, "NASA'da Uygulanan Projeler" hakkında bilgiler verdi.

İAÜ'lü Mehdi Bashiri'ye 'en iyi araştırmacı' ödülü

"İslam Ülkeleri Odaklı Sağlık Konusunda Ekonomik İşbirliği Kalkınma Uluslararası Kongresi" tarafından en iyi araştırmacı ödülü İstanbul Aydın Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi öğrencisi Mehdi Bashiri'nin oldu. İnovasyon dünyasında yaptığı çeşitli çalışmaları da olan ve aynı zamanda İstanbul Aydın Üniversitesi İnovasyon Kulübü Başkanı olan Bashiri duygularını şu şekilde ifade etti: "Bu ödülü inovasyon dünyasında 2 senedir yapmış olduğum çalışmalar sonucunda aldım. Buranın dışında farklı yarışma ve kongrelere katılıp oralardan da ödüller aldım. İstanbul Aydın Üniversitesi benim ikinci üniversitem. İlk üniversitemde mikrobiyoloji okudum. Burada da diş hekimliği eğitimi alıyorum."

Haber-Fotoğraf: İAHA

İstanbul Aydın Üniversitesi'nde Çevre ve Doğa Festivali

İstanbul Aydın Üniversitesi Çevre ve Sürdürülebilir Kampüs Kulübü (ÇevSür) 11-12 Nisan 2016 tarihleri arasında gerçekleştirdiği "ekofest'16" ekoloji festivali pek çok renkli etkinliğe ev sahipliği yaptı. "Doğa, İnsan ve Makine Arasındaki Uyumla, Sürdürülebilir Bir Dünya'ya..." sloganıyla yola çıkan İstanbul Aydın Üniversitesi Çevre ve Sürdürülebilir Kampüs Kulübü, üretimden tasarıma, gıdadan enerjiye dek yaşamın her alanında çevre bilincini, doğa dostu ve sürdürülebilir yaşam kültürünü, ses getiren yaratıcı etkinlikler aracılığıyla genç nesillere tanıtmayı amaçlıyor.

Haber: İAHA

İstanbul Aydın Üniversitesi'nde Uluslararası Çeviri Konferansı

İstanbul Aydın Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, 18-19 Nisan 2016 tarihleri arasında "Uluslararası Çeviri Konferansı" düzenledi. "Challenges in Literary Translation" başlığını taşıyan konferansa, Türkiye'den ve dünyanın dört yanından edebiyat kuramı, dilbilim, çeviribilim vb. bilim dalından 40 konuşmacı, çevirinin kendi alanlarındaki rolünü ve dönüştürücü gücünü irdeledi. İstanbul Aydın Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nun organizatörlüğünde bu yıl üçüncüsü düzenlenen konferansta, Türkiye'nin saygın üniversitelerinden katılan akademisyenlerin yanı sıra, dünyadan da alanında tanınan bilim insanları, yazar ve çevirmenler "Yazınsal Çeviri Problemleri"ni tartıştılar.

Haber: İAHA

Yaşar Kemal Ölümünün Birinci Yıldönümünde Anıldı

Ünlü yazar Yaşar Kemal'in ölümünün birinci yıldönümünde Galatasaray Üniversitesi, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul Fransız Kültür Merkezi ve Fransız Büyükelçiliği işbirliğiyle düzenlenen "Yaşar Kemal: İnsanı, Toplumunu, Dünyayı Kucaklamak" sempozyumu, Galatasaray Üniversitesi'nde yapıldı. Yaşar Kemal'in eşi Ayşe Semiha Baban'ın yanı sıra Hürriyet Gazetesi yazarı Doğan Hızlan, yazar Murathan Mungan ve Fransız gazeteci, yazar Daniel Rondeau konuşmacı olarak katıldığı sempozyumda İAHA Genel Yayın Yönetmeni Kayıhan Güven, "Yaşar Kemal'in Gazeteciliği"ni anlattı.

Haber: İAHA

"Türkiye'de haber programları kan kaybediyor"

"1. Ulusal Medya ve Haber Sempozyumu"nda konuşan Gökmen Karadağ, "Haber programlarının Türkiye'deki erozyonu çok daha dramatik olmakta ve bu durum TV haberciliğinde ciddi bir nitelik sorunu yaratmaktadır," dedi. İstanbul Aydın Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin 21- 23 Ekim 2015 tarihleri arasında düzenlediği "1. Ulusal Medya ve Haber Sempozyumu"nda konuşan Gökmen Karadağ Türkiye'de haber programlarının kan kaybettiğini ve bununda TV haberciliğinde nitelik sorunu yarattığını söyledi.

Haber: İrena İçios (İAHA)

İAÜ'li Güzellik Mimarlarının Yeni Yıl Defilesi

İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Saç Bakımı ve Güzellik Hizmetleri Bölümü öğrencileri gelenekselleşen "Yeni Yılda Saç ve Makyaj Show"da çığırnlığa sınır koymadılar.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

Fotoğraf: Sertan İnce (İAHA)

"Türk İşi" ekibi İAÜ'de

NTV ekranlarında yayınlanan bilim ve teknoloji programı 'Türk İşi'nin yazılımcılarından fizik mühendisi Murat Kızılkaya ve mekanik tasarımcı Fatih Yıldız İstanbul Aydın Üniversitesi Ar-Ge Kulübü ve Öğrenci Dekanlığı'nın organizatörlüğünde düzenlenen konferansla mühendislik öğrencileriyle buluştu. Birbirinden alakasız malzemeleri bir araya getirerek değişik icatlar yapan 'Türk İşi' üyeleri, konferansta öğrencilere geçen sene NTV ekranlarında 13 bölüm yayınlanan programları ve buluşları hakkında bilgiler verdi.

Yabancı Öğrencilerle Kariyer Zirvesi Yapıldı

İstanbul Aydın Üniversitesi (İAÜ) ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi Uluslararası Öğrenci Merkezi iş birliği ile "Uluslararası Kariyer Zirvesi" gerçekleştirildi.

Türkiye'de ilk kez düzenlenen etkinlik İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Ali Emiri Efendi Kültür Merkezi'nde gerçekleşti. Kariyer zirvesiyle birlikte dünyanın dört bir yanından Türkiye'ye eğitim almak için gelen öğrenciler ile sektörünün lider firmaları buluşturuldu. Yabancı öğrenciler bu buluşma ile uluslararası firmaları tanıma, yetkilileriyle birebir iletişim kurabilme fırsatı elde etti. Katılımcı firmalar da hem genç yetenekleri keşfettiler hem de kendilerini uluslararası düzeyde tanıtmış oldular.

Haber: Sibel Doğu (İAHA) - Fotoğraf: Sertan İnce (İAHA)

Yükseköğretimde Yeni Eğilimleri Masaya Yatırıldı

İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen "Yükseköğretimde Yeni Eğilimler: Değişime Ayak Uydurma" başlıklı kongre Ceylan Intercontinental Otel'de gerçekleştirildi. Kongreye Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem, İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Mustafa Aydın, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar İzmirli, Kocaeli Üniversitesi Eski Rektörü ve YÖK Başkan Baş Danışmanı Prof. Dr. Sezer Şener Komsuoğlu, Hürriyet Gazetesi Eğitim Müdürü Nuran Çakmakçı akademisyenler ve öğrenciler katıldılar. Değişen talepler, fırsatlar, beklentiler ve sorunlar doğrultusunda yükseköğretimin politikalarını, modellerini ve yenilikçi hareketleri değerlendirilmek amaçlı yapılan kongrede yükseköğretimin değişimi, yaşadığı problemler ve yapılabilecekler masaya yatırıldı.

Haber - Fotoğraf: Sibel Doğu (İAHA)

Dr. Mustafa Aydın öğrenci temsilcileriyle buluştu!

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Mustafa Aydın fakülteler bölüm temsilcileriyle bir araya geldi ve öğrencilerin görüşlerini aldı. Dr. Aydın, toplantıyı İAÜ Rektörü Yadigar İzmirli ve Genel Sekreter Fehmi Büyükbayram ile birlikte yönetti. Toplantının daha verimli ve sağlıklı bir eğitim için yapıldığını dile getiren Dr. Mustafa Aydın, "Sevgi ve saygı çerçevesinde lütfen bütün problemlerinizi aktarın. Hocam duyar bana takar gibi korkunuz da olmasın. Bunun garantisini ben veriyorum. Bu etkinliği sizlere daha iyi eğitim ortamı sağlamak için gerçekleştiriyoruz," diye konuştu.

Haber: İrena İçios (İAHA)
Fotoğraf: Yunus Kemal Erol

Can Dostu – Organ Bağışına Evet Platformu İAÜ'de

İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nun ev sahipliğinde gerçekleştirilen Can Dostu – Organ Bağışına Evet Platformu Bilgilendirme Toplantısı'nda konuşan Prof. Dr. Hasan Taşçı, medyanın organ bağışı duyarlılığı konusunda tıp dünyasına yardımcı olması gerektiğinin altını çizdi. İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi'nde düzenlenen etkinlikte, "Organ Bağışı" konulu bir seminer veren Prof. Dr. Hasan Taşçı, "Ülkemiz insanı yardımseverdir. Dinimiz de insanların birbirlerine yardımlaşmasını, dayanışmasını salık verir. Bizler 'bir insanı yaşatmak bütün insanlığı yaşatmaktır' anlayışına sahip insanlarız. Din adamlarımız organ bağışı konusunda hep pozitif mesaj veriyorlar. Medyanın da 'organ bağışı duyarlılığı' konusunda tıp dünyasına yardımcı olması gerekiyor," şeklinde konuştu.

Haber- Fotoğraf: İrena İçios (İAHA)

İAÜ'den Engelsiz Dünya Platformu'na Destek

Engelsiz Dünya Platformu'nun bu yıl ilk kez düzenlediği ve yalnızca engellilerle birlikte yaşama kültürü konusunda yayım, dergi ve iletişim faaliyetleri yürüten kurum ve kuruluşların katıldığı "Engelsiz Kalemler" temalı fuar CNR'de 04-13 Mart 2016 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Engelsiz Yaşam Merkezi'nin yönetim kurulunda bulunan İstanbul Aydın Üniversitesi Engelsiz Yaşam Uygulama Araştırma Merkezi de fuara açtığı bir stantla katıldı. Stantta İstanbul Aydın Üniversitesi tanıtıldı ve katılımcılara engelsiz yaşam merkezi ile ilgili raporlar dağıtıldı.

Haber- İAHA

"Dünya Kadınlar Gününde Erkek Akıyla Kadın"

İAÜ Türkiye Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi düzenlediği "Dünya Kadınlar Gününde Erkek Akıyla Kadın" söyleşisine Milletvekili Berhan Şimşek, Gazeteci Yalçın Bayer, Tiyatro Yönetmeni Prof. Mehmet Birkiye ve Yrd. Doç. Dr. Hakan İşözen erkeklerdeki kadın algısının ve farklı bakış açılarıyla ele aldılar.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

İAÜ Hocaları Grönland'ı geçti!

İstanbul Aydın Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Öğretim üyesi Ebru Caymaz iletişimci Özgür Korkmaz ile birlikte dünyanın en kuzeyindeki son kara parçasındaki buzulları geçmek için Danimarka'da bulunan Grönland'a gitti. İki öğretim üyesi kışın bu buzulları geçen ilk ekip oldu.

Haber-Fotoğraf: Elena Nabyeva (İAHA)

“Yakup Kadri’nin romanları günümüz koşullarında yeniden okunmalı”

İstanbul Aydın Üniversitesi’nin düzenlediği “Milli Mücadelede Yakup Kadri Karasomanoğlu” konulu etkinlikte konuşan şair Ataol Behramoğlu, Yakup Kadri’nin romanlarının günümüz koşullarında yeniden okunması gerektiğini vurguladı.

Haber- Fotoğraf: İAHA

Duman Avcıları “Sigarayı Bırak” dedi

Türkiye Sigarayla Savaş Derneği’nin 20 Kasım Dünya Sigarayı Bırakma Günü için farkındalık oluşturma adına düzenlediği etkinlikler Mall Of İstanbul’da gerçekleşti. Türkiye Sigarayla Savaş Derneği’nin “Tütünün Kontrolünde Sonuna Kadar Devam” temasında gerçekleşen

Dünya Sigarayı Bırakma Günü etkinliğine Türkiye Sigarayla Savaş Derneği Genel Başkanı Dr. Mustafa Aydın, Başakşehir Kaymakamı Kazım Tekin, eski İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu, Türkiye Halk Sağlığı Kurumundan Dr. Evin Aras Kılınç konuşmacı olarak katıldılar. Sağlıklı bireyler ve sağlıklı toplum için sigarayla savaşa destek veren sanatçılar Ebru Yaşar, Zeliha Sunal, Rana Alagöz de katılımcı konuşmacılar arasındaydı.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

İAÜ İnsan Kaynakları Koordinatörlüğü, “İnsana Saygı Ödülü”nün sahibi oldu

İstanbul Aydın Üniversitesi İnsan Kaynakları Koordinatörlüğü, yılın en prestijli İnsan Kaynakları Ödüllü “İnsana Saygı Ödülü”nün sahibi oldu. Kariyer.net ana sponsorluğunda düzenlenen ödül töreninde yıl içerisinde yoğun çalışma ortamında süreçlerini başarıyla yürüten İnsan Kaynakları departmanları ödüllendirildi. Gecede İstanbul Aydın Üniversitesi İnsan Kaynakları Koordinatörlüğü de Kariyer.net’in başvuru cevaplama ve işe alım sayısına istinaden vermiş olduğu İnsan Saygı Ödülü’nün sahibi oldu.

Haber: İrena İçios (İAHA)

Birleşmiş Kentler Okulu'nda "Kent, Fotoğraf ve Sinema" konuşuldu

İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi'nin düzenlediği Birleşmiş Kentler Okulu'nun altıncı haftasında "Kent, Fotoğraf ve Sinema" konuları ele alındı. İki oturumda gerçekleştirilen programın birinci oturumuna yönetmen - senarist Orhan Tekeoğlu, Oyuncu Kayhan Yıldızoğlu, Oyuncu Duygu Yıldız ve Oyuncu Tevfik Erman Kutlu konuşmacı olarak katıldı. Programın ikinci oturumunda ise Öğr. Gör. Kayıhan Güven, Öğr. Gör. ve İAÜ Basın Danışmanı Fuat Kozluklu ve İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği Eğitimci Hilmi Etikan konuşmacı olarak katıldı. Konuşmasında her şehrin bir ruhu olduğunu ve bu ruhu ancak o şehri dolaşarak yakalanabileceğini söyleyen Öğr. Gör. Kayıhan Güven, Türkiye'de her şehrin kendine özgü bir ruhu olduğunu vurguladı.

"Şiddet Sarmalında Din, İdeoloji ve Gençlik Çalıştayı" son buldu

İstanbul Aydın Üniversitesi Toplumsal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin düzenlediği "Şiddet Sarmalında Din, İdeoloji ve Gençlik Çalıştayı" iki günlük çalışma ve paneller sonrası yayımlanan sonuç bildirgesiyle son buldu. Eski Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bayramoğlu ve İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. Mustafa Aydın'ın da hazır bulunduğu çalıştayın sonuç bildirgesini İstanbul Aydın Üniversitesi Toplumsal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Saim Yeprem okudu.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

Fotoğraf: Hikmet Toprak (İAHA)

Haber: İAHA

"Mülteciyim, İşte Buradayım!/ Refugee Here I am!"

İstanbul Aydın Üniversitesi UNESCO Kültürel Diplomasi, Yönetişim ve Eğitim Kürsü'nün düzenlediği etkinlikte Kongolu müzisyen ve İstanbul'da bir mülteci olan Enzo İkah'ın hayatını konu alan belgesel "Mülteciyim, İşte Buradayım!/ Refugee Here I am!" gösterildi. İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi'nde düzenlenen etkinliğe Refugee Here I am! belgeselinin yönetmeni Eda Elif Tibet ve Enzo İkah da katıldı. "Mülteci, İşte Buradayım!" gösteriminin ardından Enzo İkah ve yönetmen Eda Elif Tibet izleyicilerin karşısına çıktı ve duygularını anlattı.

Haber- Fotoğraf: İAHA

Prof. Dr. V. Doğan Günay: “Ortak bir Türkçe Yaratmamız Gerekliyor”

İstanbul Aydın Üniversitesi'nin düzenlediği “Uluslararası Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu”nda konuşan Prof. Dr. V. Doğan Günay, bilimsel alanda ortak bir Türkçe yaratılması gerekliliğinin altını çizdi. İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (Aydın TÖMER) gerçekleştirdiği “Uluslararası Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu” 8'i yurt dışı, 30'u yurt içi olmak üzere 38 farklı üniversiteden 72 akademisyenin katılımıyla İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi'nde yapıldı.

Haber: Sibel Doğu - İrena İçios (İAHA)

İAÜ'den uluslararası anlaşma!

İstanbul Aydın Üniversitesi ile İtalya'da bulunan Trieste Üniversitesi, Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlenen Yüksek Eğitim Zirvesi'nde işbirliği anlaşması imzaladı. İmzalanan anlaşma kapsamında her iki üniversitenin mühendislik fakültelerinin elektronik ve haberleşme konularında ortak araştırma çalışmalarına başlanması kararlaştırıldı ve komite üyeleri saptandı. Anlaşma sonrası kapsamında iki üniversite arasındaki ilk komite toplantısı da gerçekleştirildi. Toplantıya; İAÜ Mütevelli Heyet Başkan Danışmanı Prof. Dr. Hasan Saygın, Trieste Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Renato Gennaro, İAÜ Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Osman Nuri Uçan ve İAÜ Uluslararası İlişkiler Direktörü Prof. Dr. Zafer Aslan da katıldılar.

Haber-Fotoğraf: Sibel Doğu (İAHA)

Aydın Sanat Galerisi sergiyle açıldı!

İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı ve Anadolu Bil Meslek Yüksek Okulu'nun Moda Tasarımı öğrencilerinin hazırladığı sergi okulun yeni açılan kütüphane binasında bulunan “Aydın Sanat Galerisi”nde açıldı. Öğrencilerin yaptığı koleksiyonlardan oluşan sergi için “Atlantis” teması seçildi.

Haber - Fotoğraf: İrena İçios (İAHA)

“Herkes İçin Bol Bol Hemsball”

İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul Valiliği ve Herkes için Spor Federasyonu ortaklığıyla yürütülecek olan “Herkes İçin Bol Bol Hemsball” projesi protokolü imzalandı. Projenin 2016-2017 eğitim öğretim yılında 10 ilçe ve 100 okulda (anaokulu, ilkokul ve ortaokul) uygulanması hedefleniyor.

Haber ve Fotoğraf : Kübra Eser (İAHA)

Mehmet Erdem İAÜ’de

İstanbul Aydın Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Mezun ve Mensupları Derneği’nin (MEYODER) düzenlediği etkinlikte İAÜ öğrencileriyle bir araya gelen ünlü şarkıcı Mehmet Erdem öğrencilerin merak ettiği soruları yanıtladı.

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

Semahat Özdoğan: “Spor programı sunmak kimseyi spor spikeri yapmıyor”

Türkiye'nin ilk ve tek maç anlatan kadın spor spikeri Semahat Özdoğan, İstanbul Aydın Üniversitesi'nde katıldığı etkinlikte “Spor programı sunmak ya da promperdan okumak kimseyi spor spikeri yapmıyor,” dedi. Şu sıralar TRT 1’de spor haberlerini sunan Semahat Özdoğan, İstanbul Aydın Üniversitesi öğrencileriyle mesleki deneyimlerini ve futbol bilgilerini paylaştı. Konuşmasında bir kadın olarak erkek egemen sektöre girmenin tedirginliğini yaşadığını belirten Semahat Özdoğan, bu sektöre girdikten sonra hiç yadırganmadığını ve insanların kendisini çabuk kabul ettiğini, gittiği stadlarda sevgiyle karşılandığını ifade etti.

Haber- Fotoğraf: Sibel Doğu (İAHA)

Kızılay İAÜ’de kan bağış çadırı kurdu

Kızılay, İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi’nde açtığı çadırda öğrencilerden kan bağış topladı. Öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği bağış çadırının görevlisi Doktor Sevgi Aylak, vatandaşların kan bağış konusunda giderek bilinçlendiğini belirtti.

Haber: Necmi GİRİT

Büşra Sanay Genç Muhabirlerle Buluştu

İstanbul Aydın Üniversitesi Haber Ajansı (İAHA), CNN Türk ekranlarında haber sunuculuğu yapan Büşra Sanay’ı ve Hürriyet Gazetesi Seyahat Eki’nin Genel Yayın Yönetmeni Serkan Ocak’ı ağırladı. Sanay, İAHA’nın haber toplantısına katılarak deneyimlerini ve görüşlerini genç muhabirlerle paylaştı.

Haber: İAHA

Adil Oyun İstanbul Aydın Üniversitesi'nde!

Rıdvan Dilmen'in her bölümde futbol dünyasından ünlü bir konuğu ağırladığı NTV SPOR ekranlarında yayınlanan "ADİL OYUN"un çekimleri İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi A Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Galatasaraylı futbolcu Semih Kaya ve Olcan Adın'ın konuk olduğu programda Galatasaray Spor Kulübü'nün altyapısı, bugünü ve geleceğinin ele alındığı yayında üniversitelilerin soru, yorum ve katkılarına da yer verildi.

Haber-Fotoğraf: Sibel Doğu

İAÜ öğrencisinin çeviri başarısı

İstanbul Aydın Üniversitesi 'Uygulamalı İngilizce Çevirmenlik' bölümü öğrencisi 2. sınıf öğrencisi Burak Gürsoy, Avrupa Birliği Bakanlığı'nın Ocak ayında düzenlediği "Genç Çevirmenler" yarışmasında ikinci oldu.

Haber: Necmi Girit - Bahadır Başaran (İAHA)

“Big Data World Congress 2015”

İstanbul Aydın Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından düzenlenen “Big Data World Congress 2015” konferansında son dönemde internet gündemini en çok meşgul eden konuların başında gelen “Big Data” ele alındı.

Haber ve Fotoğraf: Kesire Dinar (İAHA)

İAÜ ve Engelsiz Dünya Platformu Balkan Ülkeleri İşbirliği Protokolü

İstanbul Aydın Üniversitesi ile Engelsiz Dünya Platformu “Balkan Ülkeleri İşbirliği Protokolü” imzaladı. Engelsiz Dünya Platformu ile İstanbul Aydın Üniversitesi arasında Balkan ülkelerinde dezavantajlı gruplarla birlikte yaşama kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla yapılacak çalışmalar için Engelsiz Dünya Platformu Balkan Ülkeleri İşbirliği Protokolü imzalandı. Törene İAÜ Rektörü Yadigar İzmirli, Platform Başkanı Kenan Yabanigül, Engelsiz Dünya Platformu danışmanı İnci Ertuğrul, Balkanlarla Sürekli İşbirliği ve Temas Derneği Başkanı Adil Said Adiloğlu, Kızılay İl Müdürü Ebubekir Özkul Bağcılar ve Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı katıldı.

Birleşmiş Kentler Okulu'nda Kent, Tarih ve İbadethaneler tartışıldı

Haber: Sibel Doğu (İAHA)

İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi (TARMER) tarafından Okmeydanı Okçular Tekkesi'nde düzenlenen ‘Birleşmiş Milletler Okulu’nda “Kent, Tarih ve İbadethaneler” konusu tartışıldı.

Haber/ Foto: Sibel Doğu- İrena İçios (İAHA)

İAÜ'deki keçe workshop'u

İstanbul Aydın Üniversitesi Tasarım Bölümü' ne bağlı olarak çalışan keçe merkezi Koruncuk Vakfı'na yardım amacıyla bir workshop düzenledi. Koruncuk Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı avukat Figen Özbek, Mütevelli Heyet Üyeleri Gönül Turhan, Şebnem Sözen, Serhan Ecevit, vakıf öğrencisi Elif Tosun ve sektör danışmanı, Yasemin Çetinkaya, Meltem Demir, Binnur Hattat'ın katıldığı workshop çalışmasında katılımcılar öğrencilerle birlikte keçeden renkli şallar yaptı. İAÜ Moda Tasarım Bölüm Başkanı Öğretim Görevlisi Nihal Bolkol ve öğretim görevlisi Gülgün Tekin'in danışmanlığında gerçekleştirilen etkinliğin ardından katılımcılara sertifika verildi.

Haber-Fotoğraf: Sibel Doğu

AKEV İAÜ'de çadır kurdu

Anadolu Eğitim ve Kültür Vakfı (AKEV), "Giysi Bankası Projesi" kapsamında İstanbul Aydın Üniversitesi'nin Florya Yerleşkesi'nde çadır açtı. İstanbul Aydın Üniversitesi Kulüpler Birliği ve AKEV'in işbirliğiyle kurulan yardım çadırında ihtiyaç sahipleri için giysi toplandı.

Haber: Zeynep Zayım, Ali Ertürk, Bahadır Başaran, Necm Girit (İAHA)

İAHA Muhabirleri Çetin Altan'ın Cenazesinde

İstanbul Aydın Haber Ajansı'nın (İAHA) genç muhabirleri usta gazeteci Çetin Altan'ın son yolculuğuna tanıklık ettiler. Ajans muhabirlerinden Ali Ertürk, Zeynep Zayım, Bahadır Başaran ve Necmi Girit, Milliyet Gazetesi binası önünde yapılan töreni ve Teşvikiye Camii'ndeki cenaze namazını takip ettiler.

Benim bir hayalim var...

Ömer Faruk Saruhan

Fotoğraf • Kayhan Güven

Adım Ömer Faruk Saruhan. Nobel Kimya Ödülü'nün bu yılki sahibi Prof. Dr. Aziz Sancar'ın yöresinden geliyorum. Benim bir hayalim var: zenginle fakir arasındaki duvarları yıkmak, duvarlar yerine köprüler kurmak. Evrende henüz yaşayabilecek başka bir gezegen keşfedemedik. Yani hepimiz dünyamızda yaşamaya mecburuz. Bazen kendi kendime soruyorum, madem yaşayabildiğimiz tek yer buraysa neden böyleyiz. Neden cennetimizi cehenneme çevirmek için elimizden geleni ardımıza koymuyoruz. Neden kan dökülüyor, birbirimize zulmediyoruz? Ben söyleyeyim: bu cennetti cehenneme çeviren değeri olmayan bir kağıt parçası: para. Benim en büyük hayalim daha iyi bir dünyada yaşamak. Daha bilinçli insanların yaşadığı bir dünyada nefes almak. Sahip olduklarımızın terörle, kanla, şiddetle kirlendiği bir dünyaya ait olmak zoruma gidiyor. Daha duyarlı bir insanlığı hayal ediyorum. Benim bu kararları almamda doğduğum coğrafya etkili oldu. Irak'da Suriye'de petrol için, siyasi hırs için insanlar birçok zulümle karşı karşıya. Coğrafyamızdan yayılan para kokusu, birilerinin iştahlarını kabartıyor. İnsanların hayatları, hayalleri bir kağıt parçası uğruna heba ediliyor. Buna birilerinin dur demesi gerekiyor. İnsanların özgürce yaşayabildikleri, hayal kurabildikleri bir dünyada hayal ediyorum.”

FEN • SOSYAL • SAĞLIK

YÜKSEK LİSANS ve DOKTORA

PROGRAMLARIMIZLA

“kariyerinize yatırım yapın!”

FLORYA • BAKIRKÖY* • BEŞİKTAŞ* • KADIKÖY*

* Bu yerleşkeler, 20 öğrenci tercih ettiğinde açılacaktır.

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI

- Bilgisayar Mühendisliği (Tezli)
- Bilişim (Teziz)
- Bilişim Destekli Öğretim Teknolojileri (Teziz)
- Elektrik-Elektronik Mühendisliği (Tezli)
- Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce/Tezli)
- Gıda Güvenliği (Tezli)
- Gıda Mühendisliği (Tezli)
- İnşaat Mühendisliği (Tezli)
- İnşaat Mühendisliği Yapım ve Proje Yönetimi (Teziz)
- İş Sağlığı ve Güvenliği (Tezli/Teziz)
- Keremsel Tasarım (Teziz)
- Mekatronik Mühendisliği (Tezli)
- Makine Mühendisliği (Tezli)
- Mimari Tasarım (Teziz)
- Mimarlık (Tezli)

DOKTORA PROGRAMLARI

- Bilgisayar Mühendisliği
- Gıda Güvenliği
- Gıda Mühendisliği
- İnşaat Mühendisliği
- İş Sağlığı ve Güvenliği
- Mimarlık

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI

- Aile Danışmanlığı (Tezli/Teziz)
- Sağlık Fizyği (Tezli)
- Sağlık Kurumları Yöneticiliği (Tezli/Teziz)

DOKTORA PROGRAMI

- Protetik Diş Tedavisi

GÜZ
DÖNEMİ
KAYITLARIMIZ
BAŞLAMIŞTIR

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI

- Arap Dili Eğitimi (Tezli)
- Bankacılık ve Sigorta İşletmeciliği (Tezli/Teziz)*
- E-İşletme (Teziz)
- Eğitim Yönetimi ve Denetimi (Tezli/Teziz)
- Eğitim Programları ve Öğretim (Tezli/Teziz)*
- Görsel Sanatlar (Tezli)
- Grafik Tasarımı (Tezli)
- Halkla İlişkiler ve Tanıtım (Tezli)
- İlköğretim Sınıf Öğretmenliği (Tezli/Teziz)
- İngiliz Dili ve Edebiyatı (Tezli)
- İnsan Kaynakları Yönetimi (Tezli/Teziz)
- İşletme Yönetimi (Tezli)
- İşletme Yönetimi (İngilizce/Tezli)
- Kalite Yönetimi ve Güvence Sistemleri (Tezli/Teziz)*
- Kamu Hukuku (Tezli/Teziz)
- Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim (Tezli/Teziz)
- Muhasebe ve Denetim (Tezli)
- Özel Hukuk (Tezli/Teziz)
- Psikoloji (Tezli/Teziz)
- Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (İngilizce/Tezli)
- Stratejik Pazarlama ve Marka Yönetimi (Teziz)*
- Tiyatro Yönetmenliği (Tezli)
- Türk Dili ve Edebiyatı (Tezli)
- Uluslararası İktisat (Tezli/Teziz)
- Uluslararası İlişkiler ve Terörizm Araştırmaları (Tezli)
- Uluslararası İlişkiler ve İstihbarat İncelemeleri (Tezli)
- Yöneticiler İçin İşletme (Teziz)
- Yöneticiler İçin İşletme (İngilizce/Teziz)

DOKTORA PROGRAMLARI

- Halkla İlişkiler ve Tanıtım
- İşletme
- İngiliz Dili ve Edebiyatı
- Muhasebe ve Denetim
- Türk Dili ve Edebiyatı
- Özel Hukuk

SANATTA YETERLİK PROGRAMI

- Grafik Tasarımı

Teziz Yüksek Lisans Programlarında
ALES şartı bulunmamaktadır.

Doğru tercih
geleceği belirler!

**Türkiye'nin 8 yıldır
En Çok Tercih Edilen
Vakıf Üniversitesi**

* ÖSYM VERİLERİNE GÖRE SON SEKİZ YILIN EN ÇOK TERCİH EDİLEN VAKIF ÜNİVERSİTESİ

IAHA

GÖZ'ünüzü açıyoruz...

